

Fertőszéplak Község Önkormányzatának Képviselő-testülete

Szám: F/62-17/2023.

Jegyzőkönyv

Készült: Fertőszéplak Községi Önkormányzat Képviselő-testületének **2023. december 14.** napján megtartott üléséről.

Jelen vannak: Kóbor Attila polgármester
Fekete Tamás alpolgármester
Endrei Heléna képviselő
Hanzséros József képviselő
Kőő Lászlóné képviselő
Varga Gábor képviselő

Vezér Beáta jegyző

Kóbor Attila polgármester: Tisztelettel köszöntök mindenkit. Megállapítom az ülés határozatképességét, mivel a megválasztott 7 fő képviselő közül 6 fő képviselő jelen van. A jegyzőkönyv hitelesítésére szeretném felkérni Hanzséros József és Varga Gábor képviselőt.

A jegyzőkönyv-hitelesítők a felkérést elfogadták.

A Képviselő-testület 6 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozta:

122/2023.(XII. 14.)
képviselő-testületi határozat

Fertőszéplak Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Képviselő-testület 2023. december 14. napján megtartott üléséről készült jegyzőkönyv hitelesítésére Hanzséros József képviselőt és Varga Gábor képviselőt kéri fel.

Határidő: azonnal

Felelős: Kóbor Attila polgármester

Kóbor Attila polgármester: Javaslom a napirendi pontok kiegészítését települési támogatás iránti kérelem napirendi ponttal, amely napirendi pontot zárt ülés keretében szükséges elbírálnunk. Amennyiben más javaslat nincs, a meghívóban szereplő napirendi pontokat a javasolt kiegészítéssel elfogadásra javaslom.

A Képviselő-testülete 6 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozta:

123/2023.(XII. 14.)
képviselő-testületi határozat

Napirendi pontok:

Nyilvános ülés

1. **Fertőszéplaki Margaréta Óvoda és Mini Bölcsőde dokumentumainak felülvizsgálata**
Előadó: Kóbor Attila polgármester
2. **Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadása**
Előadó: Kóbor Attila polgármester

Zárt ülés

3. **Települési támogatás iránti kérelem**
Előadó: Kóbor Attila polgármester

1. napirendi pont **Fertőszéplaki Margaréta Óvoda és Mini Bölcsőde dokumentumainak felülvizsgálata** (Az előterjesztés mellékelve)

Kóbor Attila polgármester: A kiküldött anyagot megkapták képviselők. Ami különösebb említést érdemel, hogy Intézményvezető Asszony szeretne létrehozni egy szakmai munkaközösséget az óvodán belül, ami kifejezetten a környezetvédelemmel, a környezetvédelmi neveléssel illetve a zöld óvodával kapcsolatos tevékenységeket foglalná magában. Ez az önkormányzatnak havi 20 ezer forint többletköltséget jelentene, mivel pótlékot kell fizetnünk. Én személy szerint nem ellenzem a munkaközösség létrehozását, de a szükségességét illetően nem vagyok teljesen meggyőzve, hisz, ha nem is szervezet keretek közt, de ezidáig is folyt ilyen tevékenység az intézményben. Amennyiben ezáltal sikeresebben működhet az intézmény, támogatom.

Kőő Lászlóné képviselő: Én sem ellenzem, de én sem látom a miértjét.

Varga Gábor képviselő: Önkormányzati önerő vagy állami támogatásból finanszírozható ez a kiadás?

Kóbor Attila polgármester: Ez önerőből finanszírozható. Amennyiben más kérdés, észrevétel nincs, javaslom, hogy képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatot, valamint a pedagógiai programot hagyja jóvá, illetve a házirendet vegye tudomásul. Aki javaslatommal egyetért, kérem, jelezze.

A képviselő-testület 6 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozta:

124/2023. (XII. 14.)
képviselő-testületi határozat

**I. Fertőszéplak Község Önkormányzatának Képviselő-testülete,
mint a Fertőszéplaki Margaréta Óvoda és Mini Bölcsőde fenntartója**

az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatát, Pedagógiai Programját jóváhagyja.

II. Fertőszéplak Község Önkormányzatának Képviselő-testülete mint a Fertőszéplaki Margaréta Óvoda és Mini Bölcsőde fenntartója az intézmény házirendjét – tekintettel arra, hogy a benyújtott dokumentumok a fenntartó részére többletkötelezettséget nem állapítanak meg, így azok érvénybe lépéséhez a fenntartó jóváhagyása nem szükséges – tudomásul veszi.

Határidő: azonnal

Felelős: Kóbor Attila polgármester

Grüllné Pálya Katalin intézményvezető

2. napirendi pont

Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadása

(Az előterjesztés mellékelve)

Kóbor Attila polgármester: A Helyi Esélyegyenlőségi Program olyanfajta kötelező dokumentum, amit mindentől függetlenül el kell készíteni. Számos pályázat, különösen uniós projektek esetén a megléte kötelező. Ha az adott terület nem szerepel a programban, az kizáró ok is lehet. Úgy gondolom, mindent beletettünk a programba, amit lehetett. Körvonalazódik egy új top plusz pályázati célterület, amelyben kifejezetten ebben a programban foglaltakra lehet majd pályázni. Ennek keretében, ami minket érinthet, az leginkább az egészségprevenció és az egészséggel kapcsolatos programok szervezése. Aki a helyi esélyegyenlőségi programot elfogadja, kérem, jelezze.

A képviselő-testület 6 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozta:

125/2023. (XII. 14.)

képviselő-testületi határozat

**Fertőszéplak Község Önkormányzatának Képviselő-testülete
Fertőszéplak Község Helyi Esélyegyenlőségi programját (2024-2028)
az előterjesztésnek megfelelően elfogadja.**

Határidő: folyamatos

Felelős: Kóbor Attila polgármester

3. napirendi pont

Települési támogatás iránti kérelem

A napirendi pontot a Képviselő-testület zárt ülés keretében tárgyalta. A zárt ülésről külön jegyzőkönyv készült, mely jelen jegyzőkönyv mellélete. A zárt ülésen a Képviselő-testület 126/2023. (XII. 14.) képviselő-testületi határozatával 1 fő részére 50.000,-Ft összegű települési támogatást állapított meg.

Kóbor Attila polgármester: Amennyiben több hozzászólás nincs, úgy a Képviselő-testület ülését bezárom.

A jkv. lezárva.

kmf.

Kóbor Attila
polgármester

Vezér Beáta
jegyző

Jegyzőkönyv-hitelesítők:

Varga Gábor
képviselő

Hanzséros József
képviselő

Fertőszéplak Község Önkormányzata

JELENLÉTI ÍV

Készült: 2023. december 14.-i képviselő-testületi ülésen

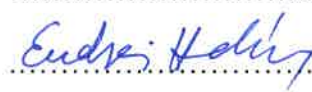
Helye: Fertőszéplak Község Önkormányzatának Hivatala (Fertőszéplak, Petőfi u. 2.)

Jelen vannak:

Kóbor Attila	polgármester
Vezér Beáta	jegyző
Fekete Tamás	alpolgármester
Endrei Heléna	képviselő
Garabné Herbszt Anna	képviselő
Hanzséros József	képviselő
Köő Lászlóné	képviselő
Varga Gábor	képviselő

.....

.....

.....

.....
.....

.....

.....

.....

Meghívottak:

Név:

Képviselt cég neve:

Aláírás

.....

.....

.....

.....

.....

1250

2023

Fertőszéplak Község Önkormányzata
9436 Fertőszéplak, Petőfi u. 2.

Tel/Fax: (99) 537-160
E-mail: polgarmester@fertoszeplak.hu

KRID azonosító: 403042901

Fertőszéplak Község Polgármestere

Szám: F/62-17/2023.

MEGHÍVÓ

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. 45. §-ban biztosított jogkörömben eljárva Fertőszéplak Község Önkormányzata Képviselő-testületének ülését összehívom, amelyre tisztelettel **meghívom**.

Az ülés helye: **Fertőszéplaki Közös Önkormányzati Hivatal** (9436 Fertőszéplak, Petőfi u. 2.)
Az ülés ideje: **2023. december 14.** (csütörtök) **17.00** óra

Napirendi pontok:

Nyilvános ülés

- Fertőszéplaki Margaréta Óvoda és Mini Bölcsőde dokumentumainak felülvizsgálata**
Előadó: Kóbor Attila polgármester
- Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadása**
A HEP később kerül megküldésre
Előadó: Kóbor Attila polgármester

Az írásos előterjesztéseket elektronikus úton megküldöm.
Megjelenésére számítok.

Fertőszéplak, 2023. december 7.

Tisztelettel:

Kóbor Attila
polgármester

Előterjesztések

Fertőszéplak Község Polgármestere

ELŐTERJESZTÉS

Óvodai dokumentumok jóváhagyása, véleményezése

Tisztelt Képviselő-testület!

Előző testületi ülésünkön elhangzott, hogy 2024. január 1. napjától életbe lép a pedagógusokat érintő un. státusztörvény, ami új foglalkoztatási jogviszonyt keletkeztet az óvodában. Az óvodai alkalmazottak nem a közalkalmazotti jogviszony hatálya alá fognak tartozni, hanem köznevelési foglalkoztatotti jogviszony keretében látják el majd a munkájukat. Az is elhangzott, hogy a Fertőszéplaki Margaréta Óvoda és Mini Bölcsőde vezetőjének elnevezése főigazgató elnevezésre változik. A fenti változásokat az óvoda érintett dokumentumaiba is át kell vezetni, az intézményvezető fentieknek megfelelően aktualizálta az intézmény működését meghatározó dokumentumokat és jóváhagyás végett benyújtotta a fenntartóhoz. Ezek a dokumentumok a következők:

- Szervezeti és működési szabályzat
- Pedagógiai program
- Házi rend

Szervezeti és Működési szabályzat (SZMSZ)

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. (a továbbiakban: Nkt.) 25. §-a alapján a köznevelési intézmény működésére, belső és külső kapcsolataira vonatkozó rendelkezéseket a szervezeti és működési szabályzat (a továbbiakban: SZMSZ) határozza meg. Az SZMSZ-t az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és az intézmény honlapján közzéteszi. Az SZMSZ-t a fenntartó hagyja jóvá.

Pedagógiai program

Az Nkt. 26. § (1) bekezdése alapján a nevelő és oktató munka az óvodában a pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá.

Házi rend

Az Nkt. 25. § (2) bekezdése alapján az óvoda házirendje a gyermeki jogok és köteleességek gyakorlásával, a gyermek óvodai életrendjével kapcsolatos rendelkezéseket állapítja meg. A házirendet a nevelőtestület fogadja el. A házirend azon rendelkezéseinek hatálybalépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges.

A fentiek alapján az alábbi határozati javaslatokat terjesztem a Képviselő-testület elé.

HATÁROZATI JAVASLAT

- I. Fertőszéplak Község Önkormányzatának Képviselő-testülete, mint a Fertőszéplaki Margaréta Óvoda és Mini Bölcsőde fenntartója az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatát, Pedagógiai Programját jóváhagyja.
- II. Fertőszéplak Község Önkormányzatának Képviselő-testülete mint a Fertőszéplaki Margaréta Óvoda és Mini Bölcsőde fenntartója az intézmény házirendjét – tekintettel arra, hogy a benyújtott dokumentumok a fenntartó részére többletkötelezettséget nem állapítanak meg, így azok érvénybe lépéséhez a fenntartó jóváhagyása nem szükséges – tudomásul veszi.

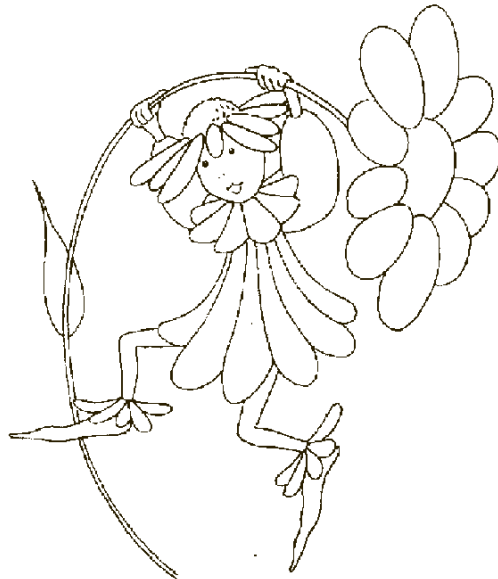
Határidő: azonnal

Felelős: Kóbor Attila polgármester
Grüllné Pálya Katalin intézményvezető

Fertőszéplak, 2023. december 7.

Kóbor Attila
polgármester

SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZAT

Hatálybalépés időpontja: 2024. január 1.
Készítette: Grüllné Pálya Katalin intézményvezető

TARTALOM

1. Bevezetés 20/2013.(VIII.31.) EMMI r. 168§	4
2. Az óvoda tartalmi munkáját és működését	
Meghatározó, helyi szabályok	5
2.1. Szervezeti és Működési Szabályzat célja	6
3. SZMSZ hatálybalépése	7
3.1. SZMSZ felülvizsgálatának módja	7
3.2. Intézmény adatai, alaptevékenysége	7
3.3. Az intézmény működési területe	9
3.4. Az intézmény működési alapidokumentumai	10
4. Az intézmény szervezeti és működési felépítése	11
5. Vezetők kapcsolattartási rendje	11
5.1. Az intézmény szervezeti egysége	11
5.2. Az igazgató és a szervezeti egység közötti kapcsolattartás	11
5.3. Igazgató feladatköre	12
5.4. Igazgató felelős	12
5.5. Igazgató feladatai	12
5.6. Panaszkezelési eljárás	13
6. Az igazgató és a helyettes intézményben tartózkodási rendje	13
6.1. A helyettesítés rendje	13
6.2. Igazgató helyettes	14
6.3. A munkaközösség vezető	15
7. Szülői Szervezet	15
7.1. Szülői képviselő	15
8. Óvoda dolgozói	16
8.1. Az intézmény dolgozói a munkájukat munkaköri leírásuk alapján végzik	16
8.2. A nevelőtestület	17
8.2.1. A szakmai munkaközösség	17
8.3. A nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő dolgozók munkarendje	17
8.4. Nevelőtestületi értekezlet	17
8.5. Rendkívüli nevelési értekezlet	17
9. Köznevelési intézmény működési rendje	18
9.1. Az óvoda munkarendje	18
9.2. Nyári zárás	19
9.3. Nevelésnélküli munkanapok	19
9.4. Csoportösszevonás	20
9.5. Technikai szünet	20
9.6. Óvodai csoportok szervezése	20
9.7. Külső kapcsolatok rendszere, formája és módja	21
9.8. Az óvodai ünnepélyek és rendezvények	23
9.9. A gyermekek óvodai felvétele	24
10. Az iskolakezdésre vonatkozó szabályok	24
11. Az óvodás gyermekek fejlődésének nyomon követése	25
12. Gyermekek napirendje	25
12.1. Az óvodába érkezés és távozás rendje	25
12.2. A gyerekek távolmaradásának igazolása	25
12.3. Gyermekek étkeztetése, térítési díjak befizetése	25
13. Az óvodai munka belső ellenőrzése	26
13.1. Belső ellenőrzés	27

14. Gyermekvédelmi munka	27
15. Rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendje	28
16. Az óvoda dolgozóinak feladata baleset esetén	28
17. Rendkívüli esemény, bombariadó esetén a teendők	30
17.1. Bombariadó esetén meghatározott szabályok	30
18. Az elektronikus úton előállított és tárolt dokumentumok kezelési rendje.	31
19. A létesítmény és helyiségeinek használati rendje	31
20. Belépés és benntartózkodás rendje azok részére, akik nem állnak jogviszonyban az intézménnyel	32
21. Egyéb szabályok	32
21.1 Nyilatkozat tömegtájékoztatási szerveknek	33
21.2. Mobil telefon használata	33
21.3. Intézményi telefon használata	33
21.4. Fénymásolás, nyomtatás	33
21.5. Pedagógusokkal szemben támasztott etikai követelmények	33
22. Záró és értelmező rendeletek	33
23. Záradék	34
24. Legitimáció	35

1. BEVEZETÉS

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. (a továbbiakban: Nkt.) 25. § (1) bekezdése szerint a köznevelési intézmény működésére, belső és külső kapcsolataira vonatkozó rendelkezéseket a Szervezeti és Működési Szabályzat (a továbbiakban: SZMSZ) határozza meg.

A szervezeti és működési szabályzatban kell szabályozni mindazokat a kérdéseket, amelyek meghatározását, jogszabály írja elő, továbbá a nevelési intézmény működésével összefüggő minden olyan kérdést, amelyet jogszabály rendelkezése alapján készített szabályzatban nem kell, illetve nem lehet szabályozni.

A nevelési-oktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában (SZMSZ) kell meghatározni (20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 4. §):

- a) a működés rendjét, ezen belül a gyermekeknek, az alkalmazottaknak és a vezetőknek, a nevelési intézményben való benntartózkodásának rendjét,
- b) a pedagógiai munka belső ellenőrzésének rendjét,
- c) a belépés és benntartózkodás rendjét azok részére, akik nem állnak jogviszonyban a nevelési-oktatási intézménnyel,
- d) az **igazgató vagy igazgató-helyettes** akadályoztatása esetén a helyettesítés rendjét,
- e) a vezetők, a szülői szervezet, közösség közötti kapcsolattartás formáját, rendjét,
- f) a nevelőtestület feladatkörébe tartozó ügyek átruházására, továbbá a feladatok ellátásával megbízott beszámolására vonatkozó rendelkezéseket,
- g) a külső kapcsolatok rendszerét, formáját és módját, beleértve a pedagógiai szakszolgálatokkal, a pedagógiai szakmai szolgáltatókkal, a gyermekjóléti szolgálattal, valamint az egészségügyi ellátást biztosító egészségügyi szolgáltatóval való kapcsolattartást,
- h) az ünnepélyek, megemlékezések rendjét, a hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat,
- i) a rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendjét
- j) az intézményi védő, óvó előírásokat,
- k) bármely rendkívüli esemény esetén szükséges teendőket,
- l) annak meghatározását, hogy hol, milyen időpontban lehet tájékoztatást kérni a pedagógiai programról,
- m) azokat az ügyeket, amelyekben a szülői szervezet, közösséget az SZMSZ véleményezési joggal ruházza fel,
- n) az elektronikus úton előállított papíralapú nyomtatványok hitelesítésének rendjét,
- o) az elektronikus úton előállított, hitelesített és tárolt dokumentumok kezelési rendjét,
- p) mindazokat a kérdéseket, amelyek meghatározását jogszabály előírja, továbbá a nevelési intézmény működésével összefüggő minden olyan kérdést, amelyet jogszabály rendelkezése alapján készített szabályzatban nem kell, vagy nem lehet szabályozni.

20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 168. §

(1) Az óvoda SZMSZ-ében kell meghatározni, a nevelési-oktatási intézmény vezetőinek, pedagógusainak, valamint más alkalmazottainak feladatait a gyermekbalesetek megelőzésében és a baleset esetén.

A szervezeti és működési szabályzat alapvetően a nevelési intézmény felnőtt dolgozóira állapít meg szabályokat, és akik valamilyen módon, kapcsolatba kerülnek az intézménnyel.

A szervezeti és működési szabályzat olyan alapidokumentum, mely összefoglalja az intézmény szervezetére, működésére, a pedagógusok és gyermekek jogaira és kötelességeire vonatkozó szabályokat: mindenekelőtt az óvoda szervezeti rendjét.

A szervezeti és működési szabályzatba bele kell foglalni az intézmény alapító okiratának legfontosabb elemeit, alaptevékenységét és ezeket meghatározó jogszabályi háttérrel.

Az óvoda pedagógiai programjának legalább egy példányát oly módon köteles elhelyezni, hogy azt a szülők, dolgozók szabadon megtekinthessék.

Az SZMSZ-t, ~~a Házirendet éves Munkatervet~~ és a Pedagógiai programot az intézmény honlapján, annak hiányában a helyben szokásos módon nyilvánosságra kell hozni.

(20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 82. § (1) (3)

Az óvodai szervezeti és működési szabályzatának a magasabb szintű jogszabályok rendelkezésein túl, elveiben és tartalmában illeszkednie kell az intézmény más belső szabályzataihoz, alapidokumentumaihoz.

Az intézmény szervezetét és működését meghatározó jogszabályok

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)

2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló törvény módosításáról

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

229/2012. (VIII.28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

~~Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 137/1996 (VIII. 28.) Korm. rendelet~~

255/2009. (XI.20.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról (2013.09.01-től 363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról)

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 1993. évi III. törvény

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 1997. évi XXXI. törvény

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 15/1998. (VI.30.) NM rendelet

~~A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) (Bölcsőde)!!!~~

~~A közalkalmazottakról szóló törvény végrehajtásáról szóló 138/1992. (X. 8.) Korm. rendelet (Bölcsőde)!!!~~

Az egyenlőbánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény

2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény

2. Az óvoda tartalmi munkáját és működését meghatározó helyi szabályok

- Alapító Okirat
- Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ)
- Pedagógia Program
- Házirend

2.1. A Szervezeti és Működési Szabályzat célja

A Szervezeti és Működési Szabályzat célja, hogy meghatározza a Fertőszéplaki Margaréta Óvoda és Mini Bölcsőde (OM azonosító: 030467, ágazati azonosító: S0548594) mint intézmény szervezeti felépítését, az intézményi működés belső rendjét a belső és külső kapcsolatokra vonatkozó megállapításokat a jogszabályok szerint és mindazokat a rendelkezéseket, amelyet jogszabály nem utal más hatáskörbe.

Célja:

- az intézmény jogszerű működésének biztosítása,
- a zavartalan működés garantálása,
- a gyermeki jogok érvényesülése,
- a szülők, gyermekek és pedagógusok közötti kapcsolat erősítése,
- az intézményi működés demokratikus rendjének garantálása.

A SZMSZ hatálya kiterjed:

- az óvodába járó gyermekek közösségére
- a nevelőtestület valamennyi tagjára
- intézmény vezetőjére
- a nevelő munkát segítőkre
- a gyermekek szüleire, törvényes képviselőikre
- az óvodának szolgáltatást nyújtókra,
- az óvoda szolgáltatását igénybe vevőkre

Az SZMSZ területi hatálya kiterjed:

- az óvoda (székhely és telephely) épülete, udvara,
- az óvoda területén kívül szervezett, az óvodai nevelés idejében, keretében zajló programokra, eseményekre,
- az intézmény képviselte szerinti alkalomra, külső kapcsolati alkalomra.

Az SZMSZ időbeni hatálya:

Az óvodai nevelés idejében, keretében zajló programokra, eseményekre, illetve az óvoda külső képviseleti alkalmaira az SZMSZ elfogadását követően a kihirdetés napjától a szabályzat visszavonásáig

Ezen Szervezeti és Működési Szabályzatban foglalt rendelkezéseket azok is kötelesek megtartani, akik az intézménnyel kapcsolatba kerülnek, valamint igénybe veszik.

3. A Szervezeti és Működési Szabályzat hatálybalépése

A Szervezeti és Működési Szabályzatot:

- a nevelőtestület készíti el az igazgatóval
- ~~az intézményi szülői szervezet egyetértési jogot gyakorol~~
- a fenntartó hagyja jóvá.

Módosítására akkor kerül sor, ha a fenti jogszabályokban, az intézményben szervezeti és működési tekintetben változás áll be, illetve ha a szülők, vagy a nevelőtestület minősített többséggel erre javaslatot tesz.

A módosítás alkalmával az eljárási rendet az Nkt. 25.§ -a határozza meg.

A hatálybalépéssel egyidejűleg hatályon kívül helyeződik az óvoda korábbi „Szervezeti és Működési Szabályzata”

A módosításra került, elfogadott és jóváhagyott Szervezeti és Működési Szabályzat nyilvánossága: Az óvoda előterében mindenkor megtalálható és Fertőszéplak honlapján megtekinthető.

3.1. Szervezeti és Működési Szabályzat felülvizsgálatának módja

- ha az óvoda működési rendjében változás történik
- ha azt a jogszabály előírja

3.2. Az intézmény neve, székhelye, jogállása, alaptevékenysége

Intézmény neve: **Fertőszéplaki Margaréta Óvoda és Mini Bölcsőde**

Feladat ellátási helyei:

Székhely: **Óvoda 9436 Fertőszéplak, Soproni u. 6.**

Telephely 1: **Óvoda 9435 Sarród, Fő u. 32.**

Telephely 2: **Mini Bölcsőde 9436 Fertőszéplak Kossuth u. 6.**

Intézmény alapítója: **Fertőszéplak Községi Önkormányzata
9436 Fertőszéplak, Petőfi u. 2.**

Alapító okirat kelte, száma: **2023. november 29. F/1270-2/2023.**

Intézmény fenntartója: **Fertőszéplak Község Önkormányzat**

Intézmény működési területe óvoda: **Az intézmény elsődleges ellátási területe Fertőszéplak és Sarród községek közigazgatási területe külön feladat ellátási szerződés alapján.**

A szabad kapacitások kihasználása érdekében az intézmény az ellátási területen kívüli településekről is fogadhat gyermekeket.

Intézmény működési területe bölcsőde: **Fertőszéplak község közigazgatási területe**

A szabad kapacitások kihasználása érdekében az intézmény az ellátási területen kívüli településekről is fogadhat gyermekeket.

Intézmény típusa: **többcélú intézmény: óvoda-bölcsőde**

Intézmény jogállása: **Önálló jogi személy**

Intézmény OM azonosítója: **030467**

Törzskönyvi azonosító: **642552**

Adószám: **16714458-2-08**

KSH statisztikai számjel: **16714458-8510-322-08**

Számlaszám: **MBH Bank**
59500344-11094669

Az intézmény irányító/ felügyeleti szerve: **Fertőszéplak Községi Önkormányzat**
Képviselő-testülete
9436 Fertőszéplak, Petőfi u. 2.

Intézmény alaptevékenysége: **Az Alapító Okiratban foglaltak szerint**

Az óvodai csoportok száma: 4 csoport (3 csoport a székhelyen, 1 csoport a telephelyen)

Mini Bölcsőde: 1 csoport

A csoportok száma a mindenkori gyermeklétszám, valamint az érvényben lévő jogszabályi feltételeknek megfelelően, a nevelési év kezdetén kerül meghatározásra, az intézményvezető kérése alapján, a fenntartó hozzájárulásával.

Az óvoda szakágazati megnevezése, száma: 851020 Óvodai nevelés

Az alaptevékenység kormányzati funkció szerint besorolása:

091110 Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai

091120 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai

091140 Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai

096015 Gyermekekétkeztetés köznevelési intézményben

096025 Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

104031 Gyermekek bölcsődében és mini bölcsődében történő ellátása

104035 Gyermekekétkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében

Pedagógiai programunk Nagy Jenőné „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel „c. program adaptációja, mely az Óvodai nevelés országos alapprogramja szerint és a helyi sajátosságok figyelembevételével elkészített és jóváhagyott helyi pedagógiai program. Ennek alapján végezzük nevelőmunkánkat.

- Az óvodai nevelés a gyermek három éves korától az tankötelezettség kezdetéig tart
- Felvehető az (az óvoda körzetében lakó gyermek is, aki a harmadik életévét a felvételtől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a társulásban részt vevő településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező három éves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.
- (Nkt.45§ (2) meghatározottak szerinti nevelőintézmény
- Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása
- Integráltan fejleszthető beszéd fogyatékos, enyhe értelmi fogyatékos, ép értelmű képességekkel rendelkező, autisztikus, enyhe fokban hallássérült-nagyothalló, a megismerő funkció vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenessége miatt sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása
- Integráltan fejleszthető a megismerő funkció vagy a viselkedés rendellenessége miatt sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása
- Bejáró gyermekek ellátása
- Szervezett intézményi étkezés

3.3. Intézmény működési területe:

Az intézmény elsődleges ellátási területe

- a) óvodai ellátás vonatkozásában: Fertőszéplak és Sarród községek közigazgatási területe.
- b) mini bölcsődei ellátás vonatkozásában: Fertőszéplak község közigazgatási területe.

A szabad kapacitások kihasználása érdekében az intézmény az ellátási területen kívüli településekről is fogadhat gyermekeket.

Az intézmény jogállása, gazdálkodási jogköre:

- önállóan működő

3.4. Az intézmény működési alapidokumentumai

A törvényes működést az alábbi, hatályos jogszabályokkal összhangban álló alapidokumentumok határozzák meg:

- Az Alapító Okirat
- Az óvoda Helyi pedagógiai programja
- Az óvoda éves pedagógiai munkaterve
- Jelen SZMSZ és mellékletei

3.4.1. Az Alapító Okirat

Az alapító okirat, mely tartalmazza az intézmény nyilvántartásba vételét, jogszerű működését (Nkt.21.§ (3)) száma: [F/1270-2/2023](#). Kelte: 2023.11.29.

3.4.2. Az óvoda Helyi pedagógiai programja, mely tartalmazza (EMMI 20/2012 (VIII.31.)

- Az óvoda nevelési alapelveit, célkitűzéseit
- Azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését
- A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységeket
- A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységét
- A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formáit
- Az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket
- A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket
- A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét

3.4.3. Az óvoda nevelési évre szóló munkaterve

Az intézmény hivatalos feladatsora, amely az intézményi célok, feladatok megvalósításához szükséges tevékenységek, munkafolyamatok időre beosztott cselekvési terve, a felelősök megjelölésével.

Az éves pedagógiai munkatervet a nevelőtestület bevonásával az igazgató készíti el.

Az éves munkaterv tartalma:

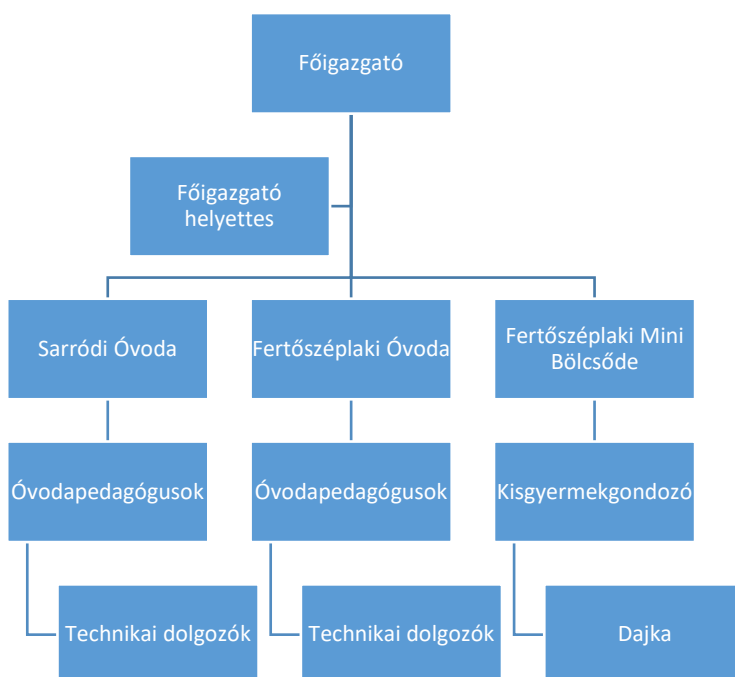
- Az aktuális nevelési év helyzetképe
- Az aktuális nevelési évre kitűzött célok, feladatok, tevékenységek
- A nevelési év rendje
- A nevelési év munkarendje óvodapedagógusok és nem pedagógus beosztású dolgozók munkaideje
- Ünnepek, rendezvények szervezési rendje
- Gyermek és Ifjúságvédelmi tevékenységek nevelési év feladatai
- Az óvoda belső ellenőrzési rendje, szakmai és működési ellenőrzések

~~A nevelőtestület által elfogadott, az adott nevelési évre szóló munkatervet az intézményi szülői szervezetettel ismertetni kell.~~

3.4.4. Házi rend

A házi rend teljes körűen tartalmazza azokat az információkat és szabályokat, melyek érdemi módon segítik az óvoda- gyermekcsoport- család együttműködését és lehetővé teszik a gyermekek a szülők, az alkalmazottak számára jogaik érvényesítését, kötelességeik teljesítését. Az óvodába felvett gyermek szülője a házi rend egy-egy példányát – a gyermek óvodába kerülésekor- megkapja és aláírásával igazolja a benne foglaltak megismerését.

4. Az intézmény szervezeti és működési egységének felépítése MUNKAKÖZÖSSÉG VEZETŐT BETENNI!!!

5. A **főigazgató és a szervezeti egység közötti kapcsolattartás rendje, formája, a **főigazgató** helyettes közötti feladatmegosztás és a kapcsolattartási rendje**

5.1. Az intézmény szervezeti egysége

Az intézmény három szervezeti egységből áll, amelyet a **főigazgató** egyszemélyi felelősként vezet.

Az óvodai feladatokat ellátó szervezeti egység szakmai szempontból önálló, tevékenységét a rá vonatkozó jogszabályok, szakmai előírások alapján látja el.

A jogszabálynak, szakmai előírásoknak megfelelően az intézményen belül elkülönült feladatuknak megfelelően részleges önállósággal, ill. sajátos feladatokkal és jogosítványokkal rendelkezik:

- a./ nevelőtestület,
- b/ dajkák,

Közalkalmazotti közösség tagjainak feladatait a munkaköri leírásuk tartalmazza, melynek aktualizálása minden év szeptember 01-ig megtörténik.

5.2. A **főigazgató és a szervezeti egység közötti kapcsolattartás**

Az intézmény vezetője a **főigazgató, aki** egyszemélyi felelősséggel vezeti az intézményt. Ennek keretében ellátja az Nkt. törvényből, más jogszabályokból és a jelen szabályzatból rá háruló, a szervezet vezetésével kapcsolatos feladatokat. A **főigazgatót** az intézmény vezetésével összefüggő feladatok ellátásában a **főigazgató-helyettes** segíti, akivel folyamatos kapcsolatot tart.

A **főigazgató** az intézményben dolgozó pedagógusokkal és a technikai dolgozók közösségével rendszeres kapcsolatot tart.

5.3. A főigazgató feladatköre:

- Az intézményvezető képviseli az intézményt.
- Az intézményvezető jogkörét, felelősségét, feladatait a Köznevelési Törvény alapján a fenntartó határozza meg. (intézményvezető munkaköri leírása.)

5.4. A főigazgató felelős:

- Az intézmény szakszerű és törvényes működéséért
- A takarékos gazdálkodásért
- A munkáltatói feladatok törvényes ellátásáért
- Az intézmény gazdálkodási feladatainak megszervezéséért
- Tervezési, beszámolási, információ szolgáltatási kötelezettség teljesítéséért
- A pedagógiai munkáért
- A gyermekvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért
- A nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért
- A gyermekbalesetek megelőzéséért
- A továbbképzések megszervezéséért
- Az intézmény közvetlen és közvetett partnerkapcsolatainak működtetéséért, folyamatos fejlesztéséért a helyi szabályozásoknak megfelelően.
- Az intézmény vezetője rendkívüli szünetet rendelhet el, ha rendkívüli időjárás, járvány, természeti csapás vagy más elháríthatatlan ok miatt az intézmény működtetése nem biztosítható.
- Intézkedéséhez be kell szereznie a fenntartó egyetértését, illetve, ha ez nem lehetséges, a fenntartót haladéktalanul értesítenie kell.

5.5. A főigazgató feladatai:

- az intézmény vezetése,
- a nevelőtestület jogkörébe tartozó döntések előkészítése, végrehajtásuk szakszerű megszervezése, a pedagógiai munka irányítása és ellenőrzése,
- a rendelkezésre álló költségvetés alapján az intézmény működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása,
- a gyermekvédelmi munka irányítása,
- a gyermekbaleset megelőzésével kapcsolatos tevékenység irányítása,
- kötelezettségvállalási, munkáltatói és kiadványozási jogkör gyakorlása,
- az intézmény működésével kapcsolatban minden olyan ügyben való döntés, amelyet jogszabály nem utal más hatáskörbe,

5.6. A kiadmányozás szabályai:

Az intézmény kiadmányozási joga az intézményvezetőjét illeti meg.

Az intézmény nevében aláírásra az intézményvezető jogosult, akadályoztatása esetén – az azonnali intézkedést igénylő ügyiratokra vonatkozóan – aláírási jogot gyakorolhat az intézményvezető-helyettes.

Rendkívüli esetben az aláírási jogkört írásos felhatalmazás alapján történik

Az átruházott jog gyakorlójának az aláírás előtt az intézményvezetőt tájékoztatnia kell.

5.7. Panaszkezelési eljárás

Az intézmény vezetője köteles a hozzá szóban vagy írásban érkezett panaszokat illetékességből kivizsgálni, vagy illetékesség hiányában a megfelelő szerveknek továbbítani.

Az írásban benyújtott panaszokat iktatni kell, ezekre – illetékesség esetén – az intézményvezető, vagy az általa megbízott intézményi dolgozó köteles 15 napon belül írásban válaszolni.

6. A vezető és helyettes intézményben való benntartózkodásának rendje, akadályoztatásuk esetén helyettesítésük rendje:

Az óvoda zavartalan működéséhez biztosítani kell a vezetői feladatok folyamatos ellátását-a gyermekek teljes benntartózkodásának ideje alatt. Ennek érdekében a vezető intézményben tartózkodásának rendje mindig az aktuális nevelési év elején kerül meghatározásra, a mindenkori éves munkaterv alapján.

Az intézmény vezetője általában egy műszakban tartózkodik az intézményben, de végezheti munkáját ettől eltérő munkarendben és az óvodán kívüli helyszínen is (értekezlet, továbbképzés, ügyintézés stb.)

Munkaidő beosztását az óvoda éves munkarendje tartalmazza.

Az intézményvezetőjének csoportban eltöltött kötelező óraszama heti 10 óra, melyet a székhely óvodában tölt.

A helyettes csoportban eltöltött kötelező óraszama heti 24 óra. A fennmaradó órászámot feladatköréhez kapcsolódó intézkedések kötik le.

6.1. A helyettesítés rendje

Az intézményvezető szabadsága, betegsége vagy más okból való távolléte esetén a helyettesítést a helyettes látja el. Illetve a helyettesítés az intézményvezető által adott megbízás alapján történik. Megbízás hiányában az intézményvezetőt a legmagasabb szolgálati idővel rendelkező, határozatlan időre alkalmazott óvodapedagógus helyettesíti (Kivétel azok az ügyek, melyek teljes felelősséggel kizárólagosan az óvodavezető hatáskörébe tartoznak.). A helyettesítés név szerinti listáját az éves munkaterv tartalmazza.

A hiányzás bejelentése után automatikusan átveszi az intézményvezető kötelezettségvállalási jogát, utalványozási jogát a munkaköri leírásának és a kötelezettségvállalási szabályzatnak megfelelően.

A vezető hatáskörébe tartozó ellenőrzéssel kapcsolatos feladatokat csak előzetes megbízással – tartós hiányzás esetén – végez. Az óvodavezető távolléte esetén a helyettes, munkáltatói

jogok közül a munkaviszony létesítése, módosítása és megszüntetése kivételével, teljes jogkörrel és felelősséggel vezeti az intézményt. Kivételt képeznek ez alól azok az ügyek, amelyek azonnali döntést nem igényelnek, illetve, amelyek a vezető kizárólagos hatáskörébe tartoznak.

Az intézményvezető tartós távolléte esetén a helyettesítés ellátása fenntartói intézkedés alapján történik. Az intézményvezető tartós távolléte esetén a helyettesítés teljes körű. Tartós távollétnek az egy hónapnál hosszabb időtartam minősül.

Reggel a vezető megérkezéséig illetve délután a vezető távoztása után terjedő időben a vezető helyettesítésének ellátásában közreműködnek az ez időben a munkarend szerint az óvodában tartózkodó óvodapedagógusok az azonnali intézkedéssel megbízott jogkörre kiterjedő felelősséggel.

Az intézményvezető és a helyettes együttes hiányzásánál a helyettesítést az azonnal döntést igénylő kérdésekben – az intézmény működésével, a gyermekek biztonságának megóvásával összefüggő kérdésekben-a legrégebbi munkaviszonnyal rendelkező óvodapedagógus jogosult intézkedni.

6.2. A főigazgató-helyettes

Vezetői **tevékenységét a főigazgató közvetlen irányítása mellett végzi.**

Különleges felelőssége:

- Az intézményvezető távollétében – korlátozott jogkörben – teljes felelősséggel végzi a vezetési feladatokat.
- A nevelési területen közreműködik a vezető által megállapított tevékenység irányításában.
- Az óvoda kulcsaiért, valamint a bélyegző használatáért teljes felelősséggel tartozik.

Az főigazgató-helyettes felelős:

- a szülői szervezet működésének segítéséért
- a HACCP-rendszer működtetéséért
- az alkalmazotti értekezletek előkészítéséért

A főigazgató-helyettes feladatai:

- az intézményvezető külön megbízása alapján részt vesz a vezetői munkában
- szakmai fórumokon, hivatalos rendezvényeken képviseli az óvodát
- pályakezdő, újonnan belépő pedagógus szakmai munkáját segíti
- a költségvetés előtervezésénél összeállítja a hiánylistát, egyeztet az óvodapedagógusokkal és a dajkákkal

A főigazgató-helyettes ellenőrzési feladatai:

- csoportellenőrzéseket végez az éves munkatervben foglaltak szerint
- ellenőrzi a mulasztási napló, csoportnapló, a gyermek fejlődését nyomon követő napló vezetését
- ellenőrzi a HACCP-előírásoknak megfelelő munkavégzést
- ellenőrzi az intézményi szabályzatokban foglalt előírásoknak megfelelő munkavégzést

Beszámolási kötelezettsége kiterjed:

- az intézmény egész működésére és pedagógiai munkájára
- a belső ellenőrzések tapasztalataira
- az intézményt érintő, megoldandó problémák jelzésére

A helyettes feladat és hatásköre, valamint egyéni felelőssége mindazon területekre terjed ki, melyet munkaköri leírása tartalmaz. **A főigazgató-helyettes munkaköri leírását a főigazgató készíti el.** Munkaidejét, kötelező óraszámát, a megillető juttatásokat a mindenkori jogszabály határozza meg.

6.3. Munkaközösség vezető

Irányítja a munkaközösség munkáját, felelős vezetője munkaközösségének, szoros kapcsolatot tart az intézmény vezetőségével.

Összeállítja az intézmény Pedagógiai Programja és munkaterve alapján a munkaközösség éves tervét.

Tanév végén összefoglaló értékelést, beszámolót készít a vezető beszámolójához.

Felügyeli és ellenőrzi a helyi program tervezések szerinti előrehaladását, a követelményrendszernek való megfelelést.

Foglalkozásokat látogat, segítve ezzel a belső ellenőrzési csoport munkáját.

Bemutató foglalkozásokat szervez a munkaközösség részére.

Szervezi és vezeti a munkaközösségi összejöveteleket, figyelemmel kíséri az ott született döntések megvalósulását, az eredményekről tájékoztatja a vezetőit és a nevelőtestület tagjait

Irányítja a munkaközösség tagjainak szakmai fejlődését, segíti tagjait a szakirodalom felkutatásában, tanulmányozásában. Képviseli a munkaközösséget óvodán kívül és belül.

7. A Szülői Szervezet

Az óvodás gyermekek szülei jogaik érvényesítésére, kötelességük teljesítése érdekében szülői képviselőt hoznak létre. A nevelési év első szülői értekezletén minden csoportban 2 fő képviselőt választanak maguk közül, közülük egy fő a szülők közösségének vezetője, aki a szülők érdekeit képviseli.

Az óvodai szülői képviselő egyetértési, véleményezési jogot gyakorol az alábbi területeken:

- ~~az intézményi SZMSZ elfogadását megelőzően,~~
- a házirend kialakításában,
- a szülőket anyagilag is érintő ügyekben,
- az óvoda és a család kapcsolattartási rendjének kialakításában,
- ~~a munkaterv elfogadásakor (a nevelési év rendjének meghatározásában)~~
- az adatkezelési szabályzat elfogadásakor
- a fakultatív hit- és vallásoktatás helyének és idejének meghatározásában
- a szülői értekezlet napirendjének meghatározásában
- a vezetők és a szülői szervezet közötti kapcsolattartás módjának meghatározásában
- a nem ingyenes szolgáltatások körébe tartozó programok összehatárának megállapításakor
- az intézmény megszüntetésével, átszervezésével, feladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával, ~~vezetőjének megbízásával és megbízásának visszavonásával kapcsolatosan~~

A szülői szervezet véleményezési jogkörében eljárva minden esetben köteles írásban nyilatkozni.

7.1. Szülői képviselő:

- Képviseli a szülőket és a gyermekeket az Köznevelési törvényben megfogalmazott jogaik érvényesítéséhez.
- A gyermekek nagyobb csoportját érintő bármely kérdésben tájékoztatást kérhet a nevelési intézmény vezetőjétől, az e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor.
- Képviselője tanácskozási joggal részt vehet a nevelőtestületi értekezleten.

A mini bölcsődében a szülők érdekeit 1 fő képviseli.

8. Az óvoda dolgozói:

8.1. Az óvoda dolgozói

A törvény előírásai alapján megállapított munkakörökre a fenntartó által engedélyezett létszámban az intézményvezetője alkalmazza a dolgozókat.

A teljes alkalmazotti közösséget az intézmény vezetője hívja össze minden esetben.

Az értekezleteken az intézmény vezetője tájékoztatja az óvoda dolgozóit az intézmény munkájáról és ismerteti a soron következő feladatokat.

Az értekezletről jegyzőkönyv készül.

Az intézmény dolgozói munkájukat a munkaköri leírásuk alapján végzik.

8.2. A nevelőtestület

A nevelőtestület az óvoda pedagógusainak közössége, a nevelési-oktatási kérdésekben az intézmény legfontosabb tanácskozó és határozathozó szerve.

A nevelőtestület tagja: az óvoda valamennyi kinevezett pedagógusa és a bölcsődei kisgyermeknevelők

A nevelőtestület döntési és véleményezési jogkörét a Nkt.70.§-a tartalmazza:

A nevelőtestület dönt:

- ~~• a pedagógiai program elfogadásáról,~~
- ~~• az SZMSZ elfogadásáról,~~
- ~~• a nevelési-oktatási intézmény éves munkatervének elfogadásáról,~~
- a nevelési-oktatási intézmény munkáját átfogó elemzések, értékelések, beszámolók elfogadásáról,
- a továbbképzési program elfogadásáról,
- a nevelőtestület képviselőjében eljáró pedagógus kiválasztásáról,
- a házirend elfogadásáról,
- A nevelőtestület véleményt nyilváníthat vagy javaslatot tehet a nevelési-oktatási intézmény működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Az óvodapedagógusok heti teljes munkaideje 40 óra, mely kötelező órákból (32 óra), valamint a gyermekekkel összefüggő feladatok ellátásához szükséges időből áll (heti 4 óra). A kötött munkaidőt a gyermekekkel való közvetlen, teljes óvodai életet magába foglaló foglalkozásra kell fordítani. A kötelező óraszám felül a nevelő-oktató munkával összefüggő rendszeres vagy esetenkénti feladatokra a megbízást az intézmény vezetője adja.

A kisgyermeknevelők heti munkaideje 40 óra, melyből a csoportban töltött idő 35 óra

Az óvodapedagógusok munkarendjét és helyettesítési rendjét az intézmény vezetője készíti el, szem előtt tartva az óvoda zavartalan működését.

8.2.1. A szakmai munkaközösség

Nkt.71. § (1) A nevelési-oktatási intézményben legalább öt pedagógus hozhat létre szakmai munkaközösséget. Egy nevelési-oktatási intézményben legfeljebb tíz szakmai munkaközösség hozható létre. A szakmai munkaközösség részt vesz a nevelési-oktatási intézmény szakmai munkájának irányításában, tervezésében, szervezésében és ellenőrzésében, összegző véleménye figyelembe vehető a pedagógusok minősítési eljárásában.

8.3. A nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő dolgozók munkarendje (dajkák, pedagógiai asszisztens)

Elkülönült feladatuk alapján szervezeti egységnek nem minősülő és önálló jogosítványokkal nem rendelkező közösséget alkotnak.

Részletes feladataikat a munkaköri leírásuk tartalmazza.

Munkarendjüket és a helyettesítés rendjét az intézmény vezetője készíti el. Alapelv az óvoda zavartalan működése.

8.3.1. Az alkalmazottak óvodában való tartózkodásának rendje

Munkaidő: a munkavégzésre előírt idő kezdetétől annak befejezéséig tartó idő valamint a munkavégzéshez kapcsolódó előkészítő és befejező tevékenység tartama.

Előkészítő és befejező tevékenység: minden olyan feladat ellátása, amelyet a munkavállaló munkaköréhez kapcsolódóan, szokás szerint és rendszeresen, külön utasítás nélkül köteles elvégezni.

A munkahelyen minden dolgozónak a munkakörére megállapított munkaidő kezdete előtt legalább 10 perccel meg kell jelennie munkavégzésre alkalmas állapotban, annak érdekében, hogy napi teendőit megfelelően előkészítse, továbbá munkaidejének letelte utáni 10 percben az aznap használt eszközeit a raktári rendnek megfelelően elhelyezze.

Nem munkaidő

- a.) a munkaközi szünet
- b.) a munkavállaló lakó-vagy tartózkodási helyéről a tényleges munkavégzés helyére, valamint a munkavégzés helyéről a lakó-vagy tartózkodási helyére történő utazás tartama.

A munkaközi szünet:

A munkavállaló részére, ha a beosztás szerinti napi munkaidő a hat órát meghaladja, 20 perc munkaközi szünetet kell biztosítani. A munkaközi szünetet a munkavégzés megszakításával kell kiadni. A munkaközi szünetet legalább három, legfeljebb hat óra munkavégzést követően kell kiadni.

Délelőtti beosztás esetén:

Óvodapedagógus: 12.40- 13.00-ig

Dajka: 11.00- 11.20-ig

Délutáni beosztás esetén:

Óvodapedagógus: 13.30- 13.50-ig

Dajka: 13.10- 13.30-ig

8.4. A nevelőtestület értekezletei:

A nevelőtestület a nevelési év során:

- rendes és
- rendkívüli értekezletet tart.
A nevelőtestület rendes értekezleteit az óvoda éves munkatervében meghatározott napirenddel és időpontokban az intézményvezetője hívja össze.
- a nevelési évben két nevelési értekezlet tart

8.5. A rendkívüli nevelőtestületi értekezletre vonatkozó szabályok:

Az intézmény vezetője a rendkívüli nevelőtestületi értekezlet összehívásánál a napirend három nappal előbb történő kihirdetésével intézkedik.

Rendkívüli nevelőtestületi értekezlet hívható össze az óvoda lényeges problémáinak megoldására.

A rendes és rendkívüli nevelőtestületi értekezletekről jegyzőkönyv készül, melyek kötelező tartalma:

- Dátum,
- Helyszín,
- Napirendi pontok felsorolása
- Jegyzőkönyvvezető megnevezése
- Részletes, a napirendi pontoknak megfelelő hiteles szöveg
- Jelenléti ív

A jegyzőkönyveket minden alkalommal aláírják:

- Intézmény vezetője
- Jegyzőkönyvvezető
- Hitelesítő.

A nevelőtestület döntéseit és határozatait – jogszabályokban meghatározott kivétellel – nyílt szavazással és egyszerű szótöbbséggel hozza. A szavazatok egyenlősége esetén az intézmény vezetője dönt.

9. A köznevelési intézmény működésének rendje a Nkt 24. §-a szerint

A nevelési-oktatási intézmények szakmai tekintetben önállóak.

Szervezetükkel és működésükkel kapcsolatosan minden olyan ügyben döntenek, amelyet jogszabály nem utal más hatáskörébe.

A nevelési-oktatási intézmény működésével kapcsolatos döntések előkészítésében, végrehajtásában és ellenőrzésében – jogszabályban meghatározottak szerint – részt vesznek a pedagógusok, a szülők képviselőik.

A nevelési-oktatási intézmény helyiségeiben, területén párt, politikai célú mozgalom vagy párthoz kötődő szervezet nem működhet.

9.1. Az óvoda és bölcsőde munkarendje

Az óvodát reggel a munkarend szerint 6 órára érkező dajka nyitja és délután a munkarend szerinti technikai dolgozó zárja. Az óvodát záró alkalmazottnak távozáskor az épületre vonatkozó vagyonbiztosítási előírásokat biztosítani kell (vizsgálnia kell: tökéletesen zárnak-e a nyílászárók, elzártak-e a vízkifolyók, üzemén kívül helyezettek-e a háztartási kisgépek, berendezések, megtörtént-e az épület áramtalanítása.)

Az óvoda 5 napos (hétfőtől péntekig) munkarenddel üzemel, naponta 6.30-16.30-ig.

Ügyelet: 6.30-7.30, illetve 15.30-16.30 óráig (összevont csoportokkal.)

Az óvoda kéri és ajánlja, hogy a szülők a középső és nagycsoportos korú gyermekeket 8.00 óráig, a kiscsoportos korúakat 9 óráig hozzák be az óvodába, mivel csak ebben az esetben tudunk a gyermekek rendszeres fejlesztéséért és étkeztetéséért felelősséget vállalni.

Az óvoda főbejárata 9.00 óráig nyitva van, 9.00 órától 11.45-ig a gyermekek biztonsága érdekében zárva tartjuk. A „félnapos” óvodás gyermekek hazamenetele, valamint az ebédszállítás miatt 11.45-től 12 óráig kinyitjuk a főbejáratot. Ezt követően az ebéd után hazamenő gyermekek szüleinek 12.45 órától nyitjuk, az ajtót 13 órától 15 óráig a gyermekek érdekében ismét zárva tartjuk. A gyermekek délutáni hazabocsátása 15 órától folyamatos.

Rendezvények, szülői értekezlet stb., esetén a nyitvatartási időtől való eltérést az intézmény vezetője engedélyezi. ~~A nyitva tartás teljes ideje alatt óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel.~~

Eltérő az intézményi munkarend, a gyermekek fogadásának rendje abban az esetben, ha a nemzeti ünnepek miatt az általános munkarend, a munkaszüneti napok rendje is eltérően alakul.

A bölcsődét reggel 7 órakor a kisgyermeknevelő nyitja és délután 16 órakor bölcsődei dajka zárja.

A nevelési év szeptember 1.-től - augusztus 31.-ig tart, mely két részből áll.

Nevelési-oktatási év (IX. 1.-V. 31-ig),

- amely időszak alatt a gyermekek részére a Helyi pedagógiai program szabályozásának megfelelően foglalkozásokat szerveznek az óvónők.
Dokumentum: Csoportnapló

Nyári időszak (VI. 1.-VIII. 31-ig), mely idő alatt

- Az óvodai csoportok szervezett foglalkozások nélkül, összevontan működnek, szabad játék
- Az óvoda nyári zárása. Ekkor történik az óvoda szükség szerinti felújítása, karbantartása, valamint a nagytakarítás. Az óvodát a telephellyel felváltva tartjuk zárva.

9.2. Nyári zárás

- Az intézmény üzemeltetése a fenntartó által meghatározott nyári zárvatartás alatt szünetel, ilyenkor történik az intézmény szükség szerinti felújítása, karbantartása, valamint nagytakarítása.
- Az intézmény nyári zárvatartásáról legkésőbb február 15-ig a szülőket tájékoztatni kell.
- A nyári zárás előtt 10 nappal össze kell gyűjteni a gyermekek elhelyezésére vonatkozó igényeket, és a szülőket, a gyermekeket fogadó óvodáról, annak működésével kapcsolatos lényeges kérdésekről a zárást megelőzően tájékoztatni kell.

9.3. Nevelés nélküli munkanapok:

Időpontját és felhasználását az éves munkaterv tartalmazza, melyről minden év elején tájékoztatást adunk a szülői közösségnek.

A nevelésnélküli munkanapok éves felhasználása során figyelembe vesszük:

- a jogszabályi kötelezettséget,
- az óvodába járó szülők munkahelyi leterheltségét.

A nevelés nélküli munkanapok időpontjáról minimum 7 nappal korábban értesítjük:

- a szülőket
- fenntartót

Nevelés nélküli munkanapot nevelési évenként 5 alkalommal vehet igénybe a nevelőtestület, melyet nevelési értekezletek, továbbképzések nevelőtestületi szakmai céllal szervezett kirándulás céljára használhat fel. A nevelés nélküli munkanapokon az intézmény zárva tart, szükség esetén ügyeletről gondoskodunk. Írásbeli tájékoztatást és az ügyeleti igényeket a

hirdetőtáblán a szülők írásban jelzik. A nyilatkozatok beszerzése az óvodapedagógusok feladata, akik azt legkésőbb a zárva tartás előtt 3 nappal leadják az intézmény vezetőjének.

9.4 Csoportösszevonás

Az intézmény vezetője az iskolai szünetek alatt az óvodai élet zavartalan működését biztosítva- az ésszerűség és takarékoság jegyében- írásban felméri a várható létszámot, ennek tükrében dönt az esetleges csoportösszevonásról.

9.5 Technikai szünet

Az óvoda az intézmény vezetője - a fenntartó tájékoztatásával és jóváhagyásával - technikai szünetet rendelhet el.

9.6 Az óvodai csoportok szervezése

Az óvodában osztott és osztatlan csoportok működhetnek, kialakításuknál figyelembe vesszük a törvényben rögzített felvehető gyermeklétszámot, a gyermekek korát, fejlettségi szintjét, a képviselőtestület döntéseit.

Óvodánkban a felmenő rendszer megtartására törekszünk.

Az SNI gyermekeket integráltan neveljük, a szakértői bizottság véleményében rögzítettek szerint gyógypedagógus, logopédus végzettségű **külsős vagy belső szakemberrel** fejlesztjük. A tevékenységek tartalmát, szervezeti formáját, időkeretét a szakértői véleményben rögzítettek alapján oldjuk meg. Biztosítjuk számukra, hogy állapotuknak, személyes adottságaiknak megfelelő ellátásban, gondozásban részesüljenek, s életkoruktól függetlenül a pedagógiai szakszolgálat intézményeihez forduljanak segítségért.

Amennyiben kiemelt figyelmet igénylő gyermek részesül óvodai ellátásban, jelezzük az illetékeseknek és tudásunkhoz mérten fejlesztjük.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek,
- b) sajátos nevelési igényű gyermek,
- c) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek,
- d) kiemelten tehetséges gyermek.

Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról a szülők és az óvodapedagógusok véleményének kikérése mellett az intézmény vezetője dönt.

9.7. Külső kapcsolatok rendszere, formája és módja

Intézményünk a feladatok elvégzése, a gyermekek egészségügyi, gyermekvédelmi és szociális ellátása, valamint a beiskolázás érdekében és egyéb ügyekben rendszeres kapcsolatot tart fenn más intézményekkel, szervezetekkel.

9.7.1. Fenntartó:

Fenntartó megnevezése:

Fertőszéplak Községi Önkormányzat
9436 Fertőszéplak, Petőfi u. 2.

Kapcsolattartó: intézmény vezetője, meghatározott feladatoknál a helyettes.

A kapcsolattartás tartalma: az intézmény optimális működtetése, a fenntartói elvárásoknak való megfelelés, az intézmény érdekeinek képviselése.

A kapcsolattartás formája: vezetői értekezletek, rendezvények, központi ünnepségeken való intézményi képviselő, munkamegbeszélések, adatszolgáltatás, írásos beszámoló.

9.7.2. A rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendje:

A gyermekek rendszeres egészségügyi felügyeletére vonatkozó feladatellátás alapja a fenntartó és az egészségügyi szolgáltató által megkötött megállapodás tartalma.

A gyermekek egészségi állapotának megóvásaért az intézmény vezetősége rendszeres kapcsolatot tart fenn:

- Gyermekorvossal
- Védőnői Szolgálattal
- Fogorvossal

Kapcsolattartó: az intézmény vezetője.

Feladata: biztosítja a munkafeltételeket, gondoskodik a gyermekek felügyeletéről, vizsgálatokra való előkészítéséről, a szülők tájékoztatásáról.

A kapcsolat tartalma: a gyermekorvos felkérésre, szakértőként közreműködik, a gyermekek egészségügyi ellátását és az egyéb óvoda-egészségügyi feladatokat az intézményvezetővel egyeztetett rend szerint, együttműködve végzi. A védőnő feladatkörébe tartozó feladatokat az 51/1997. (XII. 18.) NM-rendelet szabályozza.

A kapcsolat formája: egészségügyi vizsgálat, szűrés, beutalás kezelésre.

Gyakoriság: nevelési évenként a feladatra szóló megállapodás tartalma szerint.

9.7.3. Pedagógiai szakszolgálatok:

Az eredményes nevelőmunka érdekében az intézmény rendszeres munkakapcsolatot tart fenn:

Győr- Moson-Sopron Megyei Pedagógiai Szakszolgálattal.

Kapcsolattartó: az intézmény vezetője

A kapcsolat tartalma: a gyermekek speciális vizsgálata, egyéni fejlesztése, a beiskolázás segítése, valamint tanácsadás nevelési kérdésekben.

A kapcsolat formája: vizsgálat kérése, kölcsönös tájékoztatás, esetmegbeszélés, konzultáció, szülői értekezleten való részvétel.

Gyakoriság: nevelési évenként a beiskolázást megelőzően, illetve a pszichológus, logopédus és óvodapedagógusok jelzése alapján szükség szerint.

9.7.4. Pedagógiai szakmai szolgáltatók:

Az óvodapedagógusok, kisgyermeknevelők szakmai megújulása érdekében munkakapcsolatot tart fenn:

Működési engedéllyel rendelkező pedagógiai, szakmai szolgáltatókkal

Kapcsolattartó: az intézmény vezetője

A kapcsolat tartalma: a pedagógusok szakmai ismereteinek frissítése, bővítése, valamint szaktanácsadói szakmai segítés.

A kapcsolat formája: továbbképzések, konferenciák, konzultációk, szaktanácsadói hospitálás, szaktanácsadói javaslat.

Gyakoriság: nevelési évenként meghirdetett időpontokban és gyakorisággal.

9.7.5. Gyermejjóléti szolgálat, családsegítő szolgálat, gyámügyi hivatal:

A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében rendszeres kapcsolatot tartunk fenn:

Járási Gyámügyi Hivatal

Fertőd- Mikro-térségi Szociális Szolgáltató Központ

Kapcsolattartó: az intézmény vezetője

A kapcsolat tartalma: a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, esélyegyenlőség biztosítása.

A kapcsolat formája, lehetséges módja: esetmegbeszélésen, előadásokon, rendezvényeken való részvétel, segítség kérése, ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni, valamint minden olyan esetben, amikor a gyermekközösség védelme miatt ez indokolt.

- a Gyermejjóléti Szolgálat értesítése – ha az intézmény a szolgálat beavatkozását szükségesnek látja
- amennyiben további intézkedésre van szükség, az intézmény megkeresésére a Gyermejjóléti Szolgálat javaslatot tesz arra, hogy az óvoda a gyermekvédelmi rendszer keretei között milyen intézkedést tegyen
- esetmegbeszélésre a szolgálat felkérésére
- szülők tájékoztatása révén (a gyermejjóléti szolgálat címének és telefonszámának intézményben való kihelyezése), lehetővé téve a közvetlen megkeresését

Gyakoriság: szükség szerint.

9.7.6. Általános iskola:

Az iskolába lépés megkönnyítése, a gyermekek könnyebb beilleszkedése érdekében kapcsolatot tartunk fenn:

Széchenyi Ferenc Általános Iskola Fertőszéplak

Kapcsolattartó: az intézmény vezetője, helyettes, óvodapedagógusok

A kapcsolat tartalma: a gyermekek iskolai beilleszkedésének segítése az óvoda–iskola átmenet megkönnyítésével, információk továbbítása a szülőknek.

A kapcsolat formája: kölcsönös látogatás, szakmai fórum, rendezvényeken való részvétel.

Gyakoriság: lehetőség szerint félévente

9.7.7. Gyermekprogramokat ajánló kulturális intézmények, szolgáltatók:

Az óvodai élet megszervezésének színesebbé, változatosabbá tételének érdekében tartunk fenn kapcsolatot

- Eszterházi Kastély
- Fertő Hanság Nemzeti park
- J. Haydn Zeneiskola Fertőd
- Camerata Artissima Zenekar
- Kulturális Központ Fertőd

Kapcsolattartó: az intézmény vezetője, helyettes.

A kapcsolat tartalma: színvonalas gyermekműsorok, előadások szervezése, lebonyolítása.

A kapcsolat formája: intézményi programok szervezése, intézményen kívüli kulturális programok látogatása, illetve ajánlása a szülőknek.

Gyakorisága: az adott nevelési évre szóló tájékoztatások szerint

9.7.8. Óvodai szociális segítő

Kapcsolattartó: intézmény vezetője, intézményvezető-helyettes, óvodapedagógusok

A kapcsolat tartalma: Preventív jellegű szolgáltatás, amely a gyermekek képességeinek, lehetőségeinek kibontakoztatását támogatja szociális kapcsolataik, társadalmi integrációjuk javításával.

A kapcsolattartás formája: szülői értekezlet, fogadóóra, óvodai programok,

Gyakorisága: az előírásoknak megfelelően

9.8. Az óvodai ünnepélyek és rendezvények

A felkészítés és felkészülés a pedagógusok feladata úgy, hogy figyelembe veszik a gyermekek életkori sajátosságait és a helyi sajátosságokat.

Az óvodai ünnepélyek hagyományok rendje a Helyi pedagógiai programban illetve éves munkatervben szabályozott.

Az intézményi szintű rendezvényeken az óvodapedagógusok részvétele kötelező.

Az ünnepélyek, megemlékezések a gyermekek nemzeti tudatának fejlesztésére a hazaszeretetük mélyítésére, az egymás iránti tisztelet, a türelem alakítására, a közös cselekvés öröme, szolgálnak.

A gyermekek részvételével zajló elektroakusztikus hangosítású óvodai foglalkozásokon és rendezvényeken (pl. gyermeknapi műsorok, gyermek koncert, mozi-gyermekfilm) a hangnyomásszint nem haladhatja meg az Laeq M30 75 dB értéket.

Az Laeq M30 75 dB hangnyomásszintet elérő elektroakusztikus hangosítású rendezvényen biztosítani kell, hogy a közönség a hangsugárzókat 3 méteren belül ne tudja megközelíteni [Műkr. 128. § (12) bek.]. Intézményi feladat: a rendezvények zajvédelmi ellenőrzése.

Jogalkotói cél: a gyermekek egészségének hatékony védelme a zajok okozta érzékszervi károsodások ellen, amely az akusztikus hangosítású különféle rendezvényeken történő részvételük során érhetik őket.

9.9. A gyermekek óvodai és bölcsődei felvétele

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény.

Az óvoda felveszi minden hároméves és annál idősebb gyermeket, akit beíratnak a szülők

Mini bölcsődébe 20 hetes kortól 3 éves korig vehető fel kisgyermek.

A beiratkozás rendje:

- A beiratkozás időpontja az óvodába és a mini bölcsődébe: tárgy év április 20 és május 20 között, melyet minden nevelési évben a fenntartó határozza meg, és a megszokott formában (honlapon vagy a helyileg szokásos módon) a kijelölt beiratkozási időpontot (30 nappal előbb) nyilvánosságra hozza:
- A beíratási időszakot követően a felvételt nyert gyermekek fogadása szeptember 1-től folyamatosan történik. Az újonnan jelentkező gyermekek fogadása a nevelési évben folyamatosan történik.
- A beiratkozás során a szülővel ismertetjük óvodánk pedagógiai programját illetve a mini bölcsődében a szakmai programot.
- A beiratkozást követően a gyermekek és a szülők lehetőséget kapnak arra, hogy közvetlen betekintést nyerjenek az óvoda életbe.
- A beíratás tényét az előjegyzési naplóban kell rögzíteni.
- A felvételtől az intézmény vezetője írásban: felvételi határozat formájában értesíti a szülőt a beíratást követő 15 napon belül.
- Az óvoda és a mini bölcsőde házirendjét az új gyermekek szüleivel az adott nevelési év megkezdése előtt ismertetni kell.
- A házirendek elérhetőek: Fertőszéplak honlapján

10. Az iskolai élet megkezdésére vonatkozó szabályok

Nkt.45. § -a szerint

(1) Magyarországon – minden gyermek köteles az intézményes nevelés-oktatásban részt venni, tankötelezettségét teljesíteni.

(2) A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, legkésőbb az azt követő évben tankötelessé válik.

(3) Az a gyermek, akinek esetében azt a szakértői bizottság javasolja, további egy nevelési évig az óvodában részesül ellátásban, és ezt követően válik tankötelessé.

A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik.

Tankötelezettség

A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv (Oktatási Hivatal) döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülő kérelmét az iskolakezdés évében január 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Amennyiben a szakértői bizottság a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség.

Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

A gyermek óvodai elhelyezésének megszűnik, ha

- a gyermeket másik óvoda átvette, az átvétel napján,
- a gyermeket felvették az általános iskolába

11. Az óvodás gyermek fejlődésének nyomon követése

Az óvodába felvett gyermek fejlődését az „egyéni fejlődési napló” dokumentumban rögzítjük. A fejlődés nyomon követése az alábbi területekre terjed ki:

- értelmi,
- beszéd,
- hallás,
- látás,
- mozgás fejlődése
- szociális képességek, érzelmi élet

Rögzítésre kerülnek: a gyermek fejlesztési feladatai, intézkedések, megállapítások, javaslatok, fejlesztési tervek.

Az óvoda indokolt esetben kezdeményezi a szülőnél a szakszolgálat igénybe vételét.

A fejlesztési javaslatokat, illetve a fejlődési napló bejegyzéseit ismertetjük a szülővel, aki azt aláírásával igazolja.

A fejlődési napló tartalmát, vezetésének szabályozását a Helyi pedagógiai program tartalmazza.

12. A gyermekek napirendje

A csoportok napi és heti rendjét a Helyi pedagógiai program szabályozásának megfelelően, a gyermekek életkori sajátosságainak függvényében a nevelési év elején alakítjuk ki, melyet az első, évnnyitó szülői értekezleten ismertetünk a szülőkkel. A nevelési év során szervezett óvodai programok esetében a napirendek rugalmasan változnak.

12.1. Az óvodába érkezés és távozás rendjét

A Házirend tartalmazza.

12.2. A gyermek távolmaradásának, mulasztásának igazolása

Ha a gyermek az óvodai foglalkozásról távol marad, mulasztását igazolnia kell.

A mulasztások igazolásának rendjét a házirend tartalmazza.

Ha a gyermek, távolmaradását nem igazolják, a mulasztás igazolatlan.

Ha a gyermek igazolatlanul többet mulaszt a jogszabályban (R. 51. § (4) megengedettnél az intézmény vezetője értesíti az illetékes jegyzőt, a Gyermekjóléti Szolgálatot, illetve az Általános Szabálysértési Hatóságot, Gyámhivatalt.

12.3 Gyermekek étkeztetése, térítési díjak befizetése

A gyermekek napi háromszori étkezésének megszervezése, és biztosítása (szülői igénynek megfelelően) az óvoda feladata.

Az étkezések:

- óvodában: tízórai, ebéd, uzsonna,
- mini bölcsődében: reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna.

Az ételallergiás vagy más egészségügyi okból diétára szoruló gyermeknek biztosítjuk a diétás étkezést abban az esetben, ha a szülő szakorvosi véleménnyel tudja igazolni, hogy gyermeke diétára szorul. Amennyiben a diétás étrendet nem tudja biztosítani a gyermekkönyha a gyermek étkeztetését a szülővel egyeztetjük.

A gyermek számára az étkezést a hatályos jogszabálynak megfelelően kell megtéríteni. A mindenkori kitűzött napon kell az étkezési díjat befizetni, erről a szülők névre szóló értesítést kapnak. A szülőket mindenkori jogszabályok figyelembe vételével különböző kedvezmények illetik meg: egyéb, állam által biztosított kedvezmények igénybevételét az előírt igazolásokkal kell alátámasztani.

13. Az óvodai munka belső ellenőrzésének rendje

A fenntartó:

- ellenőrizheti a köznevelési intézmény gazdálkodását, működésének törvényességét,
- gyermekvédelmi tevékenységet, a gyermekbaleset megelőzése érdekében tett intézkedéseket
- a köznevelési intézmény vezetője felett gyakorolja a munkáltatói jogokat
- az intézményvezető, az ellenőrzési ütemterv alapján, ellenőrzi, értékeli az alkalmazottak munkáját.
- a belső ellenőrzés rendszere átfogja az óvodai nevelő-fejlesztő munka egészét.
- biztosítja a minőségi munkavégzést, azzal hogy az ellenőrzés során felmerülő hibák feltárása időben megtörténhet, másrészt fokozza a munka hatékonyságát.

Az intézmény vezetője minden nevelési év elején elkészíti a „belső ellenőrzési tervet”, ami az éves munkatervben szerepel

- az ellenőrzésre jogosult személyeket,
- az ellenőrzés célját,
- az ellenőrzés területeit,

Rendkívüli ellenőrzést kezdeményezhet:

- az intézmény vezetője
- az intézményvezető helyettese
- a szülői szervezet

Az ellenőrzés kiterjed:

- a munkakörrel kapcsolatos feladatok elvégzésének módjára, minőségére,
- és a munkafegyelemmel összefüggő kérdésekre.

Az ellenőrzés területei:

- Pedagógiai, szervezési, tanügy-igazgatási feladatok ellenőrzése,
- Időszakos, állandó, kiemelt és speciális ellenőrzések,
- Foglalkozások, írásos dokumentumok, foglalkozáson kívüli tevékenységek ellenőrzése,
- Program megvalósulásának szintje a csoportokban és az óvoda életében,

- Gazdasági jellegű ellenőrzések (térítési díj, vagyon- védelem),
- Munka és tűzvédelmi ellenőrzések.

Az ellenőrzés formái:

- tervszerű, előre megbeszélt szempontok alapján,
- spontán, alkalmi ellenőrzések

13.1. A belső ellenőrzés

A belső ellenőrzés legfontosabb feladata az intézményben folyó tevékenység hatékonyságának mérése, annak feltárása, hogy milyen területeken kell és szükséges erősíteni a pedagógus munkáját, milyen területeken kell a rendelkezésre álló felszereléseket felújítani, korszerűsíteni, ill. bővíteni.

A pedagógiai munka ellenőrzés ütemtervét az óvodai pedagógiai munkáért felelős intézményvezető, helyettes javaslatai alapján az intézményvezető készíti el. Az ellenőrzési terv végrehajtásáért az intézményvezető felel.

Az ellenőrzési terv tartalmazza az ellenőrzés területeit, módszerét és ütemezését. Az ellenőrzési tervet az intézményben nyilvánosságra kell hozni. Az ellenőrzés kiterjed az egyes feladatok elvégzésének módjára, minőségére, a munkafegyelemmel összefüggő kérdésekre.

Az ellenőrzési tervben nem szereplő, rendkívüli ellenőrzésről az intézményvezető dönt.

Rendkívüli ellenőrzést kezdeményezhet:

- az intézményvezető
- a szülői munkaközösség
- fenntartó

Az ellenőrzés tapasztalatait az érintett óvodapedagógussal ismertetni kell.

A kiemelt munkavégzésre járó kereset-kiegészítés szempontjai:

- Magas színvonalú óvodapedagógusi munka
- Példamutató szakmai és közösségi magatartás
- Jó együttműködés az óvodapedagógus és a dajkák között
- Napi nevelési munka pontos és színvonalas végzése, rendszeres felkészülés

14. Gyermekvédelmi munka megszervezése és ellátása

- Az óvodai csoportokban dolgozó óvodapedagógusok látják el ezt a feladatot.
- A veszélyeztető okok feltárása érdekében családlátogatáson vesznek részt.
- Az intézmény vezetője és az óvodapedagógusok együttműködnek a Gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.
- Amennyiben a gyermek bántalmazás vélelme, ill. egyéb veszélyeztető okok pedagógiai eszközökkel nem oldhatók meg, az intézmény dolgozói kezdeményezik az intézmény vezetőjénél, hogy értesítse a gyermekjóléti szolgálatot.
- A gyermek anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az intézményvezető eljárást indítson a rendszeres gyermekvédelmi szociális támogatás megállapítása.
- Ha további intézkedésre van szükség, Gyermekjóléti szolgálat javaslatot tesz arra, hogy a nevelési –oktatási intézmény a gyermekvédelmi rendszer keretei között milyen intézkedést tegyen.

15. Rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendje

- A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszereszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.
- A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a szülő részvételét a nevelési intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.
- Ezen Szabályozás egységet alkot a Házirend megfelelő fejezeteivel.
- A fenntartó megállapodást köt a gyermekorvossal, védőnőkkel az orvosi ellátás érdekében. Az orvos, valamint a védőnő a „Megállapodásban” megjelölt módon és rendszerességgel látja el az óvodás gyermekeket.
- Az intézmény vezetője gondoskodik arról, hogy az orvos és védőnő munkájához a szükséges feltételeket biztosítsa: vizsgálati hely, idő, felügyelet.
- Diabéteszes gyermeket is fogadunk, ha erre igény mutatkozik.
- A védőoltások az óvodában nem adhatók be.
- A nevelési év során meghatározott időpontban és szükség szerint védőnő látogatja az óvodákat.
- Nevelési évenként minden gyermek - szülő beleegyezésével - egy alkalommal részt vesz: Fogászati szűrő vizsgálaton
- Az óvoda működtetése során az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvos Szolgálatlal meghatározott szabályokat szigorúan be kell tartani.
- Az óvodát csak egészséges gyermek látogathatja, a gyermekek esetleges gyógyszerérzékenységről, allergiás és más krónikus betegségeiről a szülő tájékoztatja a csoport óvónőit.
- Az óvodában megbetegedett, lázas gyermek családját értesíteni kell.
- Lábadozó, gyógyszeres kezelés alatt álló gyermek az óvodát nem látogathatja.
- A gyermek betegségét követően három napon túli hiányzás esetén, csak orvosi igazolással látogathatja újra az óvodát.
- Fertőző megbetegedések esetén az óvoda helyiségeinek fertőtlenítésére különös hangsúlyt kell fektetni.
- Az óvoda egész területén a dohányzás tilos,
- Az intézményen belül szeszesitalt fogyasztani tilos,
- Az óvoda melegítő konyhájába csak a konyhai dolgozók léphetnek be, vagy az a látogató, aki érvényes egészségügyi könyvvel rendelkezik,
- A csoportszobába szülő csak engedéllyel tartózkodhat.
- Az intézmény valamennyi alkalmazottjára kötelező az évente megtartott foglalkozás egészségügyi vizsgálaton való részvétel.

16. Az óvoda dolgozóinak feladatai a balesetek megelőzésében és balesetek esetén

A nevelési-oktatási intézményben a nyitvatartási időben biztosítani kell a gyermekek, felügyeletét, védelmét, figyelemmel a baleset-megelőzés szempontjaira.

Az intézmény vezetője felelős az óvodában a nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek a megteremtéséért, és a gyermekbalesetek megelőzéséért.

Az óvoda minden dolgozójának ismernie kell a *Munkavédelmi Szabályzat*, Tűzvédelmi utasítás, a Tűzriadó terv és a Házirend rendelkezéseit. (Aláírásukkal igazolják)

Az óvodai egész napos nevelőmunka folyamán a dolgozónak körültekintően kell megszervezni a gyermekek tevékenységét. (Védő-óvóelőírások figyelembe vételével.)

Az óvodapedagógusoknak fel kell hívni a gyermekek figyelmét a baleseti veszélyforrásokra, a kötelező viselkedési szabályokra.

Különösen fontos ez, ha:

- az udvaron tartózkodnak,
- különböző közlekedési eszközzel közlekednek
- az utcán közlekednek
- valamilyen rendezvényen vesznek részt
- kirándulások alkalmával

A munkavédelmi szabályzat tartalmazza a munkavédelmi ellenőrzések idejét.

A nyolc napon túl gyógyuló sérüléssel járó gyermekbaleseteket haladéktalanul ki kell vizsgálni. Ennek során fel kell tárni a kiváltó és a közreható személyi, tárgyi és szervezési okokat.

- Ezeket a baleseteket az oktatásért felelős miniszter által vezetett, a minisztérium üzemeltetésében lévő elektronikus jegyzőkönyvvezető rendszer segítségével kell nyilvántartani, vagy ha erre rendkívüli esemény miatt átmenetileg nincs lehetőség, jegyzőkönyvet kell felvenni. A jegyzőkönyvek egy-egy példányát – az elektronikus úton kitöltött jegyzőkönyvek kivételével – a kivizsgálás befejezésekor, de legkésőbb a tárgyhót követő hónap nyolcadik napjáig meg kell küldeni a fenntartónak.
- A papíralapú jegyzőkönyv egy példányát át kell adni a szülőnek. A jegyzőkönyv egy példányát a kiállító nevelési oktatási intézményében meg kell őrizni.

Súlyos az a gyermekbaleset, amely:

- a) a sérült halálát (halálos baleset az a baleset is, amelynek bekövetkezésétől számított kilencven napon belül a sérült orvosi szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben életét veszítette),
- b) valamely érzékszerv (érzékelő képesség) elvesztését vagy jelentős mértékű károsodását,
- c) a gyermek, orvosi vélemény szerint életveszélyes sérülését, egészségkárosodását,
- d) a gyermek, súlyos csonkulását (hüvelykujj vagy kéz, láb két vagy több ujjá nagyobb részének elvesztése, továbbá ennél súlyosabb esetek),
- e) a beszélnőképesség elvesztését vagy feltűnő eltorzulását, a gyermek bénulását, vagy agyi károsodását okozza.

Az óvodapedagógus feladata a gyermekeket ért bármilyen baleset, sérülés, vagy rosszullét esetén a szükséges intézkedéseket meg kell tenni:

- a sérült gyermeket elsősegélyben kell részesíteni
- ha szükséges, orvost kell hívni
- ha a gyermek szállítható, orvoshoz kell vinni,
- a balesetet, sérülést okozó veszélyforrást a tőle telhető módon meg kell szüntetni,
- a gyermekbalesetet azonnal jelezni kell az óvoda vezetőjének,
- a gyermek szülőjét haladéktalanul értesíteni kell.

Az elsősegélynyújtáskor csak azt teheti az óvodapedagógus, amihez ért. Az orvos megérkezéséig nem szabad a gyermeket elmozdítani.

17. Rendkívüli esemény, bombariadó esetén szükséges teendők.

Az óvoda működésében rendkívüli eseménynek kell minősíteni, olyan előre nem látható eseményt, amely a nevelőmunka szokásos menetét akadályozza, illetve az intézmény gyermekeinek és dolgozóinak biztonságát és egészségét, valamint az intézmény épületét, felszerelését veszélyezteti. Rendkívüli eseménynek minősül különösen:

- a természeti katasztrófa (pl villámcsapás, földrengés, árvíz, belvíz stb.)
- a tűz
- a robbanással történő fenyegetés.

Az óvoda minden alkalmazottja köteles az általa észlelt rendkívüli eseményt közvetlen felettesének haladéktalanul jelenteni.

Az intézmény vezetője dönt a szükséges intézkedésekről. Akadályoztatása esetén az SZMSZ szabályozott helyettesítési rend szerint kell eljárni.

A rendkívüli eseményről azonnal értesíteni kell:

- az intézmény fenntartóját,
- tűz esetén a tűzoltóságot,
- robbanással történő fenyegetés esetén a rendőrséget,
- személyi sérülés esetén a mentőket,
- egyéb esetekben az esemény jellegének megfelelő rendvédelmi, illetve katasztrófaelhárító szerveket.

A veszélyeztetett épület kiürítése során fokozottan ügyelni kell a következőkre:

- Az épületből minden gyermeknek távoznia kell, ezért az óvodapedagógusnak a termen kívül (pl: mosdóban) tartózkodó gyerekekre is gondolnia kell!
- A gyermekeket a terem elhagyása előtt és a kijelölt várakozási helyre történő megérkezésükkor az óvodapedagógusnak meg kell számolnia!
- Az épület kiürítése a Tűzriadó terv szerint történik.

Az épületbe érkező rendvédelmi, katasztrófaelhárító szerv vezetőjét tájékoztatnia kell az alábbiakról:

- a rendkívüli esemény kezdete óta lezajlott eseményekről,
- az épületben található veszélyes anyagokról,
- közmű (víz, gáz, elektromos stb.) vezetékek helyéről,
- az épületben tartózkodó személyek létszámáról,
- Az épület kiürítéséről.

Tűz esetén szükséges teendők részletes intézményi szabályozását a „Tűzriadó terv” tartalmazza.

Az épületek kiürítését a tűzriadó terv alapján évente egy alkalommal gyakorolni kell.

17.1 Bombariadó esetére meghatározott szabályok

Az intézményben a tűzvédelmi szabályzatban meghatározottak szerinti, menekülő útvonalakat állandóan akadálymentesen kell hagyni.

Bomba, vagy ismeretlen eredetű, gyanús idegen tárgy észlelése esetén az óvoda épületét minden bent tartózkodónak azonnal el kell hagynia.

A bombariadót a rendőrségnek az alábbi adatok közlésével jelenti:

- Az intézmény neve, pontos címe,
- Emberélet van-e veszélyben,
- A vélt bomba által veszélyeztetett épületek,

- a bejelentő neve, lakcíme, telefonszáma és a bejelentés időpontja.
- a bombariadóról minden esetben értesíteni kell a fenntartót.

18. Az elektronikus úton előállított, hitelesített és tárolt dokumentumok kezelési rendje

Az oktatási ágazat irányítási rendszerével a Közoktatási Információs Rendszer (KIR) révén tartott elektronikus kapcsolatban elektronikusan előállított, hitelesített és tárolt dokumentumrendszert alkalmazunk a 229/2012. (VIII.28.) Kormányrendelet előírásainak megfelelően.

A rendszerben alkalmazott fokozott biztonságú elektronikus aláírást kizárólag az intézmény vezetője alkalmazhatja a dokumentumok hitelesítésére.

- Az intézménytörzsre vonatkozó adatok módosítása,
- Az alkalmazott pedagógusokra vonatkozó adatbejelentések,
- A tanulói jogviszonyra vonatkozó bejelentések,
- Az október 1-jei pedagógus és gyermek lista.

A dokumentumokat a KIR rendszerében, továbbá az óvoda informatikai hálózatában egy külön e célra létrehozott mappában tároljuk. A mappához való hozzáférés jogát az informatikai rendszerben korlátozni kell, ahhoz kizárólag az intézmény vezetője által felhatalmazott személyek férhetnek hozzá.

19. A létesítmény és helyiségeinek használati rendje

Az óvoda minden dolgozója felelős:

- az intézményi tulajdon védelméért, állagának megőrzéséért,
- az óvoda tisztaságának, rendjének megőrzéséért,
- az energiafelhasználással való takarékoskodásért,
- a tűz és balesetvédelmi szabályok betartásáért.

Az óvoda épületét címtáblával és nemzeti színű lobogóval kell ellátni.

Az óvodai nemzeti színű zászlók tisztántartása és cseréje a törvényi rendelkezéseknek megfelelően a vezető felelős.

Óvodás gyermek az óvoda helyiségeiben csakis felügyelet mellett tartózkodhat.

Az óvoda berendezéseit, felszereléseit, eszközeit az óvoda területéről kivinni tilos.

Vagyonvédelmi intézkedés: az óvoda zárásáért a mindenkori délutános dajka a felelős

Az óvoda helyiségeit - az Alapító Okiratnak megfelelően - más, nem nevelési célra átengedni csak a gyermekek távollétében lehet.

Az óvoda dolgozói, továbbá ügynökök, üzletszervezők vagy más személyek az intézmény területén kereskedelmi tevékenységet nem folytathatnak.

Az óvodában tilos a reklám tevékenység kivéve, ha a reklám a gyermekeknek szól és az egészséges életmóddal, a környezetvédelemmel, a társadalmi közéleti tevékenységgel, illetve kulturális tevékenységgel függ össze.

Az óvoda helyiségeiben, területén párt, politikai célú mozgalom, vagy párthoz kötődő tevékenység nem szervezhető.

20. Belépés és benntartózkodás rendje azok részére, akik nem állnak jogviszonyban az intézménnyel.

Az intézményi és személyi vagyonvédelem, valamint az óvodás gyermekek biztonsága érdekében az óvoda főbejáratát 9-11.30-ig valamint 13-15.30 óráig zárva tartjuk.

Az udvar kapuján lévő lakatokat mindig zárni kell, különösen figyelni kell erre a gyermekek kint tartózkodása idején.

A gyermekeket kísérők kivételével, az óvodával jogviszonyban nem álló személyek az intézmény vezetőjével közlik, hogy milyen ügyben tartózkodnak az óvodában.

Alkalmazottakon kívüli személyek –hosszabb időre – csak az intézmény vezetőjének engedélyével tartózkodhatnak az intézményben.

Napközben bárki az intézmény alkalmazottai közül ajtót nyithat. A látogatótól meg kell kérdezni jövedele célját, kit keres, és amíg várakozik a vendég, bejelenteni, majd elkísérni.

Az óvodai foglalkozások rendjét, a gyermekek tevékenységét megzavarni nem lehet!

Az önkormányzat képviselőit, szaktanácsadót, szakértőt, más hivatalos és szakmai szervek képviselőit az intézmény vezetője fogadja.

Az óvoda dolgozói, ügynökök, üzletszerzők, vagy más személyek az óvoda területén kereskedelmi tevékenységet nem folytathatnak, kivéve a gyermekek fejlődését elősegítő újság, könyv, játékarusítást, valamint az óvoda által szervezett vásárt.

21. Egyéb szabályok

21.1.Nyilatkozat tömegtájékoztató szerveknek

A televízió, a rádió és az írott sajtó képviselőinek adott mindennemű tájékoztatás nyilatkozatnak minősül.

Nyilatkozattétel esetén az alábbi előírásokat kell betartani:

- Az intézményt érintő kérdésekben a tájékoztatásra, illetve nyilatkozatadásra az intézmény vezetője vagy az általa esetenként megbízott személy jogosult.
- A közölt adatok szakszerűségéért és pontosságáért, a tények objektív ismertetéséért a nyilatkozó felel.
- A nyilatkozatok megtételekor minden esetben tekintettel kell lenni a hivatali titoktartásra, valamint az intézmény jó hírnevére és érdekeire.
- Nem adható nyilatkozat olyan ügygel, ténnyel és körülménnyel kapcsolatban, amelynek idő előtti nyilvánosságra hozatala az intézmény tevékenységében zavart, az intézménynek anyagi vagy erkölcsi kárt okozna, továbbá olyan kérdésekről, amelyekről a döntés nem a nyilatkozattevő hatáskörébe tartozik.

21.2. Mobil telefon használata

Az intézményben mobil telefon használata engedélyezett az alábbi feltételekkel:

- Mobiltelefont a gyermekek között végzett munka alatt használni tilos!
- A telefonokat a gyermekcsoportokban néma üzemmódban kell tartani.

21.3. Intézményi telefon használata

Az intézményben lévő vonalas telefonkészülékeket illetve a bölcsőde mobiltelefonját magáncélra csak rendkívüli sürgős esetben lehet használni.

21.4. Fénymásolás, nyomtatás:

Az intézményben a szakmai munkával összefüggő anyagok fénymásolására, nyomtatására van lehetőség, térítésmentesen.

21.5.A pedagógusokkal szemben támasztott etikai követelmények:

- Az intézmény valamennyi pedagógusának, alkalmazottjának a magatartása befolyásolja a munka sikerét és eredményét.
- A gyerekektől, szüleiktől vagy más hozzátartozóitól – a mindennapi életben szokásos figyelmesség (pl. virág, könyv stb.) kivételével – ajándékot, pénzt nem fogadhat el.
- Ellenszolgáltatás fejében (vagy a nélkül) gyermek, szülő vagy hozzátartozó részére jogtalan előnyt nem biztosíthat.
- A dolgozók kötelessége a gyermekek, emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartani.
- Valamennyi pedagógus és más munkakörbe foglalkoztatott dolgozó emberi, munkatársi kapcsolataiban törekedjék az együttműködésre, munkatársaival legyen kollegiális, a gyerekekkel szemben jellemezze a humánus magatartás.
- Óvja az intézmény tekintélyét.
- Az értékelő munkájában a valós eredmények tükröződjenek.

22. Záró és értelmező rendeletek

Szervezeti és Működési Szabályzatot az intézmény vezetője és a nevelőtestület készíti el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé, egyidejűleg érvényét veszti az intézmény korábbi Szervezeti és Működési Szabályzata.

A fenntartó által jóváhagyott Szervezeti és Működési Szabályzatot meg kell ismertetni az intézmény azon alkalmazottaival is, akik nem tagjai a nevelőtestületnek.

A Szervezeti és Működési Szabályzatban foglalt rendelkezések megtartása az intézmény valamennyi alkalmazottja számára kötelező, megszegése esetén az intézmény vezetője munkáltatói jogkörében intézkedik.

A Szervezeti és Működési Szabályzatban foglaltakról a szülőket tájékoztatni kell.

A Szervezeti és Működési Szabályzat jogszabálynak minősül az intézmény döntése, intézkedése, illetve intézkedésének elmulasztása ellen benyújtott eljárást megindító kérelem tekintetében.

23. Záradék:

Az intézmény fenti Szervezeti és Működési Szabályzatát a nevelőtestület és az alkalmazotti közösség 2023. december-én elfogadta.

A Szervezeti és Működési Szabályzat hatályba lépésének napja

2024. január 1.

.....
Grüllné Pálya Katalin
főigazgató

Intézmény OM azonosítója: 030467	Készítette: Grüllné Pálya Katalin intézményvezető
Legitimációs eljárás	
Elfogadta: Nevelőtestület nevében	
Dokumentum jellege: nyilvános	
PH.	
Érvényesség: 2024.01.01- visszavonásig	
A fenntartó az SZMSZ-t jóváhagyta: PH. Fenntartó képviselőjének aláírása	

A Fertőszéplaki Margaréta Óvoda és Mini Bölcsőde nevelőtestülete a jelen Szervezeti és Működési Szabályzat módosításával egyetért, azt elfogadja, aláírásával hitelesíti:

[illegible]

Fertőszéplak, 2023. december

*„Az ember olyan, akár a gyémánt.
Kezdetben el sem tudja képzelni,
mi rejtőzik benne. Aztán, amikor
értő kézzel és nagy gonddal csiszolgatni
kezdik, láthatóvá válik a csillogás.
És minél több oldala lesz a briliánsnak, mi-
nél több felületen töri meg a fényt,
túze annál jobban szikrázik. ”*

(Ókori perzsa)

A FERTŐSZÉPLAKI MARGARÉTA ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- a módosításokkal egységes szerkezetben -

~ 2024 ~

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	4
1. 1. Az óvoda jellemző adatai	7
1. 2. Az óvoda környezeti adottságai, helyzetkép	8
2. A program célfejezete	10
2. 1. Alapvető célok	10
2. 2. Általános nevelési feladatok	10
2. 3. A program rendszerábrája	13
3. A nevelés kerete	14
3. 1. Az egészséges életmód kialakítása –egészségfejlesztési program	14
3. 2. Az érzelmi, szociális nevelés és társas kapcsolatok	26
3. 3. A program ajánlott napirendje	32
4. A program tevékenységkerete	33
4. 1. Hagyományőrzés, népszokások	33
5. A program tevékenységformái	39
5. 1. Játék, játékba integrált tanulás	39
5. 2. Verselés ,mesélés	49
5. 3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	54
5. 4. Rajzolás,festés, mintázás kézimunka	58
5. 5. Mozgás	62
5. 6. A külső világ tevékeny megismerése	66
5. 7. Munkajellegű tevékenységek	75

6. A gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	78
6. 1. A tevékenység célja	78
6. 2. A főigazgató feladata	79
6. 3. Az óvoda pedagógusok gyermekvédelmi feladatai	81
6.4. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése	82
7. A program kapcsolatrendszere	86
7. 1. Az óvoda és a család	86
7. 2. Az óvoda és az iskola	86
7. 3. Az óvoda és a közművelődési intézmények, művészeti iskolák, együttesek	87
7. 4. Az óvoda egyéb kapcsolatai	87
8. A program erőforrásai	89
8. 1. Személyi feltételek	89
8. 2. Tárgyi feltételek	91
9. Felhasznált irodalom	93
10. Legitimációs záradék	94
11. Érvényességi rendelkezések	95

1. Bevezetés

A program felülvizsgálatát a törvényi környezet változása miatt végeztük

el. Pedagógiai programunk, Nagy Jenőné "Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel" c. program adaptációja, mely az óvodai nevelés országos alapprogramja szerint és a helyi sajátosságok figyelembe vételével készült. A program átfogja az óvodáskor teljes nevelő - fejlesztő munkáját. A program alappillére kettős: az érzelmekre épít és a gyermek esztétikai tevékenységét, alkotó készségének fejlesztését hangsúlyozza. Biztosítja az egyéni differenciált bánásmód pedagógiai elvének érvényesülését, a tehetséggondozást, felzárkóztatást, az egyenlő hozzáférést.

A program alapelve

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelem gazdag, befogadó óvoda megteremtése, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy gyermeki tartást, önállóságot, s ebből az önállóságból fakadó egészséges öntudatot, kibontakozási és önmegvalósítási lehetőséget ad a gyermeknek, a gyermeki jogok maximális tiszteletben tartásával. Minden gyermek számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférést, formáljuk környezettudatos magatartásukat. A migráns gyermekek számára biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását. A szabad játékot tekintjük a leghatékonyabb nevelési eszköznek.

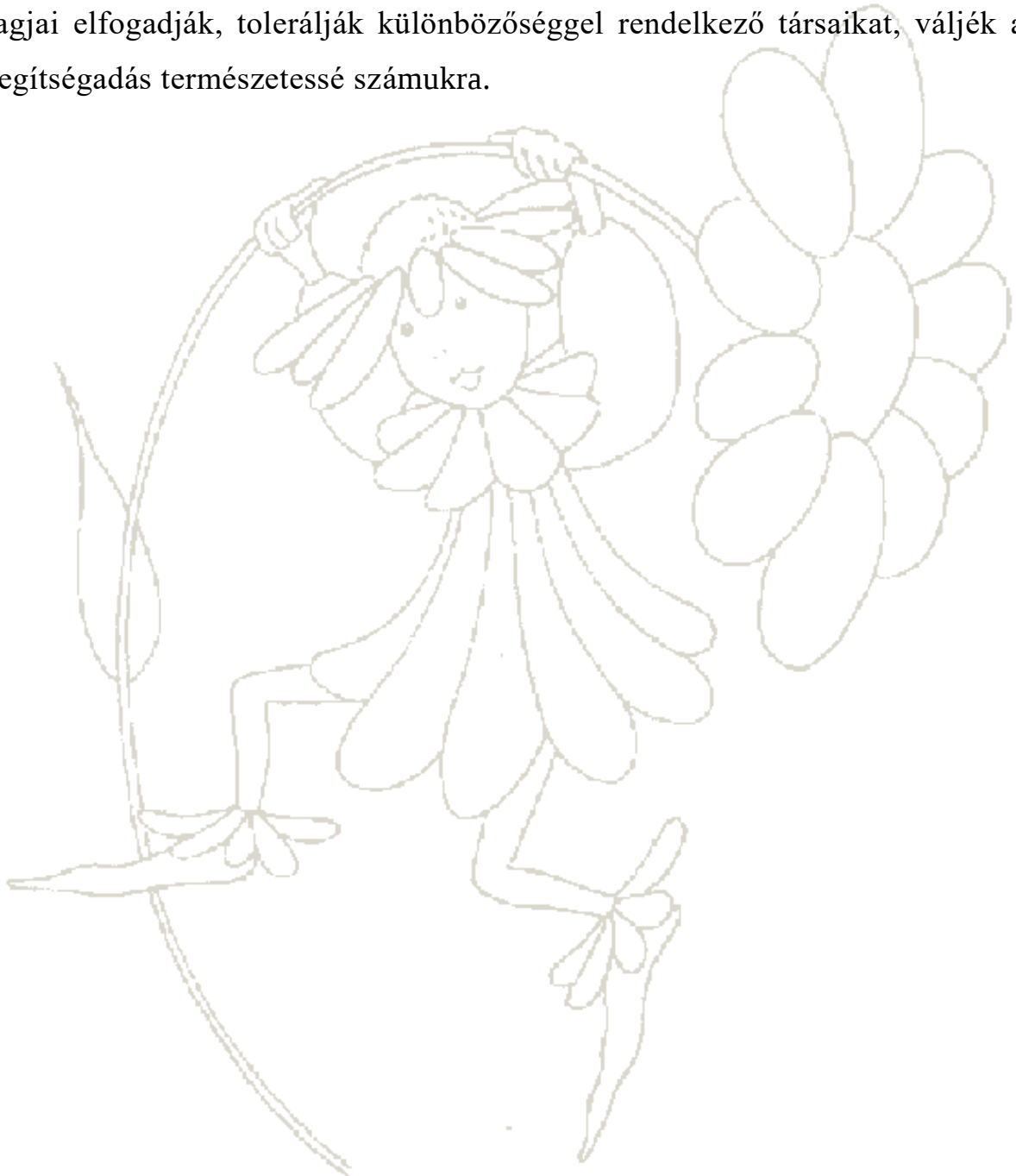
Kiindulási pontok

A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.

Minden gyermek a saját képességrendszerének figyelembevételével nevelhető, fejleszthető. Nevelik, fejlesztik a társkapcsolatok, az óvoda összes dolgozója, ezért a felnőttek tetteikkel sugározzák, a feltétel nélküli szeretetet, s azt, hogy " Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre"

Minden gyermek ismerje és tudja meg testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is érzékelje, hogy mik a hiányosságai. Ezt fogja fel természetesen, minden lelki feszültség nélkül.

Biztosítjuk a sajátos nevelési igényű gyermekek azon jogát, hogy megkapják az állapotukhoz szükséges legjobb fejlesztést, valamint hogy a csoport tagjai elfogadják, tolerálják különbözőséggel rendelkező társaikat, válják a segítségadás természetessé számukra.

Gyermekképünket a következőképpen tudjuk összegezni:

Feltételezzük, hogy minden gyermek vonzódik az élményekhez, a meséhez, zenéhez, alkotó tevékenységekhez. Ha mindezt megkapja az óvodában, kialakul az óvodás tartása, önálló, nyugodt és kiegyensúlyozottá válik. Tud nevetni, felfedezni, csodálkozni.

" Milyen embert is akarunk formálni

A válasz egyszerű: egészséges testű, akarat erős, jó ítéletű, értelmes, tetter kész, szép célokért hevülő és áldozó embereket, akik meg tudják érteni és élni a szépet és nagyot minden téren, akik az életüket ki tudják tölteni tartalommal, akik megértik a dolgok összefüggéseit, akik átérzik azt, hogy emberi közösségben élnek, mely csak a kölcsönösségen, méltányosságon és jóakaratton épülnek." /Szent-Györgyi Albert /

Nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ahol minden gyermek számára biztosított az egyenlő hozzáférés, ahol biztosítjuk, hogy:

- Gyermeki természetességgel fogadják el a különbségeket
- Legyen természetes számukra, hogy az emberek egyenrangúak (vallás, bőrszín stb. függetlenül), nem ad helyt semmiféle előítélet kibontakoztatásának
- Óvják a természetet
- Alakuljon ki a nemzeti identitás (hagyományörzés), érdeklődnek más kultúrák iránt is
- egyformán magas színvonalon és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s a meglévő hátrányai csökkenjenek
- Megfelelően bővülnek ismereteik, alkalmazási, felhasználási képességekkel is rendelkeznek
- Minden gyermeket saját képességeihez viszonyítva mérjük (tehetség-gondozás).

1. 1. Az óvoda jellemző adatai:

1. Neve: **Fertőszéplaki Margaréta Óvoda és Mini Bölcsőde**
2. Feladatellátási helye:
- Székhely: **9436 Fertőszéplak, Soproni u.6.**
Tel.: 06-99-370-322
E-mail: ovoda@fertoszeplak.hu
- Telephely: **9435 Sarród, Fő u. 32.**
Tel.: 06-99-371-508
3. OM azonosító: **030467**
4. Az intézmény gazdálkodási besorolása: **önállóan működő**
5. Az óvoda fenntartója: **Fertőszéplak Község Önkormányzata**
9436 Fertőszéplak, Petőfi 2.
Tel.: : 06-99 / 537-160
6. Az óvoda alapító okiratának száma, kelte: **F/1270-2/2023., 2023.11.29.**
7. Az óvoda befogadóképessége:
- Fertőszéplak székhely: **70 fő**
- Sarród telephely: **25 fő**
8. Csoportok száma:
- Fertőszéplak székhely: **3 csoport**
- Sarród telephely: **1 csoport**
9. A program benyújtója: **Fertőszéplaki Margaréta Óvoda**
10. Az óvoda **főigazgatója:** **Grüllné Pálya Katalin**

1. 2. Az óvoda környezeti adottságai, helyzetkép

„Fertőszéplak a Kisalföld és az Alpok keleti nyúlványának találkozási helyére települt. A falutól északra a Fertő vize csillog. Kelet felé a templomdombról messze szállhat a tekintet a Kisalföld sík vidéke felett. Nyugat felé a soproni hegyek, még távolabb az ausztriai Alpok zárja a látóhatárt. A falu közepén található magaslatra épült templom több mint 200 éves. A vele szemben álló egykori Széchényi Kastély ennél is jóval idősebb.”¹

A domb köré épült falu központjában az óvodával együtt több fontos Intézmény, épület is helyet kapott: a Polgármesteri Hivatal, posta, Általános Iskola, ABC, orvosi rendelő, Bölcsőde.

Az óvodai nevelés két feladat-ellátási helyen történik

A Fertőszéplaki központi óvoda 1960-ban épült. Egyszintes, pince nélküli, téglapépítésű, eredetileg nem óvodának készült épület, melyet 2018-ban kibővítettek és kívül-belül felújítottak. A Sarródi telephelyen 1974 óta van óvoda, melyet 2015-ben modernizáltak, majd 2018-ban az óvoda udvarát felújították.

Ügyelünk arra, hogy a játékeszközök a gyermekek számára hívogató jellegűek és könnyen elérhetőek legyenek, mivel az óvodáskorú gyermek legfőbb tevékenysége a játék, ezért fontosnak tartjuk, hogy a gyermek kezébe mindenféle szempontból megfelelő játékeszköz kerüljön. Ezek beszerzése évről - évre folyamatosan történik Munkánkhoz az óvoda jelenlegi tárgyi feltételei megfelelőek. A szabadban való tartózkodásra, sportolásra, játszásra udvarunk esztétikus fajtátékaival, eszközeivel bőségesen ad lehetőséget.

A fertőszéplaki óvodában a délelőtti folyamán három csoportban történik a foglalkoztatás, a sarródi telephelyen 1 vegyes csoportban. A programhoz saját csoportnaplót használunk, melyet digitális naplóra szeretnénk váltani a köz-eljövőben.

¹ Dr. Lajber Imre: Fertőszéplak község története

Gyermekeink különféle szociális háttérrel érkeznek. A társadalmi élet változásainak következtében egyre több a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő, részképeség lemaradással érkező, sajátos nevelési igényű kisgyermek.

Óvodánkban a nevelés a nevelőtestület által **véleményezett** pedagógiai program alapján történik. ~~Az óvoda teljes nyilvántartása alatt a gyermekekkel történő foglalkozást óvodapedagógus irányítja.~~ Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról a főigazgató dönt, a szülők és az óvodapedagógusok véleményének, valamint a **törvényben** meghatározott létszámhatárok figyelembe vételével. **Törekszünk a homogén csoportok alakítására, részben heterogén csoport esetén figyelünk arra, hogy az egymáshoz közel eső korosztály kerüljön egy csoportba pl.(2,5)-3-4-5 évesek illetve 5-6-7- (8) évesek.** ~~Óvodánkban három részben heterogén és egy heterogén életkorú csoport működik. A nevelőmunkát kilenc óvodapedagógus látja el négy dajka és egy pedagógiai asszisztens segítségével (ebből 3 fő szakképzett).~~ Óvodánk hangulatára a derűs, családi légkör jellemző, melyet a felnőttek jó kapcsolata, egymás iránti tisztelete, türelme, elfogadása tesz még példamutatóbbá.

A csoportszervezés szempontjai:

- A helyi adottságok (létszám, életkor) és az óvodapedagógus attitűdje alapján szervezhető homogén, heterogén és részben heterogén életkorú csoport is. A program hatékonyságát nem a csoport szervezeti kerete határozza meg, hanem az óvodapedagógus felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, helyzetfelismerése, azaz egész egyénisége.
- A gyermekcsoportokat a Fertő-partra jellemző virágnevekkel, szimbólumokkal jelöljük.
- A heterogén csoportnál előnyös- az életkori sajátosságok miatt- a törvényben előírt minimális létszám megtartása, hiszen az óvodapedagógustól nagyobb figyelem megosztást, differenciálási képességet, toleranciát, rugalmasságot követel. Ezt az elvet érvényesítjük a sajátos

nevelési igényű gyermekek integrált nevelése esetében is.

- Óvodánkban a nyár folyamán a csoportok összevontan működnek.

„A kisgyerekkel mindent elérhetünk személyes példa és tett által.”

(Brunsztvik Teréz)

2. A program célfejezete

2.1. Alapvető célok

Az óvodások nyugodt, élmény gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése, a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával, az életkor és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

A gyermekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalkotása.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásával esélyegyenlőségük biztosítása.

A migráns családok gyermekeinek interkulturális nevelése.

A sokoldalú képességfejlesztés segítségével a személyiség fejlődésének biztosítása elősegítése.

A gyermekek és a művészetek közötti erős érzelmi kötődés kialakítása.

2.2. Általános nevelési feladatok

Az óvodások testi, lelki, szellemi szükségleteinek kielégítése az erkölcsi-szociális, az esztétikai, és az intellektuális érzelmek differenciálódásának segítségével.

Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés feladatai:

Az érzelmi biztonságot nyújtó, bizalmas, közvetlen, szeretetteljes, nyugodt,

családias légkör megteremtése.

Olyan óvodai élet megszervezése, melyben sok a közös élmény, a közös tevékenység. A közös együttlétek, közösen végzett munka öröme a szimbólumok, jelek olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítenek meg, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, őszinteség, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatatosság, szabálytartás, önzetlenség, igazságosság, igazmondás.

A mindennapi testi-lelki edzés lehetősége fejlessze a gyermekek erőnlétét, alkalmazkodó képességének fejlődését, testi harmóniájának kialakítását.

A gyermek - gyermek, a felnőtt- gyermek viszonyában megmutatkozó pozitív érzelmi töltés segítse a konstruktív együttműködő, társas kapcsolatok kialakulását, az egészséges önértékelést és önértekelést. A gyermek képes legyen a környezetében lévő emberi kapcsolatokban megkülönböztetni a jót és rosszat.

Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek megerősítése segítse a barátkozást, hogy minden gyermek megtalálhassa helyét, szerepét a csoportban.

Az óvodapedagógus tegyen meg mindent annak érdekében, hogy a gyermekek önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére igényt érezzenek.

A szociális érzékenység kialakulása segítse a *különbözőségek* elfogadását.

Az esztétikai érzelmek kialakításának feladata:

Az egyéni igényeket is figyelembe vevő esztétikus, higiénikus gondozás elősegítése, az esztétikus megjelenés igényének fokozatos kialakítása.

Harmonikus, összerendezett mozgás indirekt gyakorlása segítse elő az esztétikus, szép mozdulatok kialakulását.

Az egészséges, esztétikus környezet biztosítása segítse a szépérzék kialakulását.

Az ízlésformálás jelenjen meg az óvoda minden napjaiban, a természetben,

tárgyi-emberi környezetben egyaránt;

Művészeti tevékenységekben biztosítsunk rácsodálkozási élményeket, hogy a gyermekekben az élménybefogadó képesség erősödjön.

A gyermekek legyenek képesek a tárgyi, emberi környezetben észrevenni a szépet és a csúnyát;

Az esztétikai élmények legyenek alkotói és formálói a gyermekek esztétikai ítéletének.

Az anyanyelvi nevelés és intellektuális érzelmek alakításának feladatai:

Az intellektuális érzelmek megjelenése segítse az érdeklődés felkeltését a gyermek tanulási vágyának kialakulását, a szűkebb-tágabb környezet nyitott, érzékeny befogadását;

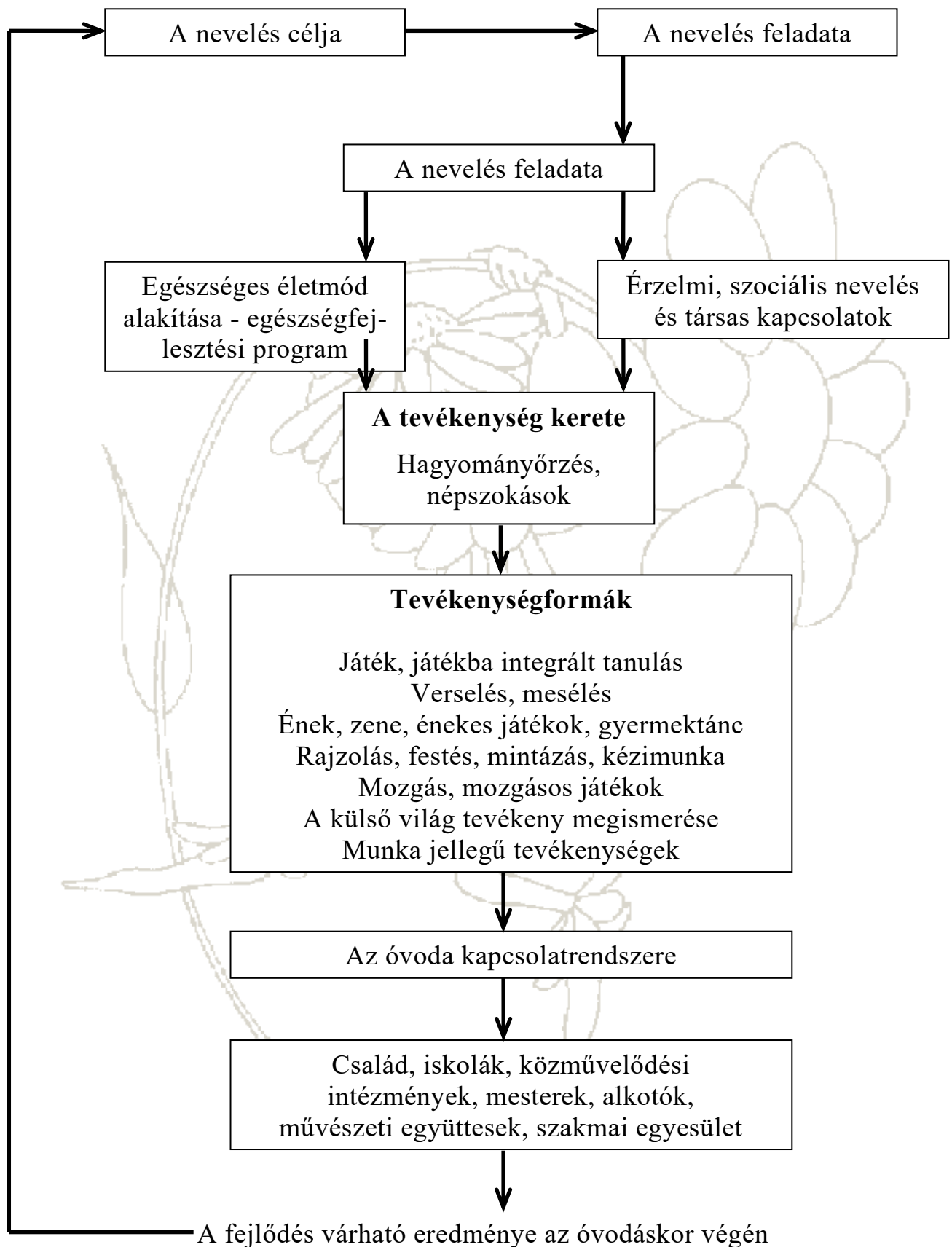
A gyermekek kíváncsisága, utánzási kedve fejlessze a pszichikus funkciókat: az érzékelést, észlelést, emlékezetet, képzeletet, gondolkodást, - különös tekintettel a kreativitás képességének megerősítésére.

A kíváncsiságot felkeltő tevékenységek során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozása fejlessze az egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazását, ismeretek emlékezetben tartását;

A meghitt beszélgetések erősítsék meg a gyermekek kommunikációs aktivitását, beszélőkedvét és a gazdag nonverbális képességek megjelenését.

Az érzelmi alapigények biztosítása - a biztonságérzet, szeretetérzet, védettségérzet - segítse a gyermekeket abban, hogy érzéseiket, gondolataikat szóban, mozgással vagy kép eszközökkel szabadon kifejezhessék.

2. 3. A program rendszerábrája

3. A nevelés kerete

3.1. Az egészséges életmód alakítása- egészségfejlesztési program

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyermekek egészséges életvitel - igényének alakítása, testi, lelki fejlődésük elősegítése.

Feladatok:

- A gyermekek gondozása, testi, lelki szükségletük, mozgásigényük kielégítése
- A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- A rendszeres testmozgás igényének felkeltése, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- Az egészséges életmód, testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- Az energia-víz takarékosagra lássanak mintát. A pazarló-takarékos foglompár megismerése
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Tapasztalatszerzés természetes anyagok felhasználásának lehetőségeiről
- A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, esztétikus környezet megteremtése.
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal

együttműködve- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése:

Feladatunk az óvodai felvétel után minden gyermekről anamnézis készítése, amellyel elindítjuk az ismerkedés folyamatát. Elsősorban a gyermekek testi szükségleteinek feltárására helyezzük a hangsúlyt, mert ezek kielégítése alapozza meg a gyermekek jó közérzetét, ami minden egyéb tevékenység végzéséhez szükséges. A növekedés, fejlődés üteme minden egyes gyermekeknél más, ezek feltárását megfigyeléssel, testsúly, testmagasság, láb, kéz stb. összehasonlító mérésekkel végezzük az egyéni sajátosságok feltárása érdekében.

A gyermekek attól fogadják el a gondoskodást, akik őszintén, megértő módon közelednek hozzájuk, ezért törekednünk kell a meghitt viszony kialakítására, megismerni a gyermekek igényeit, családból hozott szokásait.

Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés szervezettségét az óvodába lépés pillanatától biztosítjuk. A beszoktatás ideje alatt a dajkák bevonásával, minden gyermekkel együtt végezzük a teendőket, hogy megtanulhassák a fogásokat, testápolási szokások helyes sorrendjét.

A fejlődés egyik feltétele a táplálkozás, mely az elhasznált energiát pótolja és a további testépítést biztosítja. A napközis gyermekek a napi háromszori étkezéssel tápanyagszükségletük háromnegyed részét az óvodában kapják. Ezért figyelemmel kísérjük az étrendet, hogy kellően változatos, és megfelelő tápanyag összetételű legyen. Az ételeket Fertődi gyermekkonyháról kapjuk, tízórait, uzsonnát és ebédet. A gyermekeknek különböző táplálkozási szokásaik vannak. A kezdeti étvágytalanságot, válogatást kellő toleranciával fogadjuk, később ösztönözzük, de nem kényszerítjük a gyermekeket az ételek elfogyasztására. Biztosítjuk, hogy a nap bármely szakában ihassanak.

Egészséges táplálkozás

Alapelvek:

Az egészségfejlesztési program az óvodás gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkezés otthoni kiegészítését szolgálja.

Az óvodás gyermek az ébrenlétének háromnegyed részét az óvodában tölti, ahol az óvodapedagógusok a gyermek testi- szellemi fejlődésének feltételeit igyekeznek biztosítani. A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása. Az óvodai étkeztetés napjainkban- minden igyekezet ellenére-sem tudja az egészséges táplálkozás minden követelményét teljesíteni. A teljesítés nem csak anyagiakon(élelmezési normán), de szemléleten (étrend összeállítás), óvodapedagógusi, szolgáltatói leleményes-ségen és a szülők segítő együttműködésén (a kiegészítő táplálkozáson) is múlik. A gyermekek speciális étkezését (ételallergiák) is figyelembe kell venni.

A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából kell fogyasztania. Az alapélelmiszer csoportok között a következőket tartjuk számon:

1. kenyér, pékáru, tészta féle, rizs
2. gyümölcs, zöldség
3. hús, hal, tojás
4. tej és tejtermékek
5. olaj, margarin, vaj, zsír

Az óvoda és az óvodapedagógus feladatai a helyzet javításáért:

- Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja. Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja. Megkedvelteti az ízeket, intenzív rágásra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít. Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően a kanál, villa, kés helyes használatával ismerteti meg a gyermekeket. Fokozottan

ügyel a táplálék érzékeny gyermekek diétájára.

- Szervezzenek a szülőkkel, civil szervezettel, támogatókkal közösen egy-két gyümölcs-és zöldségnapot.
- Adjanak tanácsot, szervezzenek találkozót szakemberrel pl. (védőnő) hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki. A családi étkezés során kerüljék a haszontalan ételek és italok étrendbe állítását, így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat. Töröljék étkezési szokásrendjükből a cukrozott szörpöket, befőtteket, kólafélét, a keksz, a ropit és a chipset. Szerepeljen a családi étrendben kevesebb füstölt hús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék és annál több alacsony zsírtartalmú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi (bőr nélkül), barna kenyér.
- A napirend keretében ismertessék meg az óvodapedagógusok a gyermekeket új ízekkel, eddig ismeretlen étel-és italféleségekkel. Tegyék az étkezést örömtelivé, teremtsenek jó hangulatot az ételek elfogyasztásához.
- Teremtsenek alkalmat arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. saláta készítés, tízórai összeállítás stb.)
- A tevékenységek során kerüljön lebonyolításra az egészséges táplálkozást népszerűsítő foglalkozás, melynek alapja az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatása. A gyermekek zöldséges üzletet, esetleg kerteket látogatnak meg, ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel. Minden érzékszervet megmozgatnak a tapasztalatszerzés során. Mindezeket versekkel, mesékkel, körjátékokkal kísérve teszik még vonzóbbá az óvodapedagógusok
- A tejtermékekkel kapcsolatos tapasztalatszerzést is tartanak az óvodapedagógusok, a boltban kapható valamennyi tejtermékből vásárolnak a gyermekekkel együtt, amit aztán az óvodában kóstolnak meg illetve fogyasztanak el. Beszélgetnek a tej fogyasztásának fontosságáról, ki-

emelve a csontok és a fogak egészségét.

A **testápolás** a gyermekek tisztaság igényének kialakítását szolgálja. Ezen a téren is nagy különbségek mutatkoznak a gyerekek között.

Az óvodai és családi gondozási szokások összehangolása segít az azonos elvek betartásában. Különös gonddal védjük a gyermekek érzékszerveit. A bőrápoláshoz, fogmosáshoz, hajápoláshoz, az orr tisztán tartásához, a WC használatához megteremtjük a feltételeket, úgy, hogy a gyerekek fokozatosan önállóan végezhesék ezeket a teendőket.

A környezet védeleméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítására fokozott figyelmet fordítunk

- csapok elzárása
- folyékony szappan használata
- levegő minősége a csoportszobákban
- közvetlen környezetünk tisztán tartása (csoportszoba, udvar)

Az időjárásnak megfelelő öltözködés védi a gyermeket. Próbáljuk meggyőzni a szülőket a többretegű öltöztetés helyességéről, a praktikus, gyermek számára is könnyen kezelhető ruházat előnyéről.

A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. A gyermekek a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket egyénileg gyakorolhatják a sokféle mozgásfejlesztő eszközökön. Emellett a néhány percre tartó szervezett mozgásos tevékenységek jól szolgálják a gyermekek mozgáskoordinációjának fejlesztését. A napi levegőzés min. 20-30 perc, lehetőség szerint az óvoda udvarán. (Kivétel: -10 C és + 30 C, illetve az esős idő). a rövid ideig tartó , szervezett csoportos séták is hozzájárulnak a gyermekek mozgásszükségletének kielégítéséhez.

A gyermekek eltérő alvási igényének egy részét az óvoda elégíti ki. Biztosítanunk kell a nyugodt pihenés feltételeit: tiszta levegőt alapos szellőztetéssel, csendet, bizonyos bezártságot. Fontos az alvás előtti mese, altató dúdolása. A gyermekeknek különböző az alvási igénye. Egy órán át tartó nyugodt pihenés

után lehetővé tesszük, hogy a nem alvó gyermekek felkelhessenek, és csendes tevékenységet folytathassanak. A nem alvó 5-6-7- éves gyermekek ezért külön csoportszobában pihennek, így felkeléskor nem zavarják a még alvó társaikat. A gyermeklétszám tükrében egy (összevont) illetve több csoportban szervezhető a pihenés.

A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott gondoskodással, elkülönítve gondozzuk, amíg szülei meg nem érkeznek (magas láz, hányás, hasmenés, erős köhögés stb.). A fertőzések terjedését gyakori szellőztetéssel edzéssel, megfelelő öltözködéssel igyekszünk gátolni.

A 3-4 éves gyerekeknél előfordul a bevizelés. Ennek oka általában pszichés eredetű, ezért a leszoktató eljárások zömmel eredménytelenek. Óvjuk a gyermeket a megszégyenítéstől, próbáljuk feltárni az okát és megértéssel kezelni.

Óvodánkban 2004 óta használunk sósobát, melyet 2019-ben felújítottunk. Az esztétikusan elhelyezett parajdi sókövek, és somokozó segítik a levegő tisztítását és biztosítja a sós levegőt és a megfelelő páratartalmat, mely a légúti betegségek megelőzésére illetve kezelésére szolgál. Kiscsoportos foglalkoztatás keretében időközönként 20-30 percet töltenek a só szobában a gyerekek, ahol szabad játékra, rajzolásra, mesélésre is biztosítottak a feltételek.

Mindennapos testnevelés, testmozgás:

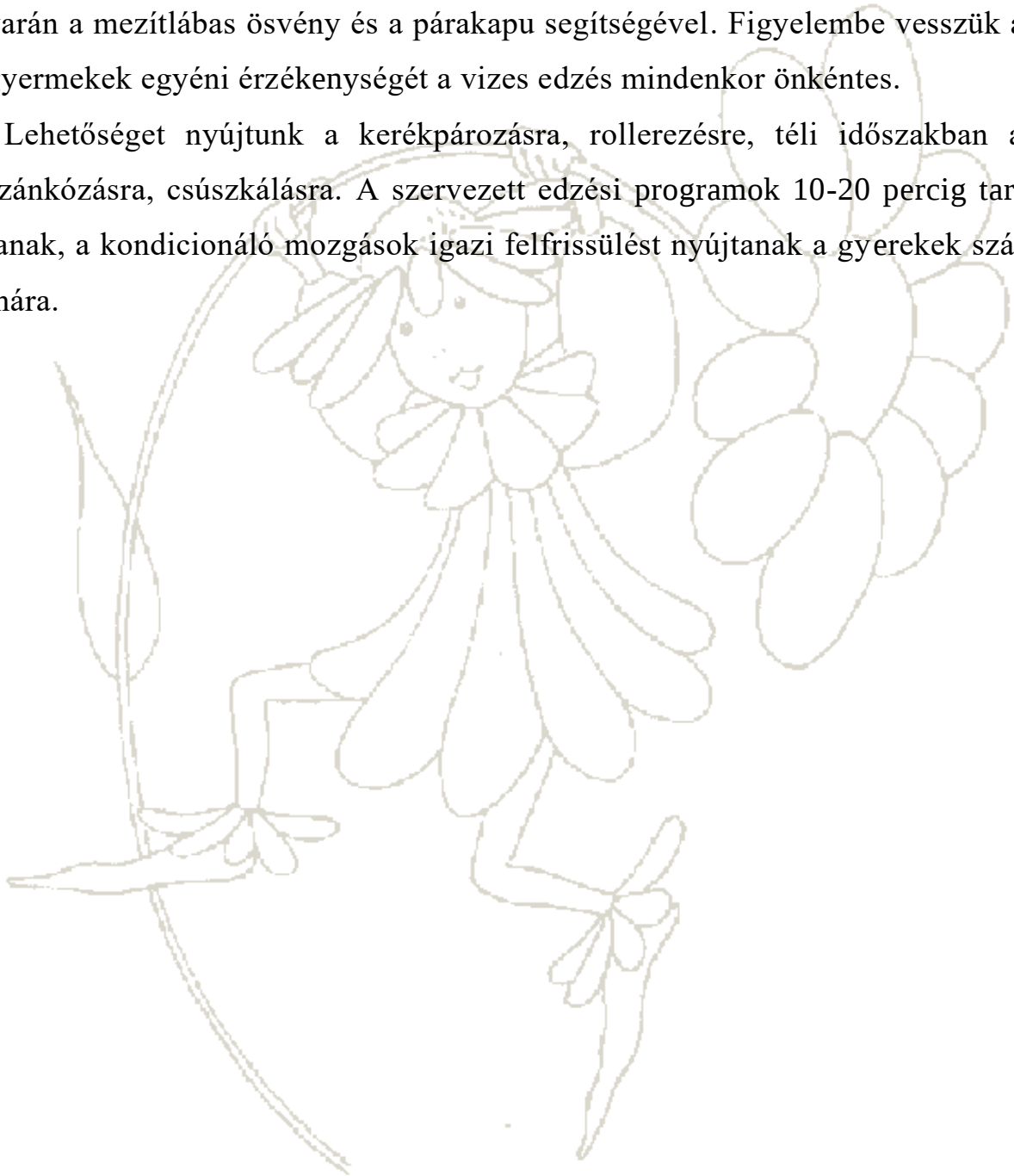
A 4-5 éves korban kialakuló alakváltozás, a hirtelen növekedés gyakran okoz hanyag testtartást. Szervezett keretek között végzett prevenciós boltozatot erősítő, fejlesztő lábtornával a lúdtalpas gyermek lábtartása javítható. A sajátos nevelési igényű gyermekek számára szakemberek tematikája alapján törekszünk az egyensúlyozó mozgásformák fejlesztésére.

A gyermekek egészséges életmódját úgy lehet biztosítani, ha mindennap

edzési lehetőségük van. Erre legtöbb alkalmat a szabadban tartózkodás biztosít, mely növeli a gyermekek ellenálló képességét. Mozgásszükségletük kiélégítése érdekében gyakran szervezünk mozgásos percek a tornaszobánkban.

A gyerekek a víz edző hatását is megérezhetik, jó idő esetén, az óvoda udvarán a mezítlábas ösvény és a párapu segítségével. Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni érzékenységét a vizes edzés mindenkor önkéntes.

Lehetőséget nyújtunk a kerékpározásra, rollerezésre, téli időszakban a szánkózásra, csúszkálásra. A szervezett edzési programok 10-20 percig tartanak, a kondicionáló mozgások igazi felfrissülést nyújtanak a gyerekek számára.

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása

Az óvoda feltételrendszere befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának szintjét. Tárgyi környezetünk megfelel az egészségügyi előírásoknak, esztétikusak és jó alapot adnak az óvodai nevelőmunkánkhoz. Az óvoda legfontosabb fejlesztési tere az óvodai udvar. Zárt udvarunkon van füves, betonos rész, homokozó, árnyékos és napos játszó rész. Mozgásfejlesztő eszközeink különböző típusú mozgásukhoz adnak lehetőséget, továbbá lehetőség nyílik énekes játékok játszására, labdás játékok gyakorlására, agyagozásra, bábozásra, rajzolásra és festésre.

Az óvoda épületét a nevelési feladatok megvalósításának figyelembevételével rendeztük be. A több funkciót betöltő csoportszobáink alkalmasak a szabad játékokra, a tevékenységek végzésére, az étkeztetésre és a pihenésre, alvásra. Próbáljuk barátságossá, otthonossá, esztétikussá tenni a gyermekek jó közérzetének biztosítása érdekében. Csoportszobáinkban többféle játéktevékenységhez elkülönített részeket alakítottunk ki, ezek mellett megtalálható mesesarok, a „kincses-sarok”, ahová a séták folyamán gyűjtött dolgokat tesszük. A természetes világítás felhasználása céljából ablakainkat szabadon hagyjuk, függönyeink fényáteresztőek. Erős napsütés ellen a csoportszobákat redőnnyel és sötétítő függönnyel védjük. Mozgásos tevékenységeinket mindig nyitott ablaknál végezzük.

Mivel öltözőnk egyúttal folyosó is, - a két korcsoport közös öltözője -, ezért fontos a csoportonkénti öltözködések összehangolása. Minden csoportnak külön része, minden, gyermeknek külön ruha és cipőtartó polca és kosara van. A szülők részére hirdetőtáblát alakítottunk ki, amelyek közlik az aktuális programokat, a csoportok nevelési - fejlesztési elképzeléseit, eredményeit.

A mosdó szintén közös a csoportok számára, használata szintén összehangolást igényel. Megfelelő méretű eszközök segítik a gyermekek szükségleteinek kielégítését. Minden gyermeknek külön, jellel ellátott helyen található a

törülközője, fésűje, elkülönítve a fogmosó felszerelése.

Ovi- galériánk két részből áll. A bejárat mellett lévő polcon található állandó kiállításunk, mely a régmúlt használati tárgyaiból (vasaló, poharak, kancsók, rokka, hímzett terítők stb.) került megrendezésre, jól illeszkedve programunk hagyomány-ápolásához. A másik rész az ideiglenes kiállítás az aula egyik polcán, minden évben egyszer kerül megrendezésre érdekességekből, műalkotásokból, gyűjteményekből. A gyermekek olyan tárgyakkal, alkotásokkal ismerkedhetnek meg, amelyek a gyönyörködést, rácsodálkozást egyaránt szolgálják.

Személyi higiéné

Az óvodapedagógus feladatai

Tisztálkodás

A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére: megismerteti a tisztálkodási folyamatot: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal. A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. Ezen belül a test tisztántartásán értjük: a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, köröm ápolását, a ruházat higiéniját (mosás, tárolás) illetve a közvetlen környezetünk tisztántartását.

A megvalósításban fejlettség szerint segítséget nyújt, fokozatosan alakítja ki az önállóságot.

Öltözködés

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésre, a ruhák saját polcon való elhelyezésére. A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és a tevékenységek között. Fokozatosan alakítja ki az önállóságot. a szülőkkel való kapcsolattartás során

javaslatot tesz a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására. Pl.: műszálas anyagok kerülése, váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő cipők biztosítása.

Pihenés

Ebéd után a csoportok szükségleteinek megfelelően biztosítja a nyugodt pihenés feltételeit, ellenőrzi a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését. A gyermekek elalvását, pihenését segíti a biztonságot adó szokásrendszerrel: mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal. A pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítja. Az ágyneműről és annak tisztántartásáról a szülő gondoskodik, általában havonta illetve a gyermek megbetegedése alkalmával.

Egészséges, tiszta, biztonságos környezet megteremtése, higiéniai szabályok kialakítása.

Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet. (Ennek érdekében a dajkák munkájához tartozik a mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés és a higiéniai szabályok betartatása a gyermekekkel.)

A balesetveszély elkerülése érdekében az óvodapedagógus a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét, különösen az udvari játékoknál. Felhívja a figyelmet a játékeszközök helyes használatára, séta során a biztonságos közlekedés szabályaira. kirándulásra szülői segítséget kérhet.

Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése, a túlzott számítógép - televízió használatának visszaszorítása:

Alapelvek:

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. az óvoda fel-

nőtt dolgozói modellt jelentenek a gyermekek számára. Az óvodában a gyermekek előtt dohányzó felnőtt nagyobb hatást gyakorol a gyermekekre, mint egyéb szocializációs helyzet, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Tehát az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermekeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program tevékenységei:

- szabad beszélgetések
- mesélés

A dohányzást megelőző magatartásra nevelésnek is egyik eszköze az olyan mese, amely az állatvilághoz, a növények életéhez vagy a gyermeki élethez kapcsolja a nem-dohányzó magatartás szépségeit. Olyan mesékről lehet szó, amelyekben a helyes magatartás „pozitív” élményei jelennek meg.

Törekednünk kell egy, a gyermek személyiségét károsan befolyásolható tevékenységforma, nevezetesen a túlzott számítógép illetve televízió használat visszaszorítására. A gyermekek jelzéseiből tudjuk, hogy ez sajnos, a mi óvodásainkra is jellemző.

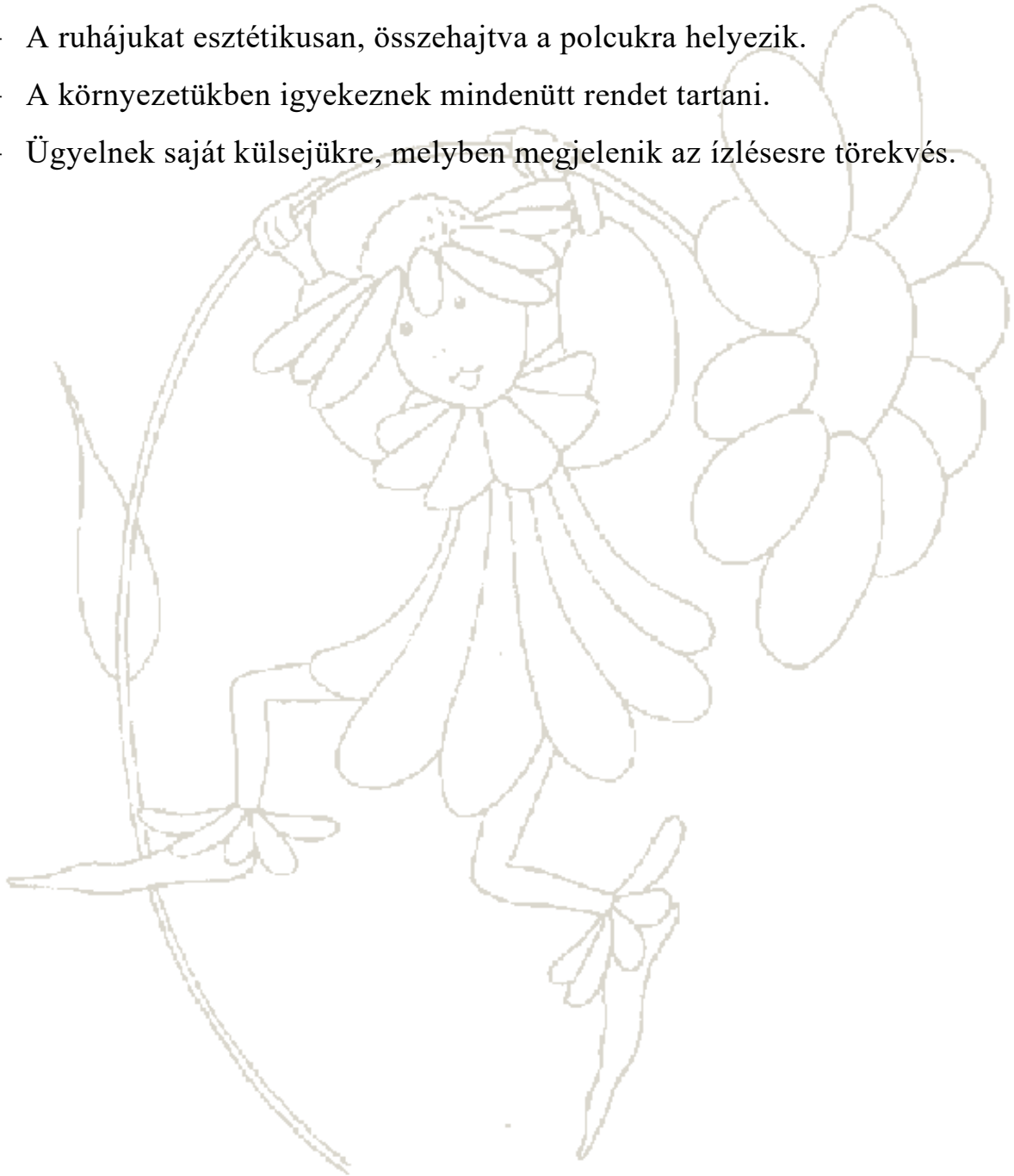
Fontos szerepe van itt az óvodapedagógusnak a szülők meggyőzésében, a gyermekekkel e témában folytatott szabad beszélgetések során.

E témában szakember segítségét is igénybe kívánjuk venni. (előadás/ok szervezése.)

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére

- A testápolási szokásoknak megfelelően gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat. Zsebkendőjüket önállóan használják köhögéskor, tüsszentéskor egyaránt.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltnek vizet a kancsóból.

- Készség szinten használják a kanalat, villát, kést.
- Esztétikusan terítenek, higiénikusan, kulturáltan étkeznek.
- Étkezés közben halkan beszélgetnek.
- Teljesen önállóan öltöznek.
- A ruhájukat ki-begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- A ruhájukat esztétikusan, összehajtva a polcukra helyezik.
- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- Ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik az ízlésesre törekvés.

3.2. Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Célja: A gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normáinak tiszteletben tartásával. Lehetőség biztosítása arra, hogy a gyermek kielégíthesse természetes társas szükségleteit, nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.

Feladatok:

- Az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- A gyermek - gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartóképességek formálása, erősítése, a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.
- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családdhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- Az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását és engedjen teret önkifejező törekvéseinek.
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

Az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs légkör vegye körül! Családias légkörben kialakul a gyermekek érzelmi kötődése társaihoz, felnőttekhez egyaránt. Ez olyan alaphangulatot ad, ami kapcsolatteremtésre, cselekvésre, játékra ösztönöz.

A gyermek életterét úgy tervezzük meg, hogy otthonos, barátságos legyen; lehetőséget adunk arra, hogy a gyerekek ötletei, elképzelései is érvényesülhessenek. Szabadon mozoghatnak a csoportszobában, mosdóban, ezzel is fokozzuk az otthonosság érzését.

Csoportjainkban hagyománynak számít a születésnapok ünneplése, amely mélyíti a gyerekek összetartozásának érzését.

Nagyfokú körültekintést, gyöngédséget, megértést, türelmet kíván a 3-4 éves gyermek befogadása. A közösségbe történő beilleszkedéskor figyelembe vesszük a gyermek és a szülő kívánságát, betartjuk a fokozatosság elvét. Lehetőséget nyújtunk arra, hogy a gyermek a szülővel együtt ismerkedjen az óvodával, elhozhatják azokat a tárgyaikat, amelyekhez ragaszkodnak a gyerekek.

Az ismerkedés ideje alatta gyerekekkel együtt játszunk, mesével, ölbeli énekes játékokkal, mondókával kedveskedünk nekik. Megmutatjuk a testápoláshoz szükséges és az étkezéshez használatos tárgyak helyes használatát. Különös szeretettel bánunk az új gyermekkel a délutáni pihenéskor is.

A gyerekeknek lehetőséget nyújtunk arra, hogy érdeklődésüknek megfelelő játékot válasszanak. A közös játék, a közös élmények az óvodáskor végéig biztosítják a gyermekek együttműködését, amikor formálódik egymáshoz való viszonyuk. Az érdektelen gyermekekre különösen odafigyelünk, mielőbb feltárjuk annak okát, mert befolyásolását csak így tudjuk elindítani.

Lehetőséget adunk a gyermekeknek arra, hogy amikor csak kedvük tartja,

érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet válasszanak. Ezekben a tevékenységekben megélhessék az önállóságukat, amely belülről táplálkozó kedvet és motivációs állapotot hozhat létre. Ugyanakkor lehetőséget adnak a közös játékra, alkotásra, mozgásra, élményre.

Így a csoportban, egy időben egymástól függetlenül különböző tevékenységek – egyénileg és csoportosan is – szerveződhetnek.

Szinte minden nap szervezünk közös játékokat, sétákat, programokat. Ilyenkor lehetőség nyílik a más csoportba járó testvérek, barátok találkozására. A nagyobb gyerekek (5.-6-7 évesek) szívesen segítenek a kiscsoportosoknak, játszanak velük, szeretettel veszik körül őket. Készíthetnek kisebb ajándékokat a kicsiknek, mesével, verssel, énekes játékokkal kedveskednek nekik.

Az óvodások és iskolások közti kapcsolatot tervszerűen ápoljuk és kihasználjuk a véletlen találkozásokat is.

A gyermek- gyermek, a felnőtt- gyermek pozitív érzelmű töltésű kapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése

A gyermek pozitív kapcsolata csak úgy alakul ki, ha jól érzi magát a csoportban. Bizalma, biztonsága kialakulását elősegíti az óvoda felnőtt közössége, gyermekközössége. Ebben kiemelkedő szerep a miénk, irányítója, s egyben társa is vagyunk a gyermeknek. A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, határokkal együtt. Ezeket a határokat úgy szabjuk meg, hogy az adott korosztály meg tudjon felelni az elvárásoknak. A nevelésünk akkor hatékony, ha az egész csoport előtt álló feladatok minden gyermek számára érthetővé, vonzóvá tesszük, figyelembe véve az egyéni sajátosságokat.

A bátorító nevelés pszichológiáját alapul véve minden kapcsolatban alkalmazzuk az alábbi elveket, melyeket a szülők számára is érthetővé, alkalmazhatóvá igyekszünk tenni.

A felnőtt - gyermek kapcsolatában a következő elvek jelenjenek meg:

- A felnőtt próbálja megérteni - elsősorban érzelmileg - gyermekeket.

- Parancsolás helyett igyekezzen kérdezni. (Ezzel elérhető, hogy a gyermekek igénye, akarata, energiája nincs visszafogva, hanem más irányba terelhetővé válik.)
- A gyermekek mágikus képzeletét vonja be a pozitív szociális kapcsolatok, szokások kialakításában.
- A felnőtt magyarázatában jelenjen meg a dolgok pozitív oldala.
- A felnőtt a gyermekek tevékenységéhez biztosítson nagy szabadságot a határok pontos megjelölésével. Többszöri "határátlépésnél" vezessen be konzekvenciákat.
- Alakítsa ki a közösségi élet szabályait. Legyen képes nevelési taktikákat váltani, ha egymást követően eredmény teljesnek érzi a befolyásolást.
- A felnőtt segítse a gyermekbarátságok kialakulását, formálja úgy a kis csoportosulásokat, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak.
- A felnőtt nevelje a gyermekek érzésvilágát a kialakult konfliktusok feldolgozása során. A konfliktust feloldó megbeszéléseket kellő figyelemmel, kivárással hallgassa meg, hogy véleményt tudjon mondani a történetekről úgy, hogy a gyermekek felelősségérzete erősödjön. Minta adással ösztönözzük a gyermekeket, hogy konfliktusaikat önállóan oldják meg.
- A felnőtt bátorítson minden gyermeket, hogy a belső elégedettsége, pozitív énképe kialakuljon. A bátortalan gyermekek nevelésekor a felnőtt minél többször örüljön a legkisebb elmozdulásnak, fejlődésnek.
- Az agresszív gyermek lehetőleg ne kapjon figyelmet agresszivitásán keresztül. A negatív viselkedési módot szándékosan mellőzni szükséges.
- A felnőtt - gyermek kommunikációjában világos, egyértelmű, konstruktív megfogalmazás jelenjen meg, a kívánság megnevezésével, az ok kiemelésével. A kapcsolatok erősítését szolgálja beszélő partner megbecsülése, megértése, a kompromisszumkeresés. Mellőzendő a megbántás, hibáztatás, kritizálás, kioktatás, kiabálás, panaszkodás, prédikálás. (A személyes

perceket biztosítsa az óvónő minden gyermeknek, hogy a kapcsolatfelvevő képességüket megerősítse. Ezekben a beszélgetésekben a mások és a saját érzésfogadása és meg megfogalmazása is kapjon hangot)

- A gyermekek viselkedéskultúráját fejlessze a felnőtt példája, bátorítása, türelme, bizalomelőlege és az a szemlélete, ami a sikert észre véteti és a sikertelenséget segít elviselni.
- Tilalom helyett a felnőttek adjanak választási lehetőséget a gyermekeknek, hogy önálló döntéseket hozhassanak, és képessé váljanak a változásra. A felnőtt örömeivel jelezze dicséretét, s csak félelemkeltés nélkül jelölje meg a veszélyeket, problémákat
- A felnőtt használja fel a humort a szeretetkapcsolat kialakításához. A humor a feszültséget feloldja, a görcsösséget megszünteti.

Ezeket az elveket az óvoda minden dolgozójával értelmezzük és nyilvánosságra hozzuk, kihelyezzük a folyosón elhelyezett táblára.

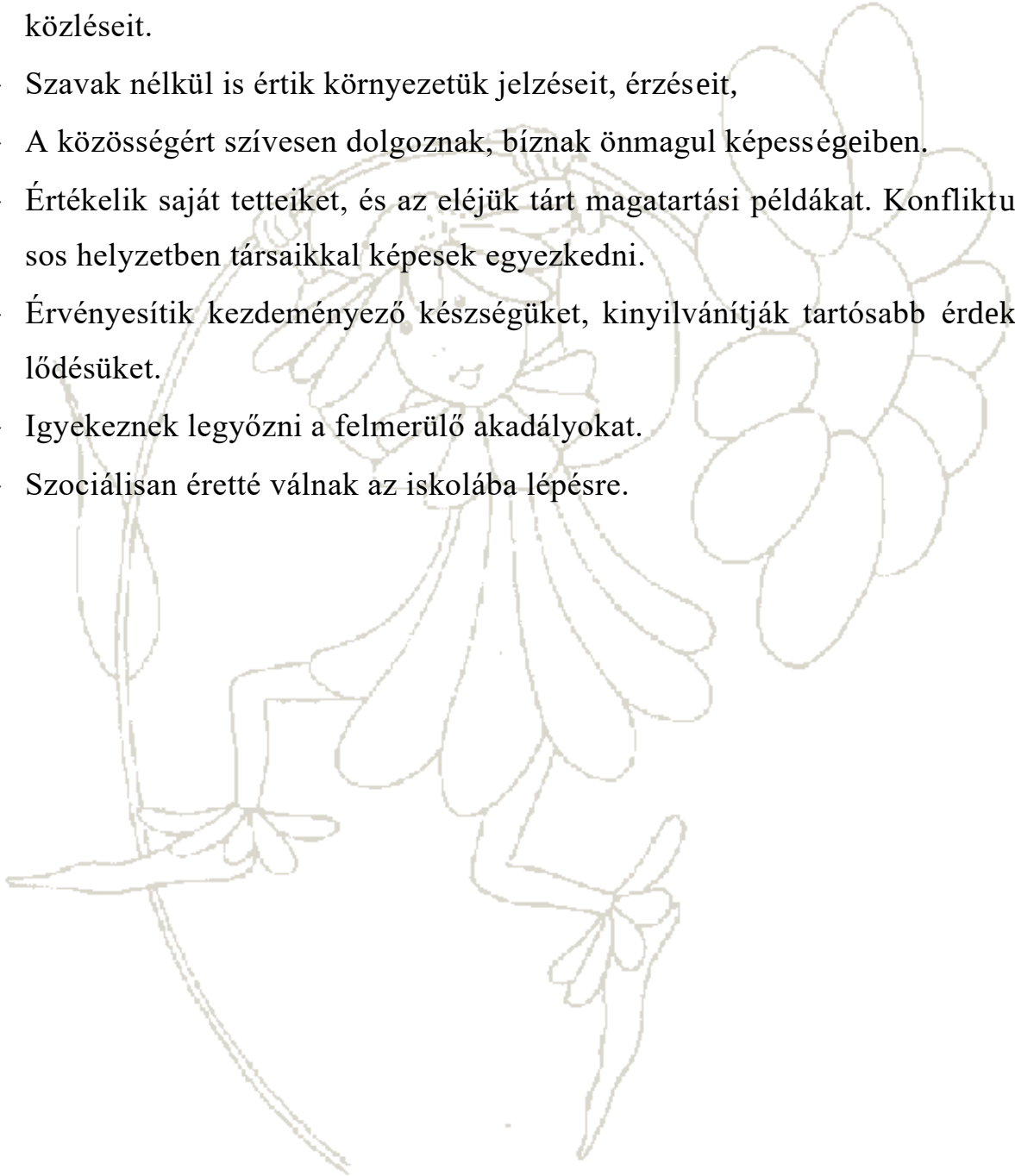
Nevelésünkben törekszünk a célirányosságra, elemezzük, vizsgáljuk a gyermekek társas kapcsolatát, viselkedését. Egyéni jellemzők kimutatásához játékos eszközöket használunk.(születésnap tábla, magasságot mutató tábla stb.)

A fejlődés eredmény az óvodáskor végén

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben nyilvánosságra hozzák.
- A gyermekeknek igényévé válik a viselkedés és helyes cselekvés szokás-szabályainak betartása.
- Egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak,.együtt éreznek a közösség tagjaival.
- Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt, ha az óvodán kívül találkoznak, szere-

tettel köszöntik egymást. -

- A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják igényükké vált a tevékenységekben való részvétel és együttműködés.
- A tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján befejezik. Képesek nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatják a felnőttek, gyermekek közléseit.
- Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit,
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Értékelik saját tetteiket, és az eléjük tárt magatartási példákat. Konfliktusos helyzetben társaikkal képesek egyezkedni.
- Érvényesítik kezdeményező készségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

3. 3. A program ajánlott napirendje

Törekszünk a folyamatos napirend kialakítására,- ettől kivételes esetekben eltérünk pl.: gyermek programok alkalmával

Időtartam	Tevékenység
6.30-12	Összevont gyülekezés, szabad játék Testápolási teendők Tízórai Tervezett tevékenységek Játék a szabadban
12- 15	Ebéd Testápolási teendők, készülődés a pihenéshez Pihenés, alvás mesével, altatóval Testápolási tevékenységek Uzsonna
15-16.30	Szabad játék a csoportszobában vagy az udvaron, egyéni fejlesztés

Napirendünket a stabilitást megtartva, rugalmasan kezeljük.

*"A hagyomány minden embernek vissza-
adja önmagát"* (Hamvai)

4. A program tevékenységkerete

4. 1. *Hagyományőrzés, népszokások*

E program értelmében feladatunknak tekintjük a népi kultúra ápolását, a hagyományőrzést. Be kell építenünk a kisgyermek nevelésébe mindazon értékeket, amelyeket a környezet megőrzött, illetve a folklór az óvodások számára megőrzésre érdemesnek tart. Olyan miliőt kell teremtenünk, amelyben az óvodába lépés első pillanatában a nevelés szerves részeként van jelen a hagyományápolás. Így a modern világgal ötvöződve tovább él népünk gyökere, s a mai gyermekek is megismerhetik szépségét, értékét.

Az óvodában ünnepelhető jeles napok időrendi sorrendben

Az őszi jeles napjai:

Mihály nap (szept. 29.)

Szüret (szept.-től)

Márton nap (nov11.)

A téli jeles napjai:

Advent (nov. 30. utáni első vasárnaptól a vasárnapig)

Mikulás (december 6.)

Karácsony (dec.24-25-26.)

Farsang (Vízkeresztől hamvazószerdáig) Kiszézés

A tavaszi jeles napjai:

Húsvét

Május elseje

Pünkösöd (Húsvét utáni 50. nap)

A néphagyományörzés ajánlott tartalmai

Minden jeles napot egy hosszabb előkészület vezessen be, amelyhez az óvodapedagógus a gyermekek kíváncsiságát kielégítve folyamatosan biztosítson változatos tevékenységet. Az óvodapedagógus a hagyományápolás tartalmát minden esetben a helyi tradícióknak megfelelően variálja.

A hagyományok ápolása közben történő együttjátzás, együttmunkálkodás, tervezgetés örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás időszakát. Az ünnep legyen vidám hangulatú, felszabadult együttjátzás.

Mihály nap (szept. 29.)

A (2,5)-3-4 évesek figyeljék meg a felnőttek betakarító munkáját, Őszi tevékenységét. Tapasztalják meg a természet változását, feküdjenek az avarba, gyűjtsenek terméseket. Figyeljék meg, hogyan történik tárolásuk, mit készít belőle az óvodapedagógus a Mihály-napi előkészület során. Hallgasanak állatokról szóló népmeséket, mondókákat.

A 4-5 évesek kalendáriumon kövessék a jeles napokat, figyeljék meg igazak-e a népi jóslások. Gyűjtsék a természet kincseit, díszítsék velük csoportszobájukat. Az összegyűjtött termésekből végezzenek befőzést az óvodapedagógus segítségével. Segítséggel készítsenek ehető termésbábokat. Morzsoljanak kukoricát. Tanuljanak névcsúfolókat, vásári kikiáltó rigmust. Készítsenek vásárfiákat, egyszerűbb népi játékszereket. Ismerkedjenek meg népi hangszerekkel, népzenevel.

Az 5-6-7-(8) évesek készítsenek népi kalendáriumot, figyeljék meg igazak-e a népi jóslások. Ismerkedjenek meg néhány találós kérdéssel, közmondással, vásárról szóló mesével, verssel, dallal.

Készítsenek kompótot, lekvárt az összegyűjtött gyümölcsökből. Végezzenek őszi munkát az udvaron,

Segítséggel rendezzék be a vásár színhelyét, árulják portékáikat. Népzene

táncoljanak egyszerűbb lépésekkel, forgásokkal. Játszanak énekes népi játékokat, ismerjenek meg néhány ügyességi és sportjátékot (pl. Kakasviadal, zsákban futás).

Szüret

(2,5)- 3-4 évesek: Hallgassanak éneket, mondókát almáról, szőlőről, szüret-ről. Kedvük szerint vegyenek részt a szüreten, a mulatságon. Szemezzék a szőlőt, kóstolják a mustot.

4-5 évesek: Ismerjenek meg egyszerűbb, énekes játékokat, gyűjtsék, válogassák az őszi gyümölcsöket. Vegyenek részt a szüret előkészületein, süssenek pogácsát. Kedvük szerint vegyenek részt a szüreten: játszanak népi játékot, préseljenek mustot, táncoljanak népzenere.

5-6-7- (8) évesek: Szervezzék szüreti mulatságot az óvodapedagógus segítségével. Süssenek pogácsát. Tudjanak verset, dalt, mondókát a szőlőről. Legyenek aktív részesei a mulatságnak: táncoljanak, énekeljenek, játszanak szüreti népi játékot, szemezzék, préseljék a szőlőt. Készítsenek termékekből egyszerű hangszereket (dióhéj-pengető, csutka muzsika).

Advent, Borbála nap, Mikulás. Luca nap, Karácsony

(2,5)-3-4 évesek: Ismerkedjenek az advent jelképeivel: koszorú, naptár. A naptár alapján minden nap készüljenek egyszerűbb feladatokkal a karácsonyra. A Mikulást és a karácsonyt várva tudjanak rövid dalokat, mondókákat vagy verseket. Készítsenek egyszerű fenyődíszeket, ajándékot szüleiknek. Figyeljék a Katalin és Borbála napján vízbe tett cseresznyeágot, az ültetett Luca-búzákat, Ismerkedjenek a karácsonyi népszokásokkal.

4-5 évesek: Segítsenek az adventi koszorú és naptár elkészítésében, Kísérjék figyelemmel, hogy mik a napi feladatok. Tegyenek vízbe cseresznyeágot, ültessenek Luca búzákat, fénnyesítsenek almát, süssenek mézeskalácsot, készítsenek fenyődíszet nehezebb technikával. Luca napján „kotyoljanak” a másik csoportokban. Mikulás és karácsony előtt tanuljanak dalt, verset, mondókát. Egyenek almát, mézes diót, gyűjtsák meg a gyertyát.

5-6-7-(8) évesek, önállóan, de az óvodapedagógus irányításával készítsenek adventi naptárat és koszorút. A megbeszélt feladatokból bontsanak ki egyet naponta és oldják meg a kijelölt feladatokat.

Tanuljanak verset, éneket, Mikulásra és Karácsonyra. Figyeljék az időjárást, bevált-e a Katalin napi jóslat? Süssenek mézeskalácsot, készítsenek asztaldíszet. Készüljenek a karácsonyi pásztorjátéokra.

Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig)

Télbúcsúztató népszokások

(2,5)-3-4 évesek: Egyszerű technikával díszítsenek papíralarcot, öltözzenek jelmezbe, ha kedvük van, táncoljanak, utánozzák az óvodapedagógus táncos mozdulatait.

4-5 évesek: Díszítsenek farsangi álarcot, gyűjtsenek zsákbamacskához tárgyakat. Vegyenek részt farsangi játékokban, tanuljanak egyszerű dalokat és mondókákat. Hallgassanak tréfás mesét, verset. Vegyenek részt a kislebáb készítésében

5-6-7-(8) évesek: Tanuljanak farsangi dalt, bálba hívogató mondókát. Segítsenek jelmezük, maszkjuk elkészítésében. Vegyenek részt a zsákbamacska kihúzásában, hívogassák társaikat a mulatságba. Vegyenek részt a táncban, ügyességi játékokban, a csoportszoba átrendezésében díszítésében. Készítsenek kislebábot, a kisebbekkel együtt édesség el, téltemetés, a tavaszvárás hagyományaként.

Március 15.

Március tizenötödike legyen a magyar jelképeink, szimbólumaink megismertetésének a napja, amikor is Kossuth - nótákat énekelünk, korabeli képeket nézegetünk husárokról, katonákról és az akkori öltözködés szokásairól.

Az 5-6 -7-(8) éves gyermekek a kisebb óvodásoknak kokárdát készítenek.

Húsvét

(2,5)-3-4 évesek: Tanuljanak locsolóverset, berzseljenek tojást az óvodapedagógus segítségével. Locsolkodjanak és vegyenek részt a tojás-játékokban. Tegyenek nagy sétát az óvoda környékén.

4-5 évesek: Tegyenek nagyobb sétát a környéken, díszítsenek tojást viaszszal, díszítsék fel csoportszobájukat.

5-6-7-(8) évesek: Díszítsék az ablakot maguk készíttette figurákkal, esetleg festéssel. Tegyenek nagy sétát a határban, a tavakhoz. Tanuljanak mondókát, verset a locsoláshoz, dalt a komatál-küldéshez. A fiúk locsolják meg a lányokat és az óvoda dolgozóit, a lányok készítsenek hímes tojást a fiúknak berzseléssel vagy karcolással.

Május elseje

(2,5)-3-4 évesek: Az óvodapedagógus és a nagyok által feldíszített fát járkák körbe, tavaszi dalokat énekelve.

4-5 évesek: Egyszerűbb díszeket készítenek a májusfára, segítsenek a díszítésben.

5-6-7-(8) évesek: Készítsenek önállóan díszeket a fára, közösen díszítsék fel. A fiúk rendezzenek versengést: ki tud fára mászni, ki éri el a fára aggattott tárgyakat?

Pünkösöd

5-6-7-(8) évesek: Tanuljanak a pünkösdi király-királyné választáshoz énekes játékokat, dalokat, egyszerű tánclépéseket, játszanak népi versengéseket. Népzenere próbálgassák az egyszerű tánclépéseket, esztétikus térformákat.

Az óvodai élet hagyományos ünnepei

- Születésnapok megünneplése csoportonként
- Mikulás
- Népmese napja
- Egészségnap

- Anyák napja, évzáró - igény szerint
- Gyermeknap

Nemzeti ünnepeink:

- Október 23.
- Március 15.
- Május 1.

Zöld óvodai ünnepeink:

- Állatok világnapja (október 4.)
- Takarítási világnap (szeptember 20.)
- Föld világnapja (április 22.)
- Vízvilágnapja (március 22.)
- Madarak és fák napja (május 10.)

Helyi szokásokhoz kapcsolódó programok:

- A fertői kastély megtekintése
- Kirándulás a Fertő-Hanság Nemzeti Parkba
- A Fertőszéplaki Falumúzeum megtekintése
- Peisonia Látogató központ
- Szülőföldünk épített öröksége (templom, liget, kastély, kálváriák, szobrok)

*"A játék út a gyermekek számára
annak a világnak a megismeréséhez,
amelyben élni fognak és amelyet
megváltoztatni hivatottak."*

(M Gorkij)

5. A program tevékenységformái

5.1. Játék, játékba integrált, tevékenységekben megvalósuló tanulás

Célja: A gyermekek személyiség fejlesztése a játékon keresztül. Az átélt tapasztalatainak, vágyainak kibontakoztatása. Annak elősegítése, hogy a gyermekek szimbolikus formában fejtsék ki fantáziájukat, élményeiket, ötleteiket. Nyújtson örömelményt a játék, amely érzelmi szinképüket gazdagítja. Váljon gazdagabbá, sokrétűbbé, gördülékenyebbé, tájékozódó tevékenységgé a játék és a játékba integrált tanulás. A szabad játékot tekintjük a tanulás elsődleges keretének.

Feladatok:

- Játékhoz szükséges feltételek biztosítása a szabad játékban és a játékba integrált tanulás során.
- A gyermekek játékának megfigyelése információ gyűjtés céljából
- A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták és azok tartalmának, minőségének gazdagítása, a gyermekek egyéni sajátosságának figyelembevételével
- A játékszerek a gyermekek számára jól elérhető helyen történő tárolása
- A gyermekek beszédkésztség-fejlesztése a játékban.
- Az óvodapedagógus játéksegítő módszerei.
- Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása

Törekedjünk arra, hogy a nap folyamán sokféle játékot indíthassanak és szervezhessenek a gyerekek. A gyermek döntse el, hogy kivel, milyen eszközzel és milyen játékot játszik. A játékos légkört segítjük új ötletekkel, az időben nyújtott segítséggel, megerősítéssel.

Feszélyezettség nélkül tudjanak játszani önállóan vagy társaikkal. A csoportban annyi szabályt vezetünk be, ami segíti a nyugalmas, oldott légkör fenntartását, a szabad játékot, az elképzelések valóra váltását. Meg kell teremtenünk a kezdeményezett játékhoz szükséges témát, eszközöket, a szabályokat és a helyet. Az oldott légkör érdekében humoros kifejezéseket és tréfás szavakat, régi kifejezéseket is használunk.

A különböző típusú játékokhoz szükséges hely biztosítása

A gyermekek közreműködésével olyan állandó (rajzolás, festés, gyurmázás, szövés} és ideiglenes játszóhelyeket alakítunk ki, amelyek könnyen variálhatók, átalakíthatók, játékhoz igazodva. (Elkülönített kuckó, meghitt mesesarok, kincsesláda, stb.) Az időjárás függvényében segítsünk az udvaron játéktevékenységek kibontakoztatását (népi játékok, mozgásos játékok, közlekedési játékok, ügyességi és sportjátékok).

A játékhoz szükséges idő

A játéktevékenység az óvoda kinyitásával elkezdődik. A gyermekek ettől kezdve szabadon választott játékkal játszhatnak, egybefüggően, akár több órán keresztül,

A (2,5)- 3-4 éves gyerekek az étkezés és a tisztálkodás kivételével minden időt a játékra fordíthatnak egyedül, egymás mellett, néha összerendeződve.

Az 5-6-7-(8) éves gyerekek már összeszokott csoportokban játszanak. A csoportok kialakulásához, szerepek elosztásához több időre van szükségük. Ezért figyelemmel kell kísérnünk játékukat, csak akkor ajánlunk mást, ha már a gyerekek játéka felbomlóban van, s azt a körülmények miatt szüksé-

gesnek látjuk.

Az 5-6-7-(8) éves gyermekeknek biztosítsunk több napon keresztül tartó játéket, hogy olyan tulajdonságuk, mint az állhatatosság kialakulhasson,

'Törekednünk kell arra, hogy a gyerekek minél több időt kapjanak az udvari tevékenységekhez.

Kreativitást segítő játékok

A játékokhoz olyan eszközöket kell biztosítanunk, amelyek ízlésesek, praktikusak, sokféle ötlethez, játékfajta-hoz adnak ihletet.

A (2,5)- 3-4 éves gyermekek játékához sok eszközre van szükség. Elsősorban a gyakorló játékhoz, amelyek fejlesztik a pszichikus funkcióját, másodszorban a hagyományos szerepjátékokhoz szükséges kellékek (papás-mamás, orvosos), amelyek ösztönzik a gyermekeket a szerepjátékra.

Fontos szerepük van a csengő-bongó hangszereknek, az egyszerű kellékeknek az esztétikai nevelésben (mese, vers, ének, rajzolás).

A 4-5-6-7-(8) éves korosztálynak bővítenünk kell az eszközválasztékot a szerepjátékokhoz kapcsolódó kellékekkel, félkész játékokkal, az azonosulást segítő ruhadarabokkal, a maguk által készített és képességfejlesztő játékokkal. Az udvari játékok a gyermekek nagy mozgásigényét elégítik ki, de az időjárástól függően meg kell teremtenünk a lehetőséget, hogy barkácsolni, rajzolni, festeni lehessen a szabadban is.

A gyermekek tapasztalatainak gazdagítása, az élmények szerepe

A gyermekek környezetükből szerzett tapasztalatokkal, élményekkel a játék tartalmát gazdagítják. Lehetővé tesszük, hogy a családban, óvodában, túrázások, séták, üzemlátogatások, kirándulások során szerzett tapasztalatokat újra és újra a játékidőben is átélhessék.

A (2,5)- 3-6-7-(8) éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének alakítása, a gyermekek egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodva

A gyermekek játékában keverednek a különböző játékfajták, folytatódik az

a fajta manipulálás, amely a játékeszközök rakosgatásában érhető utol, vagyis a gyakorló játék,

A gyerekeknek legyen módja megismerni az eszközök, tárgyak különböző tulajdonságait. Biztosítanunk kell a gyakorló játékhoz szükséges eszközöket, s meg kell mutatnunk helyes használatukat, mintát kell adnunk a játékok elrakásához is. Ez a tevékenység jól fejleszti a szem-kéz koordinációt, kezes-ség-szemesség kialakulását, hat a laterális dominancia kialakulására. Biztosítjuk a gyakorló játék lehetőségét az udvaron is. Erre legalkalmasabb a homok, víz, kavics és olyan kisebb-nagyobb tárgy, amelyet a gyermek saját szabályai szerint rakosgat.

Már a legkisebbeknél is megjelenik a szerepjáték. Ehhez segítségül nekünk is szerepet kell vállalni. A kicsik játékában kapjon teret a papás-mamás, orvosos, fodrászos játék. A gyermekek vállaljanak el szerepeket, használjanak szimbólumokat, a "mintha" helyzetek megismeréséhez.

A rendszeres, többször ismétlődő mese élménye igazi táptalaja a dramatizálásnak, bábozásnak. A bábozáshoz, dramatizáláshoz szükséges kellékeket a gyerekekkel közösen készítsük el. A konstrukciós játékhoz kapcsolva, jelenjen meg a barkácsolás. A gyermekek konstrukciós játékára legyen jellemző a formagazdagság, s éljék át az "én készítettem" alkotás örömét.

A gyermekek játszanak olyan egyszerű szabályokhoz kötött ügyességi és szabályjátékokat, amelyek könnyen betarthatók. Olyan szabályjátékokat is kell terveznünk, amelyek a gyerekek mozgásigényét kielégítik.

A nagyobb gyermekekénél dominánsan jelentkezik az érzellemmel telített szerepjáték, a „mintha” helyzet, melyhez különösen erős képzelőerő társul. A szerepjátékot és a dramatizálást egészítse ki az építő-konstrukciós játék. Később legyenek képesek arra, hogy bonyolultabb formákat, tárgyakat, alkotásokat hozzanak létre. Szeretessük meg a szabályjátékokat, a gyermekek is hozzanak létre szabályokat.

Legyenek a játék vezetői maguk a gyerekek is!

A gyermek beszédképességének fejlesztése játék közben

A játék számtalan lehetőséget teremt a kommunikációra, a párbeszéd kialakulására. A mi szerepvállalásainkhoz modell értékűek a szókapcsolatok nonverbális jelzések (pl. mimika, gesztus), hanglejtés, hangerő, hangszín tekintetében.

Az általunk kezdeményezett anyanyelvi játékok teret adnak az artikuláció, szókincs, kifejező készség fejlesztéséhez (pl. hangutánzó játék, hallásfejlesztő játékok, légzési technikát fejlesztő játékok, szinonima kereső játékok stb).

Az óvodapedagógus játéksegítő módszerei

A játéksegítő módszereink legyenek szituációtól függőek. A gyerekek nyugodt játéka esetén, vagy ha érezhető, hogy a gyermekek problémamegoldóak, irányításunk legyen játékot követő, szemlélő, hagyjuk a gyerekeket cselekedni.

A kiscsoportosok esetén - ha szükség van rá - legyünk játékkezdeményezők, modellnyújtó játszótársak. Ebben a játékhelyzetben is legyünk támogató, engedő és elfogadó társak. Segítsünk azok játékában, akik kevésbé kreatívak, ötletszegények. Avatkozzunk be a játékba, ha a gyermekek durvák egymáshoz, vagy ha veszélyeztetik egymás épségét, játékát.

Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

Az értelmi nevelés változatos tevékenységeken keresztül, a kultúraátadás hatásrendszerében, az óvodai nevelési módszerek segítségével elsődlegesen a gyermek szabad játéka által valósul meg. Az értelmi fejlesztés szoros kapcsolatban van az anyanyelv és a kommunikáció alakulásával. Programunk lényeges része a beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése. Az egyéni fejlődés biztosításához szükséges, hogy az óvodapedagógus személyes példájával (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés) kommunikációs helyzetek megteremtésével ösztönözze a gyermekek közötti kommunikációt,

teremtsen lehetőséget a monológ beszédre, ennek fejlesztésére, bővítse szókincsüket. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Célunk: olyan biztonságos, elfogadó, szeretetteljes légkör megteremtése, ahol bátran elmondhatják a gyerekek a gondolataikat

- A gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére építés
- Minden gyermeki kérdés megválaszolása
- Migráns gyermekek egyéni fejlesztése a magyar nyelv megismertetése terén
- Szakmai kapcsolat tartása a logopédussal, fejlesztőpedagógussal.

Fejlődés eredmény. az óvodáskor végén

- A gyermekek képesek állhatatosan, több napon keresztül egy azon játék-témában együttesen részt venni
- Tiszteletben tartják egymás játékotletét, játéktevékenységét.
- Képesek a játékeszközök megbecsülésére, a játékeszközök rendeltetésszerű használatára.
- Alkalmazkodnak a saját és mások által felállított szabályokhoz.
- Erősödnek erkölcsi tulajdonságaik.
- Sikerélményeik pozitívan befolyásolják önbizalmukat.
- Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték.
- Ismert meséket többször dramatizálják, bábozzák.
- Játékuk által képesek eligazodni környezetükben.
- A migráns kisgyermek is megérti az óvodai élethez szükséges kifejezéseket és képes magát megértetni.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermekek tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élményeik alapján tanulnak, s általa fejlődnek. A szociális és intellektuális tanulási képességek fejlődését az óvoda felerősíti. Ennek elsődleges szerepe a játék és a teljes óvodai élet. Az óvodás gyermek értelmi képességei leginkább a játékon keresztül fejlődik.

Ehhez társulnak olyan szerzett tanulási lehetőségek, mint az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, ami a gyermekek kérdéseire, válaszaikra épülő ismeretszerzést is magába foglalja.

Az utánzós minta és modellkövetéses magatartás és viselkedés tanulás folyamatában mindvégig mi, óvodapedagógusok vagyunk a főszereplők. Később felerősödik a társak hatása is. A játékba integrált tanulás azt jelenti, hogy az óvónő által indított tevékenységek a játékidőben zajlanak. A gyermekek a tevékenység befejezése után igényük szerint visszatérhetnek eredeti játékukhoz vagy újat kezdhetnek. (Ez akkor változik, ha szervezett tevékenység van pl. mozgás, énekes játék, mese).

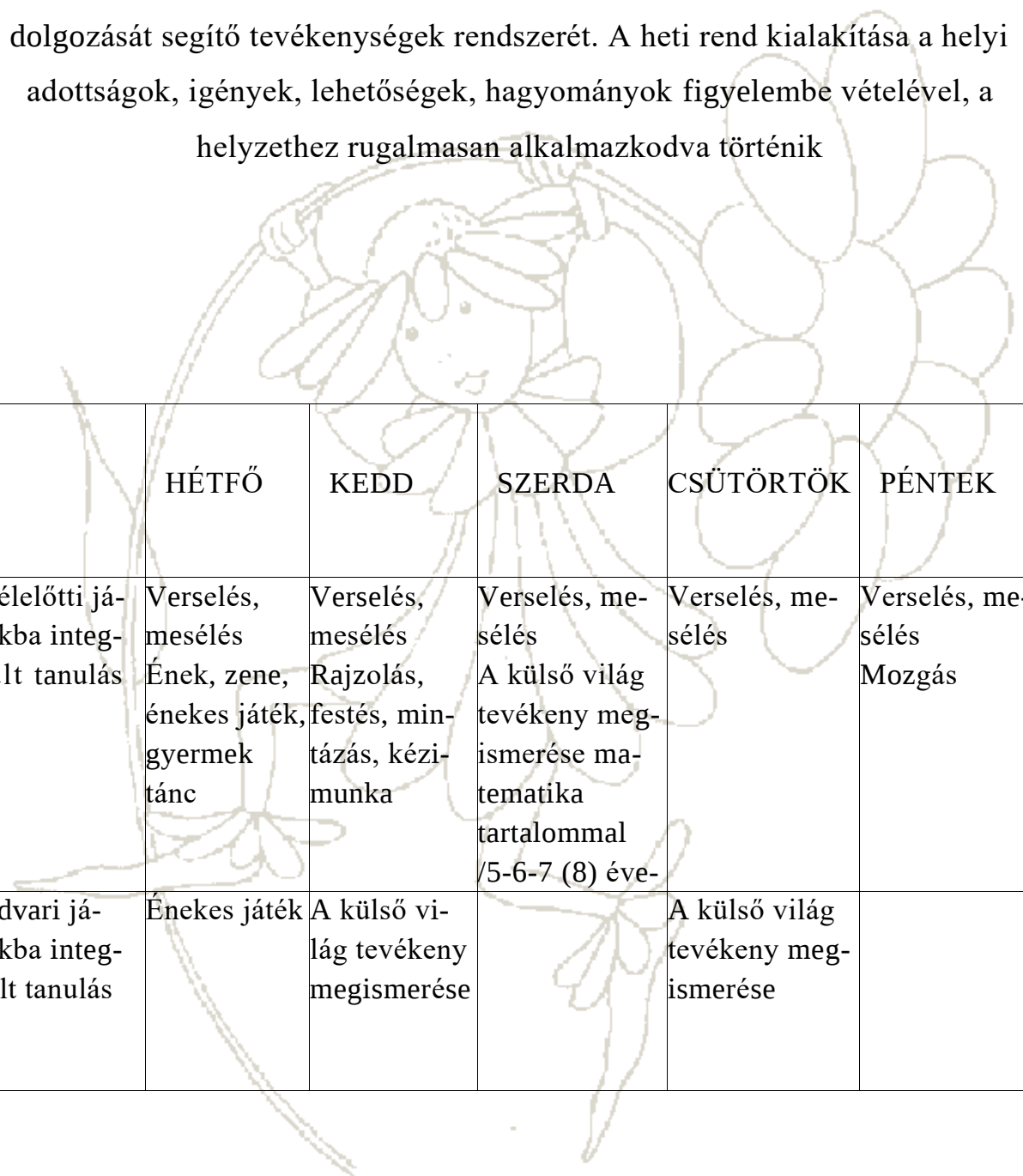
A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzós, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

A gyermekek heti rendje

/ Mindhárom csoportnak alkalmas javaslat/

A heti rend nem napokhoz kötött tevékenységet jelent, hanem egy- egy környezeti téma köré csoportosított ismeretek, tapasztalatok, élmények feldolgozását segítő tevékenységek rendszerét. A heti rend kialakítása a helyi adottságok, igények, lehetőségek, hagyományok figyelembe vételével, a helyzethez rugalmasan alkalmazkodva történik

	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
Délelőtti játékba integrált tanulás	Verselés, mesélés Ének, zene, énekes játék, gyermek tánc	Verselés, mesélés Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Verselés, mesélés A külső világ tevékeny megismerése matematika tartalommal /5-6-7 (8) éve-	Verselés, mesélés	Verselés, mesélés Mozgás
Udvari játékba integrált tanulás	Énekes játék	A külső világ tevékeny megismerése		A külső világ tevékeny megismerése	

A szervezett tanulás formái

/Mindhárom csoportra alkalmas/

Kötelező:

- Énekes játék
- Verselés, mesélés
- Mozgás

Kötetlen:

- Rajz, festés, mintázás, kézimunka
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- A külső világ tevékeny megismerése környezeti és matematikai tartalommal 5-6-7-(8) éveseknek

A szervezett tanulás munkaformái

Frontális	Mozgás, Verselés, mesélés Énekes játékok, gyermek tánc
Mikro-csoportos	Ének, zene, Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka A külső világ tevékeny megismerése
Egyéni	Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint

A szervezett tanulás időkeretei korcsoportonként

	Verselés, mesélés	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Mozgás	A külső világ tevékeny megismerése
3-4 évesek	naponta/perc 5-10	heti1x/perc 10-15	heti1x/perc 10-15	heti1x/perc 10-15	heti1x/perc 10-15
4-5 évesek	10-15	15-20	15-20	15-20	15-20
5-6-7 éves	15-20	30-35	30-35	30-35	30-35

A(2,5)- 3-4 évesek napi szervezett tanulási időkerete

max. 35 perc

A 4-5 évesek napi szervezett tanulási időkerete

max, 45 perc

Az 5-6-7-(8) évesek napi szervezett tanulási időkerete

max, 65 perc

A fejlődés nyomon követése

A gyermek és körülményeinek megismerése már a beiratkozást követő családlátogatással elkezdődik, majd folytatódik az óvodába kerülés előtti időszak feltárásával, anamnézis felvételével. A gyermekek fejlődését egyéni fejlődési naplóban rögzítjük és követjük az óvodába lépéstől az iskolakezdésig. Megfigyeléseinket folyamatosan rögzítjük. Ezeket az információkat tartalmazó dokumentumokat a gyermek személyiségdossziájában tároljuk. Amennyiben a gyermek valamely szakszolgálat által készített szakvéleménnyel is rendelkezik, úgy ez a dokumentum is bekerül a dossziéba. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztési naplóját külön dossziében tartjuk.

*"A gyermeknek két tündérvilága van:
A cselekvés síkján a játék,
szellemi síkon a mese."*

(Hermann Alice)

5. 2. Verselés, mesélés

A tevékenység célja: a gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a mágikussággal, a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével. Segítsük hozzá a gyermeket, hogy szívesen lépjen át a rendkívüliség közegébe, ahol a valóság és a csodavilág elemei találkoznak.

Továbbá:

- A könyv iránti szeretet kialakítása
- Az anyanyelv megszerettetése
- A magyar kultúra értékeinek átörökítése
- Interkulturális nevelés
- Az sajátos nevelési igényű gyermekek fejlettségüknek megfelelően, aktívan, örömmel vegyenek részt a tevékenységekben

Feladatok:

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása.
- A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese-képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel-feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

- A (2,5) 3-6-7(8) éves korban kedvelt jellegzetes formák biztosítása (mesélés, verselés, dramatizálás, bábozás, dramatikus játékok).
- Versek, mondókák, mesék megszerettetése, *kedvenc mese eljátszása*
- Saját vers-és mesealkotás támogatása
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése az irodalomesszközeivel.
- A biztonságot nyújtó, derős légkör létrehozása az újraalkotáshoz, a gyermek megnyilatkoztatásához.

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása

Az óvodapedagógusok feladata. A kiválasztáskor érvényesüljön a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság és a tradicionális értékek továbbéltetése. Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi- népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi- klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A (2,5)- 3-4 évesek versanyagát népi mondókákból, rigmusokból és legismertebb költőink ritmikus, zenei hatású játékos verseiből állítjuk össze. Olyan meséket választunk, amelynek cselekménye egyszerű, érthető, s ritmikus ismétlődések jellemzik.

A 4-5 éves gyermekeknek a népi mondókák, névcsúfolók, halandzsa szöveggű kiolvasók alkotják a tervezett anyagban a vidám, humoros versek, klasszikusok és mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó versei. A mesék már lehetnek többfázisú állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus, realisztikus mesék. Válogathatunk a magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséiből is.

Az 5-6-7-(8) éves korú gyermekek versanyaga gazdagodjon a különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal. Ismerjenek meg minél több közmondást, találós kérdéseket. Ez a kor a mesehallgatás igazi ideje. Az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb népmeséken, novellisztikus- realisztikus meséken át épüljenek be a klasszikus tündérmesék, a tréfás me-

sék és a műmesék és meseregények a gyermek mesetárába. A kiválasztott versek, mesék erősítsék a környezet megszerettetését, a néphagyományőrzést, az évszakok szépségét.

Az óvodába kerülő (2,5) 3-4 éves gyermekek első igazi élménye a mondókázáshoz, ölbeli játékokhoz tapadnak. Minél több lehetőséget kell biztosítanunk a vidám rigmusok megkedveltetésére, állathívogatók, altatók, kiolvasók többszöri ismételtesére. Az egyszerű állatmeséken keresztül szoktassuk rá a gyerekeket a mese figyelmes végighallgatására, a mese többszöri meghallgatása után próbálkozzanak a mese dramatikus feldolgozásával. Rövid, improvizált jelenetek bemutatásával ismerkedjenek meg a bábokkal.

A könyvek megszerettetése érdekében a gyermekek lapozgassanak leporelót, színes képeskönyveket, hozzák el otthonról kedvenc könyveiket.

A verseléshez, meséléshez, a dramatizált játékhöz olyan kellékeket használjunk, melyek elősegítik a képzeleti képek előhívását, s a meséhez való erős kötődés kialakulását.

A gyermekek pozitív személyiségjegyeinek megalapozása érdekében a mese mondanivalóját erősítsük meg, pl. egy közmondással. Vers és meseélményeiket fejezzék ki rajzban is, ezekből készítsenek közösen albumot. A gyermek saját vers-és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja pl. leporelló rajzolás és mese kitalálása hozzá.

A mesélés szervezésének szokásai: a mesélés, verselés minden nap megjelenik az óvodában. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. A mesemondáshoz csend, nyugalom szükséges, ezt segíti elő az állandó hely (mesesarok). A mesélés élményét különböző ötletekkel gazdagíthatjuk (mesepárnák, gyertyagyűjtás, zenei szignál stb.) Arra törekszünk, hogy a jól ismert mesét a gyermekek, játsszák el, jelenítsék meg a mesealakokat. A mesélés befejezését jelezheti a gyertya elfújása vagy énekünk, mely stílusosan kapcsolódik a mesehez.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a versek, mesék. dramatikus játékok segítségével

A mese, a vers, a dramatikus játékok a nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszközei. Ezen keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes kiejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével tisztítható a magán- és mássalhangzók helyes ejtése, kialakítható a gyermekek megfelelő artikulációja. A népköltészeti alkotásokból a gyermekek sok új fogalmat ismerhetnek meg. A dramatikus játékok lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, az önálló versmondásra és a szabad önkifejezésre.

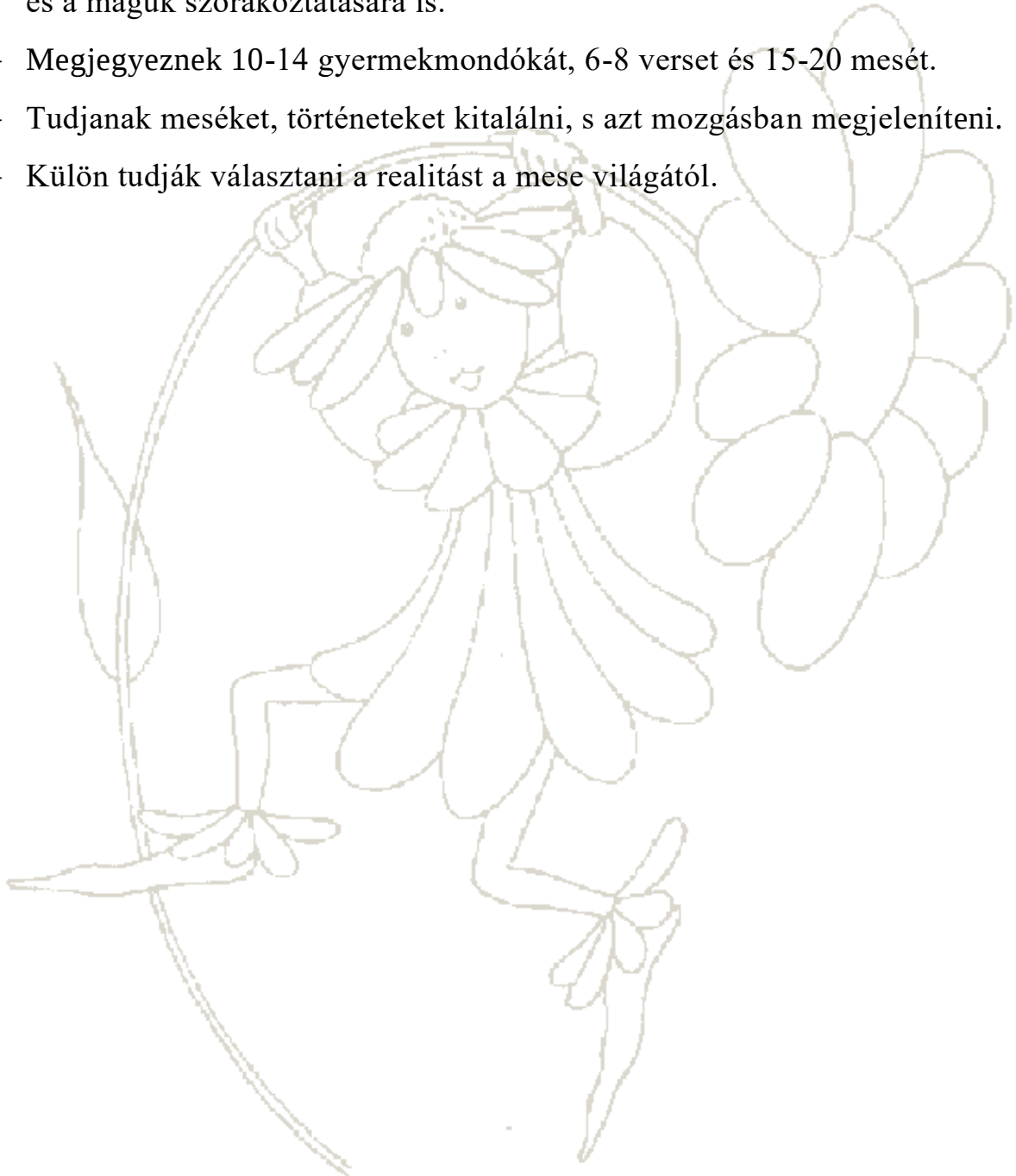
A nevelési év folyamán ajánlott irodalmi anyag

(2,5)-3-4 éves korban	8-10 mondóka, vers	10-12 mese
4-5 éves korban	10-12 mondóka, vers	10-14 mese
5-6-7-(8) éves korban	10-15 mondóka, vers	15-20 mese

Az előző nevelési évben hallott meséket, verseket, mondókákat elevenítsük fel!

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.
- Várják, igényelik a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak az óvoda kiscsoportosainak és a maguk szórakoztatására is.
- Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét.
- Tudjanak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgásban megjeleníteni.
- Külön tudják választani a realitást a mese világtól.

5. 3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelés célja: a közös éneklés, játék örömeinek megéreztetése, ami fejleszti a gyerekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát, *fejleszti zenei kreativitását*. Jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket.

Feladatok:

- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak megfelelő válogatása.
- A migráns gyermekek hazájának kulturális értékeit is figyelembe vevő dal-és zenei anyag választás
- Az óvodában is játszható énekes népszokások válogatása: szüreti mulatság, pásztorjáték, Lucázás, farsang, kiszézés, pünkösddőlés.
- A (2,5)- 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.
- A tevékeny szervezeti formák biztosítása
- A gyerekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei készségfejlesztő játékokkal.
- Ritmusérzék fejlesztése, éneklési készség és a harmonikus, szép mozgás alakítása.

A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és a adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása

Az óvodai zenei nevelésünket a tiszta forrásból válogatott mondókák, dalok, gyermekjátékok, kortárs zeneművek és komponált gyermekdalok alkotják.

A (2,5) 3-4 éves korú gyermekekkel főként ölbeli (arc-kéz-ujj-lovagoltatás), egyszerű (4-5 hangból álló), énekes játékot játszunk, melyeket játékos mozdulatok kísérnek. Az ünnepek köszöntésére 1-2 komponált dalt tanítunk.

4-5 évesek tanuljanak kiolvasókat, énekes játékokat. Megismerik a csigavonal, hullámvonal és szerepcserére épülő játékokat. A nyolcad, negyed ritmusképek mellett megjelenhet a szinkópa is.

5-6-7-(8) évesek már maguk játszhatnak ölbeli játékot a kisebbekkel. Már bonyolultabb játékok: párcsere, hidas, kapus, sorgyarapító, fogyó és különféle vonulós-bújós játékok szabályainak betartására is képesek.

A zenehallgatás anyaga: érzelmi hatású dalok, népdalok, rokon és más népek dalai, altatódalok, magyar komponált műzene és klasszikus műzene.

A (2,5) 3-6-7 (8) éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása

A (2,5) 3-4 éves korban tanuljanak 6-8 rövid mondókát, 10-15 egyszerű énekes játékot, körjátékot. A dalok 2/4-es üteműek, negyed és páros nyolcad ritmusúak legyenek. A gyerekek a jóízű játék közben közvetve szerzik meg a zenei készségeket és ismerik meg az alapfogalmakat. Tudjanak halkabban, hangosabban beszélni, mondókázni, énekelni. Figyeljék meg a csendet, a környezet hangjait és a dallamjátszó hangszerek hangszínét. Érzékeljék különböző mozdulatokkal az egyenletes lüktetést. Énekelgessük a gyermekek nevét, jelét, énekelve csalogathatjuk őket közös játékokra.

Felkeltjük érdeklődésüket a zenehallgatás iránt, a napi tevékenységeinkhez minél többször kapcsolódjon zenei élmény.

4-5 évesek tanuljanak 4-5 új mondókát, 12-15 új gyermekdalt, műdalt, melyek 4-8 motívumból állnak. A körjátékok közül már nehezebbeket is válogathatunk, pl. szerepcsere, párválasztó, sorgyarapító. A tiszta éneklés érdekében a gyerekek minél gyakrabban énekeljenek önállóan. Énekeljenek egyénileg, kisebb csoportokban halkabban és hangosabban, magasabban és mélyebben. Lelassított éneklés közben mutassák a dallamvonalat. Játsszanak kérdés-felelet játékot változatos szövegekkel és ritmusmotívumokkal.

Érezzék az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát, a dalok, mondókák ritmusát. Használjanak többféle népi ritmuseszközt a ritmusérzék

fejlesztése érdekében. A zenei élmény legyen mindennapos lehetőség, kapcsolódjon több tevékenységhez.

Az 5-6-7(8) évesek tanuljanak meg 4-7 új mondókát, kiolvasót, 15-18 új énekes játékot és 3-4 alkalmi műdalt. Szabálytartó képességük megengedi, hogy bonyolultabb párcsere, kapus, hidas, sorgyarapító-fogyó, különféle vonulós-bújós játékokat tervezzünk. Képesek felnőttet utánozva egyszerű tánclépéseket elsajátítani. Már olyan dalokból válogathatunk, amelyekben megjelenik a szünet vagy a szinkópa. Minél gyakrabban énekeljenek egyénileg. Ritmusérzék, hallásfejlesztő és képességfejlesztő játékok során: kiemelik az ütemhangsúlyokat, dallamot bújtatnak, különböztessék meg az egyenletes lüktetést és a ritmust, képesek ezek együtt alkalmazására. A halk-hangos éneklést kapcsolják össze gyors-lassú tempóval vagy dallam-bújtatással. Fejlesztjük a gyermekek alkotókészségét és lehetőséget adunk egy-egy feladat többféle megoldására,

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

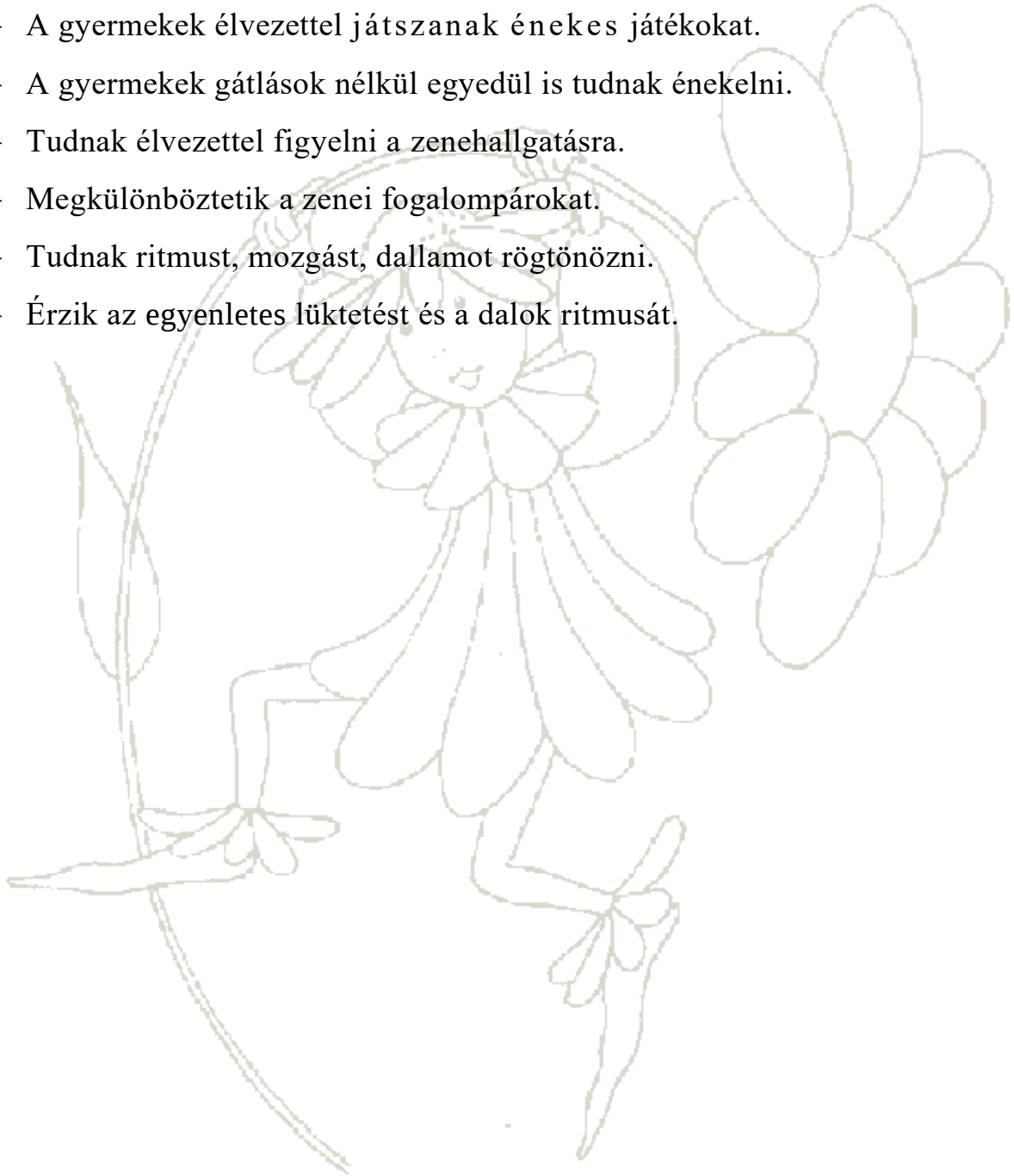
A zenei nevelés szervezeti formája kötetlen és kötött jellegű. Kötött formában az új énekes játékok bemutatása, gyakorlása történik, A zenehallgatást mindig különböző tevékenységekhez kapcsoljuk. A programhoz évszaki hangversenyek is társulhatnak, amelyeket a Camerata Artissima zenekar bevonásával szervezzük.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei készség-fejlesztő játékokkal

A gyerekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek. A lassított mondókák, énekek ismételtetése segítik a helyes artikulációt-, a szavak szép, pontos kiejtését. Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése segíti a magán- és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. A sokféle mondóka, énekes játék alkalmat ad a szókincs bővítésére.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat.
- A gyermekek gátlások nélkül egyedül is tudnak énekelni.
- Tudnak élvezettel figyelni a zenehallgatásra.
- Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.

*"A szép műveket a tehetség kezdi meg,
de csakis a munka fejezi be!"*

(Montaigne)

5. 4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.

A tevékenység célja: A gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. Szépség iránti vonzódásuk és értékelő képességük alakítása. Képi-plasztikus kifejezőképességük, komponáló térbeni tájékozódó és rendező képességek alakítása. A gyermekek tér, forma és színeképzetének, képi gondolkodásuk fejlődésének, esztétikai érzékenységüknek, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása, *igényeik felkeltése az alkotásra, önkifejezésre.*

Művészeti alkotásokkal való megismerkedés.

Feladatok:

- A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.
- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek a megteremtése.
- Keltse fel a gyermekkorban az ábrázolás anyagaival, eszközeivel való tevékenység vágyát, biztosítsa élményeik, fantáziájuk és megfigyeléseik képi és térbeli megjelenítésének sokféle lehetőségét, jutassa a gyermeke-

ket az alkotás öröméhez

- Tevékenység szervezett formáinak biztosítása.
- Segítse a kezdeményező kreatív magatartás érvényre juttatását és teremtsen meg ennek hangulati, környezeti és eszközbeli feltételeit.
- Gyermekrajz pályázaton való részvétel, mely a gyermekek számára nem megterhelő és örömmel végzik.

A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek a megteremtése

Az alkotó tevékenységhez méretben, minőségben megfelelő eszközök szükségesek. Kiválasztásukban a praktikum, célszerűség és esztétikum domináljon. Megfelelő hely, elegendő idő biztosítása, nyugodt légkör megteremtése. A rajzoláshoz, festéshez, mintázás-agyagformáláshoz, szövés-fonáshoz, origamihoz, vágás-nyíráshoz, ragasztáshoz, varráshoz, építéshez és műalkotással való ismerkedéshez végig kell gondolnunk a feltételeket, s megteremteni a lehetőséget a mindennapi szabad játékban is.

A (2,5) 3-6-7 (8) éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek, azok tartalmának, minőségének fejlesztése

Az óvodába kerülő (2,5) 3-4 évesek játszva ismerkedjenek az anyagokkal, eszközökkel és a technikai kivitelezés lehetőségeivel. Kezdődjön el az esztétikum iránti érzékenység kialakítása. Tervezzük meg a képalakító tevékenységek technikáját, eszközeit. A gyermekeknek legyen lehetőségük az érdeklődésüknek megfelelő szabad téma választására.

A képalakítás jelenjen meg festéssel, zsírkrétával, papírragasztással, anyagba, homokba karcolással, nyomattal. Segítsük a képalakító készségek megindulását.

A gyermekek vegyenek részt a plasztikai alakításban, ismerjék meg az anyagok alakíthatóságát, gyurkálva, gömbölyítve, sodorva stb. Az óvodában alakítsunk ki ovi-galériát.

A 4-5 éves gyermekek rajzában az emberábrázolás, környezet, tárgyak, cse-

lekmények saját elképzelés alapján történő megjelenítése jelenjen meg. Használjanak ceruzát, krétát, filc és rostironokat, fapálcákat, különböző vastagságú ecseteket. Alakítsanak képeket spárgából, fonalakból, textilből, termésekből. Készítsenek játékuhoz kellékeket, alkalmi ajándéktárgyakat. Használjanak különböző formájú és nagyságú textilt, bőrdarabot, csomagoló papírt, dobozokat, gallyakat, terméseket.

A gyermekek segítsenek az eszközök előkészítésében, elrakásában is.

Az 5-6-7 (8) éves gyermekek minél többször alkossanak közös kompozíciót. Technikai megoldásokat, eszközlehetőségeket gazdagíthatjuk (batikok, plakettek, domborművek, viaszkarok, lenyomatok, foltok stb.)

Saját élményeken alapuló cselekmények témában jelenjenek meg a mesék, énekes játékok, ünnepek emberábrázolásai is. Plasztikai munkáikban is jelenjen meg a közös térbeni, többalakos kompozíció, egy-egy mesejelenet stb. Készítsenek bábokat, játékuhoz kellékeket. Legyen igényük az ajándékkészítés, ünnepekhez kötötten szüleik, testvéreik részére.

Szervezhet az óvoda játszóházat, ahol gyermekek, szülők, óvodapedagógus vesz részt az ünnephez kapcsolódóan. Segítsük a gyermekeket abban, hogy építésük során nagyobb méretű elemekből, térben állítsanak össze búvóhelyeket, elkülönített kuckókat stb. Biztosítsuk a több napon át tartó építés lehetőségét.

E programmal dolgozó óvodában a gyermekek ovigalériával találkoznak. Minden esetben ünnepélyesen nyitjuk meg az alkotók vagy érdekességek kiállítását, legyen ez a nap más, mint a többi. A gyermekek kis csoportokban többször nézzék meg, csodálják meg a kiállított alkotásokat, mondjanak róla véleményt. Az ovigaléria legyen ízlésformáló, szemet gyönyörködtető. Amennyiben lehetőség van rá a gyermekek személyesen találkozzanak a kiállító művésszel, iskolásokkal, alkotó rajztanárral.

Legyenek büszkék óvodájuk galériájára, invitálják szüleiket, nagyszüleiket is a látvány megtekintésére.

Tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Az alkotó-alakító tevékenységek a mindennapi játékban integrálódnak. Annyi gyermek vegyen részt a tevékenységben, amennyit az adott technika lehetővé tesz.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére

- Formaábrázolásuk változatos, színhasználatuk gazdag, emberábrázolásukban megjelennek a részformák.
- Örül alkotásának és a közösen elkészített kompozíciónak.
- Alkotásaira jellemző a részletező formagazdagság, többszintű ábrázolás, előtér-kiképző ábrázolás, a színek egyéni alkalmazása.
- Téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együttműködők.
- Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne.
- Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról.
- Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat.

5. 5. Mozgás

A tevékenység célja: a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában. Cél továbbá a gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarat tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve. Rendszeres mozgással az egészséges életvitel megalapozása. A mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.

Feladatok:

- A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok, láb és tartásjavító torna összeállítása,
- A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében.
- Mozgással kapcsolatos szavakkal a gyermekek szókincsének bővítése
- Szabad játéktevékenységükben is találják meg a különböző mozgásformák gyakorlási lehetőségét.

A mozgásfejlesztés területei:

- Szabad játékban a gyermek spontán, természetes mozgása közben
- Kötelező testnevelési foglalkozásokon
- Mindennapos testnevelés során

A gyermekek nagymozgása (járás, futás, kúszás, mászás) jól fejleszthető az óvoda udvarán, ahol tér, mozgásfejlesztő eszközök állnak a rendelkezésükre. A szabad mozgás zavartalan gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgástevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére. A mozgásos tevékenységeket, s azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez méretezzük.

A (2,5) 3-4 éves gyermekek irányított mozgásos tevékenysége során a nagymozgások fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt. A gyerekek ismerkedjenek meg a futásgyakorlatokkal (pl: futás különböző irányba, futás feladatokkal, különböző futásformák gyakorlása). Játsszanak ugrásgyakorlatokat (pl.: szökdelések, sorozatugrások, rövid nekifutásból fellepés, majd leugrás). Ismerkedjenek meg a dobásgyakorlatokkal, labdagyakorlatokkal (pl.: hajítás helyből távolba, hajítás helyből célba, labda feldobása-elkapása, labda leütése-elkapása stb.).

A mozgásos játékok adjanak teret a támaszgyakorlatok gyakorlására is (pl: csúszások, kúszások, mászások). A talajtorna eleme is jelenjen meg a játékokban (gurulás a test hossz tengelye körül). A gyerekek játsszanak minél több egyensúlyozó játékot. Élvezzék a mezítláb végezhető gyakorlatokat. Motivációként többféle kézi szert is alkalmazhatunk. A mozgásfejlesztő játékokat a kornak megfelelőek legyenek és készítsék a gyermeket elvárható erő kifejtésre. A csoportteremben legyen mozgásra készítő eszköz (pl.lépegetők, kártya stb.).

A 4-5 éves gyermekek természetes mozgásában még mindig a nagymozgások fejlesztésére kerüljön a hangsúly. Az irányított mozgásos játékokban jelenjenek meg a futás gyakorlatok (fussanak három-négy akadályon át, fel és lelépéssel, átbújással, tárgy hordozással), ugrásgyakorlatok (egy lábon, páros lábon szökdelésekből, valamint felugrás és leugrás két lábra, játékos helyből távolugró verseny). A dobás gyakorlatok során próbálgassák a célba dobást egykezes felső dobással, babzsák távolba hajításával, harántterpeszállásból.

Gyakorolják a támaszgyakorlatokat (csúszást, kúszást, mászást, talajon és szereken). A talajtorna anyagaként jelenjen meg a gurulóátfordulás és a kézenállás előgyakorlata a „csikórugdálózás”. Kapjon kiemelt szerepet az egyensúlyérzék fejlesztése, a szem-kéz, szem-láb koordináció differenciálódása. A gyermekek játsszanak egyensúlyozó játékokat 5 cm. széles vonalon, vízszintes és rézsútós szereken. Tervezzünk lábboltozatot erősítő speciális

járás- és gimnasztikai gyakorlatokat, tartásjavító gyakorlatokat. A gyerekeknek szabadidőben is legyen alkalmuk ismételgetni a szervezett foglalkozásokon megismert mozgáselemeket.

Az 5-6-7 (8) éves gyermekek mozgása már összerendezettebb, harmonikus ritmusú. Sokféle mozgáselemet ismernek, amit játékos formában szívesen ismételgetnek. Hangsúlyt kap ennél a korcsoportnál az észlelés, az alaklítás, formaállandóság, mozgás közbeni fejlesztése, a finommotorika alakítása és a szabályjáték gyakorlati alkalmazása. Minél gyakrabban tervezzük kisebb testrészek kéz, láb, azok ujjaival végzett mozgásokat, Ismerjenek minél több kézi szert, szívesen használják azokat.

A különböző típusú futógyakorlatokat sorverseny, váltóverseny, versenyfutás közben gyakorolják a gyerekek. Ismerjék meg a fokozódó futást, a gyorsfutást és a lassú futást. Végezzenek ugrásgyakorlatokat. Szökdeljenek páros és egy lábon haladással, Végezzenek sorozatugrásokat, különböző magasságú és különböző távolságban elhelyezett tárgyakon át. Néhány lépéses neki-futással gyakorolják a magas- és távolugrásokat,

A dobásgyakorlatok keretében dobjanak egykezes, kétkezes, alsó és felső dobással célba, 2 m magas kötél felett. Játsszanak labdagyakorlatokat, vessék a labdát járás, futás közben, tudjanak párokban labdázni. Végezzenek támaszgyakorlatokat (pók,- rákjárás, talicskázás). Ismételjék az óvodában tanult talajtorna elemeket: guruló átfordulást, a test hossz tengelye körüli gurulást és a lépő láb magasra lendítésével a kézenállást. Egyensúlyozzanak padon járással, fej- kar- és lábmozgásokkal összekötve.

A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében

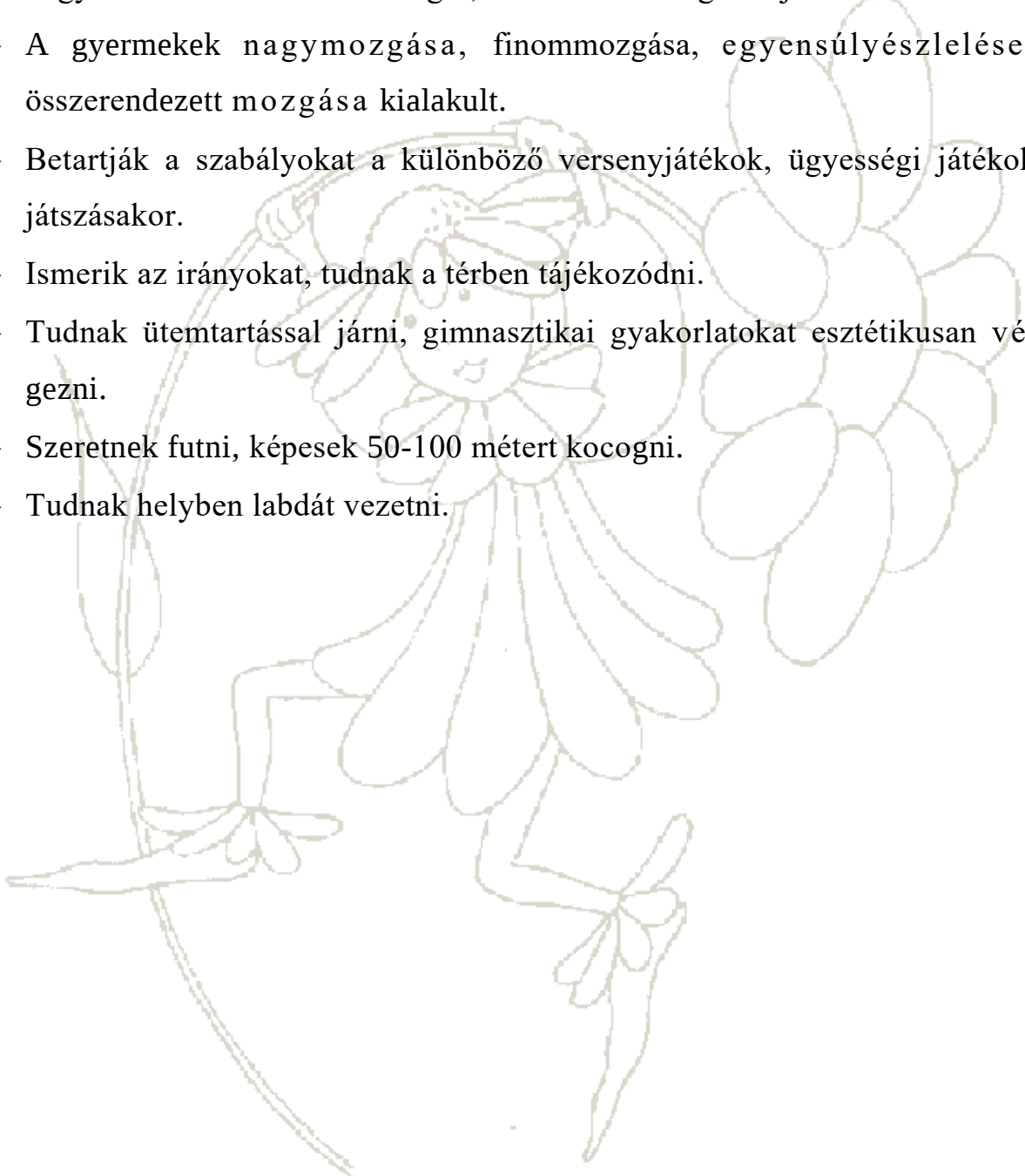
A gyermekek szabad mozgását a délelőtti és a délutáni udvari játék és séta során biztosítjuk. Irányított mozgásos játékokat mindhárom korosztálynak heti egy alkalommal, különböző időkerettel szervezünk. A mindennapi test-edzés: kocogás, a futás mindhárom korosztálynak ajánlott, a futás mennyisé-

gét a gyerekek szabadon határozzák meg.

A szabadon szervezett énekes játékok is jól szolgálják a gyermekek mozgásszükségeinek kielégítését.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- A gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése, összerendezett mozgása kialakult.
- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok, ügyességi játékok játszásakor.
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Szeretnek futni, képesek 50-100 métert kocogni.
- Tudnak helyben labdát vezetni.

5. 6. A külső világ tevékeny megismerése

A tevékenység célja: A gyermekek figyelmét fordítsuk a közvetlen és tágabb környezetünk természeti-emberi-tárgyi kapcsolatai, formai-alaki, mennyiségi-nagyságban-téri viszonyai felé. A valóság fokozatos és folyamatos felfedezésével a gyermekekben az egymáshoz, a természethez, az emberi alkotásokhoz, a hagyományokhoz, a szülőföldhöz való pozitív érzelmi viszony kialakítása - érzelmileg kötődjenek lakóhelyükhöz. A környezettudatos viselkedés megalapozása.

Feladatok:

- A környezet tevékeny megismerése alkalom, idő, hely, eszközök biztosítása a spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzésre.
- Az új ismeretek megszerzésekor a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára való építés, illetve élményeikre, tapasztalataikra való támaszkodás
- A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
- Megismertetni a környezetvédelem alapjait: a föld, a levegő, a víz, a növény-és állatvilág valamint a tájvédelem meghatározó szerepét
- Környezetbarát szokások megalapozása pl. takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, illetve a hulladékkezelés, szelektálás
- Környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása.
- A környezet megismerése során jusson matematikai tartalmú tapasztalat a gyermekek birtokába.
- Szókincs, nyelvi kifejezőképesség fejlesztése

A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak

A (2,5) 3-4 éves gyermeket az óvodába lépéskor megismertetjük az óvoda épületével, az itt levő tárgyak, személyek, dolgok tulajdonságaival, majd az óvoda közvetlen környezetével. Megfigyeljük az évszakok jelenségeit, növényeit, színeit, szépségét. Folyamatosan gyűjtjük az adott évszak „kincseit”. Első sétáinkon felkeressük a csoportba járó gyermekek házáat, ismerkedünk az utcanevekkel. Beszélgetünk a család tagjairól.

Megismertetjük velük az óvoda környékét (Polgármesteri hivatal, posta, iskola, bolt, bölcsőde), a közelünkben lévő növényeket, állatokat, esztétikai alkotásokat. Beszélgetünk a környezetben látható formákról, nagyságbeli, mennyiségi jellemzőikről.

Séták során ismerkedünk a gyalogos közlekedési szabályokkal.

A 4-5 éves gyermekekkel megismertetjük az óvoda tágabb környezetét, a falu nevezetes épületeit, műemlékeit: Falumúzeum, víztorony, templom és a környékén található szobrok, Széchenyi kastély. Ellátogatunk néhány intézménybe: ABC, posta, Orvosi rendelő. Kirándulunk az erdőbe és a halas tavakhoz.

Megfigyeljük évszakonként az időjárás változásait. Az élsarkot az adott évszaknak megfelelően rendezzük be, játékokhoz, barkácsoláshoz felhasználjuk a terméseket, leveleket, kavicsokat. Közben összehasonlítjuk, szétválogatjuk, összemérjük őket. Télen csíráztatunk, ágakat hajtatunk.

Összefüggéseket keresünk az időjárás és az emberek tevékenysége között. Megismertetjük a gyermekeket az óvoda udvarán található növényekkel. Családi fotók alapján beszélgetünk a családról, otthonról. Gyakoroljuk a gyalogos közlekedés szabályait és közben megfigyeljük a közlekedési eszközöket, azok méret és formabeli különbözőségeit.

Megfigyelünk néhány háziállatot, madarat, bogarat. Képeket gyűjtünk, nézegetünk. Télen videó filmet, Cd-t nézünk vadon élő állatokról.

5-6-7 (8) éves korú gyermekekkel a még távolabbi környezetet ismertetjük meg (Papírgyár, lovarda, Iskola). Felkeressük a szülők munkahelyét, ha mód

van rá. Az évszakokról bővítjük ismereteiket. Időnapárt helyezünk el, ezen szemléltetjük a napok, napszakok, hetek múlását.

Sétáink során felhívjuk figyelmüket a falu tisztaságára vagy annak hiányára. Megfigyeltetjük a vizek és a levegő szennyezettségét. (tóvíz és csapi víz összehasonlítása, falevél letörlése.) Bevonjuk a gyerekeket az óvoda udvarának és környékének rendben tartásába: szemét összeszedése, falevelek gyűjtése, sepregetés, virágok ültetése, öntözése, az ovikert gondozása.

Megfigyelünk érdekes állatokat. Megismerünk néhány gyógynövényt, mezei világot, vadon termő növényeket. Télen etetjük a madarakat.

Bővítjük ismereteiket a közlekedés témakörében: szárazföldi, vízi, légi közlekedési eszközök, megismertetjük néhány közlekedési tábla nevét. Ellátogattunk vasútállomásra, buszpályaudvarra, összehasonlítjuk a falusi és városi forgalmat.

Kiállítás és színházlátogatást szervezünk a nagycsoportosok részére. Kirándulunk az erdőbe, fertői kastélyba, a Fertő-Hanság Nemzeti Parkba.

Téli időszakban videofilmen megfigyelünk érdekes természeti jelenségeket: sivatag, hegyvidék, barlangok, vizesés.

Beszélgetünk a testrészekről, érzékszervekről, ezek funkciójáról, ápolásáról. Az összegyűjtött anyagok, dolgok, termékek felhasználásával becsléseket, méréseket, összehasonlításokat végzünk, sorba rendezzük őket, számfogalom kialakulását segítjük.

Óvodánk Zöld Óvoda programjának céljai:

- Az óvodánkban folyó fenntarthatóságra nevelés szellemében történő nevelőmunka megvalósítása és fejlesztése,
- Az óvodás gyermekek környezettudatos szemléletének, gondolkodásának, magatartásának megalapozása, formálása élményalapú tevékenységek során,
- Az óvodapedagógusok, a szülők, a helyi társadalmi közösségek környezettudatosságának alakítása.

Környezeti nevelés, fenntarthatóságra nevelés célrendszere

- A családi neveléssel együtt olyan nemzedék felnevelése, amely visszafordul a természethez, gondolkodásában, cselekedeteiben, beállítottságában keresi az utat, ami összeegyeztethető környezetével.
- Szeretettel és kellő alázattal fordul a természet valamennyi létezője felé, és ez jellemzi emberi kapcsolatait is.
- Nyugodt, derűs és családi légkör megteremtése az óvodában, amely lehetőséget biztosít az önállóságra és a kezdeményezésre.
- Alakuljon a gyermekekben a természethez és a környezethez való pozitív viszony.
- Tudatosuljon bennük, hogy a természetben nincs elhanyagolható, „felesleges” elem. (minden élőlénynek helye van az ökoszisztémában)
- Úgy gondolkodjanak, hogy a „természet részei vagyunk, nem tulajdonosai”. (Ne árts, vigyázz rá!)
- Ismerjenek néhány környezetvédelemmel kapcsolatos fogalmat és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységeket: hulladékszelektálás, újrahasznosítás, komposztálás, stb.
- Tudják azt, hogy egészséges, tiszta környezetben az élet minősége javul, míg a szennyezett környezet rontja azt. Lássanak meg ok – okozati összefüggést az egészség és a környezet minősége között.
- Tanulják meg a helyes életvitel szokásait, kialakulnak az egészséges életmóddal kapcsolatos szokások alapjai.
- Legyenek képesek a jelenségek egyes részeinek észrevételére vagy globális szemléletére.
- Figyeljenek a környezet új jelenségeire, változásaira, érdeklődjenek a változás iránt.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

A gyermekek fejlesztése mindhárom korosztály esetében elsősorban a közvetlen tapasztalat és élményszerző udvari megfigyelésen és sétán, kirándulá-

sok alkalmával történik.

A feladatok megoldása, a témák feldolgozása projektrendszerű tervezéssel és feldolgozással javasolt.

Ennek lényege, hogy gyermekeink tevékenykedve szereznek ismereteket lakóhelyük természeti-emberi-tárgyi környezetéről, eközben pozitív érzelmi kötődés alakul ki a szülőföldhöz. Évszakonként 1 projektet tervezünk. Egy-egy projekt időtartama 1-3 hét. Minden projekt úgy indul, hogy megfogalmazzunk egy problémát és a projekt célját, amely a felvetett probléma megoldásához vezet el. Megfogalmazzuk a projekthez kapcsolódó nevelési feladatokat:

- Erkölcsi és szociális érzelmek fejlesztése: pl: helyi érdekességekhez kapcsolódóan – a szülőföld szeretete, büszkeség
- Esztétikai érzék fejlesztése: pl: gyönyörködünk a formák sokszínűségében
- Intellektuális érzelmek fejlesztése: pl.: a témához kapcsolódó gépek.

Meghatározzuk a projekt időtartamát: pl. 2-3 hét. Ezután indul az élmény és tapasztalatszerzés (legalább három féle). Meghatározzuk a gyűjtőmunka tárgyát és a szervezési feladatokat (szülők bevonása)

- különböző anyagból készült tárgyak
- Használati tárgyak
- Dísz tárgyak

Ezekből kiállítást rendezünk, először a csoportszobában. Ezután az élmények és tapasztalatok feldolgozása következik, pl. újságokban keresgélünk a témához kapcsolódóan. Az élményszerzésnél készített fotókat albumba rendezzük. A gyűjteményünket feliratozzuk, elhelyezzük a folyosón, bemutatjuk a többi csoportnak, az óvoda dolgozóinak és a szülőknek.

A témához kapcsolódó dalokat, mondókákat, mesét keresünk. Fejlesztő játékok:

A végén értékeljük a projektet.

Témajavaslatok (ettől el lehet térni)

Középső csoportos korosztály témakörei

Ősz: Engedjétek, hogy szeressünk benneteket

- Mihály napi vásár
- Szüret
- Papír a környezetünkben
- Lovarda

Tél: Advent és ünnepei: Mikulás, Karácsony, Lucázás

- Babáink régen és ma
- Farsang
- Agyag az életünkben
- Hogyan legyünk egészségesek?

Tavaszi: Március 15

- Húsvét
- Házi szárnyasok
- Virágok
- Anyák napja
- Milyen tárgyakat használtak régen Fertőszéplakon / Falumúzeum)

Nagycsoportos témakörök

Ősz: Engedjétek, hogy szeressünk benneteket

- Mihály- napi vásár
- Sportágak
- Szüret
- Tej és tejtermékek

Tél: Advent: Mikulás, Karácsony

- Az idő mérése
- Fertőszéplak szobrai
- Farsang
- Környezetünk védelme, szelektív hulladék gyűjtés

Tavaszi: Március 15

- Húsvét
- Fertőszéplak vizei
- Fertőszéplak nevezetességei: templom, kálvária, Széchenyi kastély, műemlék házak, Peisonia kiállítás
- Anyák napja
- Nagyok búcsúztatása, évzáró

A (2,5) 3-4 éves gyermekek erdei óvodai programja évenként egyszer fél nap, a 4-5 éveseké kétszer fél nap, az 5-6-7 (8) éveseké háromszor fél nap. Helyszín: erdő, halas tavak, liget, Csonka szobor, Fertő-Hanság Nemzeti Park.

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat és ismerkedés során

A környezetünk tevékeny megismerése során számtalan lehetőség nyílik a gyermekek szókincsének, nyelvi kifejezőkészségének fejlesztésére. A valós élethelyzetek természetes módon teszik lehetővé, hogy a gyermekek alkalmazzák a helyes köszönési, bemutatkozási, megszólítási, véleménynyilvánítást szándékok kifejezését. Erősödjön a tapasztalatok közzé tétele, a látottak folyamatos elbeszélése. Lehetővé tesszük, hogy a gyermekek értelmesen, összefüggően fejezzék ki gondolataikat, érzelmeiket, kívánságaikat, észrevételeiket.

A fejlődés eredmény az óvodás kor végén

- A gyermekek tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, munkahelyét, óvodájuk nevét.
- Tudják saját születési helyüket és idejüket,
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségében
- A gyermekek ismerik a környezetükben levő intézményeket, szolgáltató üzleteket, esztétikai alkotásokat.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- Ismerik környezetük növényeit, s azok gondozását.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- A tárgyakat meg tudják számlálni legalább tízig, össze tudják hasonlítani mennybég, nagyság, forma, szín szerint.
- Megkülönböztetik a jobbra-balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat (alá, fölé, közé stb.).
- Kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéd.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségükben. Felismerik a napszakokat.
- Ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltatókat, üzleteket, esztétikai alkotásokat.

- Ismerik az alapvető viselkedés szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Élvezik, és többször megtekintik a tapasztalatszerző sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken készült videofelvételeket, fotókat

5. 7. *Munkajellegű tevékenységek*

A tevékenység célja: a gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelesség teljesítését, fegyelmezettségét. Alakuljon ki önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk, kitartásuk.

Feladat:

- A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása.
- Nyugodt, bizalmon alapuló, szeretetteljes légkör, megfelelő, balesetmentes eszközök és azok hozzáférhetőségének biztosítása
- Az eszközök használatára való tanítás
- A munkavégzés után mindig rendet rakunk és értékelünk.

Az óvodások munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagunkért és a közösségért végzik. Kezdetben segítséggel, később teljesen önállóan végeznek munkajellegű tevékenységét. Mindegyik munkafajtánál óvodapedagógusi mintát adunk az eszközök használatához és a munkafázisok sorrendjének megismertetéséhez. Úgy segítünk a gyerekeknek, hogy minél többször át tudják élni a munka örömét, a célért vállalt erőfeszítés nehézségét. Mindig úgy értékelünk, hogy az buzdító legyen, a gyerekekben pozitív viszony alakuljon ki a rendszeres munkavégzéshez.

Mindhárom korcsoportnál nagy jelentőségű az önkiszolgálás-testápolás, öltözködés, étkezés, környezetápolás.

(2,5) 3-4 éves korban a gyerek az óvodapedagógust figyelve kapcsolódnak be a munkába pl.: udvari növények locsolása, falevelek szállítása, szobanövények locsolása stb. Bevonjuk őket az alkalmi és a szabályosan ismétlődő mindennapi munka a rend fenntartásáért végzett tevékenységekbe pl.: játékok elrakása, tisztítása, a terem díszítése, elrendezése.

4-5 éves gyermek közösségi kapcsolatát jól fejleszti a naposi munka, amit akkor vezetünk be, ha gyermekek készségszinten ismerik a munkafolyamat menetét, fogásait. Alkalmoszerűen ismétlődő munka a játékok helyére rakása, a csoportterem átrendezése, a tevékenységekhez használt eszközök kiosztása, összeszedése, az öltöző, mosdó rendjének megőrzése. Ezeket a munkákat átgondolt vezetésünkkel, velünk együtt végzik a gyerekek. Szívesen teljesítik az egyéni megbízatásokat, pl. információk közvetítése,

A gyerekek működjenek közre az élősarok gondozásában, a szobanövények átültetésében, öntözésében, az udvar tisztántartásában. Szívesen vesznek részt a madáretetésben.

5-6-7 (8) éves korban már önállóan végzik a naposi munkát. ízlésesen, esztétikusan terítsenek és tálalják fel az ételt. Étkezés után- szokásrendek megfelelően mindent a helyére tesznek. Az alkalmoszerű munkákat a gyerekek önálló vállalkozás alapján végzik, gyakori dicsérettel, elismeréssel érjük el azt, hogy a gyerekek szívesen vesznek részt a munkában. Végezzenek önállóan is környezetszépítő munkát pl.: játékok tisztítása, mosása, polcok lemosása stb. Rendszeresen segítsenek a kicsik öltöztetésében, készítsenek nekik meglepetéseket. Segítsenek az udvari és szobanövények gondozásában. A kerti szerszámokat önállóan használják, segítsenek az udvar, járdák, utak tisztításában.

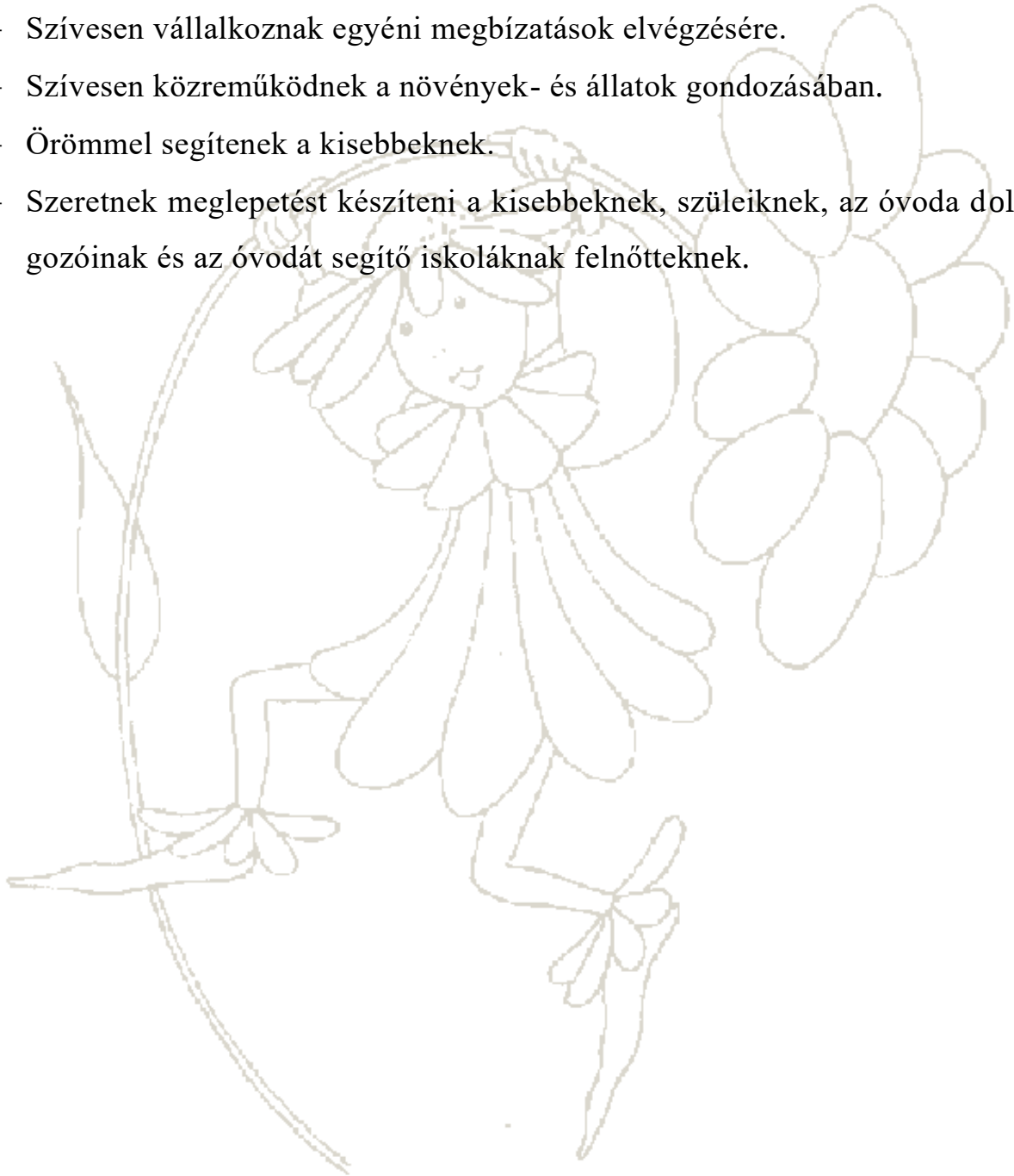
A munkaeszközök használatának megtanítása

Minden munkajellegű tevékenység bevezetésekor ismertetjük a gyermekekkel, hogy az eszközökkel hogyan kell bánni. Segítünk abban, hogy a munkaeszközök használatát a gyermekek megtanulhassák, ezzel segítjük a munkajellegű tevékenységek szokásrendjének kialakulását.

Minden esetben felhívjuk a gyermekek figyelmét a munkaeszközökkel okozható balesetek forrásaira.

A fejlődés eredmény az óvodáskor végére

- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- Örülnek, ha kötelességüket teljesítik.
- Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.
- Szívesen közreműködnek a növények- és állatok gondozásában.
- Örömmel segítenek a kisebbeknek.
- Szeretnek meglepetést készíteni a kisebbeknek, szüleiknek, az óvoda dolgozóinak és az óvodát segítő iskoláknak felnőtteknek.

6. A gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

6. 1. A tevékenység célja:

A családi nevelést kiegészítve a gyermekek óvása-védése, nevelése, szocializálása, figyelembe véve a gyermekek eltérő fejlődési ütemét.

Mindezek érdekében prevenciós tevékenység végzése, amely átfogja óvodai nevelésünk egészét.

Az óvodánkba járó gyermekek problémáinak felismerése, kezelése.

Az érintett gyermekek eseteinek feldolgozása, orvoslása a gyermekvédelemben érintett társszervek szakembereivel együtt.

A gyermekek számára biztosítani mindazokat a jogokat és ellátásokat, amelyeket intézményünk számára a vonatkozó jogszabályok és rendeletek előírnak.

Hátránykompenzációval az esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.

Hátrányos helyzetű gyermek: akinek családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – a gyermek három éves korában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen, halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek is, akit tartós nevelésbe vettek.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A tevékenységgel kapcsolatos feladataink:

A megfogalmazott gyermekvédelmi feladatainkat folyamatosan minden pedagógus végzi az **igazgató** irányításával.

6. 2. Az **igazgató** feladata, kötelessége

- 1) A családdal és a pedagógusokkal együttműködve a gyermekek fejlődését hátráltató tényezőket feltárják és a pedagógiai segítő feladatokat elvéggezzék.
- 2) Jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál
- 3) Hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén
- 4) A gyermekvédelmi feladatok elvégzéséhez a személyi és tárgyi feltételeket biztosítja.

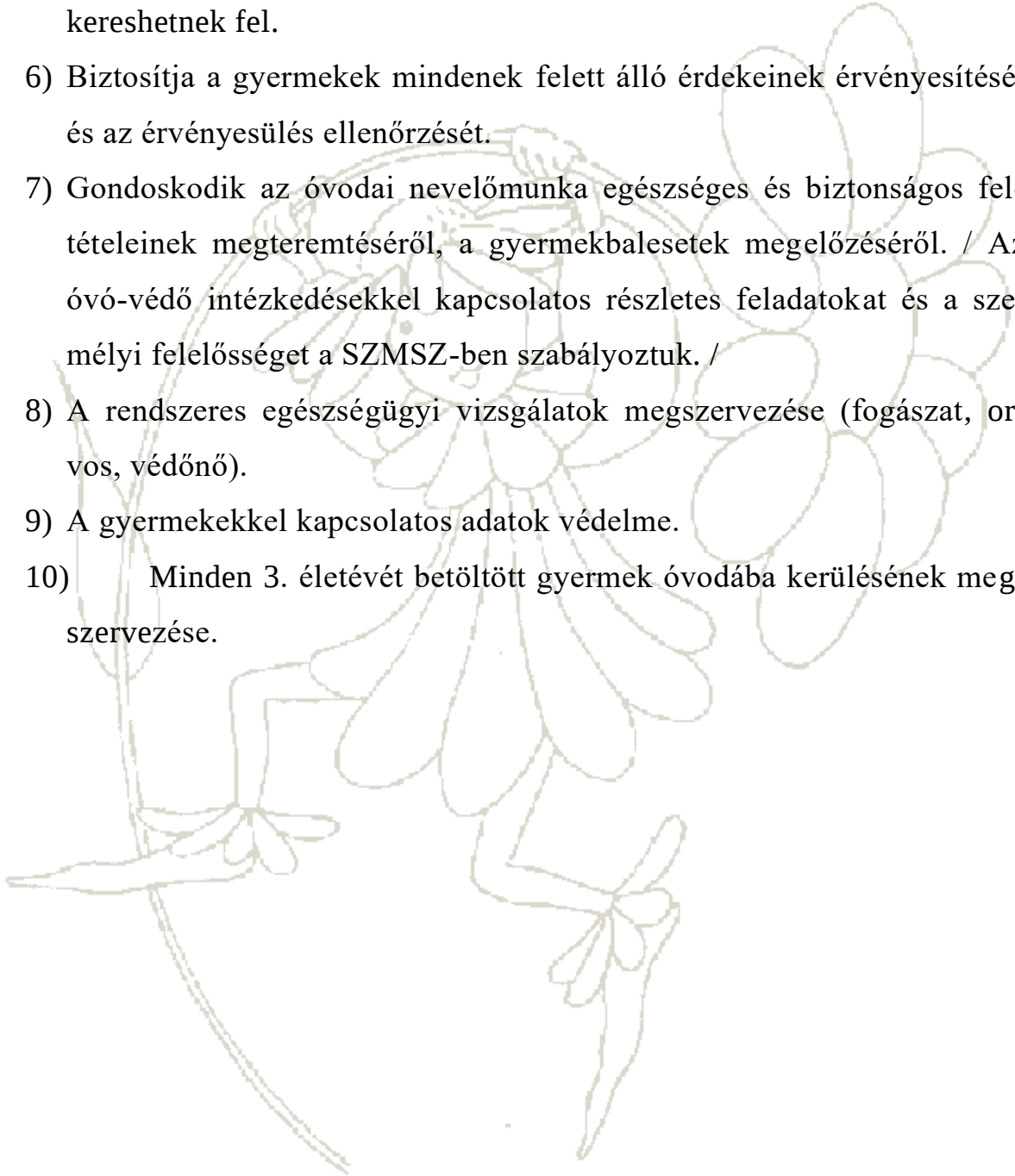
A személyi feltételeket illetően:

- Az óvodapedagógus a saját csoportjának gyermekvédelmi felelőse
- Minden pedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése.
- Szakmai -szociális ismeretek- megszerzése továbbképzéseken való részvétellel, önképzéssel.

A tárgyi feltételeket illetően:

- Egészséges, esztétikus, otthonos, balesetmentes környezet biztosítása,

- A gyermekek játékához, fejlesztéséhez megfelelő játékeszközök, bútorok és egyéb felszerelési tárgyak biztosítása.
- 5) A nevelési év elején tájékoztatja a szülőket az óvodában folyó gyermekvédelmi tevékenységről, arról, hogy probléma esetén milyen óvodán kívüli, gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel.
 - 6) Biztosítja a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek érvényesítését és az érvényesülés ellenőrzését.
 - 7) Gondoskodik az óvodai nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséről, a gyermekbalesetek megelőzéséről. / Az óvó-védő intézkedésekkel kapcsolatos részletes feladatokat és a személyi felelősséget a SZMSZ-ben szabályoztuk. /
 - 8) A rendszeres egészségügyi vizsgálatok megszervezése (fogászat, orvos, védőnő).
 - 9) A gyermekekkel kapcsolatos adatok védelme.
 - 10) Minden 3. életévét betöltött gyermek óvodába kerülésének megszervezése.

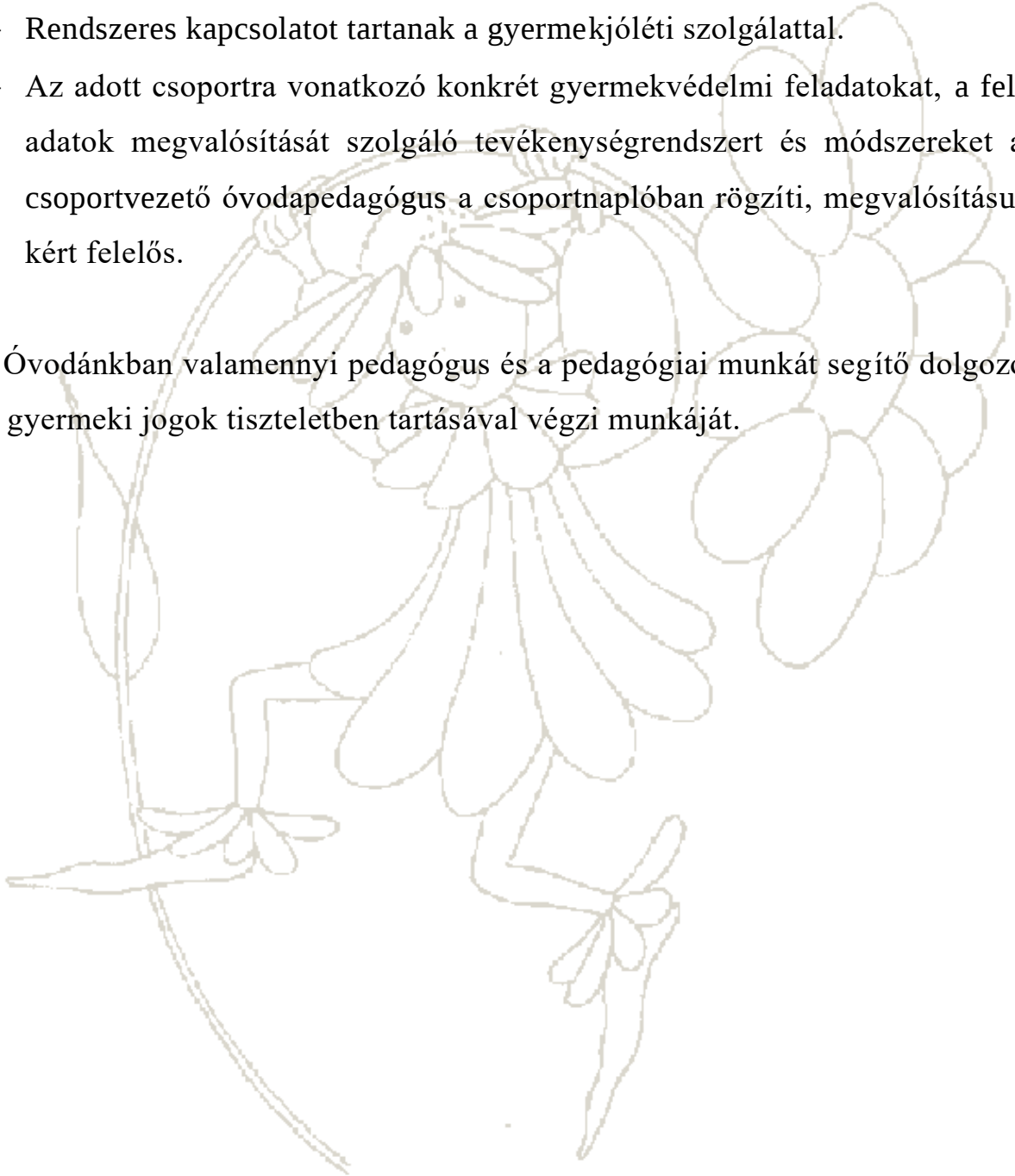

6.3. Az óvodapedagógusok gyermekvédelmi feladatai:

- Elősegítik a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, óvodába járását. Biztosítják a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül.
- A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek érdekében - szükség esetén - védő-óvó intézkedésekre javaslatot tesznek a gyermekjóléti szolgálatnál.
- Elősegítik az új óvodások befogadását. Az adott csoportba való beilleszkedésüket igyekeznek minél zökkenő mentesebbé tenni.
- Különös tekintettel a különbözőség elfogadására illetve tiszteletben tartására.
- A családot, a szülőket igyekeznek a lehetőségekhez képest a legjobban megismerni.
- Közreműködnek az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében pl.: kedvezményes étkeztetés, ruhagyűjtés, egyéb segítségnyújtás.
- Részt vesznek az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában, a szűrést- szükség esetén- soron kívül javasolják,
- A csoport óvodapedagógusa a rendszeres óvodába járást figyelemmel kíséri. Szükség esetén az óvoda **főigazgatójának** jelzi a hiányzásokat. Közös megoldást keresnek a problémákra, a problémát a szülőkkel megbeszélik, eredménytelenség esetén veszik igénybe a törvény általi lehetőségeket.
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően különböző támogatásokhoz való hozzájutást (pl. rendszeres gyermekvédelmi támogatás) az óvodapedagógusok javaslatukkal elősegítik
- A szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítása, a szülői szerep eredményesebb betöltésének segítése.

- A baleseteket kiváltó helyzeteket és az ezeket elkerülő technikákat a gyermekekkel - életkori sajátosságaikat figyelembe véve megismertetik. Az egyéb veszélykerülő magatartási formákat, technikákat megtanítyák a gyermekeknek, ebbe a szülőket is bevonják.
- Biztosítják a logopédiai ellátást a beszédhibás gyermekek részére.
- Rendszeres kapcsolatot tartanak a gyermekjóléti szolgálattal.
- Az adott csoportra vonatkozó konkrét gyermekvédelmi feladatokat, a feladatok megvalósítását szolgáló tevékenységrendszert és módszereket a csoportvezető óvodapedagógus a csoportnaplóban rögzíti, megvalósításukért felelős.

Óvodánkban valamennyi pedagógus és a pedagógiai munkát segítő dolgozó a gyermeki jogok tiszteletben tartásával végzi munkáját.

6.4.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése

Célunk:

- A harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben természetessé váljon a gyermekek között személyiségük különbözősége
- A sajátos nevelési igényű gyermek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése, hogy javuljon életminőségük, és a későbbiek folyamán könnyebben tudjanak beilleszkedni a társadalomba.

Alapelvünk:

- A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön.
- Valljuk, hogy nem a közösségből kiszakítva, hanem a többi gyermek között, párhuzamos tevékenységként kezdeményezett fejlesztőjáték a fejlesztés legeredményesebb formája.
- Gyermekközösségbe csakis olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrálhatók, akik a többiekkel együtt nevelhetők.
- Az óvodapedagógusoknak olyan befogadó csoportlétkört kell kialakítaniuk, amelyben a gyermekek magatartása, viselkedése kizárja a hátrányos megkülönböztetést, zaklatást (megfélemlítés, megalázás, az emberi méltóság megsértése)
- A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai- orvosi- pszichológiai komplex vizsgálat diagnosztizálása, javaslataira, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatára kell építeni.

Az integrált nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok

- Inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségekben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása.
- A sajátos nevelési igényű gyermek terhelhetőségénél az óvodapedagógus vegye figyelembe a sérülés jellegét, súlyosságának mértékét, adott fizikai állapotát.
- Ismerje fel, és gondozza kiemelten a gyermekben rejlő kiemelkedő teljesítményt
- A napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon a kisgyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni
- Az óvodapedagógus értesse meg és tudatosítsa a gyermekcsoportban dolgozó dajkával, hogy kommunikációja, bánásmódja, viselkedése ugyanolyan modell értékű, mint az övé.
- A sajátos nevelési igényű gyermek optimális nevelésének érdekében a pedagógusok ismereteinek bővítése, elsősorban gyógypedagógiai téren (továbbképzés, önképzés)
- A hatékonyság, eredményesség, szakszerűség és célszerűség érdekében együttműködés a szaksegítőkkal- gyógypedagógus, logopédus, fejlesztőpedagógus.
- Szükség szerint szakvélemény, fejlesztési javaslat kérése a megfelelő szakszolgálatoktól
- Tárgyi feltételek biztosítása, különösen a nagymozgások fejlesztését, téri tájékozódást, beszédészlelés-és megértés fejlesztését és a gondolkodási stratégiák támogatását szolgáló eszközök.
- Az óvodáskor végére, a sérülés arányában a sajátos nevelési igényű gyermeket is juttassa el az óvodai nevelés általános célkitűzéseiben megfogalmazott minimális szintre: alkalmazkodó készség, akaraterő, önállóságra törekvés, együttműködés.

6.4.2 .Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

Feladat:

- a lassabban fejlődő gyermekek egyéni fejlesztése, az óvodapedagógus, logopédus és gyógypedagógus egybehangolt munkájával.
- a fejlesztés során az egyénhez igazodunk, a gyermekekre, a nehézségeik és/vagy erősségeik feltárására és fejlesztésére, törekedve az esélyegyenlőség, a megismerés, a felismerés és a befogadás elvének követésével.
- a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.
- Az intézményes óvodai nevelésben való részvétel kötelezettsége alól felmentett gyermek szülője számára az óvoda biztosítja a tanácsadás, konzultáció lehetőségét.
- ***a tehetségígéretes gyermekek segítése, támogatása képességeik kibontakoztatásában***

Sikerkritériumok

- A sajátos nevelési igényű gyermekek is szívesen járnak óvodába
- A közösségen belül megtalálják helyüket, társaik elfogadják, nem kerülnek peremhelyzetbe.
- Örömmel vesznek részt a speciális foglalkozásokon.

- A bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődés.

7. A program kapcsolatrendszere

7.1. Az óvoda és a család

Az óvoda a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyerekek fejlődését. A szülő tud legtöbbet gyermekéről, ő ismeri igényeit, szükségleteit, viszont az óvónőnek van olyan szaktudása és olyan korosztályi tapasztalata, mely alapján hathatós segítséget tud nyújtani a gyermek fejlesztéséhez. Korrekt, partneri együttműködésünk elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében, törekszünk a jó kapcsolat kialakítására. *A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.*

A kapcsolattartás formái:

- Családlátogatás: Az óvodába kerülés előtt, a szülők igénye szerint
Illetve később történhet a szülő vagy az óvodapedagógus kérésére.
- Anyás beszoktatás: kiválóan alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet, szokásokat, *az óvodapedagógus megfigyelhesse a gyermeket, az anya-gyermek kapcsolatot*
- Napi kapcsolattartás: reggel érkezéskor és távozáskor tájékoztatás a gyermekkel történt eseményekről.
- Szülői értekezletek
- Szülőkkel együtt szervezett rendezvények, ünnepek (pl. játszóház).

7.2. Az óvoda és az iskola

Célunk a jó kapcsolat kialakítása a gyerekek zavartalan iskolakezdésének előkészítésére. A kölcsönös érdeklődés hozzájárul egymás céljainak, elképzeléseinek megismeréséhez, megértéséhez.

A kapcsolattartás formái:

- Közös bábelőadások látogatása, a nagycsoportosok látogatása az elsősök-nél, a tanító néni bemutatkozása a nagyoknál.
- Tájékoztatások a gyermekek egyéni fejlődési üteméről, várható alkalmazkodási nehézségekről.
- Tapasztalatcserék
- Közös Márton napi felvonulás

7.3. Az óvoda és a közművelődési intézmények, művészeti iskolák, együttesek

- Kulturális és Szolgáltató Központ Fertőd: rendszeres színházlátogatás a nagycsoportos óvodásokkal.
- Falumúzeum: évente ellátogatunk a helyi falumúzeumba.
- Porpáczy Aladár Szakképző Iskola: Tökfesztiválon való részt vétel
- Zeneiskola: hangszerbemutató az óvodában.
- Camerata Artissima Sopron –ünnepkörhöz kötött előadásai
- Bábszínház, Bűvész, előadó művészek alkalomszerű előadásai.

7.4. Az óvoda egyéb kapcsolatai

Az óvoda kapcsolatban áll:

- Fenntartóval
- A Győr-Moson-Sopron Pedagógiai Oktatási központtal
- A Pedagógiai Szakszolgálattal
- A fertődi Gyermejkölési - illetve Családsegítő Szolgálattal
- A Fertő-Hanság Nemzeti Parkkal
- A fertőszéplaki iskolai könyvtárral
- A fertődi Eszterházy kastéllyal

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolat-
építésre törekszik, és –lehetőségei szerint- szakmai kapcsolatot tart
fenn.

Az egészségnevelés külső kapcsolatai

- Egészségügyi szakszolgálattal: – háziorvos
– védőnő
– fogorvos
- Az egészségfejlesztési program végrehajtásába bevonandó egészség-
ügyi szakemberek, civil szervezetek.

Minden partnerhez kapcsolattartó személyt rendelünk, aki összekötő szak-
emberként ápolja a gyermekek nevelése érdekében szükséges együttműkö-
dést. Partnereinket megkérdezzük elégedettségéről, elégedetlenségéről és az
igényeiről. Az összegyűjtött információkat közösen megbeszéljük, és szük-
ség esetén intézkedési tervet készítünk az együttműködés javítása érdekében.

Szolgáltatások:

- Tehetségfejlesztés céljából javaslatot teszünk a szülőknek külön foglalko-
zás ajánlásával, igény esetén szervezünk külön foglalkozást pl. zeneovi,
néptánc, ovifoci.
- Igény szerint hitoktatást szervezünk

8. A program erőforrásai

8.1. Személyi feltételek

A nevelőmunkát az óvoda teljes nyitva tartása alatt az óvodapedagógus végzi. Személye minta a nevelésben értékfelfogása erősen hat a gyermekekre. Éppen ezért nem mindegy, hogy milyen értékeket közvetít, s azokat milyen tudatosan képviseli. E programot megvalósító óvodapedagógus közvetítse a művészetek tradicionális értékeit. Vállalja fel az ízlésformálást az óvoda tágabb környezetében is. Az óvodapedagógus legyen képes énekével, mesemondásával, bábozásával, alkotásaival esztétikai élményhez juttatni a gyermekeket. Fejlesztésükhöz alkalmazzon egyéni módszereket, egyéni fejlesztési programokat úgy, hogy a gyermekek pozitív énképe és önbizalma kialakulhasson.

Az óvodapedagógusnak legyen igénye az önművelődésre, a körülményeihez mértén teremtsen lehetőséget a szakmai tájékozottságának szaktudásának fejlesztéséhez. Használja ki a szakmai egyesület által nyújtott fejlődési lehetőségeket. A személyiségvonásaiban jelenjen meg a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, tetteiben legyen érezhető a hitelesség, tapintat és az empátia.

Óvodánkban 13 alkalmazott dolgozik az alábbi megosztásban:

- Felsőfokú pedagógiai képesítéssel rendelkező főállású óvodapedagógusok száma: 8 fő + 1 részmunkaidős óvodapedagógus
- Pedagógiai munkát segítő főállású dajkák száma: 4 fő
- Pedagógiai asszisztens: 1 fő

Tantestületünk szakmailag igényes, jól informált, barátságos, szeretetteljes óvodapedagógusokból áll. A soproni Pedagógiai Szakszolgálat által biztosított utazó logopédus foglalkozik a beszédhibás gyermekekkel, heti egy alkalommal. Az SNI-s beszédhibás gyermekek fejlesztését megbízási

szerződéssel foglalkoztatott logopédus látja el. **A sajátos nevelési igényű gyermekek terápiás foglalkoztatását gyógypedagógus végzettségű dolgozónk látja el,** konduktort nem alkalmazunk, mert jelenleg nincs ilyen gyermekünk.

A nevelőmunkát segítő dajkák jellemzői:

Óvodai nevelésünk eredményessége függ az abban részt vevő felnőttek kölcsönös tiszteleten alapuló, segítő, együttműködő, összehangolt munkájától, ezért a dajka attitűdjét jellemezze:

- gyermekszeretet, tolerancia, segítőkészség
- az óvodapedagógus irányítását elfogadó együttműködés
- a testi épség védelme, a higiénikus környezet tárgyi feltételeinek biztosítása
- a pedagógiai információk titokként való kezelése
- modellértékű kommunikációs-és viselkedés kultúra
- szakmai megújulásra, önképzésre való nyitottság.

Óvodapedagógus- dajka kapcsolat:

A nevelési feladatainkat csak a dajkák aktív részvételével lehet megvalósítani. Ezért fontos, hogy az óvodapedagógus pontosan tájékoztassa a dajkát a kialakítandó szokásrendszerről, az elvárásokról pl., hogy mit és hogyan mutasson meg a gyermekeknek, mikor, hol van rá szükség. Az általános feladatokat az év eleji munkatársi értekezlet alkalmával illetve az aktuális feladatokat naponta beszéljük meg a dajkákkal. Így pontosan tudják, hogy egy adott napon mely tevékenységekben kérjük részvételüket, segítségüket.

8. 2. Tárgyi feltételek

A központi óvoda épülete a falu központjában, 1012 nm alapterületű telken helyezkedik el. Az épület 360 nm, a többi rész udvar, amely több funkciós (füves, térköves rész, domb, babakáz). Komfort fokozata: összkomfort, 70 férőhelyes. Csoportszobák száma 3.

A nem csoportterem típusú funkcionális helyiségek száma: 14, rendeltetésük: 1 iroda, 1 felnőtt öltöző, 1 felnőtt mosdó, folyosó, 1 aula, 2 raktár, 2 vizesblokk, 1 melegítő konyha, 1 akadálymentesített WC, 1 sószoza, 1 tornaszoba, 1 kazánház, 1 logopédiai szoba.

A telephelyi óvoda nyugodt környezetben található, egy nagy csoportszobával és külön étkezővel rendelkezik. Az épületben található még: 1 vizesblokk, folyosó, melegítő konyha, iroda és raktár. Komfort fokozata: összkomfort, 25 férőhelyes. Az udvar rendezett, többfunkciós 2018-ban felújított.

A program megvalósításához szükséges eszközök, felszerelések rendelkezésünkre állnak, melyek megfelelnek a kötelező minimális eszköz-és felszerelési jegyzékbe foglaltaknak. Ezek folyamatos pótlása- elhasználódás miatt –és korszerűsítése azonban szükséges.

Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszközrendszere:

E program a művészetek eszközeivel kíván erősebben hatni a gyermekek személyiségére, ezért a következő eszközökkel, tárgyakkal, játékokkal egészítjük ki folyamatosan a meglévő készleteket (az óvodapedagógusok egyéni attitűdje szerint):

- Esztétikus mesesarok puha párnák, meleg szőnyegek, meseszék, kincsesláda, bábok, könyvek, gyertyák, magnó, albumok a tanult mondókákról, versekről, mesékről.
- Hangszerek: furulya, metallofon, dob, cintányér, ritmusbot, csörgő, trian-gulum, cintányér, kisebb-nagyobb csengő, népi hangszerek, gyermekek-

óvodapedagógus által barkácsolt ritmushangszerek, hangsíp vagy hangvilla, szimbólumok a tanult dalokról.

- Képalakításhoz különböző méretű rajzlapok, színes papírok, festékek, színes ceruzák, zsírkréták, filctollak, viaszkréták, fonalak, anyagok, madzagok, esztétikus eszköztároló lehetőségek, a rajzos csoportszoba részben a gyermeki munkáknak kialakított polc és egy táblaszerűség, melyre a gyermekek kitűzhetik rajzaikat (mini galéria)»
- Plasztikai munkához agyag, gyurma, fadarabok, termések, magok, kavicsok, szövőkeretek, fonalak.
- Esztétikus ovi-galéria, ahol maximum 7 alkotás állítható ki alkalmanként.
- Videó kamera és/vagy fényképezőgép, videó- és magnófelvételek lejátszási lehetőség: a gyermekek önmegismeréséhez, zenei élményközvetítéshez, vadállatok életének megismertetéséhez, az óvodai ünnepek eseményeinek rögzítéséhez, a felvételek többszöri megtekintéséhez.
- Esztétikus élősarok a természet kincseinek gyűjteményével.
- Az aulában akvárium elhelyezése.
- Az erdei óvodai programokhoz nagyítók, stb.
- Az udvaron egy olyan rész kialakítása, ahol énekes játékokat, dramatikus játékokat, bábjátékokat játszhatnak a gyermekek.
- Különböző kézi szerek a zenés-mozgásos percekhez: labda, babzsák, karika, szalag, bot, különböző színű kendők stb.
- Szakkönyvek közül elsősorban a programhoz kapcsolódó irodalomjegyzék, módszertani kiadvány.
- Az óvoda színvilágának megkomponálása. Ehhez szükséges festékek, textíliák, díszek beszerzése.
- Esztétikus tájékoztató a program rendszerének ismertetéséhez, a bátorító nevelés 14 elvének ismertetéséhez, az általános tájékoztatáshoz, valamint a gyermekek eredményeinek bemutatásához.
- Sószoba az egészség megóvására, légúti betegségek megelőzésére.

9. Felhasznált irodalom

- Az óvodai nevelés programja. OP1, Bp. 1989.
- Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel (választható óvodai program), Szolnok, 1997.
- Nagy Jenőné: Csak tiszta forrásból. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Ped. Intézet, Szolnok, 1996.- 2002
- Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, de hogyan? NAT-TAN Sorozat, Bp. OKI 1996. 1-128.
- Nagy Jenőné: Helyzetelemzés, önmeghatározás, döntés. Bp. OKKER Oktatási Iroda 1997. 1-106.
- Dr. Lajber Imre: Fertőszéplak község története 2. old
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény
- Az óvodai nevelés országos alapprogramja.(363/2012./XII.17.)
(Korm.rendelet)
- Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.)
Korm. rendelet módosításáról szóló 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet.

10. Legitimációs záradék

Az óvoda pedagógiai programját az óvoda nevelőtestülete-jogszabályban meghatározott jogával élve- **véleményezte.**

Dátum:2023.12.07.

.....

A nevelőtestület nevében

~~Az óvodában működő szülői szervezet a pedagógiai programban foglaltakkal kapcsolatban jogszabályban meghatározott jogaival élve véleményt alkotott.~~

~~Dátum:2022.08.23.~~

.....

~~Szülői szervezet elnökének aláírása~~

A fenntartó a módosított helyi pedagógiai programot jóváhagyta.

Dátum:2023.12??.

.....

A fenntartó aláírása

11. Érvényességi rendelkezések

Az óvoda pedagógiai programjának érvényességi ideje:

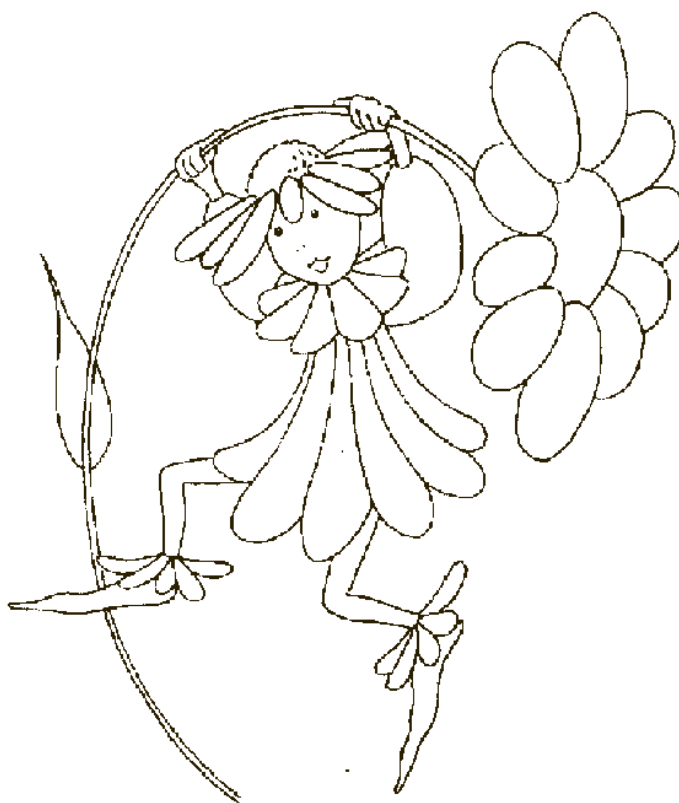
2024. január 1-től visszavonásig.

A helyi pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

- Hálózatbővítés, leépítés
- Szervezeti átalakítás
- Ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt.
- Ha egyéb érdekegyeztető fórum módosítást javasol.
- Törvényi változás

Fertőszéplaki Margaréta Óvoda

H Á Z I R E N D

Készítette: Grüllné Pálya Katalin
intézményvezető

A HÁZIREND JOGSZABÁLYI HÁTTERE:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelési törvényről szóló 2011. törvény módosításáról
- 1997. évi XXXI. tv. A Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 363/2012.(XII.17.) Korm.Rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 45/2014.(X. 27.) EMMI rendelet óvodákra vonatkozó módosításai

Óvodánkban a nevelőmunka a mindenkor érvényben lévő Köznevelési törvény, az Óvodai nevelés országos alapprogramja, a Pedagógiai program a Szervezeti és Működési Szabályzat szerint folyik, mely dokumentumok nyilvánosak melyek elérhetők az intézményben és a fenntartó honlapján: www.fertoszeplak.hu

A HÁZIREND HATÁLYA:

A nevelési intézménybe való belépéstől a jogszerű elhagyásig terjedő időszakra, továbbá a nevelési illetve pedagógiai program részeként a nevelési intézményen kívül tartott foglalkozások, programok idejére. A gyermekekre, pedagógusokra, az intézmény valamennyi alkalmazottjára és a szülőkre terjed ki, akik a gyermekek törvényes képviselőjeként gyakorolnak jogokat illetve teljesítenek kötelezettségeket.

A házirend elfogadása: Az igazgató készíti el, a nevelőtestület fogadja el. A házirend elfogadásakor, illetve módosításakor a szülői szervezetvéleményezési jogot gyakorol. A házirend a fenntartó egyetértésével válik érvényessé.

A házirend módosítása: A házirend módosítására akkor kerül sor, ha a vonatkozó jogszabályokban változás áll be, vagy ha a szülők képviselőik útján, illetve a nevelőtestület erre javaslatot tesz.

A házirend hatályba lépése: Az elfogadás napján, illetve a módosításokat követően minden nevelési év kezdetén.

A házirend felülvizsgálati rendje: Jogszabályi és egyéb változások alkalmával minden nevelési év kezdete előtt.

TARTALOMJEGYZÉK

1.	ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK.....	4
2.	AZ INTÉZMÉNY HELYE A KÖZNEVELÉSBEN, A NEVELÉSI ÉV RENDJE	5
3.	AZ ÓVODA NAPI NYITVA TARTÁSI RENDJE	5
4.	NEVELÉS NÉLKÜLI MUNKANAP	5
5.	A NYÁRI ZÁRVA TARTÁS RENDJE	6
6.	AZ ÓVODAI FELVÉTEL KELETKEZÉSE.....	5
7.	AZ ÓVODAI BEÍRATÁSHOZ SZÜKSÉGES OKMÁNYOK.....	6
8.	KÖTELEZŐ ÓVODAI NEVELÉS.....	6
9.	AZ ÓVODAI JOGVISZONY MEGSZÚNÉSE	7
10.	GYERMEKEK NEVELÉSE AZ ÓVODÁBAN.....	7
11.	A GYERMEK ÉRKEZÉSE ÉS TÁVOZÁSA	7
12.	A GYERMEK JOGA AZ ÓVODÁBAN.....	9
13.	A GYERMEKEK JUTALMAZÁSÁNAK ELVEI ÉS FORMÁI.....	9
14.	A GYERMEKEK ÖLTÖZTETÉSE (RUHÁZATA).....	10
15.	A TÉRÍTÉSI DÍJ BEFIZETÉSE.....	10
16.	TÁVOLLÉT AZ ÓVODÁBÓL.....	11
17.	A GYERMEKEK ÁLTAL AZ ÓVODÁBA BEVIHETŐ TÁRGYAK	11
18.	BETEGSÉG ESETÉN SZÜKSÉGES TEENDŐK	11
19.	A GYERMEKEK FEJLETTSÉGÉNEK ÉRTÉKELÉSE	12
20.	SZÜLŐK (GONDVISELŐK) JOGAI ÉS KÖTELESSÉGEI	12
21.	FOGADÓ ÓRÁK RENDJE	12
22.	INTÉZMÉNYI ÓVÓ-VÉDŐ ELŐÍRÁSOK	13
23.	RENKÍVÜLI ESEMÉNY ESETÉN SZÜKSÉGES TEENDŐK	13
24.	A FEGYELMEZŐ INTÉZKEDÉSEK ELVEI.....	14
25.	ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	14
	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	15
	ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK	

Az Intézmény neve: Fertőszéplaki Margaréta Óvoda és Mini Bölcsőde

Az Intézmény székhelye: 9436 Fertőszéplak, Soproni u. 6.

Elérhetősége: Telefon: 99/370-322

E-mail cím: ovoda@fertoszeplak.hu

Az intézmény feladat ellátási helyei:

1. Telephely: Sarródi Óvoda 9435 Sarród Fő u. 32.

a. Telefon: 99/371-508

b. E-mail: ovoda@sarrod.hu

2. Telephely: Fertőszéplaki Mini Bölcsőde 9436 Fertőszéplak Kossuth u. 6.

a. Telefon: 20/2723970

b. E-mail: bolcsode@fertoszeplak.hu

Az intézmény fenntartója: Fertőszéplak Községi Önkormányzat Képviselő-testülete

Címe: 9436 Fertőszéplak Petőfi u. 2.

Az intézmény vezetője: Grüllné Pálya Katalin

2. AZ INTÉZMÉNY HELYE A KÖZNEVELÉSBEN, A NEVELÉSI ÉV RENDJE

Az óvodai nevelés szakasza, amely a gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi.

Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt.

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv (Oktatási Hivatal) döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülő kérelmét az iskolakezdés évében január 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Amennyiben a szakértői bizottság a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

A nevelési év minden év szeptember 1-től, a következő év augusztus 31-ig, tartó időszak.

3. AZ ÓVODA NAPI NYITVA TARTÁSI RENDJE

Az intézmény hétfőtől-péntekig az e tárgykörben kibocsátott és mindenkor hatályos fenntartói határozatnak megfelelően tart nyitva.

Nyitva tartás Fertőszéplakon: 06:30 – 16:30 óráig

Nyitva tartás Sarródon: 06.30 – 16.30 óráig

4. NEVELÉS NÉLKÜLI MUNKANAP

Az óvodai nevelés nélküli munkanapok száma egy nevelési évben öt nap.

Az óvodai nevelés nélküli munkanapokról legalább hét nappal a zárva tartást megelőzően a szülőket tájékoztatjuk.

5. A NYÁRI ZÁRVA TARTÁS RENDJE

A nyári zárva tartás általában 4-5 hét (évente felülvizsgálva), összehangolva a telephellyel. A szülő írásban kérheti gyermeke elhelyezését azokra a hetekre, amíg az intézmények valamelyike zárva tart. Az óvoda nyári zárva tartásáról legkésőbb február tizenötödikéig a szülőket tájékoztatjuk.

A téli zárva tartás az iskolai szünethez igazodik.

6. AZ ÓVODAI FELVÉTEL KELETKEZÉSE

Az óvodai felvétel, átvétel jelentkezés alapján történik.

Az óvodába a gyermek – a Köznevelési törvényben foglalt kivétellel - harmadik életévének betöltése után vehető fel. A szülő gyermeke óvodai felvételét, átvételét bármikor kérheti, a gyermekek felvétele folyamatos.

Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról a szülők és az óvodapedagógusok véleményének kikérése mellett a főigazgató dönt.

Az óvodai felvétellel nyert jogokat abban az esetben lehet gyakorolni, amikor a gyermek ténylegesen jár az óvodába.

Az óvodába felvett gyermeket az óvoda nyilvántartja.

A gyermek személyi adatait az igazgató és a gyermek csoportjában dolgozó óvodapedagógusok kezelhetik, az **adatkezelés** törvényi szabályainak megfelelően. A szülőnek az igazgatóhoz szükséges fordulnia, amennyiben betekintést szeretne nyerni azzal kapcsolatban, hogy az óvodában hol és milyen adatait tartják nyilván. A szülőnek az esetleges adatváltozásokat a legrövidebb időn belül jelezni szükséges írásban az óvodapedagógusoknak és az igazgatónak.

Ha a gyermek óvodát változtat, további nyilvántartása az átadó óvoda értesítése alapján az átvevő óvoda feladata. Az óvoda törli az óvodába felvettek nyilvántartásából azt a gyermeket, akinek óvodai jogviszonya a jogszabály szerint megszűnt.

7. AZ ÓVODAI BEÍRATÁSHOZ SZÜKSÉGES OKMÁNYOK

Az óvodai beiratkozáskor be kell mutatni

- a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt
- a szülő személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolványát.
- A gyermek születési anyakönyvi kivonatát
- A gyermek TAJ kártyáját

8. KÖTELEZŐ ÓVODAI NEVELÉS

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt.

A szülő kérelmére a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, a negyedik életév betöltéséig az Oktatási Hivatalhoz benyújtott kérelem alapján felmentés adható a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja.

9. AZ ÓVODAI JOGVISZONY MEGSZŰNÉSE

Ha az óvodai jogviszony megszűnik, a gyermek adatait a jogviszony megszűnésével egyidejűleg az óvoda nyilvántartásából törölni kell.

Megszűnik az óvodai elhelyezés, ha

- a) a gyermeket másik óvoda átvette, az átvétel napján,
- b) a szülő kérelmére engedélyt kapott a gyermek óvodából történő kimaradására,
- c) a gyermeket felvették az iskolába, a nevelési év utolsó napján,
- d) az óvodába járási kötelezettségét külföldön teljesítő gyermek eléri a tanköteles kort.

10. GYERMEKEK NEVELÉSE AZ ÓVODÁBAN

Az óvodában a napirendet úgy alakítjuk ki, hogy a szülők gyermeküket az óvodai tevékenység zavarása nélkül behozhassák és hazavihessék.

Az óvodai foglalkozásokat az óvoda helyiségeiben, illetve egyéb, a foglalkozás megtartására alkalmas helyen szervezzük. Az óvodán kívül akkor szervezhető foglalkozás, ha a gyermekek intézményi felügyelete a külső helyszínen, továbbá az oda- és visszajutás közben biztosított. Az óvodán kívül szervezett foglalkozásról a szülőt előzetesen tájékoztatjuk.

11. A GYERMEK ÉRKEZÉSE ÉS TÁVOZÁSA

Az érkező gyermekeket 6.30 órától fogadjuk! A gyermekeket óvodába érkezéskor a szülő minden esetben személyesen adja át az óvónőnek, egyébként, ha a gyermek valamilyen oknál fogva nem megy be a csoportszobába, az óvónő nem tud a gyermek jelenlétéről, így felelősséget nem vállalhat érte.

Jó, ha 8.30 óráig minden gyermek megérkezik, hogy legyen elég idejük a játéokra. A gyermekeket reggel a csoportszoba ajtajáig kísérhetik a szülők, nagyszülők.

A gyermekeket 16.30 óráig kell hazavinni az óvodából!

Azok a szülők, akik ebéd után elviszik gyermeküket 12.45- 13 óráig tegyék.

Távozáskor kérjük felnőttnek jelezni, ha elviszik a gyermekeket. (Ez főleg az udvaron tartózkodás esetén jelent problémát.)

Az óvodából a gyermek idegennek vagy 14 éven aluli testvérnek csak a szülő írásbeli kérelme alapján adható ki.

Válófélben lévő vagy elvált szülők gyermekét / vita esetén / csak abban az esetben viheti el a nem őt nevelő szülő, ha a gyermeket nevelő szülő ezt írásban kéri.

Gyermekeinket szeretnénk arra nevelni, hogy szüleiket, s az ő idejüket tiszteljék azzal is, ha megérkeznek értük az óvodába, játékaikat a helyére téve elköszönjenek társaiktól, óvónőjüktől és ne várákoltassák szüleiket. Nem mindig könnyű ez a gyermek játék utáni vágyával szemben, de kérjük, ne engedjék vissza gyermeküket az öltözőből semmilyen indokkal. Később nem kívánatos szokást előzhetünk meg következetességünkkel. Ha a szülő megérkezett a gyermekért és átvette őt az óvónőtől, a továbbiakban a gyermek biztonságáért ő felel.

A gyermek érkezésekor és távozásakor a szülő, hozzátartozó a gyermek öltöztetéséhez szükséges helyiségeket rendeltetésszerűen használhatja.

A nyitvatartási időn túl, az óvodában maradt gyermekek elhelyezése:

- a) A szülő (gondviselő) köteles gyermekét az óvoda nyitva tartási idején belül, legkésőbb a zárás kezdetének időpontjáig elvinni.
- b) Az óvoda nyitvatartási idejét meghaladóan, - fél óra időtartamig - a gyermek felügyeletét biztosítjuk.
- c) Amennyiben a szülőt (gondviselőt) az óvoda dolgozója telefonon nem éri el és a szülő (gondviselő), bármilyen okból nem viszi el gyermekét, a gyermek felügyeletét biztosító óvodapedagógus, az illetékes Rendőrkapitányság ügyeletét értesíti.

Ajtó nyitás-zárás rendje:

A gyermekek biztonsága és a nevelés zavartalansága érdekében a bejáratú ajtót zárva tartjuk. Zárt ajtó esetén a csengőt kérjük használni!

Az ajtót az alábbi időpontokban nyitva hagyjuk:

Reggeli érkezés: 6.30- 9

ebéd előtti hazamenők részére: 11.45-12

délutáni hazamenők részére: 15-16.30

Az ebéd után hazamenő gyermekeket az óvoda dolgozói készítik fel a hazamenetelre és adják ki a szülőknek, az alvó csoportok nyugalma érdekében.

12. A GYERMEK JOGA AZ ÓVODÁBAN

A gyermeknek joga, hogy

- képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben részesüljön, képességeit figyelembe véve – a jogszabályban meghatározott jogát szabadon érvényesítve
- a nevelési intézményben, biztonságban és egészséges környezetben neveljék, óvodai életrendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki,
- személyiségi jogait, így különösen személyiségének szabad kibontakoztatásához való jogát, önrendelkezési jogát, cselekvési szabadságát, családi élethez és magánélethez való jogát a nevelési intézmény tiszteletben tartsa, e jogának gyakorlása azonban nem korlátozható másokat ugyanezen jogainak érvényesítésében, továbbá nem veszélyeztetheti a saját és társai, a nevelési intézmény alkalmazottai egészségét, testi épségét, valamint a művelődéshez való jog érvényesítéséhez szükséges feltételek megteremtését, fenntartását,
- állapotának, személyes adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban - különleges gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban - részesüljön, és életkorától függetlenül a pedagógiai szakszolgálat intézményéhez forduljon segítségért,
- Joga, hogy családja anyagi helyzetétől függően kedvezményes étkezésben részesüljön.
- Joga, hogy rendszeres egészségügyi felügyeletben és ellátásban részesüljön.

A gyermek kötelessége, hogy

- részt vegyen a foglalkozásokon,
- hogy óvja saját és társai testi épségét, egészségét,
- hogy megtartsa az óvoda helyiségei és az óvodához tartozó területek használati rendjét,
- hogy az intézmény eszközeit / játékok, foglalkozási fejlesztőeszközök, berendezéseit, bútorait, stb. rendeltetésszerűen használja, azokra vigyázzon.

13. A GYERMEKEK JUTALMAZÁSÁNAK ELVEI ÉS FORMÁI

A gyermekek jutalmazásánál az egyenlő bánásmód elvének figyelembevételével járunk el.

A gyermeket töle elvárhatónál jobb teljesítményéért az intézményben az alábbiak szerint jutalmazni kell.

A jutalmazásnál a pedagógus figyelembe veszi a gyermek fejlettségét, fejlődésének ütemét, egyéni képességeit!

A jutalom fajták

Ösztönző

Az ösztönző jutalom a biztatás! Bízunk a gyermekben, hogy a teljesítménye sikeres lesz! A biztatás a tevékenység végzése alatt történik, hogy a megoldásban a gyermek jó úton halad!

Értékelő-minősítő jutalom

Értékelő-minősítő- a tevékenységet követően történik, az elvégzett feladat elismerését jelenti. A jutalmazás, a jó teljesítményt követő visszajelzés! A visszajelzés fajtái pl. dicséret, simogatás, pozitív kiemelés a csoport előtt, büszkeség tábla, megtapsolás, jutalom megbízatás.

14. A GYERMEKEK ÖLTÖZTETÉSE (RUHÁZATA)

A gyermek öltöztetése, ruházatának biztosítása a szülők (gondviselők) feladata, oly módon, hogy az, az egészségügyi és kényelmi szempontoknak megfeleljen.

A gyermekek ruházatát az óvodában jellemezze a praktikusság, kényelem, tisztaság. Az átöltöztetéshez tartalék ruha szükséges / pl. ha pancsoláskor vizes lesz, vagy ráborul az étel stb. / Bepisülés esetén a gyermeket átöltöztetjük, a szennyezett ruhát, ágyneműt hazaküldjük mosásra. Kérünk a gyermekeknek váltóruhát, váltócipőt, tornafelszerelést. Jó, ha a ruhadarabok, lábbelik a gyermek jelével vannak ellátva.

15. A TÉRÍTÉSI DÍJ BEFIZETÉSE

A gyermekek napi háromszori étkezésének megszervezése, és biztosítása (szülői igénynek megfelelően) az óvoda feladata. Diétás étkezést is biztosítunk. Amennyiben a konyha nem tudja biztosítani, az étkezés megszervezése a szülővel való egyeztetéssel történik.

Az étkezések: tízórai, ebéd, uzsonna

Az étkezési térítési díjat minden hónap elején / amikor a befizetendő összegről megkapják az értesítést / az elmúlt hónapra utólag kell befizetni. A térítési díjak befizetésének utolsó napja minden hónap 10-e. Hiányzás esetén az étkezés lemondható minden nap 12 óráig, telefonon vagy személyesen. Az óvoda területén a gyermekek egyéni etetése, nassoltatása, otthonról hozott élelmiszerrel /csokoládé, cukorka, banán stb. / a többi gyermek előtt nem etikus, valamint az óvoda tisztántartását / öltöző- folyosó / is zavarja.

A térítési és étkezési térítési díjakkal kapcsolatos észrevételeket az igazgatóval, vagy az általa megbízott személlyel lehet egyeztetni.

Ingyenes étkezés

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról jogszabály alapján.

Ingyenesen étkezhetnek az alábbi feltételekkel rendelkező gyermekek:

- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.
- Tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek.

- Olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek.
- Olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékcal csökkentett összegének 130%-át.
- Nevelésbe vették.

A normatív kedvezmény csak egy jogcímen vehető igénybe!

A szülőknek az ingyenes étkezést az erre a célra készített nyomtatványon írásban kell igényelni!

16. TÁVOLLÉT AZ ÓVODÁBÓL

A beteg gyermek az orvos által meghatározott időszakban nem látogathatja a nevelési intézményt.

Ha a pedagógus megítélése szerint a gyermek beteg, gondoskodik a többi gyermektől való elkülönítéséről, és a lehető legrövidebb időn belül értesíti a gyermek szüleit.

Azt, hogy a gyermek ismét egészséges és látogathatja a nevelési intézményt, részt vehet a foglalkozásokon, orvosnak kell igazolnia.

Az igazolásnak tartalmaznia kell a betegség miatt bekövetkezett távollét pontos időtartamát is.

Ha a gyermek az óvodai foglalkozásról távol marad, mulasztását igazolnia kell!

A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha

a) a szülő írásbeli kérelmére, amit legkésőbb a hiányzást megelőző napon átad a gyermeket nevelő óvodapedagógusnak az óvoda által használt nyomtatványon és az igazgatótól engedélyt kapott a távolmaradásra,

b) a gyermek beteg volt, a jogszabály szerinti tartalommal rendelkező orvosi igazolást átadta a gyermeket nevelő óvodapedagógusnak a felgyógyulást követő első óvodai ellátás napján.

c) a gyermek, hatósági intézkedés vagy egyéb alapos indok miatt nem tudott kötelezettségének eleget tenni,

d) egy napos hiányzást rendkívüli esetben, nem betegség miatt, a szülő szóbeli jelzésére a csoport óvónői igazolhatnak.

Ha a gyermek, távolmaradását nem igazolják, a mulasztás igazolatlan!

17. A GYERMEKEK ÁLTAL AZ ÓVODÁBA BEVIHETŐ TÁRGYAK

A gyermekek a csoportot vezető óvodapedagógusokkal történő egyeztetést követően az óvodai pihenéshez, vagy játékhoz behozhatják játékukat, ha annak használata sem egészségügyi sem baleseti szempontból veszélyt nem jelent. *A behozott tárgyak meglétéért, épségéért az óvoda felelősséget nem vállal.* Balesetveszélyes, vagy tűzveszélyes tárgyakat, értéktárgyakat (ékszer stb.) az óvodába bevinni tilos! A gyermeknél lévő értéktárgyak (aranylánc, fülbevaló, karóra stb.) megőrzéséért (megrongálódás, eltűnés, stb.), vagy az ezek használata miatt bekövetkező balesetekért (sérülésekért) az óvoda semminemű felelősséget nem vállal.

18. BETEGSÉG ESETÉN SZÜKSÉGES TEENDŐK

Amennyiben az óvodában jelentkezik a gyermeknél betegsége utaló tünet, a pedagógus haladéktalanul értesíti a szülőt, aki köteles gyermeke mielőbbi orvosi ellátásáról gondoskodni. A gyermeknek gyógyszer és egyéb gyógyszerári készítményt az óvoda dolgozói nem adhatnak be, kivéve, ha a gyermek speciális ellátásra szorul (Pl. asztma, allergia, cukorbetegség).

Ebben az esetben az szakorvosi igazolás mellett a szülő külön írásbeli kérelme alapján történhet a gyógyszerezés akként, hogy az óvodapedagógus csak címkével ellátott gyógyszeres dobozt, üveget, flakont stb. vehet át a szülőtől, mely címkén szerepelnie kell a gyermek nevének, adagolási útmutatónak, dátumnak és a szülő aláírásának.

19. A GYERMEKEK FEJLETTSÉGÉNEK ÉRTÉKELÉSE

Az óvoda az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és írásban rögzíti.

Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

Az óvoda a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét - szükség szerint rögzíti. Rögzíteni kell a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.

20. SZÜLŐK (GONDVISELŐK) JOGAI ÉS KÖTELESSÉGEI.

A szülő kötelessége, hogy

a) gondoskodjon gyermeke értelmi, testi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről és arról, hogy gyermeke teljesítse kötelességeit, továbbá megadja ehhez minden tőle elvárható segítséget, együttműködve az intézménnyel, figyelemmel kísérje gyermeke fejlődését

b) biztosítsa gyermeke óvodai nevelésben való részvételét

c) tiszteletben tartsa az óvoda vezetői, pedagógusai, alkalmazottai emberi méltóságát és jogait, tiszteletet tanúsítson irántuk.

d) A szülő kötelessége, hogy gyermekével megjelenjen a nevelési tanácsadáson, továbbá biztosítsa gyermekének az óvodapszichológusi vizsgálaton és a fejlesztő foglalkozásokon való részvételét. Ha az e bekezdésében foglalt kötelezettségének a szülő nem tesz eleget, a kormányhivatal kötelezi a szülőt kötelezettségének betartására.

A szülő joga, hogy

- a) megismerje a nevelési intézmény pedagógiai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról,
- b) gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon,
- c) kezdeményezze szülői szervezet létrehozását, és annak munkájában, továbbá a szülői képviselők megválasztásában, mint választó, és mint megválasztható személy részt vegyen,
- d) írásbeli javaslatát a nevelési intézmény vezetője, a nevelőtestület, a pedagógus megvizsgálja, és arra a megkereséstől számított tizenöt napon belül érdemi választ kapjon,
- e) A szülő joga, hogy gyermeke neveléséhez igénybe vegye a pedagógiai szakszolgálat intézményét.
- g) az oktatási jogok biztosához forduljon.

21. FOGADÓ ÓRÁK RENDJE

Az óvodában dolgozó óvodapedagógusok a szülővel történt előre egyeztetett időpontban fogadóórát tartanak. A fogadóóra időpontját a szülők számára jól látható helyen ki kell függeszteni az óvoda épületében.

22. INTÉZMÉNYI ÓVÓ-VÉDŐ ELŐÍRÁSOK

Tilos a dohányzás és az alkoholfogyasztás az intézményben, valamint az intézményen kívül a gyermekek részére szervezett rendezvényeken. Az intézményben, valamint az intézményen kívül a gyermekek részére szervezett rendezvényeken a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény hatálya alá tartozó, továbbá alkohol- és dohánytermék nem árusítható. Intézményi védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában be kell tartaniuk: Az óvoda épületét csak a szülővel együtt szabad elhagyni és előtte be kell jelenteni a gyermek felügyeletét ellátó óvodapedagógusnak. Az óvoda bejáratí ajtaját az óvodába lépést követően be kell csukni. Csúszós, sáros időben minden esetben az óvodába belépés előtt a cipő talpát le kell törölni a lábtörőn.

Az óvoda csoportszobai és udvari játékait az óvodapedagógus által ismertetett szabályok betartásával kell használni.

Az óvodába bevitt tárgyat minden esetben meg kell mutatni az óvodapedagógusnak.

Az óvoda helyiségeit az óvodapedagógus által ismertetett szabályok betartásával lehet használni.

23. RENKÍVÜLI ESEMÉNY ESETÉN SZÜKSÉGES TEENDŐK

Az intézmény minden alkalmazottja köteles az általa észlelt rendkívüli eseményt közvetlen felettesének jelenteni. A rendkívüli eseményről az igazgató értesíti a fenntartót. Az igazgató vagy az igazgató helyettes akadályoztatása (távolléte) esetén az éves munkatervben rögzített helyettesítési rend szerinti ügyeletes vezetőnek kell eljárni, az óvodai csoportot érintő esetben, a csoportot vezető óvodapedagógust intézkedési kötelezettség terheli.

Rendkívüli esemény (bombairadó, tűz, természeti katasztrófa) esetén az épület kiürítése a tűzriadó terv szerinti útvonalon történik a rendőrség egyidejű értesítésével.

Amennyiben az intézmény csoportszobáiban a műszaki, működési feltételek tartós hiánya miatt a hőmérséklet legalább két egymást követő nevelési, napon nem éri el a húsz Celsius-fokot, az igazgató a fenntartó, egyidejű értesítése mellett rendkívüli szünetet rendel el, és a rendkívüli szünet elrendeléséről tájékoztatja a szülőket. A rendkívüli szünet időtartama alatt az intézmény fenntartója gondoskodik, a szülők kérésére a gyermekek, felügyeletéről és étkeztetésük megszervezéséről.

24. A FEGYELMEZŐ INTÉZKEDÉSEK ELVEI

A gyermek személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben kell tartani, és védelmet kell számára biztosítani fizikai és lelki erőszakkal szemben.

A gyermek nem vethető alá testi és lelki fenyegetésnek, kínzásnak, kegyetlen, embertelen, megalázó büntetésnek vagy bánásmódnak.

25. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A házirend nyilvános, valamennyi szülő (érdekelt) az óvodában a kijelölt helyen megtekintheti. Az óvoda kezdéskor a házirend egy példányát a szülő (gondviselő) részére át kell adni.

A házirendet az intézmény igazgatója jogszabályváltozás, vagy egyéb szükséges ok esetén felülvizsgálja.

A házirend elfogadásakor, illetve annak módosításakor a Szülői Szervezetnek véleményezési joga van.

Dátum: Fertőszéplak, 2024. január 1.

.....
Grüllné Pálya Katalin
főigazgató

Intézmény OM azonosítója: 030467	Készítette: Grüllné Pálya Katalin intézményvezető
Legitimációs eljárás	
Elfogadta: Nevelőtestület nevében	Véleményezte: Szülők képviselője
Dokumentum jellege: nyilvános	
PH.	
Érvényesség: 2024.01.01- visszavonásig	
A fenntartó a Házi rendet megismerte és jóváhagyta: PH. Fenntartó képviselőjének aláírása	

Házirend 1. sz. melléklet

Szülői kérelem, a gyermek igazolt hiányzásához

Alulírott, szülő, gondviselő, ezúton kérem, hogy

a..... nevű gyermekemnek, 20..
.....hó.....napjától- 20..
.....hó.....napjáig, az óvodai foglalkozásról való
távolmaradásának **engedélyezését!** A hiányzás indoka:.....
Dátum:.....

Aláírás szülő, gondviselő

A Fertőszéplaki Margaréta Óvoda és Mini bölcsőde 9436 Fertőszéplak Soproni u. 6. OM
azonosítója: 030467 az óvoda igazgatója a 20/2012. (VIII.
31.) EMMI rendelet 51. § (2) a) bekezdése* alapján

sorsz.	A hiányzó gyermek adatai		
1.	Gyermek neve		
2.	Oktatási azonosítója		
3.	Az igazolt hiányzás ideje	-tól	-ig

A fenti időszakra, **házi rendben meghatározottak szerint engedélyt adok a távolmaradásra, a hiányzást igazoltnak tekintem.

Dátum:

igazgató aláírása

*20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 51. § „(2) Ha a gyermek az óvodai foglalkozásról, a tanuló a tanítási óráról és egyéb foglalkozásról, valamint a kollégiumi foglalkozásról távol marad, mulasztását igazolnia kell.

A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha

a) a gyermek, a tanuló – gyermek, kiskorú tanuló esetén a szülő írásbeli kérelmére –
a házirendben meghatározottak

szerint engedélyt kapott a távolmaradásra,

b) a gyermek, a tanuló beteg volt, és azt a házirendben meghatározottak szerint igazolja,

c) a gyermek, a tanuló hatósági intézkedés vagy egyéb alapos indok miatt nem tudott
kötelezettségének eleget
tenni,

**A Fertőszéplaki Margaréta Óvoda Házirendjének 10. oldalán meghatározottak szerint

Fertőszéplak Község Önkormányzata
9436 Fertőszéplak, Petőfi u. 2.

KRID azonosító: 403042901

Tel/Fax: (99) 537-160
E-mail: polgarmester@fertoszeplak.hu

Fertőszéplak Község Polgármestere

ELŐTERJESZTÉS

Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadása

Tisztelt Képviselő-testület!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzatoknak ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot kell elfogadni.

2013. július 1-jétől az Ebktv. 31. § (6) bekezdése alapján csak abban az esetben részesülhet Önkormányzatunk uniós, illetve állami támogatásban, ha a hatályos jogszabályoknak megfelel a Helyi Esélyegyenlőségi Programunk.

A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani

- a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

Fertőszéplak Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 100/2018. (XII. 19.) képviselő-testületi határozatával fogadta el Fertőszéplak Község Önkormányzatának öt évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját (továbbiakban HEP).

Az Ebktv. azt is előírja, hogy a HEP-et kétévente felül kell vizsgálni. Ennek a kötelezettségének az önkormányzat 15/2021. (V. 26.) határozatával tett eleget, amikor úgy döntött, hogy a HEP módosítását nem tartja szükségesnek.

Tekintettel arra, hogy Fertőszéplak Község Önkormányzatának Képviselő-testülete által elfogadott HEP megalkotása óta eltelt az öt év, most újra el kell fogadnunk egy öt évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

Fentiek valamint az Ebktv. és a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet szabályai alapján készült el a jelen előterjesztéshez mellékelt Helyi Esélyegyenlőségi Program (2023-2028).

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására és a határozati javaslat elfogadására.

HATÁROZATI JAVASLAT

Fertőszéplak Község Önkormányzatának Képviselő-testülete Fertőszéplak Község Helyi Esélyegyenlőségi programját (2024-2028) az előterjesztésnek megfelelően elfogadja.

Határidő: folyamatos

Felelős: Kóbor Attila polgármester

Fertőszéplak, 2023. december 7.

Kóbor Attila
polgármester

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

FERTŐSZÉPLAK KÖZSÉG
ÖNKORMÁNYZATA

(2023-2028)

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	10
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása	12
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	41
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	64
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	73
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	82
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	91
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	93
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	94
1. A HEP IT részletei	94
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	94
Jövőképünk	96
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	98
3. Megvalósítás	104
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	104
3.2 A megvalósítás folyamata	104
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	106
3.4 Nyilvánosság.....	106
3.6 Érvényesülés, módosítás	108
4. Elfogadás módja és dátuma.....	109

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Fertőszéplak Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A település fekvése

A Kisalföld és az Alpokalja találkozásánál, a Fertő tótól délre található. Önálló község a 85. számú úttól kb. 2 km-re. A Fertő menti falvakat összekötő országút szeli át. Vasútállomása Fertőddel közös. Közúton könnyen megközelíthető, Ausztria a kb. 10 km-re fekvő Pamhagennél érhető el.

A település felszíne változatos. A Kisalföld és az Alpok nyúlványainak találkozásánál épült. A falutól keletre a Kisalföld feltöltött síksága, nyugatra az Alpokalja, északra a Fertő lapálya határolja. Éghajlata szélsőséges: a nyár meleg, a tél hideg, gyakori az északi–északnyugati szél. Az évi csapadék kb. 600 mm. Helyi sajátosság a Fertő vízének tükröző hatása okozta magas hőmérséklet, a zöldség- és szőlőtermelést jótékonyan befolyásoló sugárzás. Mára a tó kb. 6 km-nyit húzódtott vissza, helyét nádas borítja.

A falu területe 1993 óta a Fertő-Hanság Nemzeti Park része; északra eső szikes rétjein védett növények és állatok élnek. A környék csendes, levegője tiszta, a kiépített kerékpárút sok bel- és külföldi látogatót vonz.

A település nevének eredete

Az első legrégibb oklevelet, amely a falut Siplak néven említi 1250. február 16-án állították ki.

A település története

Széplak ősidők óta lakott hely. Bella Lajos régész a Lóránt-dombon korai vaskori települést tárt fel 1892-ben. Római kori emlék a plébánia falába beépített sírkő, egy emberi fő domborműves alakjával. Széplak (Siplak) már korán jelentős hely volt, ezt bizonyítja egy 1250 körüli oklevél, ekkor az Osl-család birtoka. 1269-ben IV. Béla Hegykőre helyeztette át az emberemlékezet óta tartott hetivásárát. A jobbágyok a 12-

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

14. században gabonát termesztettek, állatot tenyésztettek, szőlőt és gyümölcsöt termesztettek, és jelentős volt a halászat is.

A XIII-XIV. században földesúri vámszedőhelyként tartották nyilván Széplakot. Egy 1359-es oklevél fürdőházról tesz említést. A 15. században a falu több birtokos tulajdona, például Zsigmond királyé is, aki jogait 1430-ban a lócsi nemeseknek adományozta. A falu később az enyingi Török-családé, majd a Nádasdyaké lett. Mindkét család protestáns, így a falu népe is áttért az új hitre. Nádasdy lefejezése után a birtokot Draschkovitsch Miklós vette volna meg az udvartól, de mivel kifizetni nem tudta, a későbbi nádor, Esterházy Pálé lett. 1682-ben Széchényi György érsek zálogba vette Esterházy Páltól a kastélyt a hozzá tartozó földekkel és majorokkal együtt, így lett Széplak a Széchényiek lakhelye másfél évszázadon át. A család, amelynek neve Széchényi Ferenc óta összeforrt a magyar történelemmel, a falut kultúrközponttá alakította – gyakran jártak itt neves politikusok, zenészek stb. A Fertőmellék legnagyobb és leggazdagabb települése volt.

A kuruc háborúk idején, 1709-ben a falu sok kárt szenvedett, két évvel később a német seregek szálláshelye volt. A 18. század közepén az addig tiszta magyar faluba sok német költözött. 1736-ban kamalduliakat telepítettek le az alsó kastélyba a kálvária gondozására, és ők egészen II. József rendeletéig itt is maradtak. Segédkezni soproni franciskánusok jártak ki, az egyházi ruhákat egy soproni remete javította. Az Esterházyak a birtokot 1771-ben váltották vissza; valószínűleg ezután alakították át a kastélyt magtárrá.

1742-1784 között a Fertő vízszintje jelentősen megemelkedett, elöntötte az alacsonyabban fekvő területeket. A termés kiesése tovább rontotta a jobbágyok szűkös életkörülményeit. Többnyire halászattal és pákászattal foglalkoztak, szegényes viskókban éltek.

Az 1848-49-es szabadságharc idején a falu népe Kossuth Lajos mellé állt; Jaksics György vezetésével nemzetőrséget alakítottak. A szabadságharcban nyolcan veszítették életüket.

1880-ban felépül a téglagyár.

A XIX. század közepén megjelent lexikon szerint „a községnek jó termésű földje van, szép szarvasmarhát és sok ludat tart, náddal bővelkedik.” Fertőszéplak Esterházával közösen 1889-ben készítette el az önkéntes tűzoltóegylet alapszabályát. A társasági élet igénye hozta létre a különféle egyesületeket: 1906-ban a Gazdasági Egyesületet, 1908-ban a Katolikus Ifjúsági Egyesületet, 1925-ben a Levente Egyesületet, 1928-ban az iparosok társaskörét, 1939-ben a Katolikus Agrárfjúsági Legényegyletet és 1943-ban a Gazdakört.

1945-ben a földosztó bizottság 263 főnek 722 kh. földet osztott szét. 1949-ben alakult az első termelőszövetkezet, amely 1956-ban feloszlott, majd 3 évvel később 250 taggal újjászerveződött. Szőlőt és gyümölcsöt telepítettek, a Fertő szikes területein pedig rét- és legelőgazdálkodást folytattak.

A 100–250 embert foglalkoztató téglagyárat 1948-ban államosították.

A település gazdasága

A község területének nagy része mezőgazdasági termelésre alkalmas, amelyet napjainkban a Zöld Mező Tsz és néhány vállalkozó hasznosít. Korábban a falu lakosságának jó része a helyi téglagyárban és a téészen dolgozott. A téglagyár -ben megszüntette a termelést és be is zárt. A szőlőművelés hagyományai fennmaradtak, de egyre kevesebben termelnek bort. A lakosság jelentős része a közeli városokba jár dolgozni, és naponta ingázik. A falu határában épült, higiéniai eszközöket gyártó és forgalmazó üzem csak kevés embernek nyújt munkát. Legnagyobb foglalkoztató a településen a fertődi székhellyel rendelkező, de Fertőszéplakon működő VELUX Kft, amely mintegy 200 helyi és környékbeli munkavállalónak biztosítja a megélhetést.

Kultúra

1950-ben elkészült a művelődési ház mozival és a ma már közel 6000 kötetes könyvtárral. Az igényeknek megfelelően számítástechnikai, német nyelvi terem is található az épületben. 1960-ban épült a

tanácsháza (polgármesteri hivatal), az orvosi rendelő és az óvoda, majd a temetői ravatalozó és az új tűzoltó szertár. A falu iskolája annak idején 1854-ben épült egy tanteremmel, 1963-ban alig kilenc hét alatt építették fel az általános iskola felső tagozatosokat befogadó szárnyát. Az iskolát Széchenyi Ferencről nevezték el. Az iskola jelenleg is 8 évfolyammal, 1 napközis és 1 tanulószobai csoporttal működik.

Az óvodát Fertőszéplak Község Önkormányzata tartja fent, de feladatellátási szerződés keretében Sarród településen telephely működtetésével 4 csoportban biztosítja a kötelező feladat ellátását.

2022. évben sikeres pályázatnak köszönhetően Kossuth Lajos utcában felépült egy 168 m² hasznos alapterületű bölcsőde rendeltetésű épület, mely azóta átadásra került, és 8 kisgyermeknek biztosítja a mini bölcsődei ellátását a szülők legnagyobb örömére.

1964-ben minden házban kigyulladt a villany. 1967-ben befejeződött az új postahivatal és a sportpálya építése.

Az I. és a II. világháborúban elesettek emlékhelye a Hősök Ligetében látható.

A község útjainak többsége szilárd burkolatú. Az ivóvízhálózat kiépült, a vezetékes gázellátottság 65%-os. Megoldott a szennyvízelvezetés és a szemétszállítás, kiépült a telefonhálózat és a kábeltévé-hálózat. A falu az 1970-es évektől Fertőd társközsége volt, önállóságát 1990-ben nyerte vissza.

2011. évben Sarród településsel az államigazgatási és a képviselő-testület munkájával összefüggő feladatok racionalizása érdekében körjegyzőség jött létre, amely beváltotta a hozzá fűzött reményeket. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a 2000 fő alatti települések kötelező együttműködését előíró rendelkezések hatályba lépését követően a két település fertőszéplaki székhellyel létrehozta a közös hivatalát.

A helyi önkormányzat támogatja a munkahelyeket teremtő vállalkozásokat. Célul tűzte ki, hogy a földrajzi adottságokat és a gazdag kulturális örökséget kihasználva fellendítsék a falusi turizmust és az idegenforgalmat.

Látnivalók

- **Római katolikus templom**

Falusi méretekben hatalmas, kéttornyú templomot építettek az 1250 körül már állt templom helyére. A Mindenszentekről elnevezett templom alapkövét 1728-ban Széchenyi György tette le. Két tornya 1735-ben készült el, órát mindkettőre a bécsújhelyi König József szerelt fel. A faszindelyes, barokk templom magasra húzott homlokzatát két erős torony fogja közre, ezeket tagolt párkány osztja ketté. A homlokzat közepén ajtó, felette a Széchenyi-címer és a körszeletíves oromzaton Szent József, keresztelő Szent János és Szűz Mária szobra áll. A 18. századból megmaradt az eredeti berendezés, különösen szép a gazdagon faragott szószék. Ritka érdekesség szent Peregeus, a lábfejűsök védőszentjének mellékoltára. A két toronyban összesen hat harang volt; az egyik, jelzés nélküli harangról a legenda azt tartja, hogy egy bika ásta ki a Fertő iszapjából. Szent Anna és nepomuki Szent János szobra áll a templom előtt; mindkettő 1750 körül készült.

- **A kálváriához** díszes kapun át 21 lépcsőfok vezet fel.

Középen magas emelvényen Piéta, két oldalt síró angyalkák, mögötte feszület, Mária Magdolna és Szent János alakja látható. A bejárat két oldalán a közelmúltban helyezték el Széchenyi Ferenc és Mindszenty József domborművű emléktábláját.

- **Széchenyi-kastély:** itt született Széchenyi Ferenc, a Magyar Nemzeti Múzeum alapítója.

A templommal szemben áll a volt Széchenyi-kastély két, merőleges szárnya. Kapuja félköríves, oldalt toszkán félpillérekkel. Az udvari belső oldalfalon olvasható a Széchenyiek jeligéje „*Ha Isten vezet, nem lesz hiányom semmiben*”

A kastélyban működik a Fertő-táj Világörökség Egyesület, a Peisonia Látogatóközpont, az Alpokalja-Fertő-táj Vidékfejlesztési Egyesület. Az épületben kialakított rendezvénytér számos önkormányzati esemény helyszíne. A kastély épülete a 2020-23-ban teljesen megújult. Jelenleg egyik legfontosabb feladatunknak az épület környezetének rendbetételét tartjuk, melynek eredményeként méltó központjává, egyúttal közösségi terévé is válhat a településnek.

- **Falumúzeum**

A Porpáczy Aladár Technikum és Kollégium kezelésében lévő Falumúzeum a falu néprajzi hagyományait, berendezési tárgyait, lakóinak életmódját a mutatja be. Az öt házból álló, szép, egységes, fűrészfogas beépítésű utcásor a Kisalföld népi építészetének remeke.

- **Vasúti lámpamúzeum**

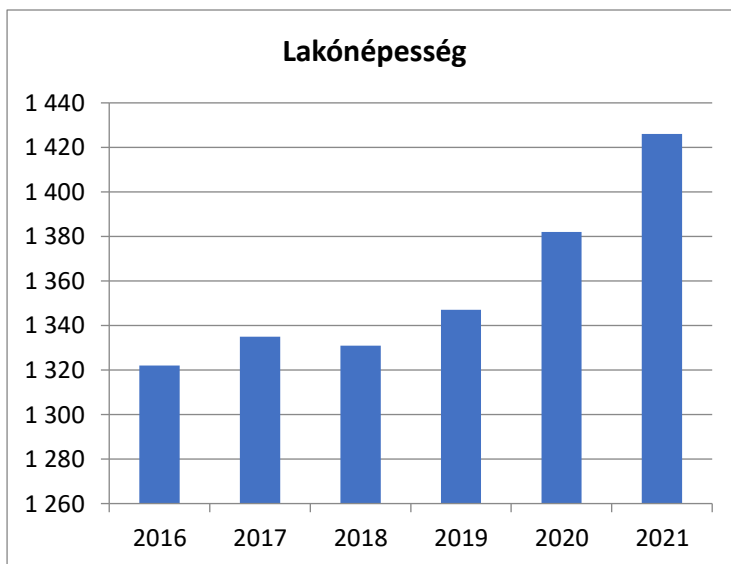
Az ország kevés magánmúzeumának egyikét, Haragovics József 22 ország 251 vasúti lámpát felvonultató gyűjteményét a látogatók egy, a múlt század elején épült tornácos parasztházban tekinthetik meg.

Forrás: Wikipédia

A település demográfiai helyzetét az alábbi táblázatok és grafikonok mutatják be:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	1 322	bázis év
2017	1 335	100,98%
2018	1 331	99,70%
2019	1 347	101,20%
2020	1 382	102,60%
2021	1 426	103,18%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

Ez a számadat, illetve a változás aránya megmutatja, hogy az adott településen mekkora lakónépességre vonatkoztatva kell áttekinteni az esélyegyenlőség megvalósulását.

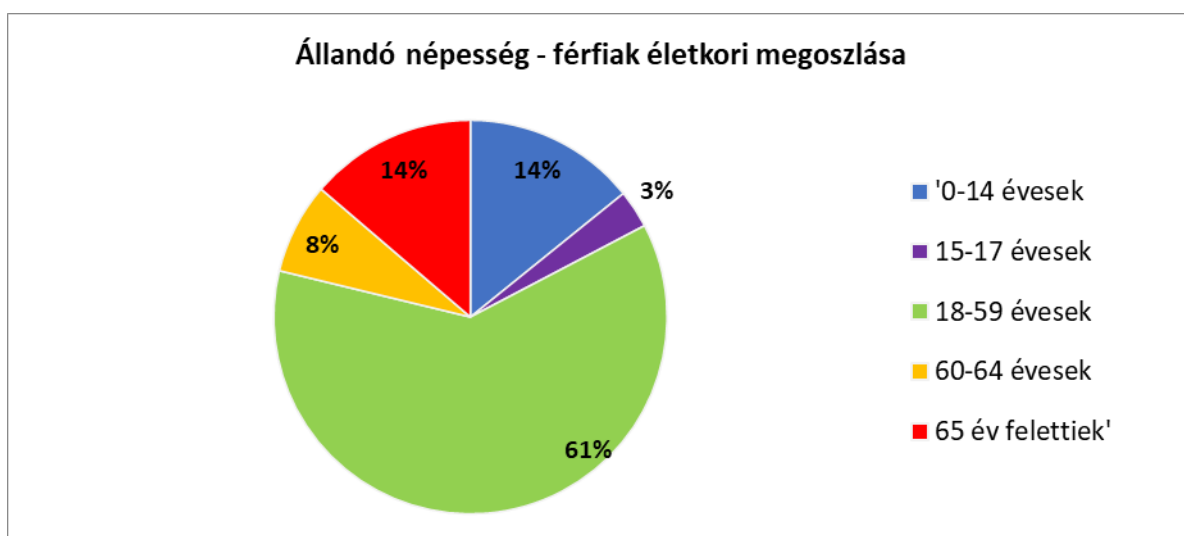
A fenti adatokból jól látható, hogy a 2018-as év óta folyamatos növekedés figyelhető meg.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	641	659	1300	49,31%	50,69%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			32	2,46%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	91	109	200	7,00%	8,38%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	20	14	34	1,54%	1,08%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	394	363	757	30,31%	27,92%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	48	51	99	3,69%	3,92%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	88	122	210	6,77%	9,38%

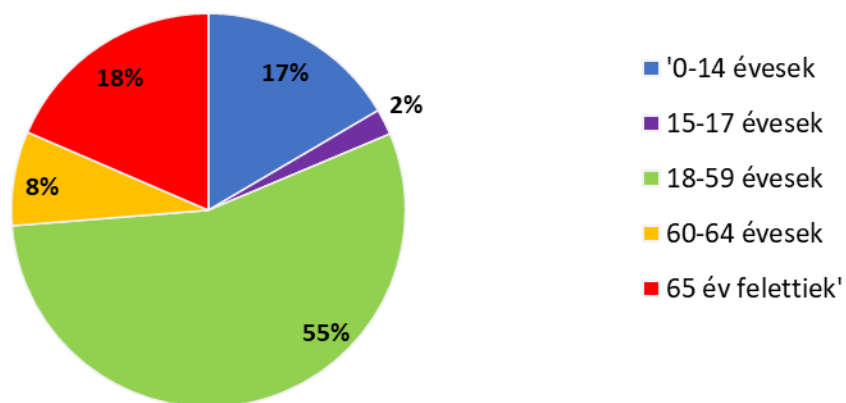
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy hogy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak-e.

Az életkor szerinti bontásban való állandó népesség számossága szintén segít az esélyegyenlőség különböző célcsoportjának beazonosításában.

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

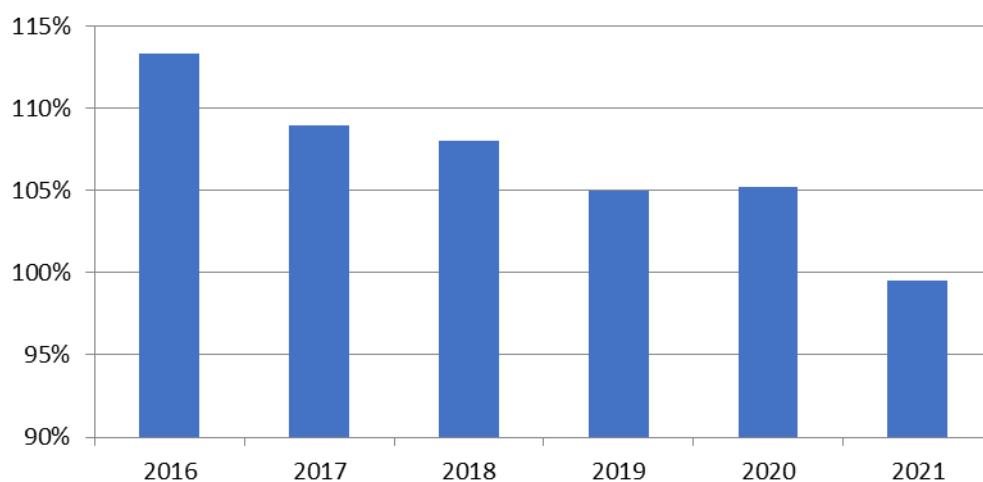

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	204	180	113,33%
2017	207	190	108,95%
2018	215	199	108,04%
2019	210	200	105,00%
2020	221	210	105,24%
2021	219	220	99,55%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index (%)

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 év feletti jut. Ez az index megmutatja, hogy Fertőszéplak község lakosságára mi a jellemző. Az index a vizsgált években (1 évet leszámítva) 100 felett volt, tehát a település lakossága elöregedő. Esélyegyenlőség szempontjából az adatok értelmében, az idősök fokozottabb ellátására van szükség. Biztató a jövőre nézve, hogy ezek a számok az elmúlt évek során folyamatosan csökkentek (új telkek értékesítése, új házak építése, új családok beköltözése) és 2021 évben ez a szám már 100 alatti értéket tudott mutatni.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	3,78
2017	15,05
2018	3,00
2019	5,23
2020	38,11
2021	42,74

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlások egyenlege a vizsgált időszakban növekvő képet mutat, köszönhető ez a családbarát intézkedéseknek, az új telkek értékesítésének, új házak építésének és a családok településre költözésének.

A beköltözések számának növekedése újfajta megközelítést indokol az új és a településen régebben lakók kapcsolatának fejlesztésében. Olyan közösségépítő programok megvalósítását tartanánk szükségesnek, amelyek elősegítik, hogy az ideköltözők is könnyen beintegrálódjanak a település életébe, ne csak kívülállóként érezzék magukat. El kell kerülnünk, hogy a község „alvó településsé” váljon.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-7,56
2017	-2,26
2018	-3,75
2019	-5,97
2020	-10,99
2021	-11,40

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fenti táblázatokból megállapítható, hogy a településen az élve születések száma alacsonyabb, mint a halálozások száma, így a vizsgált időszakban a természetes szaporodás negatív.

Értékeink, küldetésünk

Településünk legnagyobb értéke az aktív közösségi kezdeményezésekben, az sokszínű természeti, kulturális és történelmi örökségekben, az elérhető szolgáltatások minőségi megfelelésében és az országos átlagnál jobb munkaerő-piaci lehetőségekben rejlik.

A település küldetése sokrétű, az alábbi elemekből tevődik össze. Az elődök által ránk hagyományozott természeti, kulturális és történelmi értékeit meg őrizni. Ezen túlmenően az utókor számára maradandót alkotni és hátra hagyni szintén lényeges küldetés. Megfelelni a helyi lakosok igényeinek, ugyanakkor világunk változást sürgető kihívásainak is. A település életét felelősen irányítani, gazdasági, társadalmi és környezeti adottságait minél teljesebb mértékben kihasználva fejlődését elősegíteni és a különböző forrásokat felkutatva cselekedni. A település gazdasági növekedését úgy segíteni, a lakosság életkörülményeit úgy javítani, hogy közben megőrizzük a helyi hagyományokat, szokásokat és értékeket, a helyi közösségek aktív tevékenysége folytán. Küldetésünk megvalósítása során kiemelten figyelünk az esélyegyenlőségi szempontok mind szélesebb körű megvalósulására.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Fertőszéplak település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

Emellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

- Fertőszéplak Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2021. (VI. 14.) önkormányzati rendelete a pénzübeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról
A rendelet célja az Szt.-ben kapott felhatalmazás alapján a helyi támogatási formák meghatározása, melyek a következők:
 - a) pénzübeli és természetbeli ellátások:
 - általános települési támogatás
 - vis major települési támogatás
 - települési temetési támogatás
 - b) személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások:
 - családsegítés
 - szociális étkezés
 - házi segítségnyújtás
- A gyermekvédelem helyi rendszerét az önkormányzat a 5/2021. (VI. 14.) önkormányzati rendeletében a következők szerint határozta meg:
 - a) pénzübeli ellátások:

- iskolakezdési támogatás
 - a nem kötelező oktatás támogatása
 - bejáró tanulók támogatása
 - gyermekek karácsonyi ajándékozása
 - b) személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások:
 - ba) gyermekjóléti szolgáltatás
 - bb) gyermekek napközbeni ellátása.
 - c) természetbeli ellátások
 - ca) gyermekétkeztetés
 - cb) szünidei gyermekétkeztetés
- Fertőszéplak Községi Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2020. (VII. 06.) önkormányzati rendelete az otthonteremtési támogatásról
A rendelet a településen építkezni és letelepedni kívánók részére nyújt anyagi támogatást.
 - Fertőszéplak Község Önkormányzata Képviselő-testületének a hulladékszállítási díjjal kapcsolatos mentességről szóló 18/2023. (IX. 28.) önkormányzati rendelet alapján az Önkormányzat a településen lakóhellyel rendelkező
 - a) 70 évnél idősebb, egyedül élő személyek esetén a legfeljebb 60 literes űrmértékű hulladékgyűjtő edényzet,
 - b) azon házaspárok esetén, ahol mindketten 70 évnél idősebbek, a legfeljebb 80 literes űrmértékű hulladékgyűjtő edényzet
 heti egy alkalommal történő ürítésének díját átvállalja, feltéve, hogy a háztartásában életvitelszerűen más személy nem tartózkodik.
 - Az önkormányzat szociális tűzifát biztosít annak a Fertőszéplaki lakóhellyel rendelkező kérelmezőnek, aki életvitelszerűen az adott ingatlanban él, és a fűtését vegyes tüzelésű kazánnal oldja meg. A tűzifa biztosítása során előnyben részesül
 - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény szerint aktív korúak ellátására, időskorúak járadékára, vagy – tekintet nélkül annak természetbeni vagy pénzügyi formában történő nyújtására – települési támogatásra (e támogatásban részesülők közül különösen a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viselésével kapcsolatos támogatásban részesülők) jogosult,
 - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő család.
 Ezen túlmenően tűzifára jogosult
 - a 65 évnél idősebb egyedül élő, vagy
 - az a házaspár, ahol mindkét fél elmúlt 65 éves, és a háztartásban más személy nem él életvitelszerűen, vagy
 - aki a háztartásban rokkant vagy tartósan beteg személy ellátásáról gondoskodik.
 - Az önkormányzat minden évben csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázathoz annak érdekében, hogy a felsőoktatásban tanuló, vagy ott tanulni szándékozó fiatalokat támogassa.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak

frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebtv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Az önkormányzat gazdasági programja
- Az önkormányzat közép és hosszú távú vagyongazdálkodási terve
- Az önkormányzat mindenkor költségvetése
- Településfejlesztési koncepció, Helyi építési szabályzat és szabályozási terv
- Köznevelési esélyegyenlőségi terv

Az önkormányzat jelentős anyagi eszközökkel és infrastruktúrával támogatja az időseket. 2001-ben és 2021-ben is elnyerte az „Idősbarát Önkormányzat” díjat.

A helyi önkormányzat a települési önkormányzati dokumentumok (költségvetési koncepció, költségvetési rendelet, gazdasági program, településrendezési terv) elkészítése és módosítása során arra törekszik, hogy azok az esélyegyenlőségi programban meghatározott célokkal összhangban, azok elősegítését szolgálva kerüljenek elfogadásra.

A település hosszú távú jövőképe a nyitottság és dinamizmus: az értékőrzés és a megújulás. Középtávú stratégiai céljai:

- Fenntartható településfejlesztés a funkciók harmóniájában,
- A település, mint az élhető, értékőrző és innovatív környezet,
- Példaértékű gondoskodás és egyenlő esélyek biztosítása.

Az ágazati stratégiákat átszövő, a mozgáskorlátozottak, idősek és kisgyerekesek érdekeit figyelembe vevő kiemelt horizontális szempont az akadálymentesség.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

- Sopron-Fertőd Kistérség Többcélú Társulás Közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzése és intézkedési terve (2011.)
- Sopron-Fertőd Kistérség Többcélú Társulás Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója.
- Győr-Moson-Sopron Megyei feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelésfejlesztési terv
- Győr-Moson-Sopron Megyei Területfejlesztési Program 2014.

Fertőszéplak a Sopron és Térsége Önkormányzati Társulás Tagja, melynek jelenleg 28 tagja van.

A Társulás célja: a Társulásban részt vevő önkormányzatok képviselő-testületei a közös céloknak megfelelő hatékony és eredményes tevékenység érdekében, a hatályos ágazati jogszabályok figyelembevételével szervezik és oldják meg, hangolják össze a települési önkormányzatok feladatait, hatásköreit.

Fertőszéplak Község tagja az Alpokalja Fertő- Táj Vidékfejlesztési Egyesületnek.

Az egyesület céljai:

- kulturális tevékenység,
- oktatási tevékenység,
- településfejlesztési tevékenység,
- nemzetközi tevékenység, valamint
- egyéb tevékenység úgy,
- mint a vidéki területeken történő változások támogatása a gazdálkodási tevékenységek nem mezőgazdasági tevékenységek felé történő diverzifikálása és a nem mezőgazdasági ágazatok fejlesztése, a foglalkoztatás elősegítése, az alapszolgáltatások javítása, beleértve az információs és kommunikációs technológiákhoz való helyi hozzáférést, és a vidéki területeket vonzóbbá tévő beruházások végrehajtása révén a gazdasági és társadalmi visszaesés és a vidék elnéptelenedése felé mutató tendenciák visszafordítása érdekében,
- a vidék gazdaságára vonatkozó egyéb, helyi kezdeményezésen alapuló intézkedések bevezetése,
- szélesebb értelemben vett vidéki gazdaságra és lakosságra irányuló intézkedések közötti területi koherencia és szinergia megerősítése a helyi stratégiákon keresztül.

Fertőd Mikro- térségi Szociális Intézményi Társulás fő tevékenysége egészségügy, oktatás, kultúra, egyéb szociális szolgáltatás (kivéve: társadalombiztosítás) igazgatása. Székhelye: Fertőd. A társult önkormányzatok teljes közigazgatási területén a Fertőd Mikro-térségi Szociális Szolgáltató Központ végzi a szakmai munkát.

Fertő-táj Világörökség Magyar Tanácsa Kiemelkedően Közhasznú Egyesület jogi személy. Tevékenységének és gazdálkodásának legfontosabb adatait, szolgáltatásai igénybevételének módját, közhasznúsági mellékleteit, egyéb beszámolóit a Kisalföld napilap és a Műemlék-védelem folyóirat útján teszi közzé. Az egyesület célja a Fertő-táj világörökséghez tartozó területek értékeinek méltó megtartása, ennek megfelelő fejlesztése, a világörökség rangjának és követelményeinek való megfelelés érdekében egy kezelési terv készíttetésében közreműködés, majd annak betartása és betartatása. A turizmus és egyéb gazdasági tevékenységek olyan jellegű fejlesztésére való törekvés, hogy azok a világörökség értékeinek megóvását, fenntartását eredményezzék. Ennek érdekében az érintett szervek, önkormányzatok az egyesülés keretei között együttműködnek. Az Egyesület rendezvényeket szervez a Fertő-táj világörökségi értékeinek megismertetése, az értékvédelem érdekében a kifejtett tevékenysége bemutatására, a világörökségi értékek megőrzése érdekében a

lakosság mozgósítására, fontos szerepet játszva ezzel a generációk közti együttműködések elősegítésében.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából lényeges statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásainkból gyűjtöttük össze. Utóbbiak a legaktuálisabb adatokat tartalmazzák. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Törekedtünk a teljességre, adathiány esetén a népszámlálás adatait használtuk fel. A területi folyamatok áttekintése érdekében az egyes mutatókra vonatkozó elemzések – az adatok rendelkezésre állásának függvényében – legalább 5 éves időszoron alapulnak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is és azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A mélyszegénységet összetett jelenséggé kell kezelni, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A helyi önkormányzat feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

A Kormány legutóbb 2015 márciusában alakította át a szociális ellátórendszert – lényegében az önkormányzatokra bízva a fenntartást. Megszüntették a központi lakhatási és adósságrendezési támogatást. Az álláskeresői járadékot kilenc hónapról háromra rövidítették. Említeni kell, hogy a családsegítő szolgálat különböző, többnyire egyénre szabott, beilleszkedést segítő programot szervezett és a munkába való visszailleszkedés segítésére folyamatos családgondozást, segítő tevékenységet folytatott, illetve civilszervezetek is megoldásokat kerestek.

A magyar társadalom egészére megfigyelhető elszegényedési tendencia végett, fontos figyelmet fordítanunk jelenlegi helyzet felmérésére, alakulására és szükség esetén prevenciós lépéseket tenni. A fentiekén túl figyelemmel kísérjük és aktívan segítjük a településünkön élő néhány rászoruló családot, egyént.

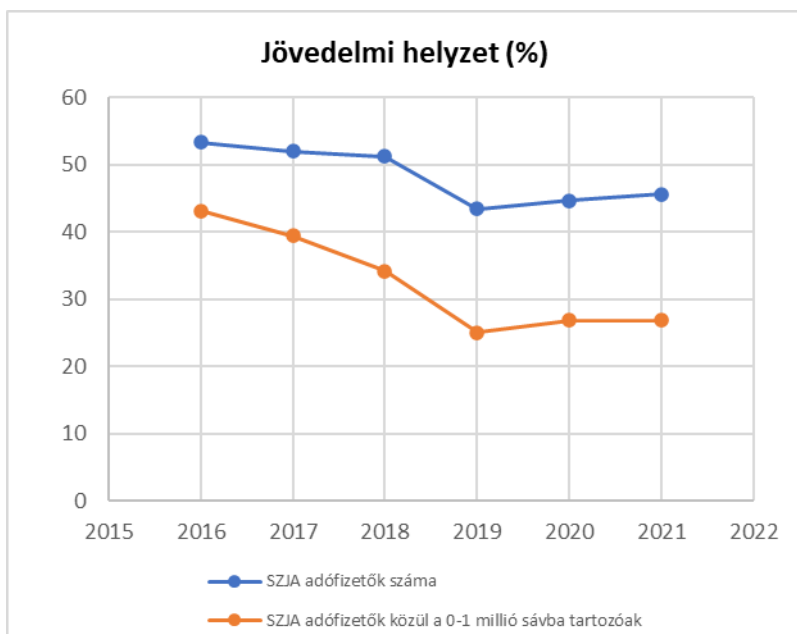
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A megye munkaerőpiaci helyzete területi összehasonlításban rendkívül kedvezőnek számít. A munkavállalók bruttó átlagkeresete országos viszonylatban is magasnak mondható. A munkanélküliek száma alacsony, melyhez nagymértékben hozzájárul a szomszédos Ausztriába ingázók magas aránya. A lakások többségében a lakók saját tulajdonában vannak, lakhatási és egyéb életkörülményeik kielégítőek.

Ugyanakkor a mélyszegénységben élőkéről nincs pontos adat, ezért vagyoni helyzetükről sem tudunk reális képet alkotni. Ennek függvényében a mélyszegénység kialakulásához vezető tényezők - iskolázottság, munkanélküliség, szociális ellátottak száma - vizsgálatával statisztikai és önkormányzati adatok összegyűjtésével, összegzésével próbálunk megfelelő következtetéseket levonni a célcsoport jelenlegi helyzetére vonatkozólag.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2016	53,33	43,09
2017	51,93	39,38
2018	51,24	34,14
2019	43,38	25,00
2020	44,65	26,80
2021	45,57	26,81

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az SZJA adófizetők számában az elmúlt időszakban egy kisebb csökkenés után újra enyhe növekedés figyelhető meg.

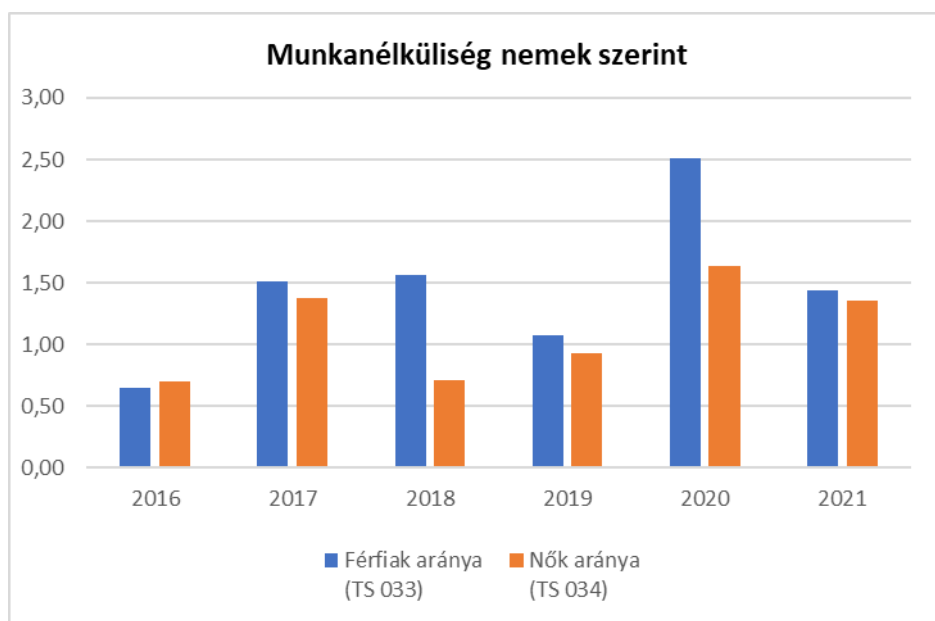
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A) FOGLALKOZTATOTTAK, MUNKANÉLKÜLIEK, TARTÓS MUNKANÉLKÜLIEK HELYZETE

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	0,65	0,70	0,68%
2017	1,51	1,38	1,45%
2018	1,56	0,71	1,14%
2019	1,08	0,93	1,01%
2020	2,51	1,64	2,08%
2021	1,44	1,36	1,40%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

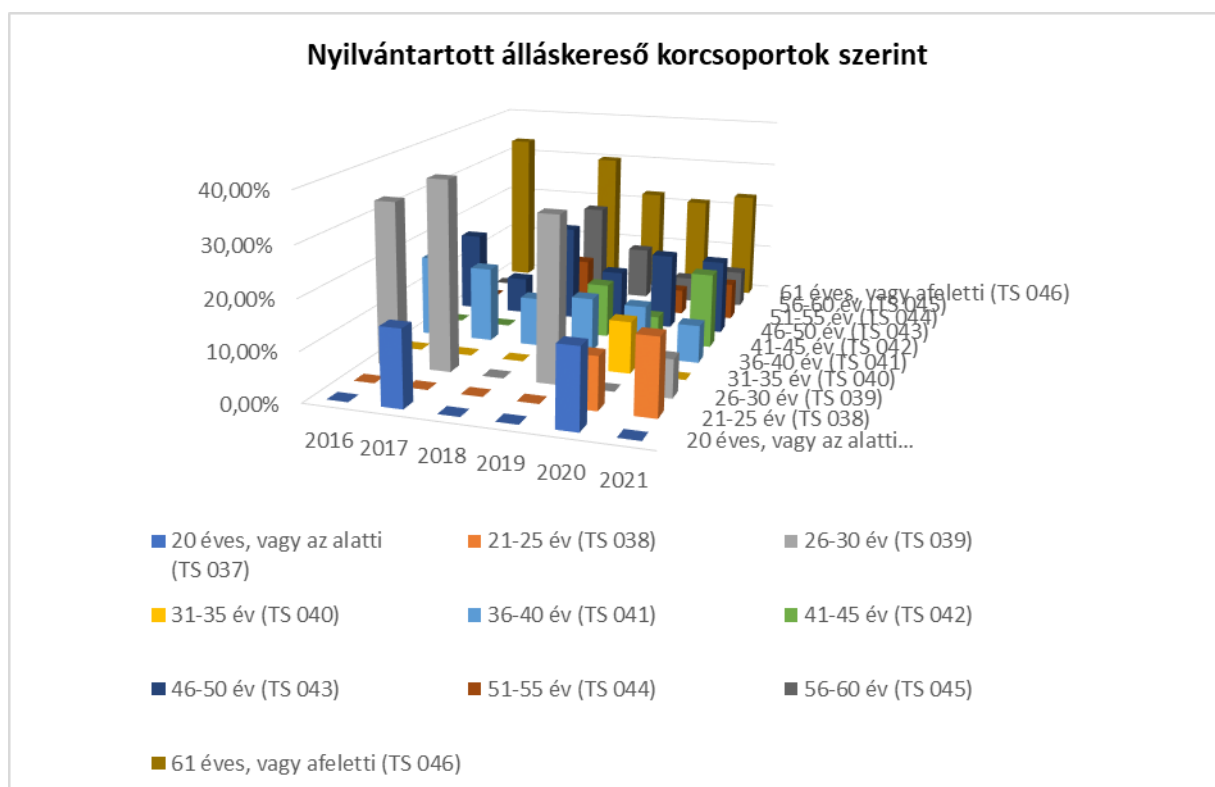
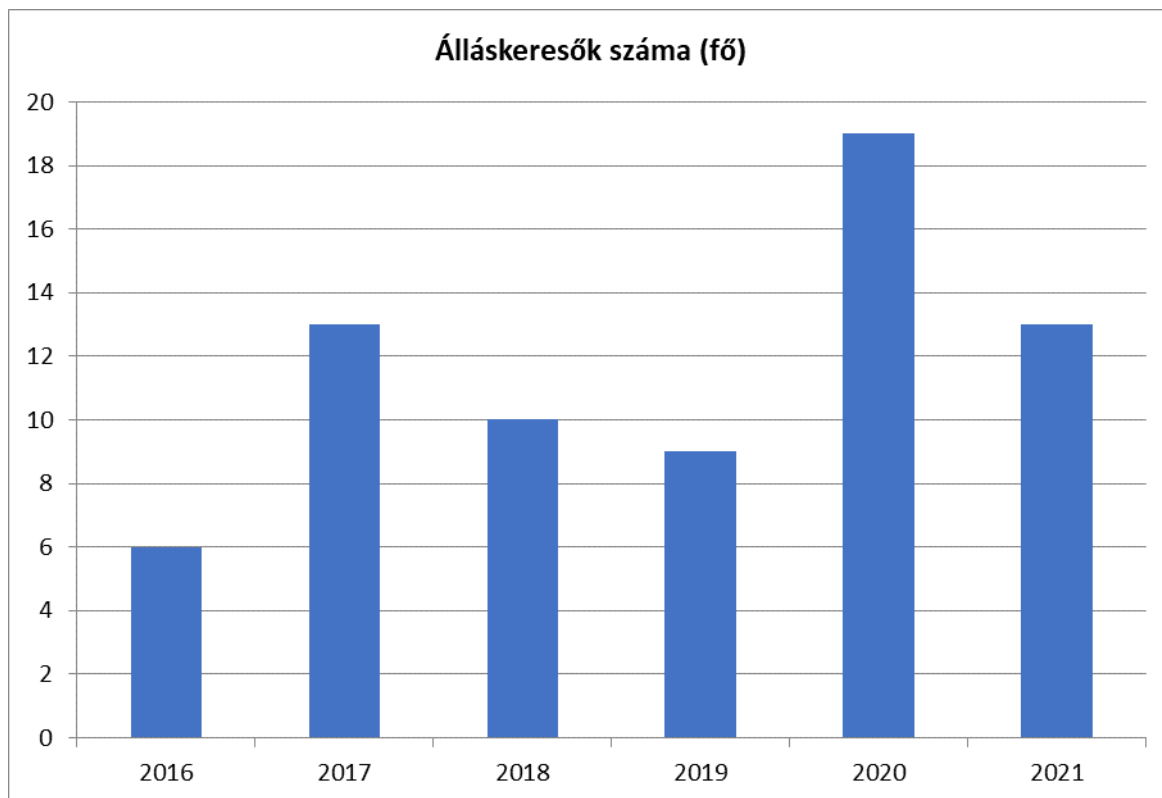
Fertőszéplak települése a munkanélküliség ugyan jelen van, de a munkanélküliség nem jelent komoly beavatkozást igénylő problémát. A munkanélküliek nemek szerinti megoszlása minimális eltérést mutatott a férfiak aránya felé.

A munkanélküliek számát összevetve a térségi és országos adatokkal, kimutatható, hogy Fertőszéplak településen kedvezőbb a helyzet, mint az országos átlag, vagy akár a megyei munkanélküliségi mutató. A nyugati határszél kedvező munkanélküliségi rátája megmutatkozik a településen, a

térségben található munkalehetőségek széles tárházával magyarázható az. A térségi munkalehetőségen kívül nagyon sokan vállalnak munkát a szomszédos Ausztriában akár hivatalosan, akár alkalmi jelleggel.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	6	13	10	9	19	13
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	2,00	0,00	0,00	3,00	0,00
	%	0,00%	15,38%	0,00%	0,00%	15,79%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00	2,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	10,53%	15,38%
26-30 év (TS 039)	Fő	2,00	5,00	0,00	3,00	0,00	1,00
	%	33,33%	38,46%	0,00%	33,33%	0,00%	7,69%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	10,53%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	1,00	2,00	1,00	1,00	2,00	1,00
	%	16,67%	15,38%	10,00%	11,11%	10,53%	7,69%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00	2,00
	%	0,00%	0,00%	10,00%	11,11%	5,26%	15,38%
46-50 év (TS 043)	Fő	1,00	1,00	2,00	1,00	3,00	2,00
	%	16,67%	7,69%	20,00%	11,11%	15,79%	15,38%
51-55 év (TS 044)	Fő	0,00	0,00	1,00	0,00	1,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	10,00%	0,00%	5,26%	7,69%
56-60 év (TS 045)	Fő	0,00	2,00	2,00	1,00	1,00	1,00
	%	0,00%	15,38%	20,00%	11,11%	5,26%	7,69%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2,00	1,00	3,00	2,00	4,00	3,00
	%	33,33%	7,69%	30,00%	22,22%	21,05%	23,08%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

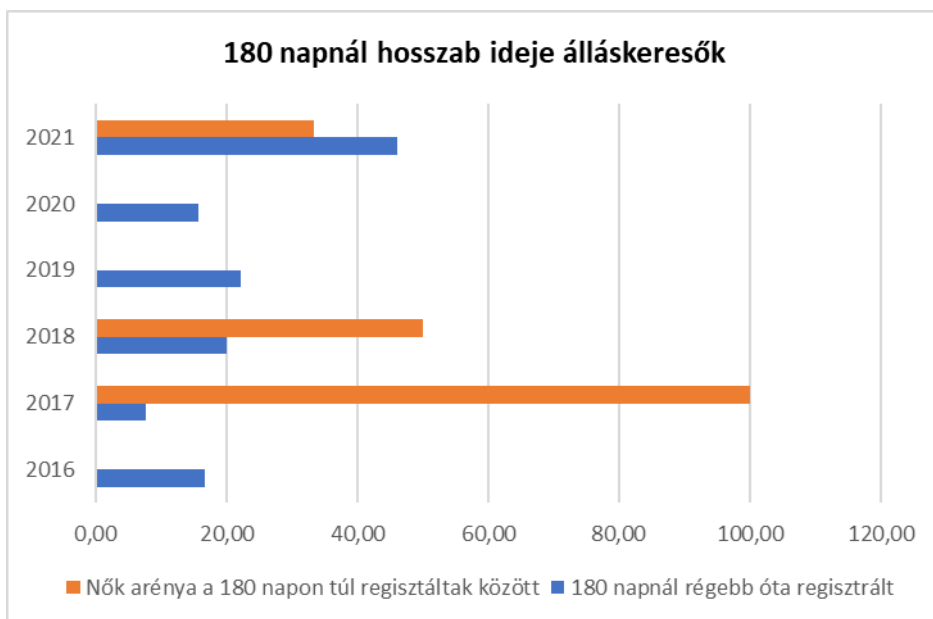

A 3.2.2. táblázat adatai - különösen az országos és térségi adatokkal összevetésben - rámutathatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meg lévő problémakezelés, vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.

A fertőszéplaki munkanélküliségi adatok alulmaradnak az országos átlag és a régióra jellemző munkanélküliségi rátához viszonyítva is.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	16,67	0,00
2017	7,69	100,00
2018	20,00	50,00
2019	22,22	0,00
2020	15,79	0,00
2021	46,15	33,33

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

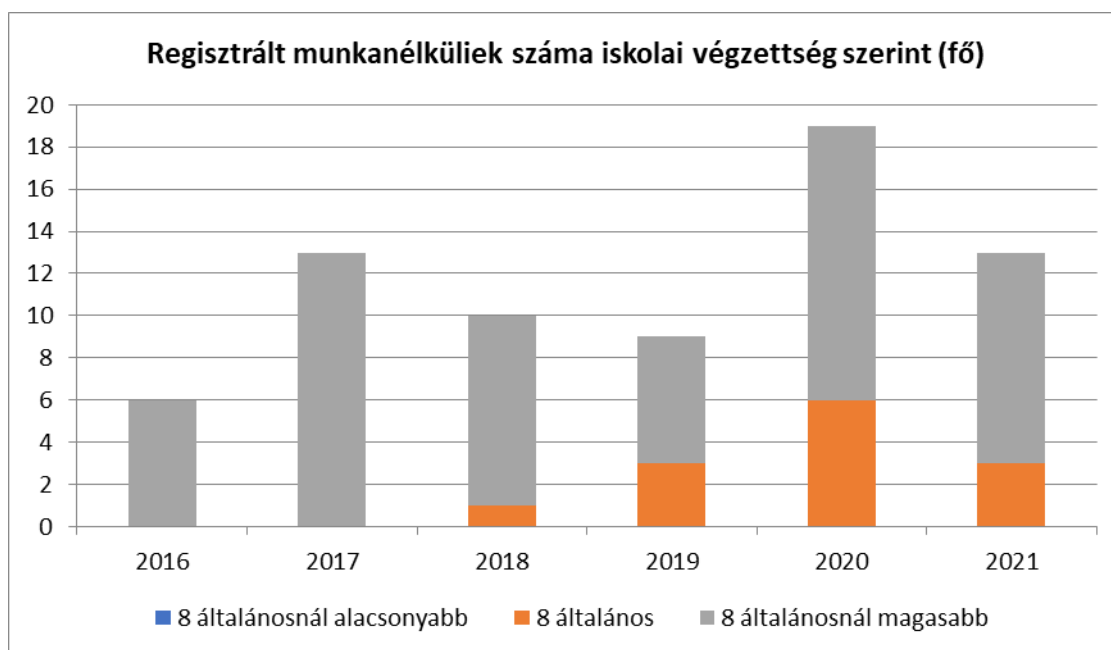

A 3.2.3. táblázat adatai a tartós munkanélküliekről és az adatokból kiolvasható tendenciák szintén fontosak a település gazdasági potenciáljának jellemzésekor, s a jövőbeli folyamatok tervezésekor is. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése, mely Fertőszéplak esetében nagyon alacsonynak mondható. A munkanélküliség kérdése a viszonyított térségi és országos adatokhoz képest kedvező, a Nyugat-Dunántúli térségre jellemző. Beavatkozásra nincs szükség, inkább az állapot megőrzése és a prevenció a cél jelen esetben.

B) ALACSONY ISKOLAI VÉGZETTSÉGŰEK FOGLALKOZTATOTTSÁGA

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	6	0	0,00%	0	0,00%	6	100,00%
2017	13	0	0,00%	0	0,00%	13	100,00%
2018	10	0	0,00%	1	10,00%	9	90,00%
2019	9	0	0,00%	3	33,33%	6	66,67%
2020	19	0	0,00%	6	31,58%	13	68,42%
2021	13	0	0,00%	3	23,08%	10	76,92%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az alacsony iskolai végzettségű személyek száma a fenti kimutatások alapján alacsony. A regisztrált munkanélküliek között nincs 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettségű személy. A szomszédos Ausztria az alacsony iskolai végzettségű személyek számára is jó megélhetési lehetőséget biztosít a mezőgazdasági és egyéb betanított munkavégzés számos lehetőségével.

C) KÖZFOGLALKOZTATÁS, KÖZFOGLALKOZTATÁSBÓL AZ ELSŐDLEGES MUNKAERŐPIACRA TÖRTÉNŐ ÁTLÉPÉS LEHETŐSÉGEI

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	2	1
2017	4	0
2018	2	1
2019	2	2
2020	39	2
2021	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Önkormányzatunknál jelenleg nem dolgozik közmunkás dolgozik. A Foglalkoztatási Osztály nem tud a kritériumoknak megfelelő álláskeresőt kiközvetíteni az önkormányzat számára, aki vállalná is ezt a fajta foglalkoztatást.

D) A FOGLALKOZTATÁSHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS ESÉLYÉNEK MOBILITÁSI, INFORMÁCIÓS ÉS EGYÉB TÉNYEZŐI; KÖZLEKEDÉS, POTENCIÁLIS MUNKALEHETŐSÉGEK, TERVEZETT BERUHÁZÁSOK, LEHETSÉGES VÁLLALKOZÁSI TERÜLETEK, HELYBEN/TÉRSÉGBEN MŰKÖDŐ FOGLALKOZTATÁSI PROGRAMOK

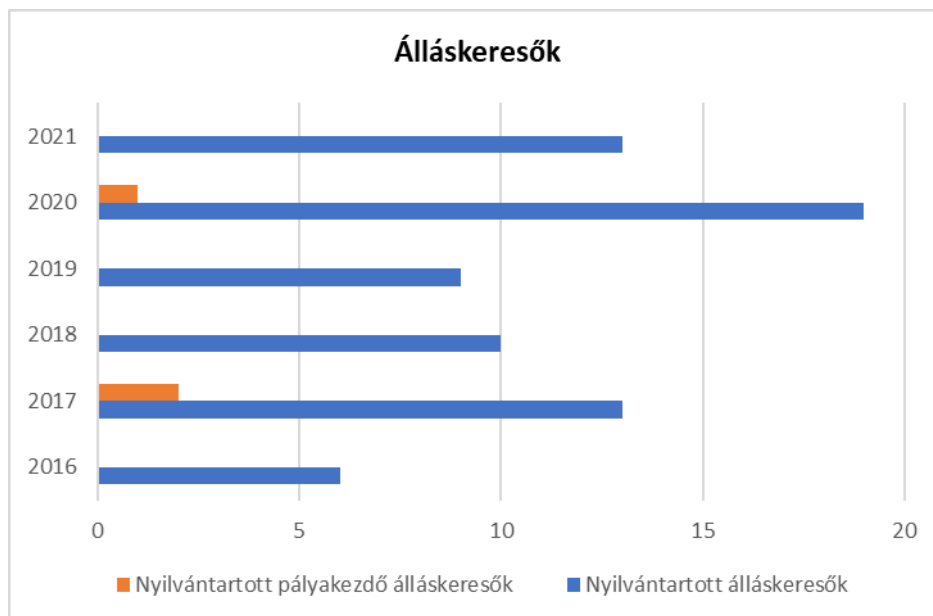
Fertőszéplak közvetlen csatlakozással bír a 85. számú főútra, mely Sopron-Győr összeköttetést biztosítja. Sopron 22 km. Ausztria elérhető Fertőd-Pamhagen, Kópháza, Sopron határátkelőkön keresztül fél óra alatt. Megközelíthető közúti határátkelőkön autóval, kerékpárral és vasúti közlekedéssel is. Sopron irányában az autóbusz közlekedésre a félóránként érkező Volán járatokkal van lehetőség. Vagyis sem közlekedési, sem potenciális munkalehetőség szempontjából nem érinti a probléma az önkormányzatot, bár helyben foglalkoztatási programok nincsenek (kivéve a közfoglalkoztatás). Ezekre a településekre az utazási idő sem hosszú, tehát a napi bejárás nem vesz sok időt igénybe.

Az ausztriai munkalehetőségeken túl, a térség legnagyobb foglalkoztatója a szomszédos településen működő nemzetközi nagyvállalat, a Velux Magyarország kft, mely tetőtéri ablakok gyártásával foglalkozik. A környéken a sopronkövesdi Autoliv Ipari és Kereskedelmi Kft. is több száz embert foglalkoztató vállalat, ahol sok helyi lakosunk dolgozik. A bejárást rendszeres busz munkajárat biztosítja. A térségben magas a mikro és kisvállalkozások száma, mely szintén jelentős foglalkoztatási potenciállal bír. A térségre jellemző a turizmus, mely a település és a térség lakói számára a magánszállásadás kiegészítő kereseti lehetőségét nyújtja. Ezen lehetőség kiaknázása érdekében az önkormányzat sokat tesz a megfelelő településkép kialakítása, valamint a turisztikai attrakciók létrehozása, ösztönzése terén.

E) FIATALOK FOGLALKOZTATÁSÁT ÉS AZ OKTATÁSBÓL A MUNKAERŐPIACRA VALÓ ÁTMENETET MEGKÖNNYÍTŐ PROGRAMOK A TELEPÜLÉSEN; KÉPZÉSHEZ, TOVÁBBKÉPZÉSHEZ VALÓ HOZZÁFÉRÉSÜK

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	6	0
2017	13	2
2018	10	0
2019	9	0
2020	19	1
2021	13	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen a fiatalok foglalkoztatását, az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő programok, képzések, továbbképzések nincsenek. Ezen lehetőségek csak a környező nagyobb településeken, városokban érhetőek el, többnyire a járási hivatalok foglalkoztatási szervein, valamint magukon a középiskolákon keresztül. A számadatokból is kitűnik, hogy ilyen jellegű intézkedésre a településen sem igény, sem szükség nincs.

F) MUNKAERŐ-PIACI INTEGRÁCIÓT SEGÍTŐ SZERVEZETEK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK FELTÉRKÉPZÉSE, SZAKKÉPZÉSHEZ, FELNŐTTKÉPZÉSHEZ ÉS EGYÉB MUNKAERŐ-PIACI SZOLGÁLTATÁSOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS, HELYI FOGLALKOZTATÁSI PROGRAMOK

A településen nincsenek munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások, sem helyi foglalkoztatási programok. Ezen lehetőségek szintén csak a környező nagyobb településeken, városokban érhetőek el, többnyire a járási hivatalok foglalkoztatási szervein, valamint magukon a középiskolákon keresztül. Programjaik között megtalálható az átképzés, vagy a magasabb iskolai végzettség megszerzését támogató felnőttképzési programok, valamint képzések segítik a GYES-ről, GYED-ről visszatérőket, az 50. életévüket betöltötteket, a nőket (nők 40+ program bevezetése).

A Fertőd Mikro- térségi Szociális Szolgáltató Központ családsegítő munkatársai pedig tevékenységük keretében továbbra is ingyenesen adnak információt és aktívan segítik a hozzájuk forduló álláskeresőket.

G) MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS ROMÁK TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATI SAJÁT FENNTARTÁSÚ INTÉZMÉNYEKBE TÖRTÉNŐ FOGLALKOZTATÁSA

A mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása nem releváns a településen.

H) HÁTRÁNYOS MEGKÜLÖNBÖZTETÉS A FOGLALKOZTATÁS TERÜLETÉN

Az önkormányzati szintű közfoglalkoztatás keretében történő munkavállalók kiválasztásánál semmiféle negatív diszkrimináció nem merül fel. A településen élők esetében azonban már

előfordult, hogy találkoztak hátrányos megkülönböztetéssel az állásinterjúkon, arra vonatkozóan, hogy nem helybeli lakosok, vagyis az utazás, a bejárás költségeit az adott munkáltatónak kellene megfizetnie.

A Fertőd Mikro- térségi Szociális Szolgáltató Központ családsegítő munkatársai által végzett egyik speciális szolgáltatás a jogi tanácsadás: különböző jogi kérdésekben, vitás ügyekben kaphatnak felvilágosítást, jogi tanácsot az ügyfelek. A központ munkatársai segítenek keresetlevelet, fellebbezéseket megírni. A tanácsadás előtt az ügyfélnek minden esetben szükséges családsegítővel személyesen találkozni és rajta keresztül időpontot egyeztetni.

I) DIGITÁLIS ISMERETEK MEGSZERZÉSÉNEK ÉS HOZZÁFÉRÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

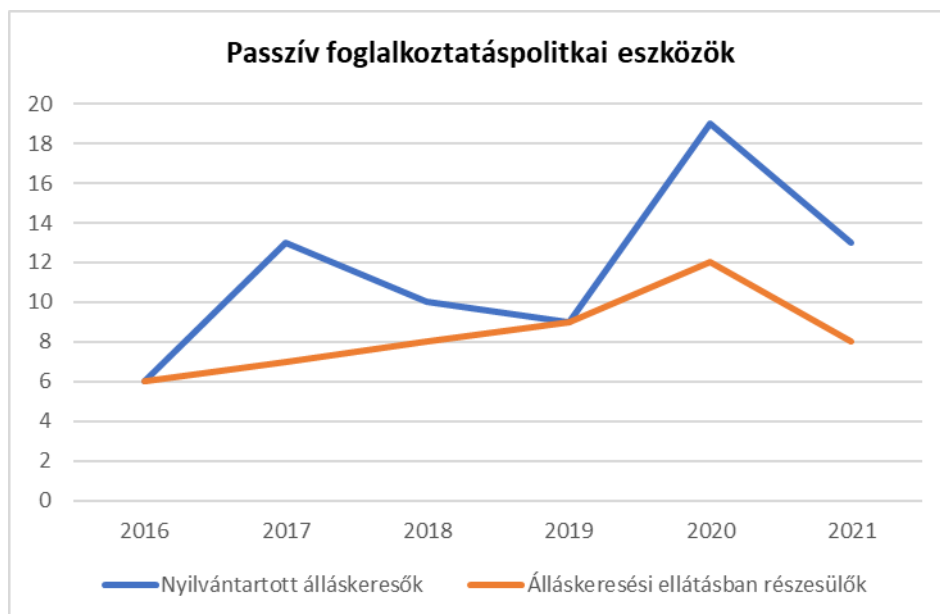
A digitális kommunikáció és eszközhasználat kompetenciája olyan digitális és online eszközök tudatosan tervezett felhasználását jelenti, amelyek támogatják az egyént abban, hogy a 21. század elvárásainak megfelelően, a kommunikációja és az interakciói saját maga számára, valamint a szűkebb környezete és a tágabb közösség számára is hasznosak és értékesek legyenek.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A táblázatokból látható, hogy az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma az elmúlt években közel azonos volt, 6 és 12 fő között alakult.

3.3.1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	6	0,64%	6	100,00%
2017	13	1,39%	7	53,85%
2018	10	1,09%	8	80,00%
2019	9	0,96%	9	100,00%
2020	19	2,00%	12	63,16%
2021	13	1,32%	8	61,54%

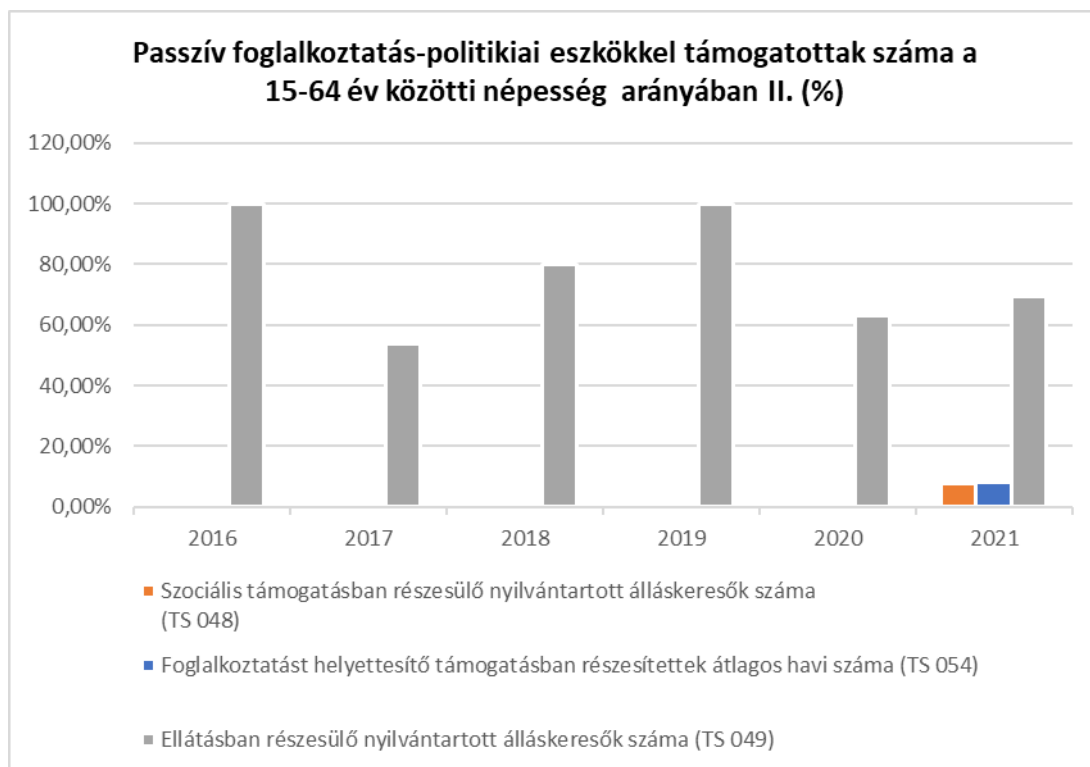
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.

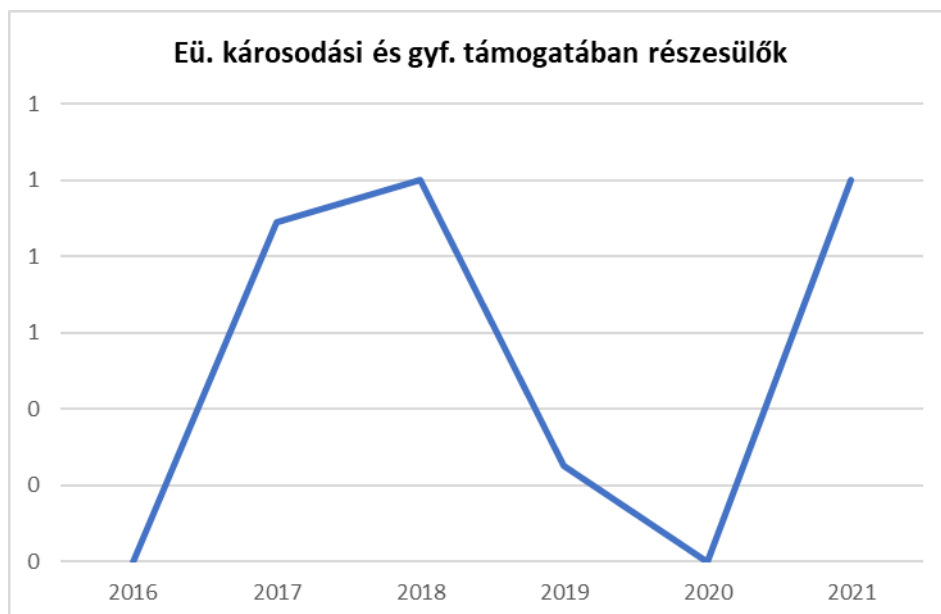
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	0	0,00%	n.a.	-	6	100,00%
2017	0	0,00%	0	0,00%	7	53,85%
2018	0	0,00%	0	0,00%	8	80,00%
2019	0	0,00%	0	0,00%	9	100,00%
2020	0	0,00%	0	0,00%	12	63,16%
2021	1	7,69%	1	8,00%	9	69,23%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	1
2018	1
2019	0
2020	0
2021	1

Forrás: TeIR, KSH

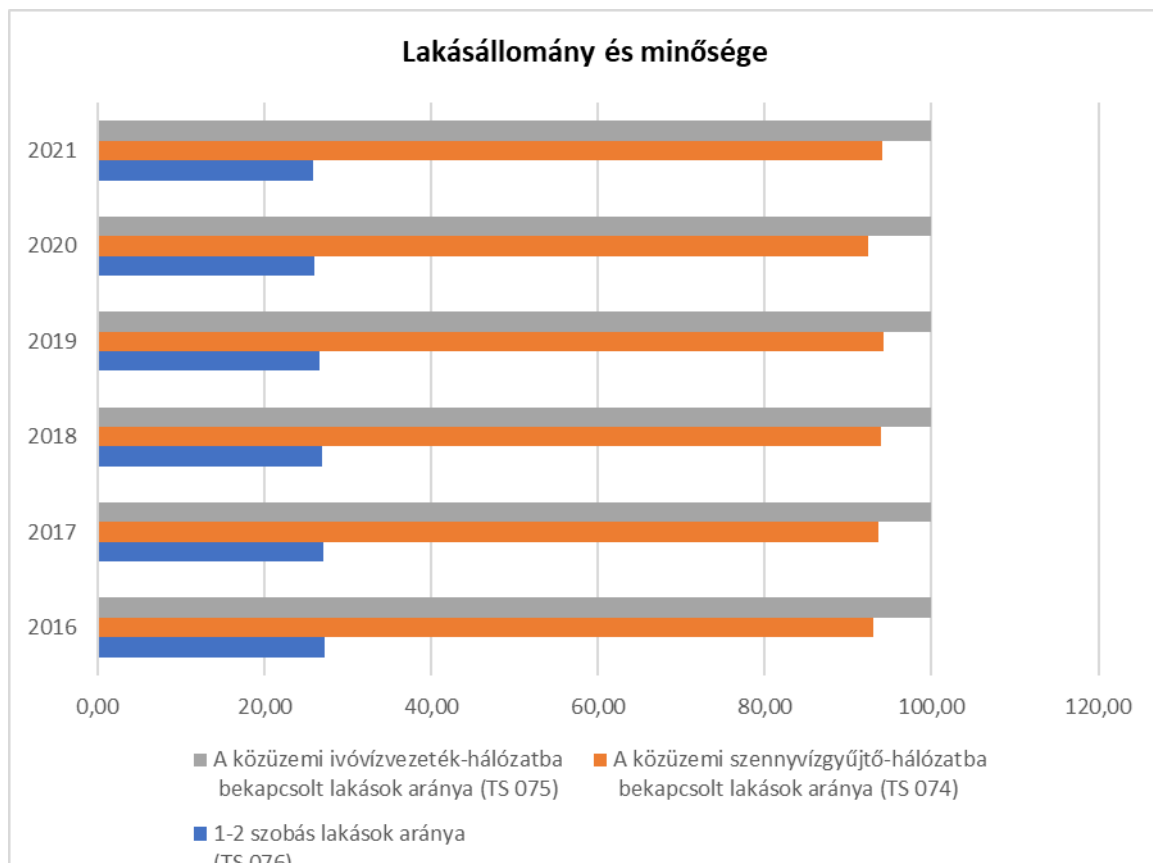

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	485	3	6,19	27,22	92,99	100,00
2017	488	3	6,15	27,05	93,65	100,00
2018	491	3	6,11	26,88	93,89	100,00
2019	500	9	18,00	26,60	94,20	100,00
2020	524	24	45,80	25,95	92,37	100,00
2021	525	1	1,90	25,90	94,10	100,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A) BÉRLAKÁS-ÁLLOMÁNY

3.4.2. számú táblázat - Bér lakás és szociális lakás állomány							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bér lakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	485	n.a.	7	0	0	0	n.a.
2017	488	n.a.	7	0	0.	0	n.a.
2018	491	n.a.	7	0	0	0	n.a.
2019	500	n.a.	7	0	0.	0	n.a.
2020	524	n.a.	7	0	0	0	n.a.
2021	525	n.a.	7	n.a.	0	0	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Az önkormányzat bérlakás állománya 7 db. A bérleti szerződések megkötésekor az önkormányzat előnyben részesíti a szociálisan szempontok alapján rászoruló lakáshoz jutását. A lakókat bérleti díj fizetési kötelezettség terheli. Sajnos az önkormányzat bérlakások állapota nem megfelelő, felújításra szorul, hogy megfeleljenek a XXI. századi követelményeknek. Fontos lenne az energetikai korszerűsítéseket is megejteni, aminek következtében csökkenhetne az üzemeltetési költségek.

B) SZOCIÁLIS LAKHATÁS

Fertőszéplak településen szociális lakás nem található.

C) EGYÉB LAKÁSCÉLRA HASZNÁLT NEM LAKÁSCÉLÚ INGATLANOK

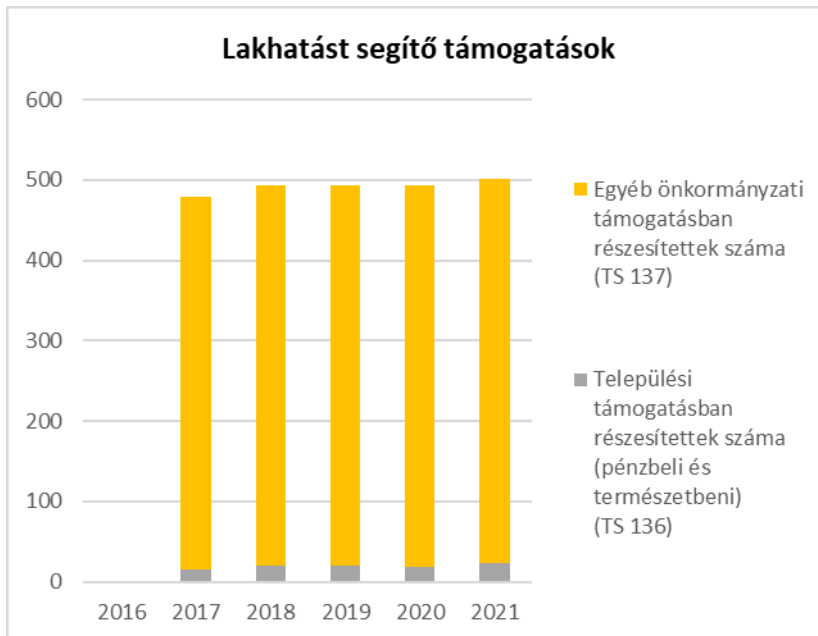
Az egyéb lakáscélú ingatlanra vonatkozóan megállapítható, hogy a településen nem jellemző az, hogy nem lakáscélú ingatlanokba beköltöznének állampolgárok.

D) LAKHATÁST SEGÍTŐ TÁMOGATÁSOK

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	15	464
2018	20	474
2019	20	473

2020	19	474
2021	23	479

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzat a lakhatás költségeihez történő hozzájárulást a települési támogatás keretében nyújt, azonban erre az elmúlt években nem volt igény.

E) ELADÓSODOTTSÁG

A szociálisan rászoruló lakosság legtöbb esetben az egyszeri rendkívüli települési támogatást veszi igénybe. Az eladósodottság a település lakosaira nem jellemző. A problémával küzdő néhány család szoros együttműködésben van a Fertőd Mikro-térégi Szociális Szolgáltató Központ Családsegítő Szolgálatával, melynek munkatársai széles szakmai együttműködés keretében, melynek tagja az önkormányzat is, próbálnak segíteni az érintettek kilátástalannak tűnő helyzetén.

F) LAKHATÁS EGYÉB JELLEMZŐI: KÜLTÉRÜLETEKEN ÉS NEM LAKÓÖVEZETBEN ELHELYEZKEDŐ LAKÁSOK, MINŐSÉGI KÖZSZOLGÁLTATÁSOKHOZ, KÖZMŰSZOLGÁLTATÁSOKHOZ, KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSHEZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS BEMUTATÁSA

A település képe egységes, külterületeken összesen 2 db, lakóövezeteken kívül lakásként funkcionáló ingatlanok nem találhatók. Közszolgáltatásokhoz és a közműszolgáltatásokhoz a lakosság hozzáférése megoldott, minőségük megfelelő. Közösségi közlekedés tekintetében félóránként közlekedő buszjárat van Kapuvár-Sopron városok között. Közös vasúti megállónk Fertőddel Fertőszentmiklós – Pamhagen nemzetközi útvonalon szállítja az utasokat.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- A) A TELEP/SZEGREGÁTUM MINT LAKÓKÖRNYEZET JELLEMZŐI (KITERJEDTSÉGE, TERÜLETI ELHELYEZKEDÉSE, MEGKÖZELÍTHETŐSÉGE, A KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS, ÉS A MUNKÁBA JUTÁS EGYÉB LEHETŐSÉGEI, LAKÁSÁLLOMÁNYÁNAK ÁLLAPOTA, KÖZMŰELLÁTOTTSÁGA, KÖZSZOLGÁLTATÁSOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS LEHETŐSÉGEI, EGYÉB KÖRNYEZET-EGÉSZSÉGÜGYI JELLEMZŐI);

Fertőszéplakon nem releváns. Nincs telepszerű lakókörnyezet, illetve szegregátum sem.

- B) A TELEPEN, /SZEGREGÁTUMOKBAN ÉLŐK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI ÉS TÁRSADALMI PROBLÉMÁK SZEMPONTJÁBÓL FŐBB MUTATÓI: ÉLETKORI MEGOSZLÁS, ISKOLAI VÉGZETTSÉG, FOGLALKOZTATOTTSÁGI HELYZET, SEGÉLYEZETTEK, HÁTRÁNYOS, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK ARÁNYA;;

Fertőszéplakon nem releváns. Nincs telepszerű lakókörnyezet, illetve szegregátum sem.

- C) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Fertőszéplakon nem releváns. Nincs telepszerű lakókörnyezet, illetve szegregátum sem.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) a fogorvosi ügyeletről valamint
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A beteg lakóhelyén, illetve annak közelében biztosítani kell, hogy választása alapján igénybe vehető, hosszú távú, személyes kapcsolaton alapuló, nemétől, korától és betegsége természetétől függetlenül folyamatos egészségügyi ellátásban részesüljön.

A települési önkormányzat a környezet- és település egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a.) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b.) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c.) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörében intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d.) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A) AZ EGÉSZSÉGÜGYI ALAPSZOLGÁLTATÁSOKHOZ, SZAKELLÁTÁSHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	1	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	1	22	6,37
2018	1	0	0	1	17	7,00
2019	1	0	0	1	13	3,75
2020	1	0	0	1	15	3,93
2021	1	0	0	1	17	2,08

Önkormányzati

Forrás: TelR, KSH Tstar adatok

Az egészségügyi alapellátást tekintetében a Sarród – Fertőszéplak háziiorvosi körzetben 2023. májusától

- Sarród település közigazgatási területének vonatkozásában a vegyes,
- Fertőszéplak település közigazgatási területének vonatkozásában felnőtt

háziiorvosi alapellátás történik.

Az orvosi rendelő elavult, nem képes ellátni a megnövekedett lakosság igényeit, így a felújítása indokolt. 2023. május 1-vel Hegykő-Fertőhomok-Fertőszéplak-Hidegség települések vonatkozásában Hegykőn megindult a gyermekorvosi ellátás. Figyelembe véve az ellátotti létszámot, a jobb ellátás érdekében Fertőszéplakon is indokolt az épülő új egészségházban gyermekorvosi rendelő kialakítása.

A fogorvosi ellátást Fertőd és Fertőszéplak vonatkozásában vállalkozó fogorvos biztosítja saját fertődi rendelőjében heti 5 alkalommal, összesen heti 30 órában.

Az egészségügyi ellátás 2023-as átalakítását követően 2023. július 1-vel megszűnt az önkormányzatok azon feladata, hogy a védőnői ellátásról gondoskodjanak, az átkerült az állam feladatai közé. Sarród településen két védőnői körzet működik. Az egyik körzethez Sarród és Fertőújlak, a másik körzethez Nyárliget tartozik a fertődi területeken kívül.

Az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér (EESZT) használata 2017. novemberétől kötelező a közfinanszírozott egészségügyi ellátást nyújtó szolgáltatóknál és a gyógyszertárakban. 2017. novemberétől a közfinanszírozott ellátás nyújtó egészségügyi ellátónak (háziorvos rendelő, szakellátó intézmények) és gyógyszertáraknak használnia kell az EESZT szolgáltatásokat melyekkel gyorsabbá, kényelmesebbé és hatékonyabbá tehető a szakellátás. Az EESZT rendszeren keresztül történik többek között a vények (e-receptek) feltöltése, lekérdezése és a beutalók kezelése.

Az EESZT-hez csatlakozott medikai rendszereket használó orvosok a megszokott informatikai rendszerükön keresztül használhatják az EESZT szolgáltatásokat. Gyógyszertár a szomszédos városban, Fertődön érhető el, illetve a háziorvosi rendelés egy részében a fiókgyógyszertár Fertőszéplakon is működik.

Az ügyeleti ellátást 2023. március 1-től az Országos Mentőszolgálat biztosítja. Győr-Moson-Sopron Vármegyében, így Sarródon is.

A szakorvosi ellátások Kapuváron, illetve Sopronban érhetőek el.

B) PREVENCIÓS ÉS SZŰRŐPROGRAMOKHOZ (PL. NÉPEGÉSZSÉGÜGYI, KORAGYERMEKKORI KÖTELEZŐ SZŰRÉSEKHEZ) VALÓ HOZZÁFÉRÉS

Az egészségügyi és szociális prevenció kezdeményezéseket önkormányzatunk fontosnak tartja, ösztönzi és segíti. A feladat ellátása széles körű együttműködést kíván az érintett szakemberek, intézmények és szolgáltatók között. Érintett az önkormányzaton kívül, a helyi körzeti orvos, védőnő, fogorvos, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, házi segítségnyújtást végző személy, iskolai és óvodai pedagógusok egyaránt. A kötelező és önkéntes egészségügyi szűrővizsgálatokat a körzeti orvos, fogorvos és a védőnő látja el. A prevenció, ismeretterjesztő tevékenységbe már bekapcsolódnak a szociális szféra és a pedagógus társadalom képviselői is.

C) FEJLESZTŐ ÉS REHABILITÁCIÓS ELLÁTÁSHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS

A település oktatási-nevelési intézményeiben fejlesztőpedagógus és logopédus foglalkozik az arra rászoruló gyermekekkel. Nevelési Tanácsadó, gyógypedagógiai illetve rehabilitációs ellátás pedig Sopronban érhető el.

D) KÖZÉTKEZTETÉSBEN AZ EGÉSZSÉGES TÁPLÁLKOZÁS SZEMPONTJAINAK MEGJELENÉSE

A közétkeztetést intézményeinkben vállalkozási szerződés megkötésével, vállalkozó bevonásával látjuk el, aki az OÉTI által meghatározott irányelvek alapján látja el tevékenységét.

E) SPORTPROGRAMOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS

Településen működik Sportkör, mely több szakosztály keretében biztosítja a sportolni vágyók számára a lehetőséget. Munkájukat az önkormányzat anyagi támogatáson túl, pályázati lehetőségek ismertetésével, azok lebonyolításában való segítségnyújtással is ösztönzi. 2013. nyarán nyert támogatásnak köszönhetően multifunkciós sportpálya építése és sporteszközök beszerzése valósul meg a településen. Jelenleg férfi, női futball, kerékpár, asztalitenisz, íjász, lovas, jóga szakosztály működik szervezeti szinten, tartalmas és gyakori sportprogramokat kínálva a helyieknek.

F) SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS

Szociális alapszolgáltatások közül étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés feladatát a Fertőd Mikrotérsege Szociális Szolgáltató Központtal kötött társulási szerződés alapján biztosítjuk, valamint ezen keretek között működik a gyermekjóléti szolgáltatás is. Biztosított a településen az iskolai és

óvodai napközi ellátás, valamint az óvodába integráltan egy 8 fős mini bölcsődei ellátás. is. Egyéb szociális alap és szakosított ellátások legközelebbi helye Sopron.

G) DROGPREVENCIÓS SZOLGÁLTATÁSOK

Helyben nincs drogprenvenció szolgáltatás, de a Soproni Önkormányzat és a Soproni Szociális Intézmény közösen működteti a Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot, ami összefogja a drogprenvenció különféle szintjein szolgáltatást nyújtó intézményeket és szervezeteket, segíti a szolgáltatások összehangolását és népszerűsítését. Az elsődleges drogprenvenció számos formája jelen van a köznevelési intézmények közösségi programjaiban, a rendőrség által szervezett tematikus programokban, az óvodai-iskolai szociális segítők által vezetett szocializációt segítő csoportfoglalkozásokban is. A klasszikus drogprenvenció mellett egyre nagyobb hangsúly kerül a játékszenvedély és a digitális eszközhasználat témakörére is.

H) HÁTRÁNYOS MEGKÜLÖNBÖZTETÉS, AZ EGYENLŐ BÁNÁSMÓD KÖVETELMÉNYÉNEK MEGSÉRTÉSE A SZOLGÁLTATÁSOK NYÚJTÁSAKOR;

Hátrányos megkülönböztetés, vagy az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtása során a településen nem történt, illetve nem érkezett hozzánk ilyen információ. A Hivatal és az intézményének dolgozói is munkájuk során szem előtt tartják az egyenlő bánásmód elvét, a hátrányos megkülönböztetés mellőzését.

I) ELŐNYBEN RÉSZESÍTÉSI (HÁTRÁNYKOMPENZÁLÓ JUTTATÁSOK, SZOLGÁLTATÁSOK) A SZOCIÁLIS ÉS AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÓRENDSZER KERETEIN BELÜL.

Önkormányzatunk a 70 év feletti egyedülállók és 70 éven felüli házaspárok részére 100 %-ban, járul hozzá a hulladék elszállítás díjához.

A nehéz helyzetbe került családokon települési támogatás megállapításával igyekszünk segíteni, amit elsősorban a gyermekek ellátására kell fordítani.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás alapvető célja – mint az a helyi rendeletből is kitűnik – azoknak a családoknak segíteni, akik létfenntartási gondokkal küzdenek, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerültek. Ezen felül helyben tanuló diákoknak ingyenes tankönyvellátást, a bejáróknak utazási hozzájárulást biztosítunk. Iskolakezdési támogatás, tankönyvtámogatás, Bursa Hungarica Ösztöndíj igénylésére is van lehetőség.

Az önkormányzat évente szervezi a településen élő nők számára a mammográfiai vizsgálaton való részvételt, melyre az oda történő szállítást is megoldja.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkehán kioskott ételadagok száma (db)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0.
2020	0
2021	0

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) KÖZÖSSÉGI ÉLET SZÍNTEREI, FÓRUMAI

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	nem	1 362	1

Forrás: TelR, KSH Tstar

Településünkön a közösségi élet sokrétű. Alapját az önkormányzat által működtetett Művelődési Ház, az oktatási-nevelési intézmények, civil és egyházi szervezetek adják. A számos kis közösség felöleli, bevonja a közösség életében a lakosság jelentős részét. Mindenki érdeklődési köre szerint csatlakozhat sport, zene, színjátszó, baba-mama, nyugdíjas, hagyományörző, karitatív és egyéb tématerületen működő egyesületekhez, csoportokhoz. A szervezetek kapcsolata az önkormányzattal szoros, tevékenységüket, programjaikat anyagilag és egyéb módon is támogatja, a települést érintő kérdésekben véleményüket kikéri, figyelembe veszi.

B) KÖZÖSSÉGI EGYÜTTÉLÉS JELLEMZŐI, KONFLIKTUSKEZELÉSI MEGOLDÁSOK;

A településen jelentős konfliktusok kialakulásáról nincs információnk, a közösségi együttélés többnyire a kisebb magatartási problémákat leszámítva problémamentes.

A Családsegítő Szolgálat konfliktus kezelésre az alábbi konfliktus kezelési megoldásokat kínálja:

- Mediáció:

Célja a felek közötti konfliktusok feloldásának elősegítése, közöttük megállapodás létrehozása, és annak mindkét fél részéről történő betartása. A szolgáltatást csak családsegítő kollégával történő személyes egyeztetés alapján lehet igénybe venni a településen élő lakosoknak.

- Család- és párterápia:

Célja a felek közötti konfliktusok feloldásának elősegítése, közöttük megállapodás létrehozása, és annak minden fél részéről történő betartása. A szolgáltatást csak családsegítő kollégával történő személyes egyeztetés alapján lehet igénybe venni a településen élő lakosoknak.

C) HELYI KÖZÖSSÉGI SZOLIDARITÁS MEGNYILVÁNULÁSAI;

Településünkön élők összetartó közösséget alkotnak. A településen működő Karitászt illetve Fertőd Mikro-térségi Szociális Szolgáltató Központ adománygyűjtési akcióihoz nagy számmal csatlakoznak. Önkéntes munka jelenléte is jellemző településünkre. Ennek egyik példája az évente megrendezésre kerülő „Adj egy napot Fertőszéplaknak” kezdeményezés, melynek keretében a helyi lakosok a településen önkéntes munkát végeznek.

B) A HELYBEN ÉLŐ NEMZETISÉGEK KULTURÁLIS SOKSZÍNŰSÉGÉNEK BEMUTATÁSA ÉS KULTURÁLIS IDENTITÁSUK MEGŐRZÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI;

Fertőszéplak településen nincs nemzetiségi önkormányzat, vagy bármilyen nemzetiségű civil szerveződés.

C) HELYI LAKOSSÁGI ÖNSZERVEZŐDÉSEK.

- Egyházközségi Karitászt Egyesület
- Fertőmenti Madárbarátok Egyesülete
- Fertőszéplaki Sportkör
- Horgász Egyesület
- Misericordias Énekkar és Zenekar
- Őszirózsa Nyugdíjas Klub
- Páter Szergeusz Alapítvány
- Pokker János Alapítvány
- Vöröskereszt

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nincs roma nemzetiségi önkormányzat a településen.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Adósságcsapda- pénzgazdálkodási hiányosságok	Életviteli tanácsadás saját környezetben A szociális területen együttműködő partnerek segítségével felmérni a településen a lakosság eladósodottságának mértékét, tendenciáját. Az elérhető segítő szolgáltatások számbavétele, a lakosság informálása ezek elérhetőségéről. Preventív jelleggel fejleszteni a lakosság pénzügyi kultúráját, lehetőleg egészen kis kortól kezdve.
Aluliskolázott, alacsonyabb státuszú lakosok érdekeik érvényesítése gyenge	Életvezetési tanácsok, képzésszervezés, hivatali ügyintézés segítése
Szakosított egészségügyi szűrővizsgálatok helyben nem elérhetőek. Testi, lelki egészség megőrzéséhez szükséges információk, szűrővizsgálatok száma kevés.	Előadások programok, szűrővizsgálatok, felvilágosító kampányok szervezése, szemléletformálás
Orvosi rendelő korszerűtlen	Orvosi rendelő korszerűsítése, gyermekorvosi rendelő kialakítása
A gyermeküket egyedül nevelő szülőkről nincs adat. A fenti helyzetet mind anyagilag, mind fizikailag és lelkileg is rendkívül nehéz. Kedvezőtlen helyzetben az elszegényedés felé sodorhatja a családot.	Az egyszülős családok számának és helyzetének felmérése a településen
Önkormányzati bérlakásállomány műszakilag elavult	Bérlakások korszerűsítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	641	659	1300	49,31%	50,69%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			32	2,46%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	91	109	200	7,00%	8,38%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	20	14	34	1,54%	1,08%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

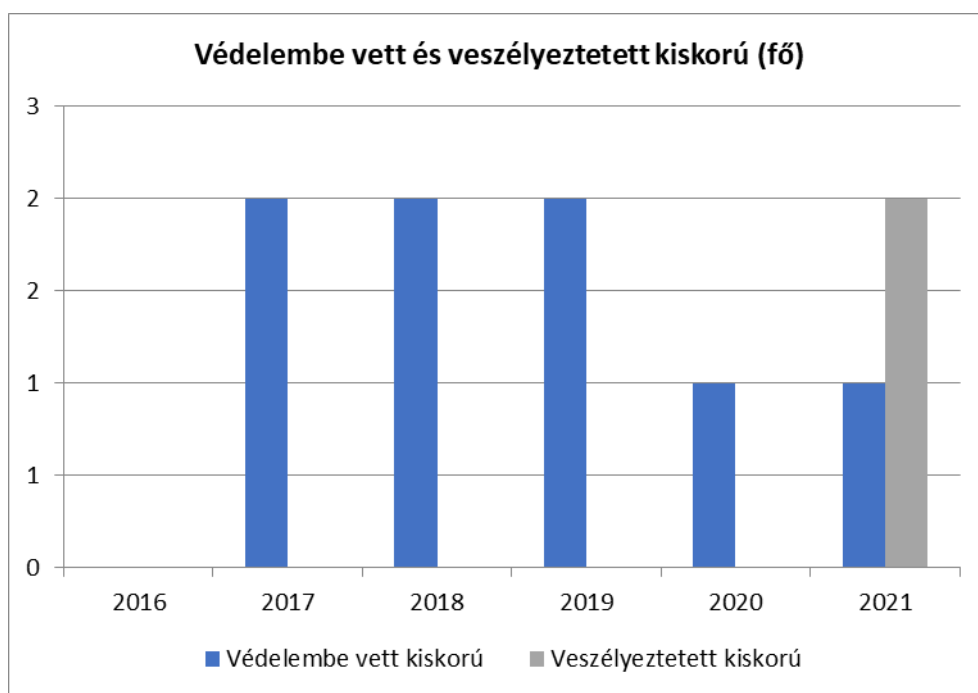
- A) VESZÉLYEZTETETT ÉS VÉDELEMBE VETT, HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, ILLETVE HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK, VALAMINT FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ GYERMEKEK JELLEMZŐI, EGÉSZSÉGÜGYI, SZOCIÁLIS, LAKHATÁSI HELYZETE;

Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a járási gyámhivatal intézkedik a gyermek védelembe vétele ügyében.

A gyámhivatal a jogszabályban meghatározott szervek, személyek jelzése, kezdeményezése, javaslata alapján köteles a védelembe vétel iránti eljárást hivatalból lefolytatni.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	0	n.a.
2017	2	n.a.
2018	2	n.a.
2019	2	0
2020	1	0
2021	1	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Védelembe vett, illetve veszélyeztetett kiskorú gyermek 2017 -2021 között településünkön 1, illetve 2 fő volt. A gyermekjóléti szolgálat beszámolója szerint a veszélyeztettség oka drogfogyasztás, illetve elhanyagolás, igazolatlan iskolai hiányzás volt.

B) RENDSZERES GYERMEKVÉDELMI KEDVEZMÉNYBEN RÉSZESÜLŐK

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a szociális vetítési alaphoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája:

- ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés
- pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll)
- a törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

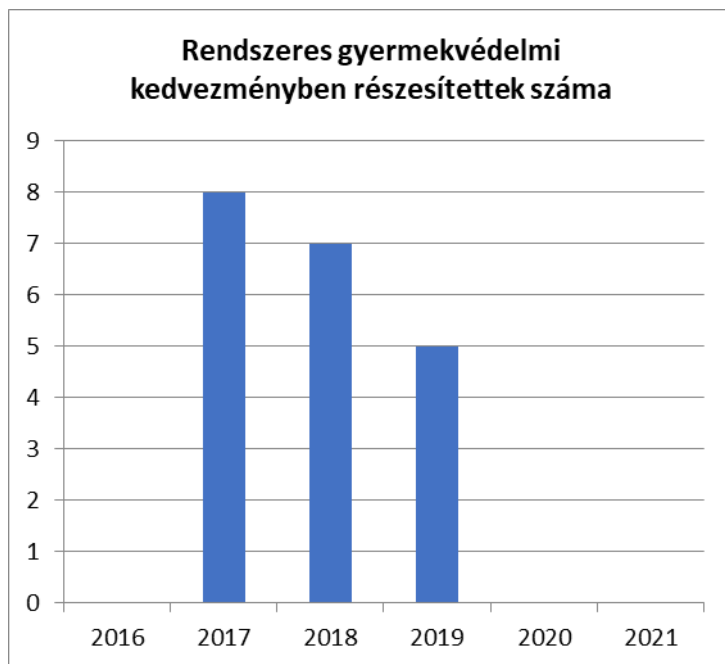
A kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjaul rendelt, a gyermek tartására köteles hozzátartozó jogosult, aki az alábbi támogatások valamelyikében részesül:

- nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balett művészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, időskorúak járadékában vagy
- olyan ellátásban, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

Minden rászoruló család hozzájut a támogatáshoz, az elmúlt években kérelem nem volt.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	8
2018	7
2019	5
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

C) A GYERMEK JOGÁN JÁRÓ HELYI JUTTATÁSOKBAN RÉSZESÜLŐK HELYZETE;

Iskolakezdési támogatás: Helyi rendelet alapján az önkormányzat – kérelemre, jövedelemre tekintet nélkül – a fertőszéplaki lakcímmel rendelkező, és életvitelszerűen Fertőszéplakon élő, a fertőszéplaki Széchényi Ferenc Általános iskola 1-8 évfolyamán tanulmányokat folytató tanulók részére 10.000 Ft iskolakezdési támogatást biztosít.

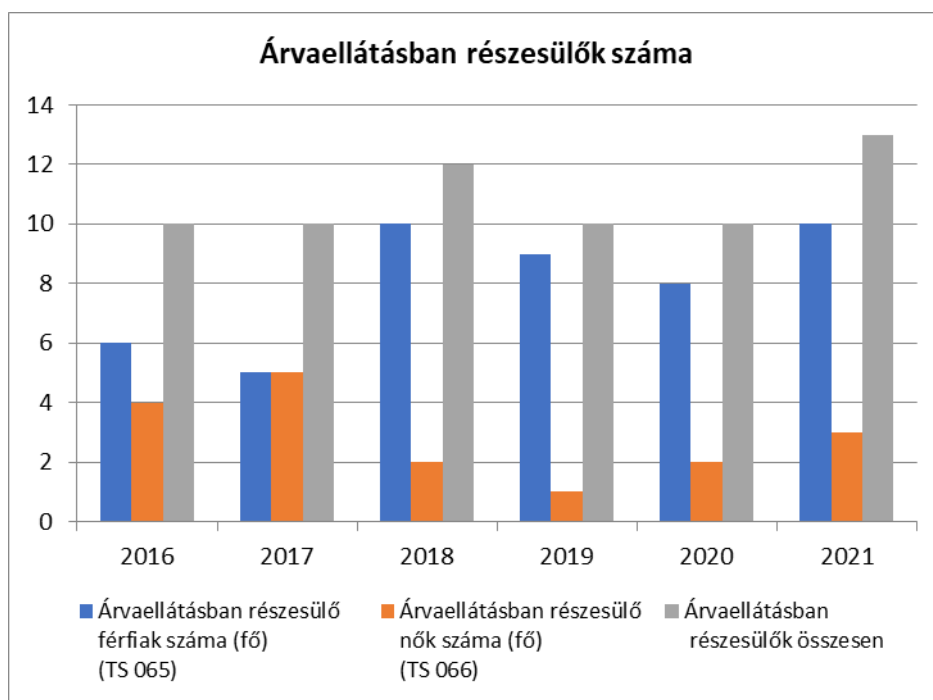
Az önkormányzat – kérelemre, jövedelemre tekintet nélkül – a fertőszéplaki lakcímmel rendelkező, és életvitelszerűen Fertőszéplakon élő, középfokú oktatási intézmény nappali tagozatán 9. évfolyamtól tanulmányokat folytató tanuló részére a tanulmányok folytatásával járó anyagi terhek enyhítése érdekében 10.000 Ft iskolakezdési támogatást biztosít.

Az önkormányzat – kérelemre, jövedelemre tekintet nélkül – a fertőszéplaki lakcímmel rendelkező, és életvitelszerűen Fertőszéplakon élő, felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató hallgató részére a tanulmányok folytatásával járó anyagi terhek enyhítése érdekében 20.000 Ft iskolakezdési támogatást biztosít.

Karácsonyi támogatás: Az önkormányzat a fertőszéplaki lakcímmel rendelkező, és életvitelszerűen Fertőszéplakon élő, az általános iskola 8. évfolyamának elvégzéséig, vagy ennek megfelelő nappali képzésben részt vevő gyermekekre tekintettel a gyermekek törvényes képviselője részére hivatalból 10.000 Ft összegű karácsonyi támogatást biztosít.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	6	4	10
2017	5	5	10
2018	10	2	12
2019	9	1	10
2020	8	2	10
2021	10	3	13

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

D) INGYENES VAGY KEDVEZMÉNYES ISKOLAI ÉTKEZTETÉSBEN RÉSZESÜLŐK JELLEMZŐI

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

E) MAGYAR ÁLLAMPOLGÁRSÁGGAL NEM RENDELKEZŐ GYERMEKEK HELYZETE

Fertőszéplakon 1 fő nem magyar állampolgár gyermek él, azonban ő EU tagállam állampolgára, így a szabad mozgás jogával élve legálisan tartózkodik településünkön.

F) ÁLLAMPOLGÁRSÁGGAL RENDELKEZŐ, ILLETVE MAGYAR ÁLLAMPOLGÁRSÁGGAL NEM RENDELKEZŐ KÜLFÖLDRŐL VISSZATÉRT, HÁTRÁNYOS HELYZETŰ CSALÁDBAN ÉLŐ GYERMEKEK JELLEMZŐI.

Nem releváns, nincs tudomásunk ilyen gyermekről.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

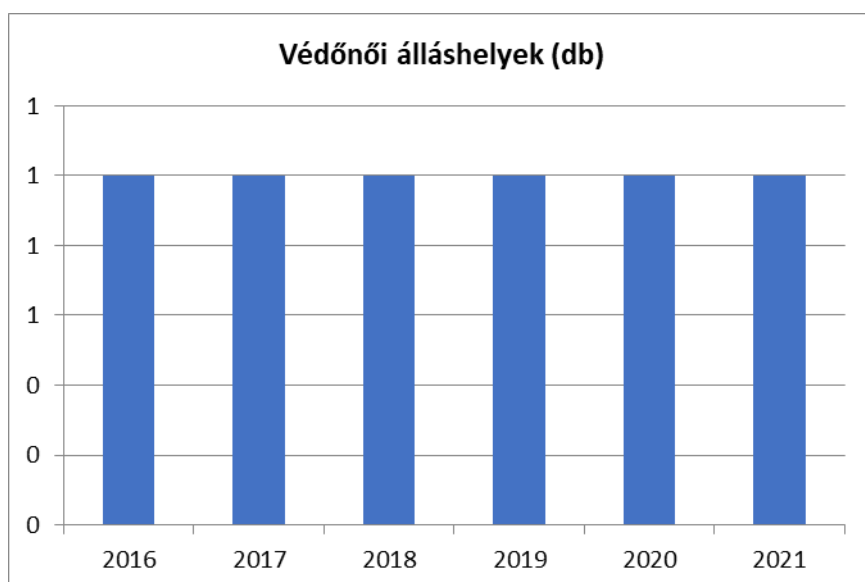
Nincs a településen szegregált lakókörnyezet.

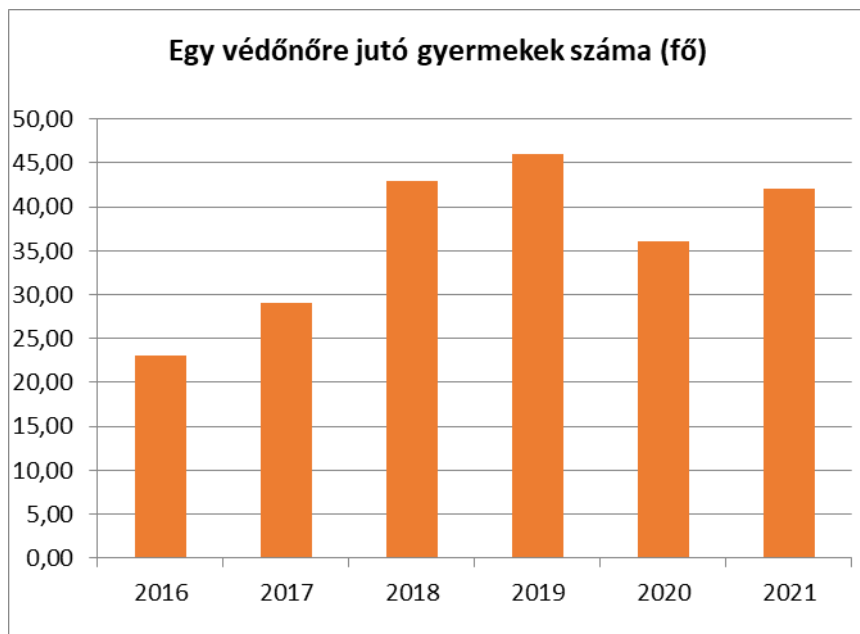
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A) VÉDŐNŐI ELLÁTÁS JELLEMZŐI (PL. A VÉDŐNŐ ÁLTAL ELLÁTOTT TELEPÜLÉSEK SZÁMA, EGY VÉDŐNŐRE JUTOTT ELLÁTOTT, BETÖLTETLEN STÁTUSZOK)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	23	23,00
2017	1	29	29,00
2018	1	43	43,00
2019	1	46	46,00
2020	1	36	36,00
2021	1	42	42,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnői ellátást körzeti rendszerben, Fertőszéplak, Sarród, Fertőd települések együttműködésével oldja meg a település. Az 1 védőnőre jutó gyermekek száma nem haladja meg a 250 főt.

B) GYERMEKORVOSI ELLÁTÁS JELLEMZŐI (PL. HÁZI GYERMEKORVOSHOZ, GYERMEK SZAKORVOSI ELLÁTÁSHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS, BETÖLTETLEN HÁZI GYERMEKORVOSI PRAXISOK SZÁMA)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

2023. május 1-től kezdte meg működését a Hegykő-Fertőhomok-Fertőszéplak-Hidegség gyermekorvosi körzet. Rendelő egyelőre Hegykőn működik, de célunk, hogy az ellátás színvonalának emelése érdekében Fertőszéplakon is létesüljön gyermekorvosi rendelő. A körzet működéséről egyelőre konkrét adatokkal nem rendelkezünk. 2023. május 1-ig a felnőtt háziorvos látta el a gyermekeket is.

C) 0–7 ÉVES KORÚAK SPECIÁLIS (EGÉSZSÉGÜGYI-SZOCIÁLIS-OKTATÁSI) ELLÁTÁSI IGÉNYEIRE (PL. KORAI FEJLESZTÉSRE, REHABILITÁCIÓRA) VONATKOZÓ ADATOK

A település oktatási-nevelési intézményeiben fejlesztőpedagógus és logopédus foglalkozik az arra rászoruló gyermekekkel. Nevelési Tanácsadó, gyógypedagógiai, korai fejlesztő illetve rehabilitációs ellátás pedig Sopronban érhető el.

D) GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSOK, BIZTOS KEZDET GYEREKHÁZ, TANODA, GYERMEKSZEGÉNYSÉGET CSÖKKENTŐ SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások

1. a gyermekjóléti szolgáltatás,
2. a gyermekek napközbeni ellátása,
3. a gyermekek átmeneti gondozása. [Gyv. 15. § (2)]

Gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás alapvető célja, hogy mentális segítséget nyújtson az arra rászoruló családoknak. A szolgáltatást a Fertőd Mikro-térségi Szociális Intézményi Társulás látja el. A szolgálat 2022. évben összesen 2 fertőszéplaki gyermeket gondozott alapellátásban, a gyermekek magatartási problémáival, illetve egy család esetén a szülők helyzetével összefüggésben.

Gyermekek napközbeni ellátása

A Gyvt-ben szabályozott ellátási formák közül az önkormányzat a gyermekek napközbeni ellátását bölcsődei ellátás, óvodai nevelés és iskolai oktatás keretében biztosítja. Megteremtette annak a lehetőségét, hogy azoknak a szülőknek, akik munkahelyi vagy egyéb elfoglaltságuk miatt, gyerekük napközbeni ellátását nem tudják vállalni, felügyelet mellett legyenek gyermekeik. Az óvodában a 3-6 éves gyerekek nevelését biztosítjuk, iskolában pedig egy napközis csoport valamint egy tanulószobai csoport szervezésével gondoskodunk ennek a feladatnak megoldásáról. 2010. szeptemberétől a 2,5 évet betöltött gyerekek is felvehetőek az óvodákba – azonban az óvoda telítettsége miatt erre nem nagyon kerül sor.

Sikeres pályázatnak köszönhetően Fertőszéplakon felépítésre került egy régóta várt minibölcsőde, mely 2022 évtől összesen 8 kisgyermeknek a napközbeni ellátását tudja biztosítani.

A napközbeni ellátás keretében étkezést biztosítunk a gyerekeknek. A Gyvt alanyi jogon a három vagy több gyermekes családokban élők esetén a térítési díj megfizetéséhez 50%-os kedvezményt biztosít. Azok az óvodás gyerekek, akikre tekintettel rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapítunk meg, ingyenesen étkeznek.

Gyermekek átmeneti gondozása

Az önkormányzatok részére a Gyvt. legutoljára ennek a formának az ellátási kötelezettségét írja elő, melyet 2000-től biztosítunk, azonban igény nem volt rá. A családok maguk között oldják meg a gyermekek átmeneti elhelyezését, és nem szívesen kérnek „idegentől” – még ha az szakember is – segítséget.

E) GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSAI, BÖLCSŐDEI ELLÁTÁS

A településen 2022 szeptember 1-től indult el a mini bölcsődei ellátás. A szolgáltatás kezdetektől fogva teljes létszámmal, 100%-os kihasználtsággal működik. Az ellátást többnyire fertőzéplakiak veszik igénybe. Az üres helyek maximális kihasználtsága érdekében 1 sarródi gyermek ellátását biztosítottuk az intézményben.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0

2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

F) GYERMEKVÉDELEM

A Gyvt. 1997. évi hatályba lépésével a jogalkotó elsődleges célja volt, a gyermekek védelme a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermekek helyettesítő védelmét biztosítsa. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A fenti alapelvek figyelembe vételével határozza meg a jogszabály a települési önkormányzatok feladatait. A település a gyermekvédelem területén fontosnak tartja a megfelelően működő, aktív jelzőrendszert. Ennek tagjai az önkormányzat, a védőnői és háziorvosi szolgálat, az oktatási és nevelési intézmények, a bűnmegelőzési szervek. A jelzőrendszer tevékenységét éves többszöri tanácskozás keretében értékelik.

Fertőszéplak Önkormányzata a törvényben foglalt kötelezettségeinek maradéktalanul eleget téve biztosítja az ellátó rendszer működtetését.

G) KRÍZISHELYZETBEN IGÉNYBE VEHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások legközelebb Sopronban érhetők el. Az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival való szakmai együttműködés a krízishelyzetek megoldásának egyik elengedhetetlen feltétele.

H) EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI, SPORT-, SZABADIDŐS ÉS SZÜNIDŐS PROGRAMOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS

Az oktatási-nevelési intézmények programjaiban kiemelt jelentőségű a gyermekek egészségfejlesztési ismereteinek bővítése, jó gyakorlatok kialakítása. Ezen tevékenységekben együttműködnek a település egészségügyi szolgáltatói, mint orvos, fogorvos, védőnő, akik meghatározott rendszerességgel látogatják az intézményeket.

A sport és szabadidős programok biztosításában aktív szerepet vállal az önkormányzat által működtetett Művelődési Ház, a Fertőd Mikro-térsegi Szociális Szolgáltató Központ Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, a sport, kulturális, vallási és egyéb témájú egyesületek.

I) GYERMEKÉTKEZTETÉS (INTÉZMÉNYI, HÉTVEGI, SZÜNIDEI)

A napközbeni ellátás keretében étkezést biztosítunk a gyerekeknek. A Gyvt alanyi jogon a három vagy több gyermekes családokban élők esetén a térítési díj megfizetéséhez 50%-os kedvezményt biztosít.

Azok az óvodás gyerekek, akikre tekintettel rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapítunk meg, ingyenesen étkeznek.

2022. évben 50 %-os kedvezményben az iskolában 47 fő gyermek részesült.
2022 évben ingyenesen az óvodában 29 gyermek étkezett.

Hétvégén és szünidei gyermekétkeztetésre ez idáig igény nem merült fel.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 46. §. (5) bekezdése értelmében az elsőtől a nyolcadik évfolyamig, továbbá a nemzetiségi nevelés-oktatásban és a gyógypedagógiai nevelés-oktatásban az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.

A nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény 4. §. (2) bekezdése értelmében az (1) bekezdés a) pontjában az Nkt. szerinti felmenő rendszerben bevezetésre kerülő ingyenes iskolai tankönyvellátással nem érintett iskolai évfolyamokon, továbbá az (1) bekezdés b) pontja tekintetében az iskolai tankönyvrendelésnek biztosítania kell, hogy - az iskolától történő tankönyvkölcsönzés, napköziben, tanulószobában elhelyezett tankönyvek igénybevétele, használt tankönyvek biztosítása, illetve tankönyvek megvásárlásához nyújtott pénzügyi támogatás útján - a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő minden olyan tanuló részére, aki

a) tartósan beteg,

b) a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,

c) három vagy több kiskorú, illetve eltartott gyermeket nevelő családban él,

d) nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult,

e) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

f) a gyermekvédelmi gondoskodás keretében nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesül a tankönyvek ingyenesen álljanak rendelkezésre.

J) ELTÉRŐ KULTÚRÁJÚ, VAGY A HÁTRÁNYOS ÉS NEM HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKCSOPORTOK KÖZÖTTI PROGRAMOK

Az önkormányzat által szervezett gyermekprogramok minden gyermek számára nyitva állnak. Különösen sikeresek a nyári táborok, ahol a gyerekek egy hétig tartalmas programokkal tölthetik az idejüket.

K) HÁTRÁNYOS MEGKÜLÖNBÖZTETÉS, AZ EGYENLŐ BÁNÁSMÓD KÖVETELMÉNYÉNEK MEGSÉRTÉSE A SZOLGÁLTATÁSOK NYÚJTÁSAKOR;

Nem történt hátrányos megkülönböztetés. A település szociális, illetve gyermekjóléti szolgáltatások nyújtásakor az egyenlő bánásmód alapelveit követik. Ugyanezen elv alapján működik az Óvoda is.

L) ELŐNYBEN RÉSZESÍTÉS, HÁTRÁNYKOMPENZÁLÓ JUTTATÁSOK, SZOLGÁLTATÁSOK AZ ELLÁTÓRENDSZEREK KERETEIN BELÜL.

– Bursa Hungarica tanulmányi ösztöndíj program:

Fertőszéplak Község Önkormányzata az Emberi Erőforrások Minisztériumával együttműködve minden évben kiírja a BURSA HUNGARICA Felsőoktatási Önkormányzati ÖSZTÖNDÍJPÁLYÁZATOT a jelenleg felsőoktatási tanulmányokat folytató vagy kezdeni kívánó fiatalok számára. A pályázat feltétele, hogy fertőszéplaki lakóhellyel rendelkezzenek, melléklete a jövedelemigazolás, a pályázóval egy háztartásban élők egy főre jutó havi nettó jövedelméről, valamint a szociális rászorultságot igazoló okirat.

- a települési támogatások rendszere:

Fertőszéplak Községi Önkormányzat Képviselő-testületének a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 4/2021 (VI. 14.) önkormányzati rendeletének célja az Szt.-ben kapott felhatalmazás alapján a helyi támogatási formák meghatározása, melyek a következők:

Pénzbeli támogatás

a) pénzbeli és természetbeli ellátások:

- általános települési támogatás
- vis major települési támogatás
- települési temetési támogatás

b) személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások:

- családsegítés
- szociális étkezés
- házi segítségnyújtás

A gyermekvédelem helyi rendszerét az önkormányzat a 5/2021. (VI. 14.) önkormányzati rendeletében a következők szerint határozta meg:

a) pénzbeli ellátások:

- aa) iskolakezdési támogatás
- ab) a nem kötelező oktatás támogatása
- ac) bejáró tanulók támogatása
- ad) gyermekek karácsonyi ajándékozása

b) személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások:

- ba) gyermekjóléti szolgáltatás
- bb) gyermekek napközbeni ellátása.

c) természetbeli ellátások

- ca) gyermekétkeztetés
- cb) szünidei gyermekétkeztetés

- a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat által nyújtott ellátások.

A szolgálat az 1997. évi gyermekvédelmi törvényben meghatározott feladatain túl élelmiszer és ruhaosztást tart az arra rászorulóknak. A település által szervezett rendezvényeken kézműves foglalkozásokat biztosít a gyermekek részére. Működteti a Baba-mama klubot, pszichológiai és jogi tanácsadást tart, valamint nyári táborozási lehetőséget biztosít a kisiskolások számára

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- A) A HÁTRÁNYOS, ILLETVE HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, VALAMINT SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ ÉS BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ GYERMEKEK/TANULÓK ÓVODAI, ISKOLAI ELLÁTÁSA, A KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNYBE ÉS MÁS TELEPÜLÉSEN TALÁLHATÓ FEJLESZTŐ PROGRAMOKRA VALÓ ELJUTÁS MÓDJA, LEHETŐSÉGEI

A Gyvt 67/A §. értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a. a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b. a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c. a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A jogszabály (2) bekezdése értelmében kerül megállapításra a halmozottan hátrányos helyzet:

- A. az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- B. a nevelésbe vett gyermek,
- C. az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A (3) bekezdés értelmében a gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

A (4) bekezdés szerint a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

A köznevelési törvény szerint sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	57	0	0,00
2017	55	0	0,00
2018	56	0	0,00
2019	51	0	0,00
2020	56	0	0,00
2021	52	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	1	0,64
2017	n.a.	0	0,00
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A táblázatokból megállapítható, hogy a települési iskolában 2016 év óta nem volt megállapított hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

B) A KÖZNEVELÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ KIEGÉSZÍTŐ SZOLGÁLTATÁSOK (PL. ISKOLÁRA/ÓVODÁRA JUTÓ GYÓGYPEDAGÓGUSOK, ISKOLAPSZICHOLOGUSOK SZÁMA STB.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	2	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	7	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	95	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	4	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	fél 7	fél 5
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	4-5 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	9	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	9	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Dajka/gondozónő	4	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

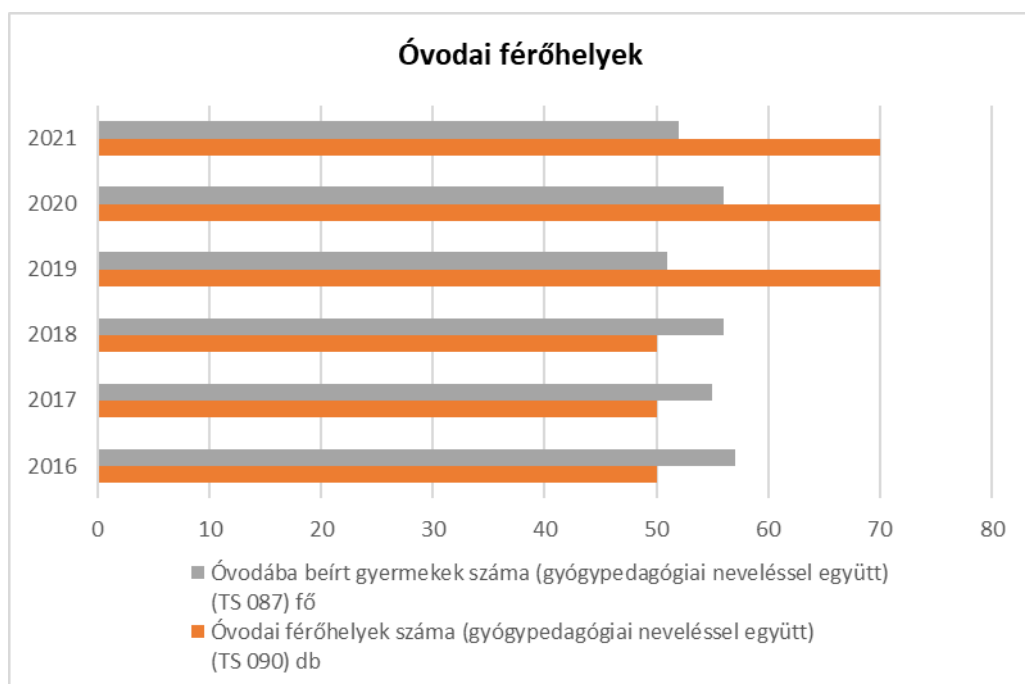
A fenti táblázat a Margaréta Óvoda és Mini Bölcsőde fertőszéplaki központi és sarródi telephelyének összesített adatait tartalmazza. Fontos hangsúlyozni, hogy a 9 fő óvodapedagógusból egy fő csak fél

állásban foglalkoztatott munkavállaló, illetve a gyógypedagógus az óvodapedagógusi létszámban is szerepel, csak erre a pozícióra külön státusz nincs az intézményen belül. A kisegítő személyzet létszáma pedig a pedagógiai asszisztenst jelöli.

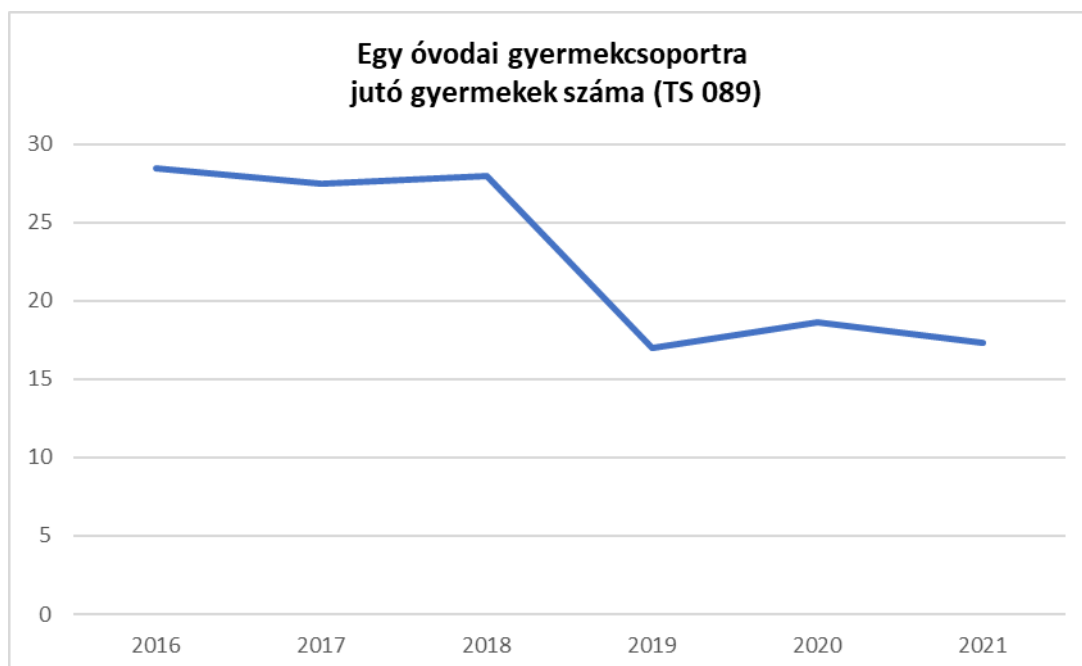
4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	2	50	1	57	0	0	29
2017	n.a.	2	50	1	55	0	0	28
2018	n.a.	2	50	1	56	0	0	28
2019	n.a.	3	70	1	51	0	0	17
2020	n.a.	3	70	1	56	0	0	19
2021	n.a.	3	70	1	52	0	0	17

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

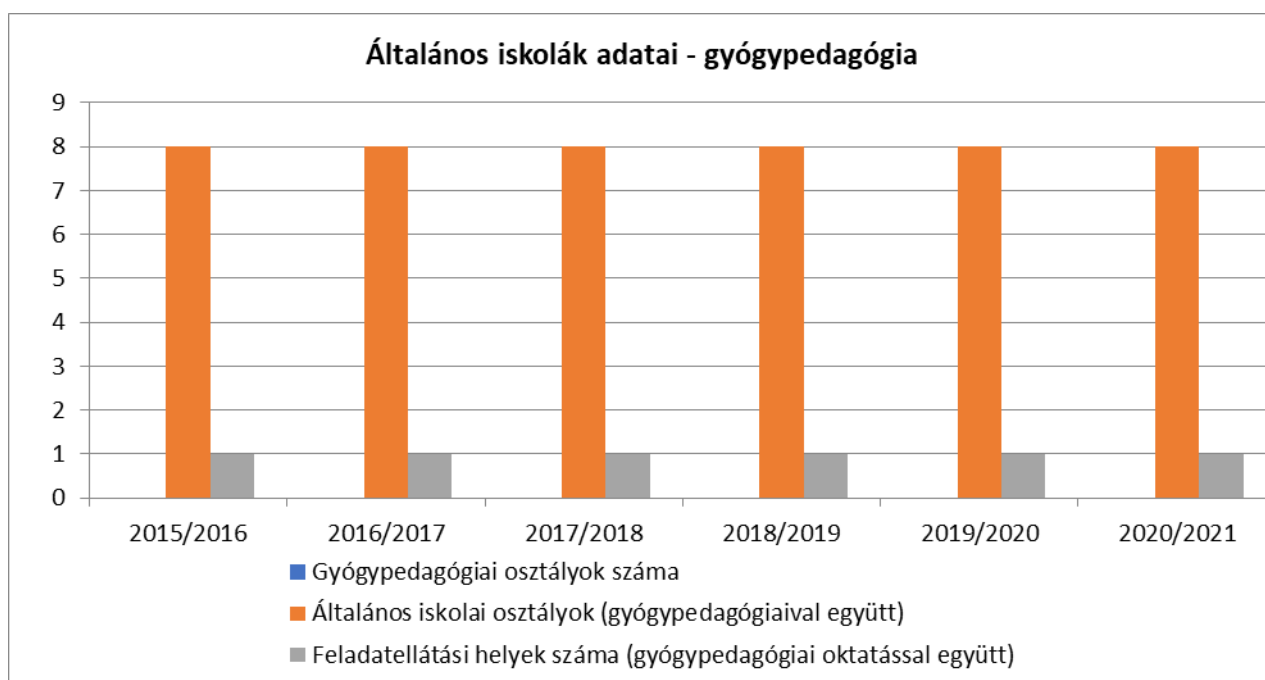
Az intézmény 2019-es, egy csoporttal történő bővítése megoldotta a korábban jele lévő túlszűfolt csoportok és a kevés óvónőből adódó problémákat. Jelenleg a legfontosabb feladatunk a meglévő intézményben folyó nevelés színvonalának szinten tartása, az ehhez szükséges eszközök biztosítása, fejlesztése.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	8	1	19,50	43,59
2017	0	8	1	19,75	44,30
2018	0	8	1	21,13	44,97
2019	0	8	1	23,13	46,49
2020	0	8	1	22,38	46,93
2021	0	8	1	23,00	44,57

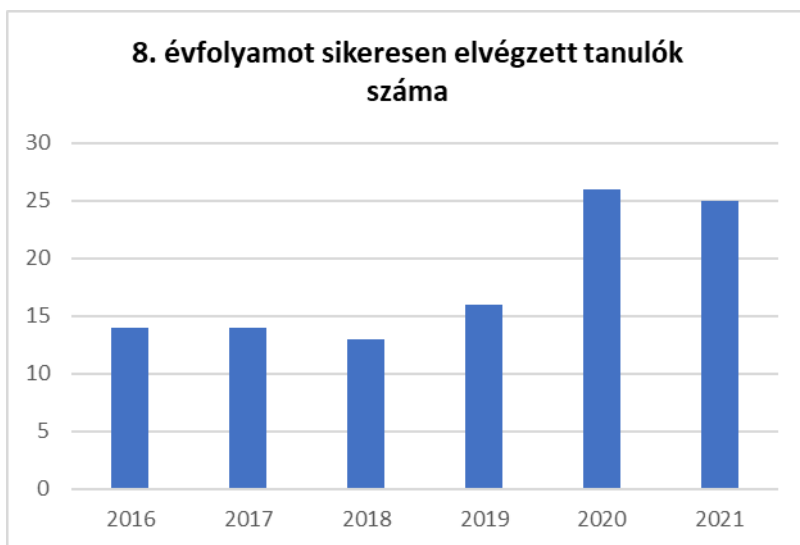
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Gyógypedagógiai csoport, illetve osztály intézményeinkben nem működik, mivel az érintett gyermekek száma ezt nem teszi szükségessé. Intézményeinkben a speciális fejlesztési szolgáltatásokra rászoruló gyermekek számára elérhető a logopédiai, gyógypedagógiai illetve fejlesztőpedagógiai szolgáltatás. Amennyiben az adott gyermek fogyatékosága nem teszi lehetővé az egészséges társai körében való integrálást, úgy speciális oktatási –nevelési intézmények legközelebb Sopronban találhatóak.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejeők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	14
2017	14
2018	13
2019	16
2020	26
2021	25

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Iskolapszichológus nincs az intézményben.

- C) HÁTRÁNYOS MEGKÜLÖNBÖZTETÉS ÉS JOGELLENES ELKÜLÖNÍTÉS AZ OKTATÁS, KÉPZÉS TERÜLETÉN, AZ INTÉZMÉNYEK KÖZÖTT ÉS AZ EGYES INTÉZMÉNYEKEN BELÜLI SZEGREGÁCIÓS JELENSÉGEK;

Hátrányos megkülönböztetés, jogellenes elkülönítésről nincs információnk.

D) AZ INTÉZMÉNYEK KÖZÖTT A TANULÓK ISKOLAI EREDMÉNYESSÉGÉBEN, AZ OKTATÁS HATÉKONYSÁGÁBAN MUTATKOZÓ ELTÉRÉSEK;

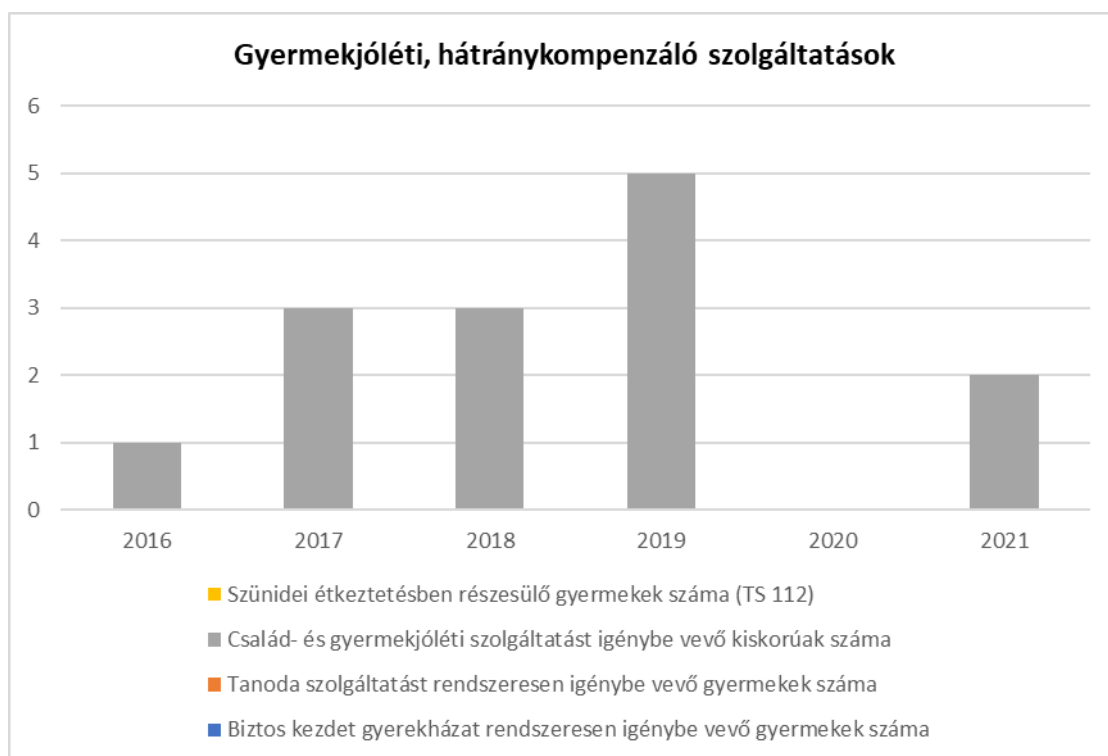
Nem releváns, tekintettel arra, hogy a településen egy iskola működik.

E) ELŐNYBEN RÉSZESÍTÉS, HÁTRÁNYKOMPENZÁLÓ JUTTATÁSOK, SZOLGÁLTATÁSOK.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás alapvető célja – mint az a helyi rendeletről is kitűnik – azoknak a családoknak segíteni, akik létfenntartási gondokkal küzdenek, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerültek. Ezen felül a bejáró tanulóknak utazási hozzájárulást biztosítunk. Iskolakezdési támogatás, Karácsonyi támogatás és Bursa Hungarica Ösztöndíj igénylésére is van lehetőség.

4.4.6. számú táblázat – Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részeseülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	1	0
2017	n.a.	n.a.	3	0
2018	n.a.	n.a.	3	0
2019	n.a.	n.a.	5	0
2020	n.a.	n.a.	0	0
2021	n.a.	n.a.	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	Óvodától a középiskoláig egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése
Szabadidő hasznosítása – szabadidős alternatívák a gyermekek részére	Strukturált rekreációs, szabadidő-eltöltési lehetőség a fiatalok számára, ifjúsági közösségépítés
A gyermekek és fiatalok egészséges fejlődésére leselkedő veszélyek az interneten, káros hatások	A gyerekek felkészítése a világháló veszélyeire
Fiatalok nem maradnak a településen, az iskola elvégzését követően nem költöznek vissza	Ifjúságot megtartó, helyben maradási ösztönző tevékenység folytatása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

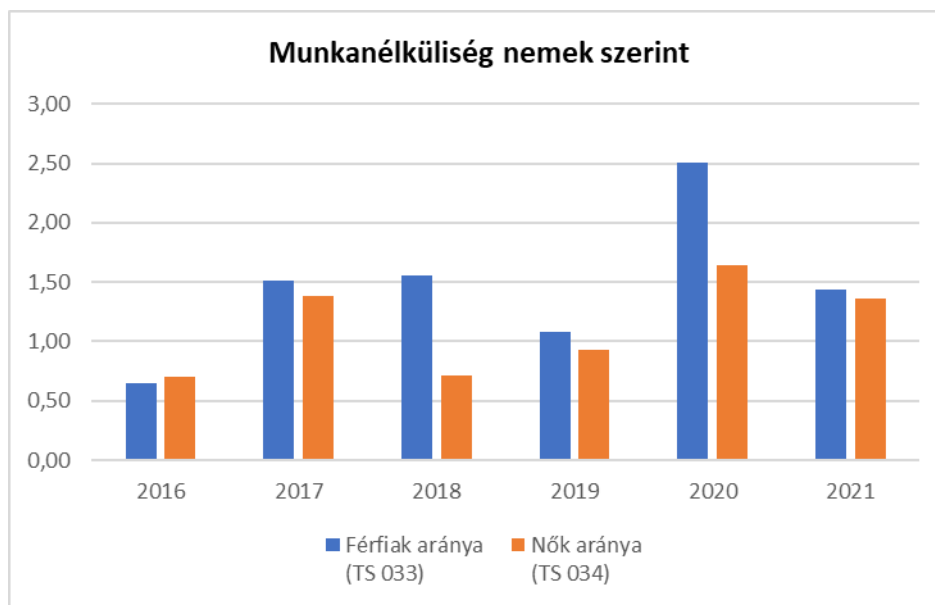
Az alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

A) FOGLALKOZTATÁS ÉS MUNKANÉLKÜLISÉG A NŐK KÖRÉBEN

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét kell megtartani.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	0,65	0,7	0,68%
2017	1,51	1,38	1,45%
2018	1,56	0,71	1,14%
2019	1,08	0,93	1,01%
2020	2,51	1,64	2,08%
2021	1,44	1,36	1,40%

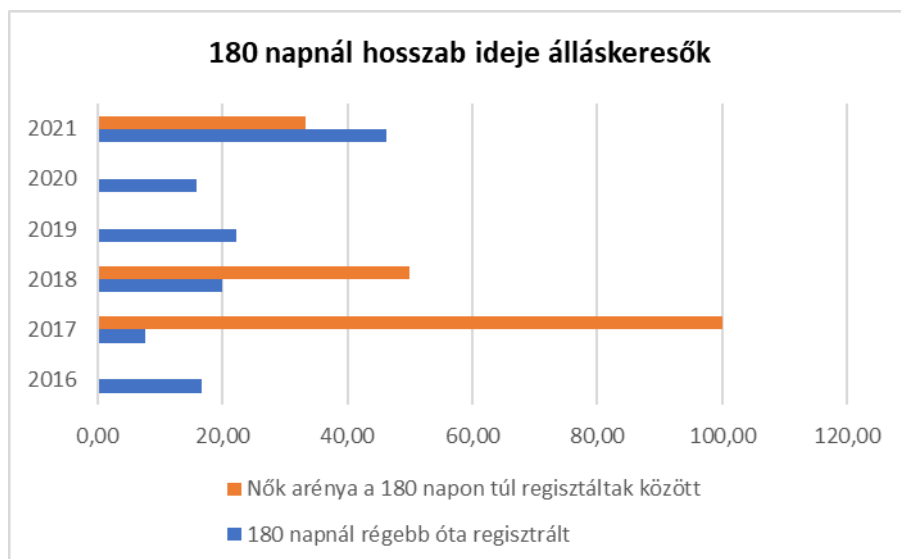
Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból jól látható, hogy a munkanélküliség tekintetében településünkön a nők aránya nem magasabb.

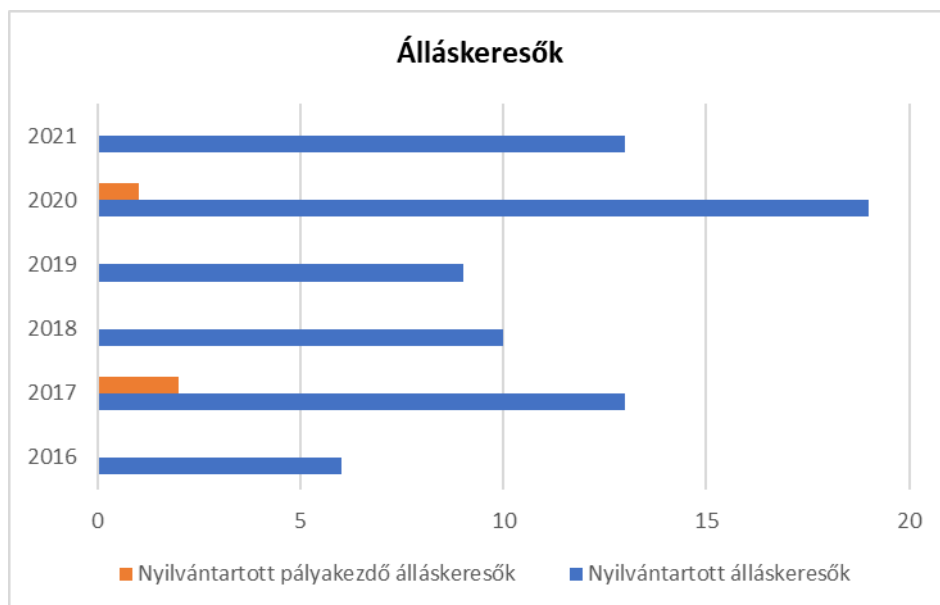
5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2016	16,67	0
2017	7,69	100
2018	20	50
2019	22,22	0
2020	15,79	0
2021	46,15	33,33

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	6	0
2017	13	2
2018	10	0
2019	9	0
2020	19	1
2021	13	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

B) NŐK RÉSZVÉTELE FOGLALKOZTATÁST SEGÍTŐ ÉS KÉPZÉSI PROGRAMOKBAN

A településen foglalkoztatást segítő és képzési programok nincsenek. A Győr-Ménfőcsanak Vármegyei Kormányhivatal Soproni Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának koordinálása alatt bértámogatási pályázatok, és képzések futnak, mely az álláskereső munkaerőpiaci integrációját hivatott elősegíteni, melyhez az állást kereső nők egyenlő esélyekkel jutnak hozzá.

C) ALACSONY ISKOLAI VÉGZETTSÉGŰ NŐK ELHELYEZKEDÉSI LEHETŐSÉGEI

Alacsony iskolai végzettségűek nemenkénti bontásáról nincs információ, de sem a munkanélküliek, sem azon belül az alacsony iskolai végzettségűek arány nem jelentős a településen. Ausztriai mezőgazdasági és háztartási, valamint a térség legnagyobb foglalkoztatójánál a Velux Magyarország kft.-nél található betanított munkalehetőségek az alacsony iskolai végzettségűek számára is nyújtanak álláslehetőséget

D) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők hátrányos megkülönböztetéséről a foglalkoztatás területén nincs információ.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Magyarországon jelenleg még mindig nagy gondot okoz a családok életében a munkahely és a család közötti optimális viszonyrendszer kialakítása, a gyermeknevelés után a munkaerőpiacra való visszatérés, a munkahelyi és az otthoni feladatok együttes ellátása, illetve az ezek által okozott feszültségek és problémák kezelése. A családon belüli feladatmegosztás miatt jellemzően inkább a nők küzdenek a gyermekneveléssel, idős-ellátással kapcsolatos problémákkal, hiányosságokkal. Hiszen

mindenki számára a legfontosabb a család és a munkája, de a mindennapi életben sokszor nehézségekbe ütközhet összeegyeztetni a kettőt.

Az atipikus foglalkoztatási formák alkalmazása megoldást jelenthetne a nőket sújtó „kettős” teher problémájára, valamint alkalmazásával bővíthet a foglalkoztatás és a gazdaság is. A rugalmas egyedi feltételek (pl.: részmunkaidős foglalkoztatás, otthoni-vagy távmunka, rugalmas munkaidő biztosítása stb.) segítség lehet a nőknek, mind a családi, mind a munkahelyi karrierjük építésében. Az Európai Unió átlaghoz képest Magyarországon kevés a részmunkaidős foglalkoztatás.

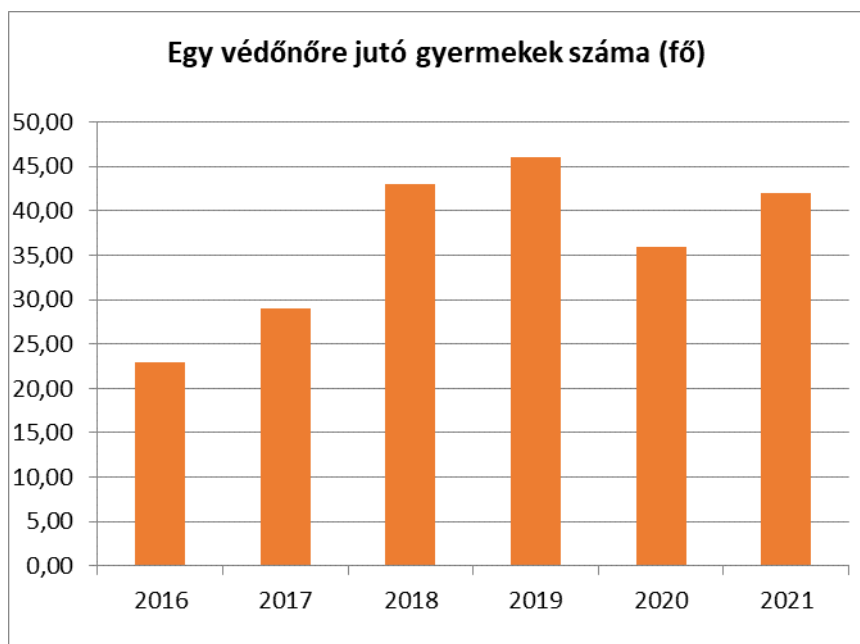
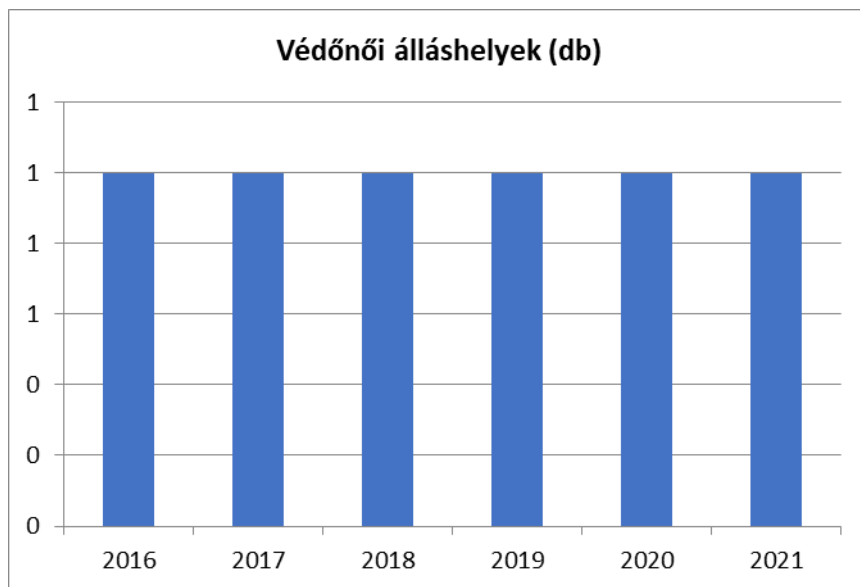
Fontos lenne olyan pályázati lehetőségek felkutatása, melyek helyben tennék lehetővé, hogy erősítsék a gyermekvállalás és a munkavállalás összeegyeztetésére szolgáló megoldásokat. A szülés utáni munkaerő-piaci re-integráció megvalósítását, az önfoglalkoztatást elősegítő, valamint speciális képzések és nem utolsósorban az alternatív foglalkoztatási formák mind szélesebb körű elérhetőségét.

A nők munkavállalásával kapcsolatban azok a problémák merülnek fel, amik általában a kis településeket sújtják. Fertőszéplakon 2022-től biztosított a bölcsődei ellátás, ami hozzájárul ahhoz, hogy a nők a szülés után – amennyiben ezt igénylik, vagy a családi körülményei szükségessé teszik – minél könnyebben visszatérjenek a munka világába.

A jogszabályi környezet változásai magával hozzák a változás és változtatás lehetőségét is. A későbbiekben a településeknek maguknak is biztosítani kell a bölcsődei ellátás valamely formáját. Az önkormányzat előzetes felmérései és a helyi jelzések alapján infrastruktúra hiányában önkormányzati társulás vagy feladat átadással kívánja megoldani a feladatot.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	23	23
2017	1	29	29
2018	1	43	43
2019	1	46	46
2020	1	36	36
2021	1	42	42

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0

2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából fontos a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz való hozzáférés, így ezen pontban lényeges vizsgálni a hozzáférés lehetőségeit a településen.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető – a gyermek életkorának megfelelően – különösen bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Településünkön óvoda, iskola működik. Az óvodai nyitva tartás kialakításakor figyelemmel voltunk arra, hogy segítsük az anyákat a munkaerő-piaci integrációban, így reggel 6,30 és 16,30 óra között tart óvodánk nyitva. A nyári leállás tervezésénél is figyelünk, hogy a két telephely váltott leállásával, az óvoda szinte egész nyáron el tudja látni a gyermekek felügyeletét.

Az iskolában a napközi ellátás tanév közben működik, nyári napközi igénybevételére megfelelő igény nem volt ez idáig.

Bölcsőde a településen 2022 óta működik, az óvodában 2,5 éves kortól várják a gyermekeket.

A védőnői szolgálat működik a településen, mely nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott

településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A **családon belüli erőszak** fogalma alatt azokat az eseteket értjük, amikor az egyik családtag, házastárs-élettárs vagy ex-partner kísérletet tesz vagy meg is valósít olyan magatartásokat, amelyekkel a másik fél (családtag, élettárs stb.) fölött hatalmat - testi, anyagi vagy jogi dominanciát - tud gyakorolni. Családon belüli erőszak helyett használatos a párkapcsolati erőszak és gyermekbántalmazás elnevezések is. A családon belüli erőszak körébe sorolható, ha harmadik személy erőszakot követ el a család egy tagja ellen csupán a családban betöltött szerepe miatt.

Az erőszakot tágran kell értelmezni: beletartozhat verekedés, szidalmazás, súlyos testi sértés, életveszélyes fenyegetés stb. A családon belüli erőszak fogalomkörébe tartozik a partner-partner közti, illetve az idősebb családtag bántalmazása és a gyermekbántalmazást is, beleértve az egyszülős családokat. A családon belüli erőszak elkövetőit és a bántalmazás elszenvedőit nemi és korcsoport szerinti megoszlás szerint vizsgálják.

*"A **nők elleni erőszak** bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos tett, mely testi, szexuális vagy lelki sérülést okoz vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánéletben."*

Beleértendő, de nem korlátozandó a testi, szexuális és lelki erőszakra, melyet az áldozat a családon belül szenved el, ide értve a bántalmazást, a lánygyermekkel való szexuális visszaélést, [...] a házasságon belüli nemi erőszakot[...]" (Deklaráció a Nők Elleni Erőszak Megszüntetéséről, 1993.)

A bántalmazott nők a rendőrség mellett a Fertőd Mikro-térségi Szociális Szolgáltató Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatától kérhetnek tájékoztatást, segítséget. Tájékozódhatnak arról, hogy hová fordulhatnak segítségért, hol működnek anya-gyermek otthonok, mik a felvétel feltételei.

Természetesen nem jelenthetjük ki, hogy településünkön biztosan nem történik nők elleni, illetve családon belüli erőszak, de erről kimutatás, információ nem áll rendelkezésünkre.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen anyaothton, családok átmeneti otthona nincsen, baj esetén a fertődi családsegítő szolgálathoz lehet fordulni. Gyermekek és családok átmeneti otthona legközelebb Sopronban található

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A képviselő-testület tagjai között 3 fő női képviselő van jelenleg. A településen működő intézmények vezetői mind nők, valamint a helyi közélet alapját képző civil szervezetek többségének is női vezetője, és bár kimutatás erről nem készült legalább fele arányban női tagjai vannak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincsenek olyan jellegű problémák, amelyek kizárólag a nőket érintik. A gyermekvállalás utáni munkavégzés feltételezhetően nehezített számukra, de a tapasztalatok azt mutatják, hogy a munkahelyek figyelembe veszik a nők, fiatal anyák sajátos helyzetét. Az önkormányzat a gyermekek napközbeni ellátásának mind szélesebb körű megszervezésével igyekszik segíteni őket.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

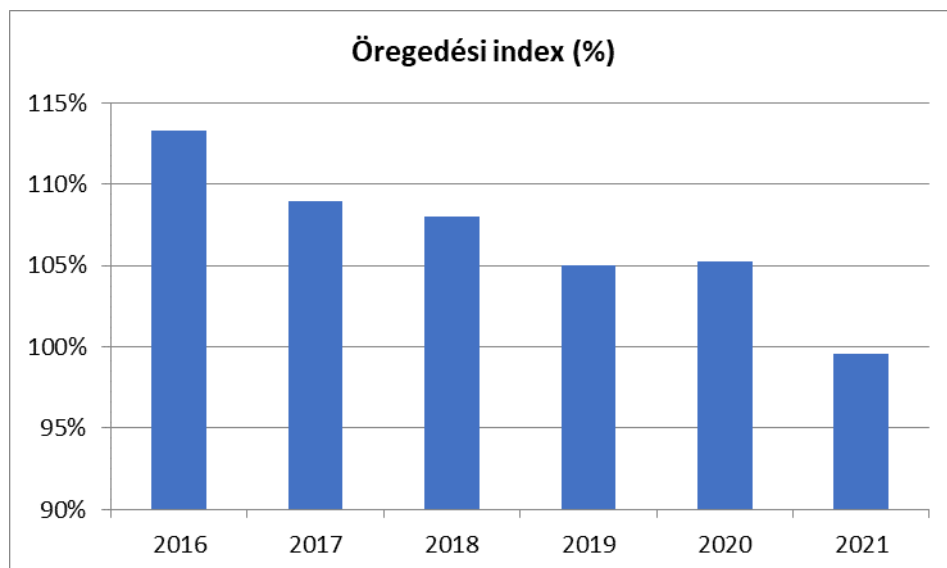
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Prevenció a nők körében. Szakosított egészségügyi szűrővizsgálatok helyben nem elérhetőek. Testi, lelki egészség megőrzéséhez szükséges információk, szűrővizsgálatok száma kevés.	Egészségügyi, jogi és szociális szolgáltatásokról szóló tájékoztató előadások a nők körében, figyelemfelkeltés, megelőzés. Szűrővizsgálatok, felvilágosító kampányok szervezése.
Orvosi rendelő korszerűtlen	Orvosi rendelő korszerűsítése, gyermekorvosi rendelő kialakítása
Saját statisztikai adatunk nincsen, az országos statisztikai adatok alapján feltételezhető, hogy településünkön is élnek olyan nők, akik a családon belüli erőszak áldozatai.	A családon belüli erőszakot elszenvető nők számára információt elhelyezni forgalmas intézményeinkben a segítség igénybevételének lehetőségeiről.
Magas a gyermekét egyedül nevelő nők esetében az elszegényesedés kockázata. Adósságcsapda-pénzgazdálkodási hiányosságok	Életviteli tanácsadás saját környezetben

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	204	180	113,33%
2017	207	190	108,95%
2018	215	199	108,04%
2019	210	200	105,00%
2020	221	210	105,24%
2021	219	220	99,55%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

2020-ig Fertőszéplak község esetében az öregedési index meghaladta a 100%-ot, ami azt jelentette, hogy a falura az elöregedés volt a jellemző. 2021-évből ez a szám 100% alá esett, mely köszönhető a családbarát kormányzásnak, a település adottságainak, új telkek értékesítésének, új családok beköltözésének. A 65 év felettiek számát vizsgálva kitűnik, hogy a nemek aránya a nők javára eltolódott, több a 65 év feletti nő a településen, mint férfi. Feltételezhetően sok tehát, az egyedül élő, özvegy nő. Ezen állapot mind lelki, fizikai, mind anyagi téren jelentős terhet ró erre a népesség csoportra. Az egyszemélyes háztartásban élők magányosak, nélkülözik a családi gondoskodást.

Jellemzően megélhetési és gyógyszerköltségeik magasak, önellátó képességük korlátozott, segítségre, támogatásra szorulnak. A nagykorú gyermekek szülei iránt tartási kötelezettsége alkotmányos szinten is megjelenik. Az Alaptörvény XVI. cikke a gyermekek szülei iránti felelősségviselését fejezi ki annak előírásával, hogy a nagykorú gyermekek kötelesek gondoskodni rászoruló szüleikről. Ugyanezen kötelezettség a családok védelméről szóló 2011. évi CCXI. törvény 14.§-ában is megjelenik, amely szerint a nagykorú gyermek külön törvényben foglaltak szerint tartási kötelezettsége áll fenn azon szülőjével szemben, aki magát önhibáján kívül nem képes eltartani. Jellemző, hogy a lakásfenntartási kiadásokra és gyógyszerköltségekre fordított összeg miatt az étkezésre jutó jövedelemhányad a minőségi ételek fogyasztását nem segíti. Az étkezésmód változtatására is figyelmet kell fordítani. A betegségek megelőzésében és leküzdésében is szerepet játszhat az étkezés mennyisége és minősége.

Az idősök aránya a népességben belül is magas, ezért kiemelt figyelemmel kísérés, ezen korosztály számára indokolt.

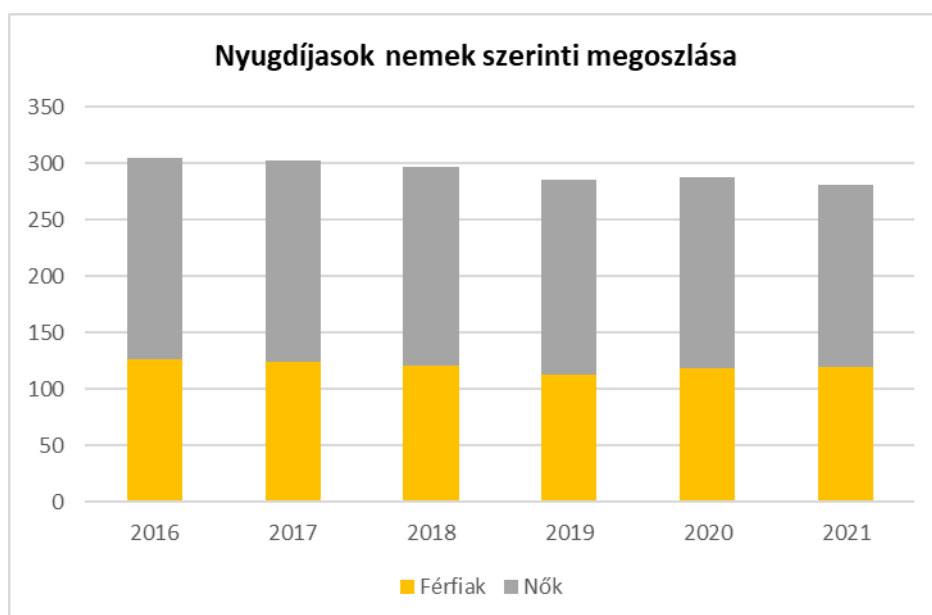
Országos probléma, amely településünkön is egyre inkább jelen van, hogy az idős emberek egyedül maradnak. Egyre kevésbé jellemző, hogy több generáció él együtt, akik az idősekre való felügyeletet, gondoskodást családon belül ellátnák. A nyugdíjkorhatár emelkedése miatt sok esetben a „gyerekek” is tovább dolgoznak, így az idősebb szülők ellátása családon belül is nehézségekbe ütközik. A szociális ellátórendszer fejlesztése szükséges, hogy a gondoskodásra szoruló idősök szakszerű ellátása biztosított legyen. Az igény az ilyen ellátásokra folyamatosan növekszik.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	127	178	305
2017	124	178	302
2018	121	176	297
2019	113	173	286
2020	119	169	288
2021	120	161	281

Forrás: TelR, KSH Tstar

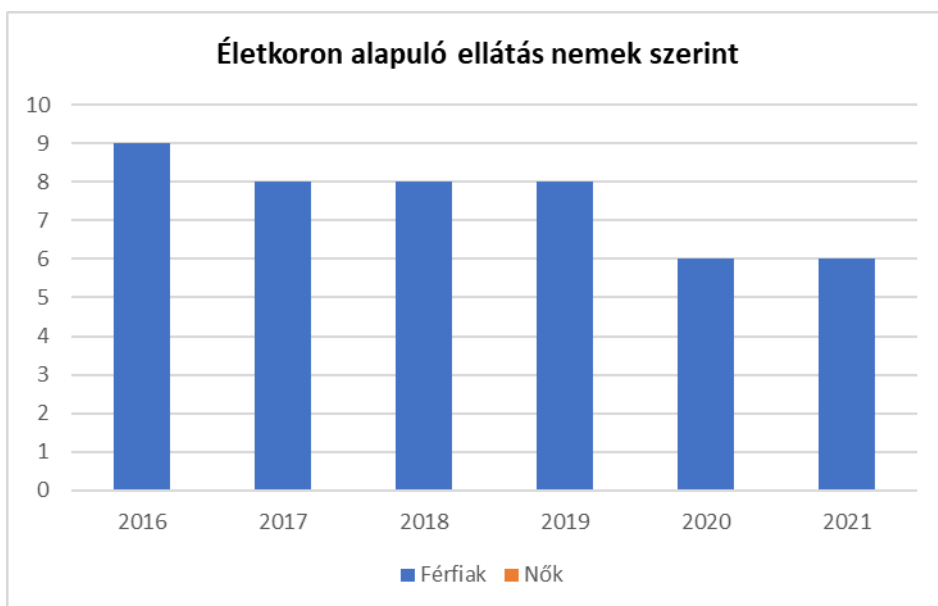

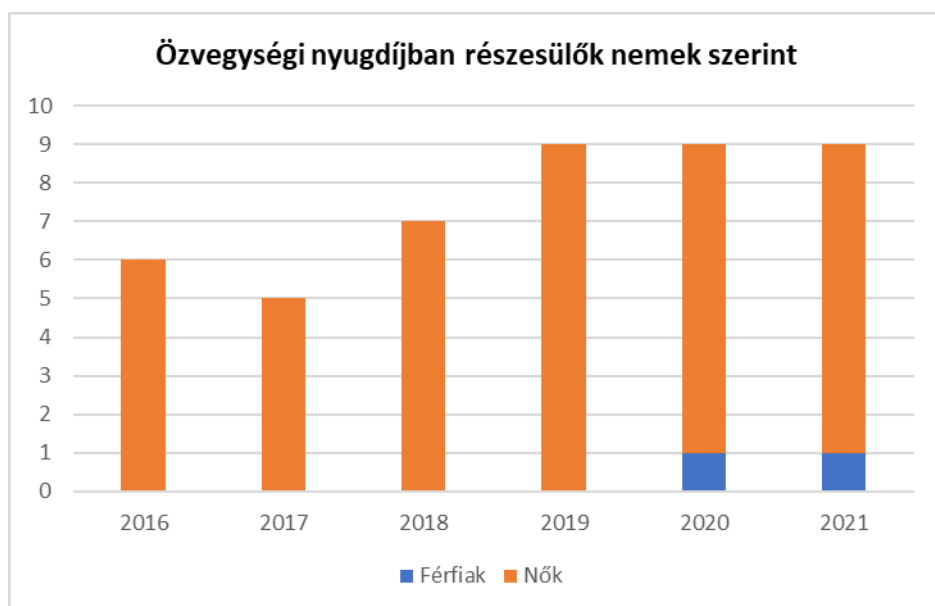
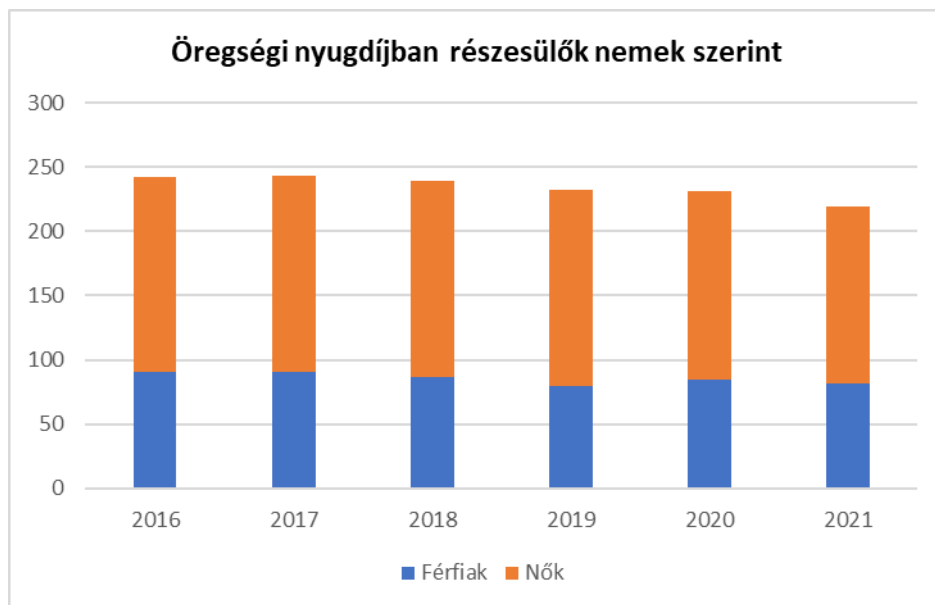
A nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma az elmúlt években csökkenő tendenciát mutat. Valószínűsíthető, hogy ezen adatok alakulásában közrejátszik a nyugdíjkorhatár emelkedése, valamint az, hogy a több mint 10 évet Ausztriában dolgozó lakosok onnan igényelnek, illetve kapnak nyugdíjszerű ellátást, amely nem jelenik meg a magyarországi statisztikai adatokban.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	9	0	91	151	0	6	n.a.
2017	8	0	91	152	0	5	0
2018	8	0	87	152	0	7	0
2019	8	0	80	152	0	9	0
2020	6	0	85	146	1	8	0
2021	6	0	82	137	1	8	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

A táblázatokból jól látható, hogy a nemek arány a nő javára jelentősen eltolódott. Az egyedülálló özvegyek fokozott anyagi, fizikai és lelki terhelésnek vannak kitéve.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A) IDŐSEK, NYUGDÍJASOK FOGLALKOZTATOTTSÁGA;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	6	13	10	9	19	13
41-45 év (TS 042)	Fő	0	0	1	1	1	2
	%	0,00%	0,00%	10,00%	11,11%	5,26%	15,38%
46-50 év (TS 043)	Fő	1	1	2	1	3	2
	%	16,67%	7,69%	20,00%	11,11%	15,79%	15,38%
51-55 év (TS 044)	Fő	0	0	1	0	1	1
	%	0,00%	0,00%	10,00%	0,00%	5,26%	7,69%
56-60 év (TS 045)	Fő	0	2	2	1	1	1
	%	0,00%	15,38%	20,00%	11,11%	5,26%	7,69%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2	1	3	2	4	3
	%	33,33%	7,69%	30,00%	22,22%	21,05%	23,08%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Mint a 3.2.2. számú táblázatból - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint bontása-kiderült a regisztrált munkanélküliek számában nem tesz ki jelentős mértéket az 55 év feletti állást keresők aránya. Az időskorúak foglalkoztatottsági helyzete megoldott településünkön. A nyugdíjasok foglalkoztatottságára vonatkozó adatokkal azonban nem rendelkezünk.

B) TEVÉKENY IDŐSKOR, ÉLETHOSSZIG TARTÓ TANULÁS, IDŐSEK, NYUGDÍJASOK FOGLALKOZTATÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI A KÖZINTÉZMÉNYEKBE, FOGLALKOZTATÁSUKAT TÁMOGATÓ EGYÉB PROGRAMOK A TELEPÜLÉSEN

Településünkön működik az Őszirozsa Nyugdíjas Klub, melynek célja az idős emberek közösségi életbe történő bevonása, a tevékeny időskor feltételeinek megteremtése. Az időskorúak információs társadalomba történő bekapcsolása érdekében számítógép kezelői tanfolyamot indítottunk számukra, mely nagy sikerrel zajlott le.

C) HÁTRÁNYOS MEGKÜLÖNBÖZTETÉS A FOGLALKOZTATÁS TERÜLETÉN

A hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén abban nyilvánul meg, hogy általában azok a munkanélküliek, akik a nyugdíjkorhatár elérése előtt néhány évvel váltak azzá, sokkal nehezebben találnak munkát, mint a fiatalabbak. A lenti táblázat alapján látható, hogy nem kiemelkedő az idősebb generációhoz tartozó munkanélküliek aránya. Tehát elmondható, hogy ezt csoportot érintő diszkrimináció nem jellemző a településen.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A) AZ IDŐSEK EGÉSZSÉGÜGYI ÉS SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉSE

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	204	0	7	0
2017	207	0	7	0
2018	215	0	11	0
2019	210	0	12	0
2020	221	0	18	0
2021	219	0	21	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi LII. tv. 5. §-alapján a települési önkormányzat az **egészségügyi alapellátás** körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátásról és
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

A beteg lakóhelyén, illetve annak közelében biztosítani kell, hogy választása alapján igénybe vehető, hosszú távú, személyes kapcsolaton alapuló, nemétől, korától és betegsége természetétől függetlenül folyamatos egészségügyi ellátásban részesüljön.

Fertőszéplak Község Önkormányzata a kötelező egészségügyi alapellátást a településen biztosítja, melyhez az időskorúak hozzáférése és teljes mértékben biztosított. Ugyanakkor meglehetősen elavult az orvosi rendelő, aminek a korszerűsítése mindenképp indokolt.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján **az alapszolgáltatások** megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan nehéz helyzetben lévő egyéneknek, hogy otthonukban, lakókönyezetükben önálló életvitelüket fenntarthatassák, valamint egészségi-, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáikat megoldhassák.

Az alapszolgáltatások körében a települési önkormányzatok elsősorban az időskorúak, a fogyatékos emberek, a pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, továbbá a hajléktalan emberek számára nyújtanak szolgáltatásokat.

A településen az időskorúak részére az alábbi alapszolgáltatások vehetők igénybe:

1. **Étkeztetés:** melynek keretében legalább napi egyszeri meleg étkezésről kell gondoskodni azoknál, akik maguk vagy eltartottjuk számára ezt nem képesek biztosítani.
2. **Házi segítségnyújtás:** keretében kell gondoskodni, azokról az időskorúakról, akik otthonukban önerőből nem képesek magukat ellátni, azokról a pszichiátriai betegekről fogyatékos személyekről és szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek de amúgy képesek önmaguk ellátására. Ugyancsak ezen szolgáltatás keretében kell gondoskodni azokról, akik egészségi állapotuk miatt ezt igénylik, illetve bentlakásos intézményi elhelyezésre várnak.
3. **Családsegítés:** mely által nyújtott általános és speciális segítő szolgáltatás a szociális munka eszközeinek és módszereinek alkalmazásával hozzájárul az egyének, a családok, valamint a különböző közösségek jólétéhez, fejlődéséhez, szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz.

Közösségi és nappali ellátást legközelebb Sopronban tudnak igénybe venni a helyi lakosok.

B) KULTURÁLIS, KÖZMŰVELŐDÉSI SZOLGÁLTATÁSOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS

Az önkormányzaton és intézményein túl, a településünkön működő nagyszámú civil szervezet képezi a település kulturális, közösségi életének alapját. Ezen szervezetek tagjai a generációk sokszínűségét tükrözi, így többségükben természetesen megtalálhatók az időskorúak is. Van lehetőségük aktív sportolási lehetőséget, - mint gyalogtúra, kerékpározás, jóga – végezni, vagy részt vehetnek az különböző énekkarok életében, illetve községezpítő, karitatív tevékenységet is végezhetnek. A Művelődési Ház időszakosan szervez helyben előadásokat, koncerteket, ünnepeket, valamint kirándulásokat, színházlátogatást is. Az Őszirozsa Nyugdíjas Klub rendezvényein lehetőségünk nyílik az egymással és a térség többi nyugdíjasával történő találkozásra

C) IDŐSEK INFORMATIKAI JÁRTASSÁGA;

Az idősök informatikai jártassága a településen élők körében fejlesztendő.

Nyugdíjasok részére számítástechnikai képzések szervezését fontosnak tartjuk, hogy minnél jobban be tudjanak kapcsolódni az információs társadalom világába. Könnyebben jussanak információhoz, teremtsenek kapcsolatot és ne érezzék kirekesztve magukat. Ezzel javul a rendelkezésre álló szolgáltatások elérhetősége.

D) A GENERÁCIÓK KÖZÖTTI PROGRAMOK.

Generációk közötti programok többek között a hagyományörző rendezvények, a falunap és a kulturális programok. Minden települési programon aktív részvételt vállalnak az Őszirozsa Nyugdíjas Klub tagjai, a művelődésszervezőnek köszönhetően pedig ünnepkörökhöz kötött színes programokból választhatnak a településen és környékén élők.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időskorral járó sajátosság az egészségi állapot romlása. Az aktív nyugdíjas évek érdekében prevenciós előadások, szűrőprogramok kerülnek megrendezésre a településen. Ezen tevékenység végrehajtásában az önkormányzat legfőbb partnere az egészségügyi és szociális együttműködő partnerhálózata. Ezen események, rendezvények számának növelése szükségszerű. Az elmúlt években a pandémia miatt is érzékelhető volt az időskorúak tudatos „bezárkozottsága”, melyből nehezen vagy egyáltalán nem tudnak kimozdulni, s újra nyitni a közösségi élet felé. A nyugdíjas klubhoz kevesebben csatlakoztak, ténylegesen nyomon követhetővé vált az elmagányosodás folyamata, amelynek visszafordítása nem csak a családok, hanem az önkormányzat és a közösség feladata is.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Településünkön jelentős számban élnek 65 év feletti egyedülálló özvegyek, kik fokozott anyagi, fizikai és lelki terhelésnek vannak kitéve.	Szükséges felmérni az egyedülálló idősek helyzetét, lelki, fizikai, anyagi leterheltségét. Ezt követően a szükséges pontok vonatkozásában megoldási javaslatokat kell készíteni az egészségügyi, szociális területen együttműködő partnerek bevonásával
Informatikai jártasság fejletlen. Generációk közötti szakadék	Informatikai képzések szervezése az adott korosztály számára.
Testi, lelki egészség megőrzéséhez szükséges információk, szűrővizsgálatok, prevenciós szolgáltatások hiánya. Szükséges szűrőprogramokra történő eljutás nehézsége	Célzott egészségügyi programok szervezése
Orvosi rendelő korszerűtlen	Orvosi rendelő korszerűsítése
Az egyedül élő, ápolást is igénylő idősek ellátása az esti, illetve a hétvégi és az ünnepi időszakokban megoldatlan marad. A házi segítségnyújtásra egyre több igény mutatkozik.	A házi segítségnyújtás ellátási forma kiszélesítése a lehetőségek függvényében
Az egyedül élők elmagányosodása	Az érintett réteg közösségi életbe való bevonása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

„Fogyatékos az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyébjelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja;” „A fogyatékos személy számára – figyelembe véve a különböző fogyatékossgai csoportok eltérő speciális szükségleteit – biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.” (2013. évi LXII. törvény a Fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról)

A) FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ SZEMÉLYEK FOGLALKOZTATÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI, FOGLALKOZTATOTTSÁGA, VÉDETT FOGLALKOZTATÁS, KÖZFOGLALKOZTATÁS

„Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a szociális foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés – jogszabályban meghatározottak szerint – támogatásban részesíti.” (2013. évi LXII. törvény a Fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról)

A településen lakó fogyatékkal élő személyekről kevés információval rendelkezünk, nem állnak rendelkezésre olyan mérhető statisztikai adatok, amelyek alapján reális képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. Feltételezhető, hogy az ő életvitelüket a családjuk segíti, így problémáikkal nem fordulnak segítségért az önkormányzathoz.

B) MUNKAVÁLLALÁST SEGÍTŐ LEHETŐSÉGEK

A megváltozott munkaképességű, vagy fogyatékkal élő személyek munkavállalási lehetőségei szűkösek, számukra nyújthat segítséget a 2022 januárjától a törvényben nevesített települések család- és gyermekjóléti központjaiban elindított fogyatékossgügyi tanácsadói szolgáltatás. A kijelölt család- és gyermekjóléti központok a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 64.§. (9) bekezdése szerinti fogyatékossgügyi tanácsadást biztosítanak, melynek keretében elősegítik a fogyatékossggal élő emberek és családtagjaik információkhoz, szolgáltatásokhoz való akadálymentes és egyenlő esélyű hozzáférést.

C) HÁTRÁNYOS MEGKÜLÖNBÖZTETÉS A FOGLALKOZTATÁS TERÜLETÉN

A fogyatékkal élők hátrányos megkülönböztetéséről a foglalkoztatás területén nincs információnk. Ilyen esetről nem érkezett bejelentés az önkormányzathoz.

D) ÖNÁLLÓ ÉLETVITELT TÁMOGATÓ HELYI INTÉZMÉNYEK, SZOLGÁLTATÁSOK, PROGRAMOK.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján **az alapszolgáltatások** megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan nehéz helyzetben lévő egyéneknek, hogy otthonukban, lakókörnyezetükben önálló életvitelüket fenntarthassák, valamint egészségi-, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáikat megoldhassák.

Az alapszolgáltatások körében a települési önkormányzatok elsősorban az időskorúak, a fogyatékos emberek, a pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, továbbá a hajléktalan emberek számára nyújtanak szolgáltatásokat.

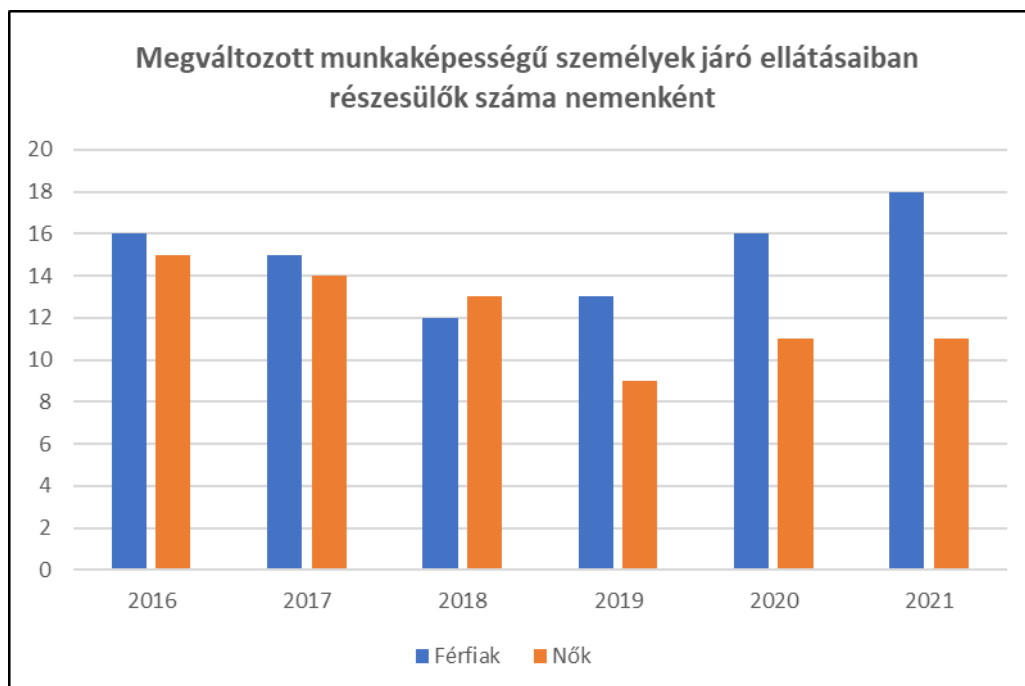
A településen a fogyatékkal élők részére az alábbi alapszolgáltatások vehetők igénybe:

1. **Étkeztetés:** melynek keretében legalább napi egyszeri meleg étkezésről kell gondoskodni azoknál, akik maguk vagy eltartottjuk számára ezt nem képesek biztosítani.
2. **Házi segítségnyújtás:** keretében kell gondoskodni, azokról az időskorúakról, akik otthonukban önerőből nem képesek magukat ellátni, azokról a pszichiátriai betegekről fogyatékos személyekről és szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek de amúgy képesek önmaguk ellátására. Ugyancsak ezen szolgáltatás keretében kell gondoskodni azokról, akik egészségi állapotuk miatt ezt igénylik, illetve bentlakásos intézményi elhelyezésre várnak.
3. **Családsegítés:** mely által nyújtott általános és speciális segítő szolgáltatás a szociális munka eszközeinek és módszereinek alkalmazásával hozzájárul az egyének, a családok, valamint a különböző közösségek jólétéhez, fejlődéséhez, szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz.

Speciális nevelési-oktatási és nappali ellátást, szociális foglalkoztatást legközelebb Sopronban tudnak igénybe venni a helyi lakosok.

Egyéb szabadidős, önszervező közösségi programokat a Fertőszentmiklósi székhelyű, de térségi lefedettséggel működő, Fénysugár Alapítvány a Halmazottan Sérültekért Alapítvány szokott szervezni.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	16	15	31
2017	15	14	29
2018	12	13	25
2019	13	9	22
2020	16	11	27
2021	18	11	29

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Pénzbeli támogatások:

- emelt összegű családi pótlék (18 évnél fiatalabb súlyosan fogyatékos gyermek esetén, illetve a későbbiekben saját jogon is járó rendszeres pénzbeli juttatás) – a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 5. § - 7. §, 9.§ - 14. §, valamint a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény végrehajtási rendelkezéseit tartalmazó 223/1998. (XII. 30.) Kormányrendelet
- a 2019-ben bevezetett „gyermek otthongondozás díja” (GYOD) nevű ellátás összege 2020-tól bruttó 123. 910,- forint volt, 2022. jan. 01-től pedig 200 000 Ft/hó. Ha a szülő több,

önellátásra képtelen gyermekekről is gondoskodik, részére másfélszeres összegben kell az ellátást folyósítani,

- a saját háztartásban valamely sérültséggel élő személy gondozása után ápolási díjat állapítanak meg, ennek havi bruttó összege a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapösszeg 100 %-a, 2022. évben 43 405,- Ft. Ez az összeg a gondozott állapotától, illetve szükségleteitől függően lehet emelt összegű ápolási díj (65 110,- Ft) és lehet kiemelt ápolási díj, amely havi bruttó összege 76 403,- Ft,
- fogyatékosági támogatás (a súlyosan fogyatékos személy részére járó juttatás, amely – jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járul hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez) – a 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet
- akadálymentesítési támogatás (mozgáskorlátozott személy részére, akadálymentes lakás építéséhez, vagy vásárlásához, valamint akadálymentesítési többletköltségeire vissza nem térítendő állami támogatás) – A lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I. 31.) Korm. rendelet 9. § -10. §-a
- személygépkocsi átalakítási támogatás (a vezetés feltételeként külön jogszabály alapján előírt automata sebességváltóval, vagy más segédberendezéssel történő átalakításához, vagy a súlyos mozgáskorlátozott személy szállítását lehetővé tevő átalakításához, vagy a biztonságos szállítását szolgáló eszközzel való ellátásához) – 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről
- személygépkocsi szerzési támogatás (a súlyos mozgáskorlátozott és egyéb fogyatékossgal élő személyek közlekedési támogatása) – 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről • vakok személyi járadéka (kifutó támogatási forma, 2001. július 1. óta nincs új megállapítás)

Természetbeni támogatás:

- parkolási igazolvány (olyan közokirat és biztonsági okmány, amely kedvezmények igénybevételére való jogosultságot igazol) – 218/2003. (XII. 11.) Kormányrendelet a mozgásban korlátozott személy parkolási igazolványáról, 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet (KRESZ) 51/A. §-a.

Gyógyszertámogatás: Az Önkormányzat rendelete szerinti feltételek megléte esetén az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó gyógyszerköltségek kifizetése miatt megélhetését súlyosan nehezítő élethelyzetbe kerültek részére eseti települési gyógyszertámogatás címen nyújtható támogatás.

A szociális ellátásokat igénybe vevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is.

A **szociális alapszolgáltatások** körében a települési önkormányzatok elsősorban az időskorúak, a fogyatékos emberek, a pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, továbbá a hajléktalan emberek számára nyújtanak szolgáltatásokat.

Fertőszéplakon étkeztetést, házi segítségnyújtást és családsegítést vehetnek ennek keretében igénybe a fogyatékkal élők.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Egyenlő esélyű hozzáférésről az alábbiak teljesülésével beszélhetünk:

- A szolgáltatás egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha igénybevétele – az igénybe vevő állapotának megfelelő önállósággal – mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető,
- Az épület egyenlő eséllyel hozzáférhető, ha mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók,
- az információ egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha az mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető, az ahhoz való hozzájutás pedig az igénybe vevő számára akadálymentes. /A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény/

A fizikai akadálymentesítés elsősorban a mozgásukban korlátozottak, kerekesszékesek segítségét szolgálja és többnyire mára már megvalósul, különösen az új épületek kivitelezésénél, bár jogszabály már több, mint 20 éve létezik az akadálymentesítésre vonatkozólag (az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény). A törvény hatálya kiterjed a településrendezésre, településtervezésre, az építmények építészeti-műszaki tervezésére, az építmények kivitelezésére, az épített környezet emberhez méltó kialakítására. Mivel a jogszabályok pontosan leírják a kötelező tennivalókat az épített környezet akadálymentesítéséről, tulajdonképpen a fő feladat azok betartása, illetve betartatása lenne

Nagy előrelépést jelentene, ha sikeres pályázatoknak köszönhetően létrejönnének a vakvezető sávok intézményen belül és a közterületeken is, illetve egy hangos könyvtár működtetése, hangos számítógépek alkalmazása a könyvtárban.

Az értelmileg akadályozottak részére egyelőre nem jellemző piktogramok alkalmazása, beépítése. Hiányuk azért nem látható a többségi társadalom számára, mert ők az a fogyatékosági csoport, amely nem egyedül intézi ügyeit, többnyire hozzátartozó, gondnok, vagy szociális szakember segítségét veszi igénybe. Ugyancsak nehézségbe ütközik a hallássérültek segítségére jelnyelvi tolmácsolás megszervezése. Győr-Moson-Sopron vármegyében a jelnyelvi tolmácsszolgálatot a Magyar Máltai Szeretetszolgálat biztosítja.

A) EGÉSZSÉGÜGYI ÉS REHABILITÁCIÓS ELLÁTÁSOK ELÉRHETŐSÉGE, EGYÜTTMŰKÖDÉSE

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. § (1) szerint rehabilitációs hatóságként, rehabilitációs szakértői szervként és orvosszakértői szervként a Kormány a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokat jelölte ki. Kiemelve néhány feladatot, a rehabilitációs hatóság feladatkörébe tartoznak az alábbiak:

- a komplex minősítés elvégzése,
- a megváltozott munkaképességű személyek ellátásának megállapítása, ellenőrzése és felülvizsgálata,
- a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos nyilvántartás vezetése,

- (a rehabilitációs ellátás megállapítása esetén) a megváltozott munkaképességű személyek számára történő együttműködés biztosítása,
- rehabilitációs szolgáltatásokhoz való hozzáférést biztosítása,
- állásközvetítés

Elérhetősége: Győr-Moson-Sopron Vármegyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály

<http://www.kormanyhivatal.hu/hu/gyor-moson-sopron/elerhetosegek-szervezet/csaladtamogatasi-es-tarsadalombiztositasi-foosztaly>

Rehabilitációs Osztály Székhely: 9024 Győr, Bem tér 7. Telefonszám: (96) 795-645

A rehabilitációs hatóság feladata, hogy az általa nyújtott szolgáltatásokkal, illetve az egyéb – egészségügyi, szociális stb. – szolgáltatásokhoz, támogatásokhoz való hozzáférés elősegítésével eredményesen járuljon hozzá az együttműködő megváltozott munkaképességű személyek foglalkozási rehabilitációjához, elsősorban a nyílt munkaerőpiacon történő foglalkoztatásuk elősegítéséhez, illetve a megfelelő munkavégzés biztosításához. Rehabilitációs ellátás megállapítása esetén a megváltozott munkaképességű személy együttműködésre köteles a lakó- vagy tartózkodási helye szerint illetékes rehabilitációs hatósággal – azon belül is a foglalkozási rehabilitációs ügyintézővel -, amely a pénzügyi ellátása folyósításának a feltétele. A rehabilitációs ellátásban részesülő személyeken kívül a rehabilitációs szolgáltatásokat azok a megváltozott munkaképességű személyek is igénybe vehetik, akiknek nincs együttműködési kötelezettségük, de szeretnének munkát vállalni. Ebben az esetben kérniük kell a rehabilitációs hatóságnál a nyilvántartásba vételüket. Ezen személyeket nevezi az erre vonatkozó szabályozás rehabilitációs szolgáltatást kérő személyeknek. Amennyiben a megváltozott munkaképességű személy szeretné a rehabilitációs célú munkaközvetítést, illetve a munkavállalást elősegítő szolgáltatásokat igénybe venni, úgy kérje rehabilitációs szolgáltatást kérő ügyfélként való felvételét a rehabilitációs hatóságnál.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű (a továbbiakban: megváltozott munkaképességű személy), és aki a kérelem benyújtását megelőző

- 5 éven belül legalább 1095 napon át,
- 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy
- 15 éven belül legalább 3650 napon át biztosított volt,
- keresőtevékenységet nem végez és
- rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A komplex minősítési rendszer szabályairól a 7/2012.(II. 14.) NEFMI rendelet rendelkezik. A minősítési rendszer keretében az egészségi állapotot vizsgálják. Egészségi állapoton az egyén fizikai, mentális, szociális jóllétének betegsége, illetve sérülés után kialakult vagy veleszületett rendellenesség következtében fennálló tartós vagy végleges kedvezőtlen változásait értjük. Az egészségi állapot vizsgálata mellett sor kerül a rehabilitálhatóság foglalkoztatási és szociális szempontú vizsgálatára is. A rehabilitációs hatóság a komplex minősítés során megállapítja, hogy a megváltozott munkaképességű személy rehabilitálható, ezen belül

- foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható és az egészségi állapota 51–60% között van (B1 kategória),
- tartós foglalkozási rehabilitációt igényel és az egészségi állapota 31–50% között van (C1 kategória), rehabilitációja nem javasolt, ezen belül

- egészségi állapota alapján foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt és az egészségi állapota 51–60% között van (B2)
- egészségi állapota alapján tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt és az egészségi állapota 31–50% között van (C2 kategória),
- kizárólag folyamatos támogatással foglalkoztatható és egészségi állapota 1–30% között van és orvosszakmai szempontból önellátásra képes (D kategória),
- egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes és egészségi állapota 1–30% között van (E kategória)

B) TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATI TULAJDONBAN LÉVŐ KÖZÉPÜLETEK AKADÁLYMENTESÍTETTSÉGE

A komplex akadálymentesítés, amely minden fogyatékosági csoport szükségleteit, igényeit figyelembe veszi még nem jellemző településünkre, de már tapasztalható a fejlődés. A felújított és újonnan épült intézményeink esetén a komplex akadálymentesítés megtörtént. Főként a régebbi épületek esetén van még tennivalónk.

C) KÖZSZOLGÁLTATÁSOKHOZ, KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNYEKHEZ, KULTURÁLIS ÉS SPORTPROGRAMOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS LEHETŐSÉGEI, FIZIKAI, INFORMÁCIÓS ÉS KOMMUNIKÁCIÓS AKADÁLYMENTESÍTETTSÉG, LAKÓÉPÜLETEK, SZOLGÁLTATÓ ÉPÜLETEK AKADÁLYMENTESÍTETTSÉGE;

Közzolgáltatásokhoz való hozzáférés:

A közzolgáltatásokhoz való fizikai hozzáférést az előzőekben részleteztük.

Az e-közigazgatás kiépítésének köszönhetően az önkormányzatunk is lehetővé teszi a lakosság által igénybe vehető elektronikus kapcsolatot, vagyis az ügyintézéshez szükséges adatlapok, űrlapok, nyomtatványok letölthetőségét.

D) MUNKAHELYEK AKADÁLYMENTESÍTETTSÉGE;

A fogyatékos és a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának alapfeltétele az akadálymentes környezet biztosítása. A tapasztalat azt mutatja, hogy egyelőre csak azok a munkahelyek akadálymentesítettek, ahol a célcsoport ellátásával foglalkoznak. Településünkön jelenleg nincs ilyen munkahely. Érzékenyítéssel, a fogyatékos emberek tapasztalati tudásának felhasználásával azonban folyamatosan lehetne előre lépni.

E) KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS, JÁRDÁK, PARKOK AKADÁLYMENTESÍTETTSÉGE;

Az akadálymentesítés építészeti követelményeit az OTÉK tartalmazza, de van számos, külföldi példákon alapuló ajánlás is, mely segítséget nyújt a megfelelő környezet kialakításában.

A fentiek tükrében településünkön a mozgásukban korlátozottak, idősek, nők, gyermekek számára az akadálymentesítés közösségi közlekedés sztereotípiáinak többségén megoldott. Hiányosságok mutatkoznak viszont az infokommunikációs akadálymentesítés területén, melynek megoldása a jövőben fontos cél kell, hogy legyen. Bár történt előre lépés az utak, járdák zömében még nem rendelkeznek legömbölyített járdasarkokkal 7-10 fokos lejtéssel, vakvezető burkolati sávokkal, és a járdával egy szintbe hozott átkelő helyekkel. A településen lévő egyéb intézmények és vállalkozások tulajdonában lévő épületek akadálymentesítése hiányos.

F) FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ SZEMÉLYEK SZÁMÁRA RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ HELYI SZOLGÁLTATÁSOK (PL. SPECIÁLIS KÖZLEKEDÉSI MEGOLDÁSOK, FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ SZEMÉLYEK NAPPALI INTÉZMÉNYE, STB.);

A fogyatékos személyek, valamint a társadalmi részvételben akadályozottak számára kialakított szociális segítségnyújtás és annak hozzáférhetősége az egyik legfontosabb kérdés a társadalmi részvétel megvalósulásához, elengedhetetlen az esélyegyenlőség biztosítása szempontjából. Önkormányzatunk ezen elv alapján támogatja a Fénysugár Alapítvány a Halmozottan Sérültekért rendezvényeit. A fogyatékkal élők részére egyéb szolgáltatások eléréséhez más településen működő szolgáltatókat szükséges felkeresniük.

G) ELŐNYBEN RÉSZESÍTÉS (HÁTRÁNYKOMPENZÁLÓ JUTTATÁSOK, SZOLGÁLTATÁSOK)

A megváltozott munkaképességűek helyi foglalkoztatására irányuló program a településen jelenleg nincs.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A fogyatékossgal élők részére szervezett speciális programokat (kulturális találkozók, sportrendezvények, kirándulások, közösségi programok) a Fénysugár Alapítvány a Halmozottan Sérültekért szervezi és működteti.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékossgal élők sok esetben nehezen mobilizálhatók. A többségi társadalom szívesen fogadná őket rendezvényeiken, szabadidős programjaikon. A segítő szervezetek munkájuk során vagy pályázati projekt munka keretében szerveznek tájékoztató előadásokat, programokat, képzési- vagy kapcsolódási alkalmakat, de a fogyatékkal élő vagy megváltozott munkaképességű személyek közül kevesen vesznek részt a programokon. Sok esetben bizalmatlanok, bizonytalanok a megszokott, ismerős közegükön kívül. A kölcsönös bizalom kiépítésének formája az érzékenyítő foglalkozások, programok szervezése a köznevelési intézményekben, vagy szabadidős programok keretében, illetve a jó gyakorlatként jeles alkalmakhoz kötötten megvalósított programok rendszeressé tétele. Fontos lenne szocializációs készségük erősítése, ami a többségi társadalom befogadó – segítő attitűdjének növelésével fejleszthető.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem állnak rendelkezésre releváns adatok a fogyatékkal élők számára és helyzetére vonatkozóan	Adatbázis létrehozása a fogyatékkal élők számára és helyzetére vonatkozóan.
Az akadálymentesítés a közintézményekben nem komplex, másutt a településen hiányos. Akadálymentes környezet biztosítása	Fizikai akadálymentesítés minél szélesebb körű megteremtése, figyelemmel a felújítások során a látás- és hallássérültek tájékozódását elősegítő eszközökre is. Pályázatok figyelése. Folyamatos és rendszeres karbantartás a mozgásában korlátozott személyek számára.
A fogyatékkal élők számára az ellátásokhoz történő hozzáférési lehetőségekről és feltételekről való tájékoztatás részben biztosított	A településen igénybe vehető ellátásokról, a jogszabályi változásokról szóló folyamatos tájékoztatás a fogyatékkal élő személyek és családtagjaik részére civil szervezetek bevonásával
Egészségügyi prevenciós szolgáltatások hiánya, illetve megközelíthetatlensége. Szükséges szűrőprogramokra történő eljutás nehézsége.	Célzott egészségügyi programok szervezése
Orvosi rendelő korszerűtlen	Orvosi rendelő korszerűsítése,
Szolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés nehézsége	Akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egyedül élők elmagányosodása	Az érintett réteg közösségi életbe való bevonása
Adósságcsapda- pénzgazdálkodási hiányosságok	Életviteli tanácsadás saját környezetben
Egészségügyi prevenciós szolgáltatások hiánya, ami elérhető, azt kevesen veszik igénybe. Szükséges szűrőprogramokra történő eljutás nehézsége	Célzott egészségügyi programok szervezése
Orvosi rendelő korszerűtlen	Orvosi rendelő korszerűsítése, gyermekorvosi rendelő létesítése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- A) A 3-7. PONTBAN SZEREPLŐ TERÜLETEKET ÉRINTŐ CIVIL, EGYHÁZI, KARITATÍV SZERVEZETI SZOLGÁLTATÓ ÉS ÉRDEKVÉDELMI SZERVEZETEK, ÖNSZERVEZŐDÉSEK FELTÉRKÉPEZÉSE (KÖZFELADATOT ELLÁTÓ SZERVEZETEK, KÖZFELADATONKÉNT BEMUTATVA, ÖNKÉNTESÉK SZÁMA, PARTNERSÉGI MEGÁLLAPODÁSOK SZÁMA)

Közfeladatokat a településen az önkormányzat látja el.

Az önkormányzat pályázatok, programok megvalósítása kapcsán partnerségi, együttműködési megállapodásokat köt civilszervezetekkel.

Egyéb partnerségi megállapodásról nincs tudomásunk.

- B) HELYI ÖNKORMÁNYZATI, NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATI, EGYHÁZI, CIVIL SEKTOR ÉS GAZDASÁGI SZEREPLŐK KÖZÖTTI PARTNERSÉG BEMUTATÁSA

A Fertőszéplaki Római Katolikus Egyházközséggel önkormányzatunk együttműködése kölcsönös és példa értékű. Tevékenységüket és fejlesztéseiket összehangolják, kölcsönösen segítve ez által egymás munkáját. Ez ugyancsak elmondható a településen működő, alább felsorolt 9 db civil szervezetről is.

- Egyházközségi Karitás Egyesület
- Fertőmenti Madárbarátok Egyesülete
- Fertőszéplaki Sportkör
- Horgász Egyesület
- Misericordias Énekkar és Zenekar
- Őszirózsa Nyugdíjas Klub
- Páter Szergiusz Alapítvány
- Pokker János Alapítvány
- Vöröskereszt

A jelen programban bemutatott esélyegyenlőség tekintetében kiemelt célcsoportok mindegyike érintett valamely civil szerveződés tevékenysége által. A mélyszegénységben élők, a nők, a gyermekek és a fogyatékosok időszakos segítségét a Páter Szergiusz Alapítvány, a Karitás, a Vöröskereszt, Baba-Mama Klub helyi szervezete is feladatának tekinti. A településen élő időskorúakkal kiemelten az Őszirózsa Nyugdíjas Klub foglalkozik. A többi egyesület a település közösségi életének tartalmassá tételén illetve az egészséges, aktív életmód biztosításán fáradozik.

Fontos kiemelnünk a térségben működő Alpokalja-Ikva mente Leader Egyesülettel való kapcsolatunkat. Településünk aktív tagja az egyesületnek, mely elkészítette és időszakosan felülvizsgálja a térség Helyi Vidékfejlesztési Stratégiáját, melyben az esélyegyenlőségi szempontok hangsúlyosan megjelennek.

A Fénysugár Alapítvány a Halmozottan Sérültekért szintén nem helyi, hanem térségi szinten próbálja a segíteni a fogyatékkal élő személyek és családjaik helyzetét. Tagjai között fertőszéplakiak is megtalálhatók. Az önkéntesek bevonása a fogyatékkal élő gyermekek szabadidős programjainak szervezésében, a társadalmi integráció szempontjából is kiemelten fontos.

C) ÖNKORMÁNYZATOK KÖZÖTTI, ILLETVE TÉRSÉGI, TERÜLETI TÁRSULÁSOKKAL VALÓ PARTNERSÉG, TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁST SEGÍTŐ KÖZÖS PROGRAMOK BEMUTATÁSA

Fertőd Mikro-térségi Szociális Szolgáltató Központ, társulási formában látja településünkön a házi segítségnyújtást, családsegítés és gyermekjóléti szolgálat biztosítását.

D) A NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATOK CÉLCSOPORTOKKAL KAPCSOLATOS ESÉLYEGYENLŐSÉGI TEVÉKENYSÉGE

Nemzetiségi önkormányzat településünkön nem működik.

E) CIVIL SZERVEZETEK CÉLCSOPORTOKKAL KAPCSOLATOS ESÉLYEGYENLŐSÉGI TEVÉKENYSÉGE

A jelen programban bemutatott esélyegyenlőség tekintetében kiemelt célcsoportok mindegyike érintett valamely civil szerveződés tevékenysége által.

A mélyszegénységben élők, a nők, a gyermekek és a fogyatékosok időszakos segítségét a Páter Szergiusz Alapítvány, a Karitás, a Vöröskereszt helyi szervezete is feladatának tekinti.

A településen élő időskorúakkal kiemelten az Őszirozsa Nyugdíjas Klub foglalkozik.

A többi egyesület a település közösségi életének tartalmassá tételén, illetve az egészséges, aktív életmód biztosításán fáradozik.

Fontos kiemelnünk a térségben működő Alpokalja-Ikva mente Leader Egyesülettel való kapcsolatunkat. Településünk aktív tagja az egyesületnek, mely elkészítette és időszakosan felülvizsgálja a térség Helyi Vidékfejlesztési Stratégiáját, melyben az esélyegyenlőségi szempontok hangsúlyosan megjelennek.

A Fénysugár Alapítvány a Halmozottan Sérültekért szintén nem helyi, hanem térségi szinten próbálja a segíteni a fogyatékkal élő személyek és családjaik helyzetét. Tagjai között fertőszéplakiak is megtalálhatók. Az önkéntesek bevonása a fogyatékkal élő gyermekek szabadidős programjainak szervezésében, a társadalmi integráció szempontjából is kiemelten fontos.

F) FOR-PROFIT SZEREPLŐK RÉSZVÉTELE A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI FELADATOK ELLÁTÁSÁBAN

- Közös rendezvények szervezése
- Lakosok aktív közreműködésének kérése rendezvények lebonyolításánál
- Nem helyi, civil szervezetek támogatása a kitűzött célok alapján

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- A) A HELYZETELEMZÉSBEN MEGHATÁROZOTT ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROBLÉMÁK KAPCSÁN ÉRINTETT NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATOK, EGYÉB PARTNEREK (ÁLLAMI VAGY ÖNKORMÁNYZATI INTÉZMÉNYEK, EGYHÁZAK, CIVIL SZERVEZETEK, STB.) BEVONÁSÁNAK ESZKÖZEI ÉS ELJÁRÁSAI A HEP ELKÉSZÍTÉSÉNEK FOLYAMATÁBA

A helyzetelemzés előkészítésében részt vettek a településen dolgozó, a célcsoportokkal kapcsolatos területek szakemberei. A meglévő hálózatokon keresztül folyamatosan figyelemmel kísérjük az érintettek helyzetét. A tervezet az önkormányzat hivatalos honlapján, a www.fertoszeplak.hu oldalon közzétételre kerül, így az állampolgárok is véleményt mondhatnak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőségi folyamatok, intézkedések megismerhetőek lesznek és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

- B) AZ A) PONT SZERINTI SZERVEZETEK ÉS A LAKOSSÁG VÉGREHAJTÁSSAL KAPCSOLATOS ÉSZREVÉTELEINEK VISSZACSATOLÁSÁT SZOLGÁLÓ ESZKÖZÖK BEMUTATÁSA, VALAMINT ANNAK RÖGZÍTÉSE, HOGY MŰKÖDTET-E HEP FÓRUMOT.

A lakosság és a szervezetek számára is elérhetővé válik az elfogadott HEP, mely felkerül a település honlapjára. A tervezett intézkedések érvényesülését a korábban megválasztott HEP Fórum vezetője és a munkacsoport tagjai biztosítják, a törvényi előírás szerint kétfévente beszámolnak a képviselő-testületnek. A határidőket figyelembe véve az intézkedések eredményeiről képviselő-testületi üléseken történik beszámolás és így módon is biztosított lesz a megvalósulás ellenőrzése.

A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Adósságcsapda-pénzgazdálkodási hiányosságok	Életviteli tanácsadás saját környezetben A szociális területen együttműködő partnerek segítségével felmérni a településen a lakosság eladósodottságának mértékét, tendenciáját. Az elérhető segítő szolgáltatások számbavétele, a lakosság informálása ezek elérhetőségéről. Preventív jelleggel fejleszteni a lakosság pénzügyi kultúráját, lehetőleg egészen kis kortól kezdve.
	Aluliskolázott, alacsonyabb státuszú lakosok érdekeik érvényesítése gyenge	Életvezetési tanácsok, képzésszervezés, hivatali ügyintézés segítése
	A gyermeküket egyedül nevelő szülőkről nincs adat. A fenti helyzetet mind anyagilag, mind fizikailag és lelkileg is rendkívül nehéz. Kedvezőtlen helyzetben az elszegényedés felé sodorhatja a családot	Az egyszülős családok számának és helyzetének felmérése a településen
	Szakosított egészségügyi szűrővizsgálatok helyben nem elérhetőek. Testi, lelki egészség megőrzéséhez szükséges információk, szűrővizsgálatok száma kevés.	Előadások programok, szűrővizsgálatok, felvilágosító kampányok szervezése
	Orvosi rendelő korszerűtlen	Orvosi rendelő korszerűsítése
Gyermekek	Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	Óvodától a középiskoláig egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése
	Szabadidő hasznosítása – szabadidős alternatívák a gyermekek részére	Strukturált rekreációs, szabadidő-eltöltési lehetőség a fiatalok számára, ifjúsági közösségépítés
	A gyermekek és fiatalkorúak egészséges fejlődésére leselkedő veszélyek az interneten, káros hatások	A gyerekek felkészítése a világháló veszélyeire

	Fiatalok nem maradnak a településen, az iskola elvégzését követően nem költöznek vissza	Ifjúságot megtartó, helyben maradási ösztönző tevékenység folytatása
Idősek	Az egyedül élő, ápolást is igénylő idősek ellátása az esti, illetve a hétvégi és az ünnepi időszakokban megoldatlan marad. A házi segítségnyújtásra egyre nagyobb igény mutatkozik.	A házi segítségnyújtás ellátási forma kiszélesítése a lehetőségek függvényében.
	Testi, lelki egészség megőrzéséhez szükséges információk, szűrővizsgálatok, prevenciós szolgáltatások hiánya. Szükséges szűrőprogramokra történő eljutás nehézsége	Célzott egészségügyi programok szervezése
	Az egyedül élők elmagányosodása	Az érintett réteg közösségi életbe való bevonása
	Településünkön jelentős számban élnek 65 év feletti egyedülálló özvegyek, kik fokozott anyagi, fizikai és lelki terhelésnek vannak kitéve.	Szükséges felmérni az egyedülálló idősek helyzetét, lelki, fizikai, anyagi leterheltségét. Ezt követően a szükséges pontok vonatkozásában megoldási javaslatokat kell készíteni az egészségügyi, szociális területen együttműködő partnerek bevonásával
	Informatikai jártasság hiánya, generációk közötti szakadék	Az idősek részére informatikai képzések szervezése
	Orvosi rendelő korszerűtlen	Orvosi rendelő korszerűsítése
Nők	Magas a gyermekét egyedül nevelő nők esetében az elszegényesedés kockázata. Adósságcsapda- pénzgazdálkodási hiányosságok	Életviteli tanácsadás saját környezetben
	Orvosi rendelő korszerűtlen	Orvosi rendelő korszerűsítése
	Saját statisztikai adatunk nincsen, az országos statisztikai adatok alapján feltételezhető, hogy településünkön is élnek olyan nők, akik a családon belüli erőszak áldozatai.	A családon belüli erőszakot elszorító nők számára információt elhelyezni fogalmas intézményeinkben a segítség igénybevételének lehetőségeiről.
	Prevenció a nők körében. Szakosított egészségügyi szűrővizsgálatok helyben nem elérhetőek. Testi, lelki egészség megőrzéséhez szükséges információk, szűrővizsgálatok száma kevés.	Egészségügyi, jogi és szociális szolgáltatásokról szóló tájékoztató előadások a nők körében, figyelemfelkeltés, megelőzés. Szűrővizsgálatok, felvilágosító kampányok szervezése
Fogyatékkal élők	Nem állnak rendelkezésre releváns adatok a fogyatékkal élők számára és helyzetére vonatkozóan	Adatbázis létrehozása a fogyatékkal élők számára és helyzetére vonatkozóan.
	Az akadálymentesítés a közintézményekben nem komplex, másutt a településen hiányos. Akadálymentes környezet biztosítása.	Fizikai akadálymentesítés minél szélesebb körű megteremtése, figyelemmel a felújítások során a látás- és hallássérültek tájékozódását elősegítő eszközökre is.

		Pályázatok figyelése. Folyamatos és rendszeres karbantartás a mozgásában korlátozott személyek számára
	A fogyatékkal élők számára az ellátásokhoz történő hozzáférési lehetőségekről és feltételekről való tájékoztatás részben biztosított	A településen igénybe vehető ellátásokról, a jogszabályi változásokról szóló folyamatos tájékoztatás a fogyatékkal élő személyek és családtagjaik részére civil szervezetek bevonásával
	Egészségügyi prevenciós szolgáltatások hiánya, illetve megközelíthetatlensége. Szükséges szűrőprogramokra történő eljutás nehézsége.	Célzott egészségügyi programok szervezése
	Szolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés nehézsége	Akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
	Orvosi rendelő korszerűtlen	Orvosi rendelő korszerűsítése
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Egészségügyi prevenciós szolgáltatások hiánya, illetve megközelíthetatlensége. Szükséges szűrőprogramokra való eljutás nehézsége.	Célzott egészségügyi programok szervezése, egészségtudatosság fejlesztése
	Orvosi rendelő korszerűtlen	Orvosi rendelő korszerűsítése, gyermekorvosi rendelő létesítése
	Egyedül élők elmagányosodása	Az érintett réteg közösségi életbe való bevonása
	Adósságcsapda- pénzgazdálkodási hiányosságok	Életviteli tanácsadás saját környezetben
	Beköltözők nehezen illeszkednek be a település életébe	befogadás erősítése, közösségformálás, közösségi terek, parkok fejlesztése
	Önkormányzati bérlakások műszaki állapota elavult	Önkormányzati bérlakások korszerűsítése
	A településen az alapvető intézményi- és ellátórendszer kiépült, de fejlesztésre szorul	Rendelkezésre álló intézmény- és ellátórendszer működtetésnek biztosítása és folyamatos fejlesztése

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák is velünk együtt élnek, nem élnek mélyszegénységben, munkaerő-piaci integrációjuk sikeres, esélyegyenlőségük biztosított.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők ne küzdjenek mindennapi megélhetési problémákkal, alapvető szükségleteik kielégítettek legyenek, a szociális juttatásokhoz, egészségügyi és kulturális szolgáltatásokhoz való hozzáférésük biztosított legyen és olyan szociális hálót tudjanak maguk körül, mely lehetővé teszi számukra az adott hátrányos helyzetből való kikerülést.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek jövőjét, biztonságát, veszélyeztetettségük megelőzését, a tehetséges gyermekek támogatását, valamennyi gyermek továbbtanulását, versenyképes szakmához jutását, valamint a szabadidő hasznos eltöltésének biztosítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek értékeire, szociális körülményeire. Biztosítjuk a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Lehetőséget és segítséget nyújtunk az érdekképviselőre, egészségük védelmére, mind

fizikai, mind lelki síkon, valamint igyekszünk bekapcsolni őket az aktív közösségi életbe, hogy érezzék településünk értékes tagjai.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmódot, a társadalmi beilleszkedésük segítségét, elismerését, a gyermeket vállaló anyák terheinek csökkentésének támogatását, a családi és munkaerő-piaci feladat összeegyeztetésének segítségét, a rugalmas munkaidő népszerűsítését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők és a megváltozott munkaképességűek érdekképviselésére, foglalkoztatásuknak elősegítésére, az akadálymentesség biztosítására, életminőségük növelésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
	0. Településszintű probléma											
1	Egészségügyi prevenció programok, egészségtudatosság fejlesztése	Egészségügyi prevenció szolgáltatások hiánya, illetve megközelíthetlensége. Szükséges szűrőprogramokra való eljutás nehézsége.	minél több szűrővizsgálaton való részvétel	Helyi költségvetési dokumentumok, gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Célzott egészségügyi programok szervezése, egészségtudatosság fejlesztése		2028. december 31.	szűrővizsgálaton megjelentek száma			Nem releváns
2	Egészségügyi ellátások fejlesztése	Orvosi rendelő korszerűtlen	Korszerűbb egészségügyi ellátás	Helyi költségvetési dokumentumok, gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Új egészség-ház építése, gyermekorvosi rendelő létesítése		2028. december 31.	megépült orvosi rendelő			Nem releváns
3	Egyedül élők támogatása	Egyedül élők elmagányosodása		Helyi költségvetési dokumentumok, gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 Időügyi	Az érintett réteg közösségi életbe való bevonása		2028. december 31.	programok száma			Nem releváns

					Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)							
4.	Pénzügyi tudatosság fejlesztése	Adósságsapda-pénzgazdálkodási hiányosságok		Helyi költségvetési dokumentumok, gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Életviteli tanácsadás saját környezetben		2028. december 31.				Nem releváns
5.	Befogadás erősítése	Beköltözők nehezen illeszkednek be a település életébe		Helyi költségvetési dokumentumok, gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	befogadás erősítése, közösségformálás, közösségi terek, parkok fejlesztése		2028. december 31.	résztvételi arány javulása a rendezvényeken, létrejött, megújult közösségi tér			Nem releváns
6.	Lakásállomány fejlesztése	Önkormányzati bérlakások műszaki állapota elavult		Helyi költségvetési dokumentumok, gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Önkormányzati bérlakások korszerűsítése		2028. december 31.	felújított bérlakások száma			Nem releváns
7.	Szolgáltatások és ellátórendszer színvonalának emelése	A településen az alapvető intézményi- és ellátórendszer kiépült, de fejlesztésre szorul		Helyi költségvetési dokumentumok, gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Rendelkezésre álló intézmény- és ellátórendszer működtetésnek biztosítása és folyamatos fejlesztése		2028. december 31.				Nem releváns
...												
	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	Érdekérvényesítés erősítése	Aluliskolázott, alacsonyabb státuszú lakosok		Helyi költségvetési dokumentum	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Életvezetési tanácsok, képzésszervezés		2028. december 31.				Nem releváns

		érdekeik érvényesítése gyenge		ok, gazdasági program		s, hivatali ügyintézés segítése						
2	Egyedülállók helyezténék javítása	A gyermeküket egyedül nevelő szülőkről nincs adat. A fenti helyezet mind anyagilag, mind fizikailag és lelkileg is rendkívül nehéz. Kedvezőtlen helyzetben az elszegényedés felé sodorhatja a családot	Célunk, hogyan képzel kapjuk a településen egyedül élők számáról, hogyan beazonosítan i tudjuk a tényleges problémáikat	Helyi kötségvetési dokumentum ok, gazdasági program	„Legyen jobb a gyermeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Az egyszülős családok számának és helyzetének felmérése a településen		2028. december 31.				Nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Egészségre nevelés	Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonakozó ismeretek hiánya		Helyi kötségvetési dokumentum ok, gazdasági program	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Óvodától a középiskoláig egészségvédel mi programok megvalósításán ak ösztönzése		2028. december 31.	rendezvény száma			Nem releváns
2	Szabadidő hasznos eltöltése	Szabadidő hasznosítása – szabadidős alternatívák a gyermek részére		Helyi kötségvetési dokumentum ok, gazdasági program	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Strukturált rekreációs, szabadidő- eltöltési lehetőség a fiatalok számára, ifjúsági közösségépítés		2028. december 31.	rendezvény száma, létrejött, megújult közösségi tér			Nem releváns

3	Internet káros hatásaira felhívás	A gyermekek és fiatalok egészségének fejlődésére leselkedő veszélyek az interneten, káros hatások		Helyi költségvetési dokumentumok, gazdasági program	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	A gyermekek felkészítése a világháló veszélyeire		2028. december 31.	rendezvény száma			Nem releváns
	Település vonzerejének növelése az itthon maradás érdekében	Fiatalok nem maradnak a településen, az iskola elvégzését követően nem költöznek vissza		Helyi költségvetési dokumentumok, gazdasági program	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Ifjúságot megtartó, helyben maradást erősítő tevékenység folytatása		2028. december 31.				Nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1		Saját statisztikai adatunk nincsen, az országos statisztikai adatok alapján feltételezhető, hogy településünkön is élnek olyan nők, akik a családon belüli erőszak áldozatai.		Helyi költségvetési dokumentumok, gazdasági program	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	A családon belüli erőszakot elszenvedő nők számára információt elhelyezni forgalmas intézményeinkben a segítség igénybevételének lehetőségeiről.		2028. december 31.				Nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Időskori ellátás fejlesztése	Az egyedül élő, ápolást is igénylő idősek ellátása az esti, illetve a hétvégi és az ünnepi		Helyi költségvetési dokumentumok, gazdasági program	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	A házi segítségnyújtás ellátási forma kiszélesítése a lehetőségek függvényében		2028. december 31.				Nem releváns

		időszakokban megoldatlan marad. A házi segítségnyújtásra egyre nagyobb igény mutatkozik.										
3		Településünkön jelentős számban élnek 65 év feletti egyedülálló özvegyek, kik fokozott anyagi, fizikai és lelki terhelésnek vannak kitéve.		Helyi költségvetési dokumentumok, gazdasági program	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Szükséges felmérni az egyedülálló idősök helyzetét, lelki, fizikai, anyagi leterheltségét. Ezt követően a szükséges pontok vonatkozásában megoldási javaslatokat kell készíteni az egészségügyi, szociális területen együttműködő partnerek bevonásával		2028. december 31.				Nem releváns
...	Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	Informatikai jártasság hiánya, generációk közötti szakadék		Helyi költségvetési dokumentumok, gazdasági program	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Az idősök részére informatikai képzések szervezése		2028. december 31.				Nem releváns
V. A fogyatékkal élő személyek esélyegyenlősége												
1		Nem állnak rendelkezésre releváns adatok a fogyatékkal élők számára és helyzetére		Helyi költségvetési dokumentumok, gazdasági program	Országos Fogyatékkal Élők Programja (2015-2025)	Adatbázis létrehozása a fogyatékkal élők számára és helyzetére vonatkozóan.		2028. december 31.				Nem releváns

		vonatkozóan										
2	.	Az akadálymentesítés a közintézményekben nem komplex, másutt a településen hiányos. Akadálymentes környezet biztosítása		Helyi költségvetési dokumentumok, gazdasági program	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Fizikai akadálymentesítés minél szélesebb körű megteremtése, figyelemmel a felújítások során a látás- és hallássérültek tájékozódását elősegítő eszközökre is.		2028. december 31.				Nem releváns
3		A fogyatékkal élők számára az ellátásokhoz történő hozzáférési lehetőségekről és feltételekről való tájékoztatás részben biztosított		Helyi költségvetési dokumentumok, gazdasági program	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	A településen igénybe vehető ellátásokról, a jogszabályi változásokról szóló folyamatos tájékoztatás a fogyatékkal élő személyek és családtagjaik részére civil szervezetek bevonásával		2028. december 31.				Nem releváns
...		Szolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés nehézsége		Helyi költségvetési dokumentumok, gazdasági program	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Szolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés nehézsége		2028. december 31.				Nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.

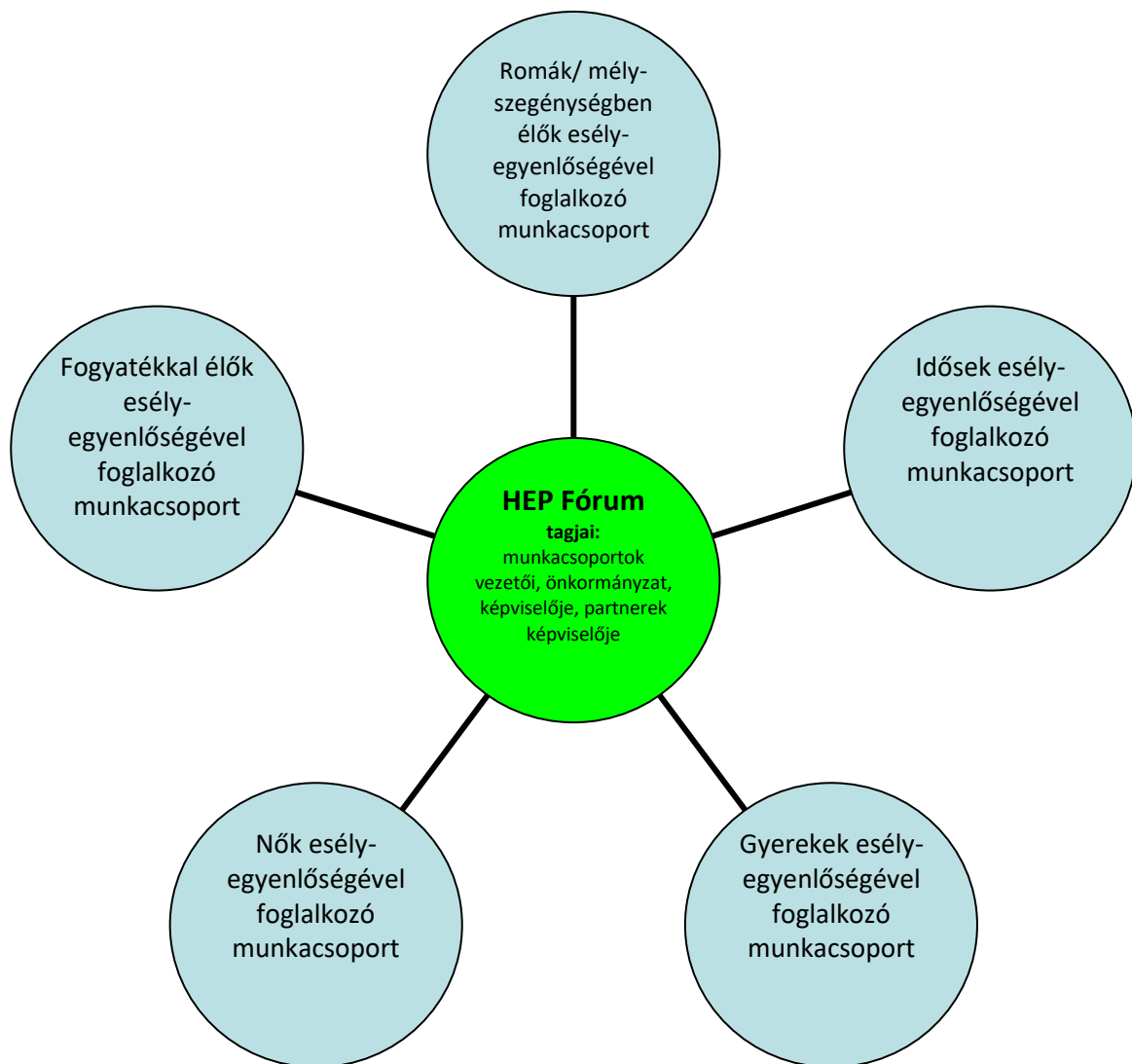
HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzeti önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A város/község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően város/község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

--

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum

Aláírás

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA